

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

RAPORTI VJETOR 2021

Prishtinë, mars 2022

FJALA HYRËSE

Të nderuar,

Kam nder të veçantë që Kuvendit të Republikës së Kosovës t'ia paraqes Raportin vjetor të aktiviteteve të Zyrës së Rregullatorit për Energji (ZRRE) dhe të sektorit të energjisë që janë zhvilluar gjatë vitit 2021. Raporti vjetor i Zyrës së Rregullatorit për Energji është përpiluar në pajtim me dispozitat ligjore të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë dhe i dorëzohet Kuvendit të Republikës së Kosovës për informim, shqyrtim dhe miratim.

Raporti paraqet një pasqyrë detale të aktiviteteve të zhvilluara dhe arritjeve kryesore të ZRRE-së dhe të sektorit të energjisë, si dhe Raporti financiar i ZRRE-së për vitin 2021. Raporti përmban të dhëna dhe informacione për ngjarjet më të rëndësishme për tregun e energjisë, shqyrtimin e tarifave të energjisë, raportin financiar të ZRRE-së, si dhe të dhëna për aktivitetet e rregulluara në sektorin e energjisë në Republikën e Kosovës.

ZRRE si agjenci e pavarur, aktivitetin e saj e ka në fokus të sigurisë së furnizimit me energji me çmime të përballueshme, mbrojtjes së konsumatorëve të energjisë, si dhe funksionim të qëndrueshëm të ndërmarrjeve të energjisë.

Në emrin tim dhe anëtarëve tjerë të Bordit të Zyrës së Rregullatorit për Energji, dua të shpreh mirënjohje ndaj të gjithë personelit të sektorit të energjisë, për punën dhe përkushtimin e tyre në ofrimin e shërbimeve ndaj konsumatorëve, gjatë këtij viti të Pandemisë COVID-19 dhe të krizës energjetike.

Viti 2021 konsiderohet si një nga vitet më sfiduese për sektorin e energjisë në Kosovë, si pasojë e rritjes së paprecedentë të çmimeve të energjisë elektrike në tregjet evropiane dhe pamjaftueshmërisë së gjenerimit vendor për të plotësuar nevojat e konsumit me energji elektrike në Kosovë.

ZRRE ka ndërmarrë veprime të domosdoshme brenda mandatit të saj për tejkalimin e krizës me çmimet e energjisë elektrike, me qëllim të furnizimit të qëndrueshëm me energji, duke zhvilluar edhe shqyrtimin e jashtëzakonshëm të tarifave të energjisë elektrike dhe nga ana tjetër ka përshpejtuar licencimin e kapaciteteve të reja gjeneruese nga Burimet e Ripërtëritshme të energjisë.

Energjia elektrike është parakusht i domosdoshëm për një zhvillim të qëndrueshëm ekonomik të Republikës së Kosovës. Andaj ZRRE, në bashkëpunim me të gjithë akterët relevant, angazhohet në përmirësimin e shërbimit ndaj konsumatorëve dhe nxitjes së ndërtimit të kapaciteteve të reja energjetike. Si rezultat i këtyre angazhimeve, gjatë këtij viti në sistemin tonë elektroenergjetik kanë hyrë në operim dhjetë (10) projekte apo gjeneratorë, me fuqi totale të instaluar prej 123.4 MW, e të cilat kanë ndihmuar gjatë kësaj periudhe të krizës së lartë energjetike. Parku i erës në Bajgorë njëherit është edhe një nga investimet më të mëdha të huaja në sektorin e energjisë, i cili po bëhet një referencë e rëndësishme për investitorët e jashtëm, duke dëshmuar kështu që Kosova është një vend atraktiv për investime në sektorin e energjisë.

Për ta lehtësuar procesin e ristrukturimit të sektorit të energjisë, liberalizimit të tregut të energjisë, si dhe bashkimin e tregjeve të energjisë, janë bërë hapa konkret, ku gjatë vitit 2021 Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE), Enti Rregullator i Energjisë së Shqipërisë (ERE), dhe operatorët e

sistemeve të transmetimit të Shqipërisë dhe Kosovës (OST dhe KOSTT) të mbështetur nga USAID kanë nënshkruar Marrëveshjen Kornizë të bashkëpunimit të tregjeve të energjisë. Gjithashtu ZRRE ka nënshkruar Memorandumin e Mirëkuptimit me Entin Rregullator të Energjisë për njohjen reciproke të licencave për veprimtarinë e tregtimit dhe furnizimit të energjisë elektrike.

Duhet përmendur se ZRRE është fuqimisht e angazhuar në dokumentet strategjike të sektorit të energjisë, si Strategjia e Energjisë, Plani Nacional për Energji dhe Klimë, Ligjin për Burimet e Ripërtëritshme, Amendamentimet e ligjeve kyçe të sektorit të energjisë të cilat duhet të jenë në harmoni me pakon e re të Direktivave Evropiane.

Ashtu si edhe viteve tjera, ZRRE edhe këtë vit ka bashkëpunuar ngushtë me komisionet parlamentare të Kuvendit të Republikës së Kosovës, me ministritë relevante të Qeverisë së Republikës së Kosovës, me Autoritetin e Konkurrencës, me Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë në Vjenë, me Asociacionin Rajonal të Rregullatorëve të Energjisë, me Këshillin e Rregullatorëve Evropian për Energji, e me shumë institucione tjera.

Për fund, dua të theksoj që ZRRE do të mbetet e përkushtuar në rrugën drejt një tranzicioni energjetik, në përputhje me synimet drejt integritimit në tregun evropian të energjisë, duke vendosur konsumatorin e energjisë në qendër të politikave të saj.

Me respekt,

Ymer Fejzullahu,
Kryesues i Bordit

PËRMBAJTJA

1	PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	9
2	ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI	12
2.1	Bordi i Rregullatorit.....	12
2.2	Struktura organizative dhe burimet njerëzore	13
2.3	Financimi i Rregullatorit.....	18
3	AKTIVITETET E ZYRËS SË RREGULLATORIT PËR ENERGJI	19
3.1	Licencimi i aktiviteteve të energjisë.....	19
3.2	Monitorimi i ndërmarrjeve të energjisë	27
3.3	Burimet e Ripërtërishme të Energjisë (BRE).....	28
3.4	Autorizimi për ndërtimin e kapaciteteve të reja	30
3.5	Gjeneratorët për vetë-konsum	33
3.6	Monitorimi i ndërtimit të kapaciteteve të reja gjeneruese	35
3.7	Adresimi i furnizimit me energji në veri të Kosovës	37
3.8	Integrimi i tregut	37
3.9	Kriza në sektorin e energjisë	39
3.10	Aktivitetet e Rregullatorit në fushën e rregullimit të çmimeve	41
3.11	Aktiviteti i Rregullatorit në fushën e mbrojtjes së konsumatorëve	53
4	BASHKËPUNIMI ME PALËT TJERA DHE TRANSPARENCA	58
4.1	Përfshirja e Publikut në proceset rregullative përmes Konsultimeve Publike	58
4.2	Raportimi dhe bashkëpunimi me Kuvendin e Kosovës	59
4.3	Takime me palët e tjera të interesit – hapja e tregut të lirë	60
4.4	Bashkëpunimi dhe marrëveshjet me palët e tjera	61
4.5	Bashkëpunimi me organizatat ndërkombëtare	62
4.6	Pjesëmarrja e Rregullatorit në aktivitetet ndërkombëtare	63
4.7	Aktivitetet e prokurimit	67
5	RAPORTIMI FINANCIAR PËR RREGULLATORIN.....	68
5.1	Të hyrat	68
5.2	Buxheti	68
5.3	Shpenzimet buxhetore.....	69
6	SEKTORI I ENERGJISË ELEKTRIKE	73
6.1	Karakteristikat e sektorit të energjisë elektrike.....	73
6.2	Burimet primare të energjisë.....	77
6.3	Prodhimi i energjisë elektrike	78

6.4	Sistemi i transmetimit.....	84
6.5	Sistemi i shpërndarjes së energjisë elektrike.....	94
6.6	Furnizimi me energji elektrike	105
6.7	Importi dhe eksporti i energjisë elektrike.....	110
6.8	Standardet e cilësisë së furnizimit dhe shërbimit me energji elektrike	112
7	SEKTORI I ENERGJISË TERMIKE	126
7.1	Karakteristikat teknike të sistemeve të energjisë termike.....	126
7.2	Zhvillimet kryesore në sektorin e energjisë termike	127
7.3	Performanca e ndërmarrjeve të energjisë termike	131
7.4	Faturimi, arkëtimi dhe sipërfaqja e ngrohjes	134
8	SEKTORI I GAZIT NATYROR	136
8.1	Perspektiva e zhvillimit të sektorit të gazit natyror në Kosovë	136

Lista e shkurtesave

AIT	Average Interruption time (Koha mesatare e ndërprerjes)
AQP	Agjencia Qendrore e Prokurimit
BE	Bashkimi Evropian
BRE	Burimet e Ripërtërithme të Energjisë
CCP	Customer Care Programme (Programi për përkujdesje të konsumatorëve)
CEER	Council of European Energy Regulators (Këshilli i Rregullatorëve Evropian për Energji)
DETG	Departamenti për energji termike dhe gaz
DLL	Departamenti ligjor dhe i licencimit
DMK	Departamenti për mbrojtjen e konsumatorëve
DTÇ	Departamenti i tarifave dhe i çmimeve
DTE	Departamenti për treg të energjisë
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim)
EC	European Commission (Komisioni Evropian)
ECRB (BRKE)	Energy Community Regulatory Board (Bordi Rregullativ i Komunitetit të Energjisë)
EJL	Evropa Juglindore
EMS	Operatori i Sistemit të Transmetimit të Serbisë
ENS	Energy Not Supplied (Energjia e pafurnizuar)
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity (Rrjeti Evropian i Operatorëve të Sistemit të Transmetimit për Energji Elektrike)
ERC	Komisioni Rregullativ për Energji dhe Ujë i Republikës së Maqedonisë Veriore
ERE	Enti Rregullator të Energjisë të Republikës së Shqipërisë
ERRA	Energy Regulators Regional Association (Asociacioni Rajonal i Rregullatorëve të Energjisë)
FSHU	Furnizuesi me shërbim universal
GPG	Grupi Punues për Gaz
GPNL (PHLG)	Grupi i përhershëm i nivelit të lartë (Permanent High Level Group)
GWh	Gigavatorë
HC	Hydrocentral
HLM (MAR)	Të Hyrat e Lejuara Maksimale (Maximum Allowed Revenue)
IAP	Ion-Adriatik-Pipeline – Gazsjellësi Përtej Adriatikut
ITC	Inter TSO Compensation (Kompensimi ndërmjet OST-ve)
KE	Komuniteti i Energjisë
KEDS	Kompania Kosovare për Distribim me energji elektrike (Kosovo Electricity Distribution and Services)
KEEJL	Komuniteti i Energjisë në Evropën Juglindore
KEK	Korporata Energjetike e Kosovës
KESCO	Kompania për furnizim me energji elektrike e Kosovës (Kosovo Electricity Supply Company)
KESH	Korporata Energjetike e Shqipërisë
KfW	Banka Gjermane për Zhvillim
KM	Këshilli i Ministrave

km	Kilometër
KOSTT	Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Tregut
KPSC	Komisioni Rregullativ për Shërbime Publike Kentucky
kV	Kilovolt
kW	Kilovat
LP	Largpërçues
MAP	Ministria e Administratës Publike
MBE	Marrëveshja për Blerjen e Energjisë
MMPH	Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
MVA	Megavoltamper
MW	Megavat
MWh	Megavatorë
MW_{TH}	Megavat termik
MZHE	Ministria e Zhvillimit Ekonomik
NARUC	National Association of Regulatory Utility Commissioners (Asociacioni Nacional i Komisionarëve të ndërmarrjeve Rregullative)
NjA	Njësia e administratës
NQ	Ngrohje Qendrore
NS	Nënstacioni
OSSH	Operator i Sistemit të Shpërndarjes
OST	Operator i Sistemit të Transmetimit
OT	Operator Tregu
PECI	Projects of Energy Community Interest (Projekti i Interesit të Komunit. Energjisë)
PRR	Periudha rregullative
RAB	Regulated Asset Base (Baza e Rregulluar e Aseteve)
RoR	Rate of Return (Norma e kthimit)
SAIDI	Indeksi mesatar i kohëzgjatjes së ndërprerjeve në sistem
SAIFI	Indeksi mesatar i frekuencës së ndërprerjeve në sistem
SCADA	Supervisory Control and Data Acquisition (Sistemi Mbikëqyrës dhe i Mbledhjes së të Dhënave)
SKE	Energy Community Secretariat (Sekretariati i Komunitetit të Energjisë)
TAP	Trans-Adriatik-Pipeline – Gazsjellësi Përtej Adriatikut
TC	Termocentral
TF	Task Forcë
TKE	Traktati i Komunitetit të Energjisë
TM	Tensioni i Mesëm
TR	Transformator
TU	Tensioni i Ulët
TVSH	Tatimi mbi Vlerën e Shtuar
UA	Udhëzimi administrativ
USAID	United States Agency for International Development (Agjencia e Shteteve të Bashkuara të Amerikës për Zhvillim Ndërkombëtar)
WACC	Weighted Average Cost of Capital (Mesatarja e ponderuar e kostos së kapitalit)

WBIF	Western Balkans Investment Framework (Korniza për Investime në Ballkanin Perëndimor)
ZK	Zona Kadastrale
ZRRE	Zyra e Rregullatorit për Energji (Rregullatori)

1 PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Zyra e Rregullatorit për Energji (në tekstin e mëtejshëm Rregullatori), në përputhje me kërkesat ligjore që dalin nga Ligji për Rregullatorin e Energjisë (Ligji nr. 05/L-084), paraqet Raportin Vjetor për vitin 2021 për shqyrtim në Kuvendin e Republikës së Kosovës. Raporti Vjetor përmban informata mbi aktivitetet në lidhje me fushëveprimin e Rregullatorit, si dhe funksionimin e sektorit të energjisë, duke analizuar të dhënat e të licencuarve, përfshirë edhe zhvillimin e tregut të energjisë në Kosovë.

Pjesë përbërëse e këtij raporti është gjithashtu edhe Raporti financiar i buxhetit të Rregullatorit për vitin 2021.

Gjatë vitit 2021, në vazhdimësi të pasojës së pandemisë COVID 19, ZRRE-ja ka vepruar sipas rekomandimeve të dhëna nga autoritetet shëndetësore, duke ndërmarrë masa konkrete të mbrojtjes së personelit, përfshirë masa të veçanta shëndetësorë, higjienike, sanitare, kufizimin e personelit, kufizime në takime dhe udhëtime, organizimin e punës nga shtëpia dhe sistemet e nevojshme të IT-së.

Bordi i ZRRE-së, për tema të ndryshme të vendimmarrjes ka shfrytëzuar mjetet e komunikimit virtual elektronik.

Sektori i energjisë në Kosovë në gjysmën e dytë të vitit 2021 është karakterizuar me një rritje të ndjeshme të çmimeve të energjisë elektrike, e që bazuar në çmimet në HUPX – bursën Hungareze të Energjisë Elektrike, e cila merret si referencë për shkak të afërsisë gjeografike dhe likuiditetit të saj – ka arritur vlerën 376€/MWh, që paraqet rritje prej 563% krahasuar me fillimin e vitit 2021.

Po ashtu, rritjes së çmimeve të energjisë elektrike i ka kontribuar edhe mos alokimimi i kapacitetit transmetues në kufirin interkonektiv në mes KOSTT-it dhe EMS-së, rrjedhimisht bllokimit të linjave transmetuese për operim komercial. Mungesa e kapaciteteve transmetuese ndërkufitare ka shkaktuar vështirësi serioze për tregtarët, siç është pengimi i tregtisë së energjisë në këtë kufi, duke reflektuar kështu me rritjen e çmimit të kapaciteteve ndërkufitare në kufijtë e tjerë dhe çmimin e importit të energjisë, për Kosovën dhe për Evropën Juglindore, dhe ka shkaktuar vështirësi në balancimin e sistemit.

Me fillimin e operimit si Zonë Rregulluese e pavarur në kuadër të Evropës Kontinentale, që nga data 14 dhjetor 2020 me hyrjen në fuqi të Marrëveshjes së Kyçjes ndërmjet KOSTT dhe operatorëve të sistemit të transmetimit (OST) nga Evropa Kontinentale, balancimi i sistemit do është përgjegjësi e plotë e KOSTT, që nënkupton mbulimin e të gjitha devijimeve nga sistemi i Kosovës.

Furnizimi i katër komunave veriore të Kosovës, edhe gjatë vitit 2021 është bërë nga KOSTT duke shfrytëzuar të hyrat nga buxheti vetanak dhe grantin e Qeverisë. Kostoja totale për mbulimin me energji elektrike në katër komunat veriore të vendit është 41,806,026 €, prej të cilave 7,673,461 € kanë qenë nga granti i Qeverisë, si dhe pjesa tjetër 34,132,565 € nga buxheti i KOSTT.

Në këtë raport janë paraqitur në mënyrë të detajuar të dhëna mbi ecurinë e Sektorit të Energjisë për vitin 2021.

Prodhimi i gjithmbarshëm i energjisë elektrike në vitin 2021 ka qenë 6,207 GWh, prej të cilave 5,770 GWh janë nga termocentralet, ndërsa nga HC dhe BRE tjera janë 437 GWh, dhe ka një ulje të prej 1,5% krahasuar me prodhimin në vitin 2020.

Kërkesa e përgjithshme për energji elektrike në sistem në vitin 2021 ka qenë 6,885 GWh, që paraqet një rritje prej 11.65% në krahasim me kërkesën në vitin 2020. Kjo kërkesë kryesisht është plotësuar nga prodhimi vendor, ku termocentralet kanë pjesëmarrjen më të madhe, derisa pjesa tjetër është mbuluar nga importet.

Sasia e përgjithshme e energjisë elektrike e shitur te konsumatorët fundor ka qenë 4,721.4 GWh, prej të cilave 3,131 GWh apo 61.2% janë për konsumatorët familjar, kurse pjesa tjetër 1,986 GWh apo 38.8% për konsumatorët jo-familjar. Në faturimin e konsumatorëve jo-familjar përfshihet edhe faturimi i konsumatorëve të parregulluar i cili në vitin 2021 ka qenë 395.9 GWh.

Për kategorinë e konsumatorëve familjar çmimi mesatar i energjisë është 5.60 €cent/kWh, ndërsa për konsumatorët jo-familjar çmimi mesatar i energjisë është 8.39 €cent/kWh.

Humbjet në rrjetin e transmetimit janë në nivel të pranueshëm 1.26 % ndaj energjisë së futur në transmetim, dhe janë përafërsisht në të njëjtin nivel me humbjet në rrjetet transmetuese në rajon dhe Evropë.

Humbjet teknike në rrjetin e shpërndarjes ende janë mjaft të larta, dhe në vitin 2021 kanë qenë 12.46 %, kurse konsumi i paautorizuar i energjisë (më tutje në tekst humbjet komerciale) përbëjnë 12.11 % të kërkesës në shpërndarje, prej të cilës energjia e pa faturuar në katër komunat veriore të Kosovës përbënë 5.95 % (372 GWh).

Tabela e mëposhtme pasqyron të dhënat kryesore të realizuara në vitin 2021 krahasuar me bilancin e vitit 2020 dhe me realizimin në vitin 2019, prej nga shihet se për balancimin e sistemit-furnizim ndaj kërkesës është paraqitur nevoja për importe dhe eksporte.

Tab. 1.1 Të dhënat kryesore të realizuara në vitin 2021

	Njësia	Prodhimi	Kërkesa	Importi	Eksporti	Humbjet	
						Transmetim	Shpërndarje
Realizimi 2021	GWh	6,207	6,885	1,311	835	120	1,538
Bilanci 2021	GWh	5,297	6,434	1,570	434	114	1,317
Realizim/Bilanc	%	117.17	107.02	83.52	192.49	105.99	116.77
Realizimi 2020	GWh	6,301	6,167	839	1,283	107	1,409
Raporti 2021/2020	%	98.51	111.65	156.31	65.05	112.43	109.17

Sa i përket sektorit të energjisë termike situata mbetet kryesisht e pandryshuar. Projekti i kogjenerimit në NQ Termokos ka dhënë rezultate të mira duke ngritur cilësinë e ngrohjes për konsumatorët e kyçur në rrjet, ndërsa projekti i kogjenerimit në NQ Gjakova është përfunduar dhe është në fazën testuese.

- Prodhimi i energjisë termike në vitin 2021, në NQ Termokos ka qenë 282 GWh_{Th}, ndërsa NQ Gjakova në vitin 2021 nuk ka operuar;
- Konsumi i energjisë termike në vitin 2021, në NQ Termokos ka qenë 253 GWh_{Th}, ndërsa NQ Gjakova në vitin 2021 nuk ka operuar;
- Humbjet e energjisë termike në vitin 2021, në NQ Termokos ka qenë 10.2 % (vetëm për rrjetin primarë të shpërndarjes), ndërsa në NQ Gjakova në vitin 2021 nuk ka operuar.

Në Kosovë nuk ekziston infrastrukturë funksionale dhe treg i gazit natyror, mirëpo ligjet e energjisë dhe strategjia e energjisë parashohin zhvillimin e infrastrukturës së gazit natyror, përmes lidhjes

(kyçjes) me projektet e infrastrukturës së gazit në rajonin e Evropës Juglindore, përmes projektit të gazsjellësit TAP (“Trans-Adriatik-Pipeline” – Gazsjellësi Përtej Adriatikut) dhe Projektit të interkoneksionit të gazit Maqedoni e Veriut - Kosovë.

Sa i përket zhvillimit projekteve të gjenerimit nga burimet e rinovueshme, gjatë këtij viti pas finalizimit të projekteve sipas Autorizimit nga Bordi i ZRRE-së, dhe pas pranimit teknik kanë hyr në operim komercial tre (3) hidrocentrale me kapacitet 15.95 MW dhe gjeneratori me erë SOWI me kapacitet 103.41 MW. Pra, gjithsej gjatë vitit 2021 kanë hyrë në operim 119.36 MW kapacitete të gjeneratorëve nga burimet e rinovueshme. ZRRE, gjatë këtij viti ka trajtuar edhe kërkesat/aplikacionet për gjeneratorët për marrjen e statusit të konsumatorit prodhues për vetë-konsum, të cilat pas plotësimit të kërkesave ligjore në pajtim me Rregullën e Autorizimit dhe Skemën mbështetëse, janë lejuar për të vazhduar me ndërtimin e kapaciteteve gjeneruese për vetë-konsum.

Në vijim të integritimit të tregjeve ndërmjet Kosovës dhe Shqipërisë, me ndihmën e USAID, grupet punuese të ngritura me përbërjen e Ministrive, Rregullatorëve dhe Operatorëve të Sistemit janë duke vijuar punën për rishikimin e legjislacionit primar dhe sekondar për mundësimin e bashkimit të këtyre tregjeve si dhe hapave që duhen ndërmarrë për funksionimin e tij. Në këtë kontekst, Zyra e Rregullatorit për Energji dhe Enti Rregullator i Energjisë bashkërisht me operatorët e sistemit të transmetimit të të dyja vendeve KOSTT dhe OST me 21 Tetor 2021, në Tiranë kanë nënshkruar marrëveshjen mbi bashkimin e tregjeve të energjisë elektrike, si dhe njohjen e Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike ALPEX si bursë të vetme të energjisë elektrike për tregtim një ditë para (day ahead) dhe gjatë ditës (intra-day) për zonat tregtare të të dyja vendeve.

ZRRE-ja në vazhdimësi është e angazhuar për një bashkëpunim edhe më të ngushtë me Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë në Vjenë, si një ndër partnerët kryesorë në përpilimin e legjislacionit primar dhe sekondar, Qeverinë, Autoritetin e Konkurrencës, si dhe të gjithë akterët e tjerë të Sektorit Energjetik në vend e më gjerë.

2 ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI

Zyra e Rregullatorit për Energji (Rregullatori) është agjenci e pavarur dhe e ndarë në aspektin ligjor dhe funksional nga çdo person tjetër fizik a juridik. Detyrat dhe funksionet e Rregullatorit janë të përcaktuara në Ligjin për Rregullatorin e Energjisë Nr. 05/L-084, të cilat përfshijnë: krijimin dhe funksionimin efikas, transparent dhe jo-diskriminues të tregut të energjisë; përcaktimin e kriterëve dhe kushteve si dhe dhënien e licencave për kryerjen e aktiviteteve në fushën e energjisë; përcaktimin e kriterëve dhe kushteve dhe dhënien e autorizimeve për ndërtimin e kapaciteteve të reja; monitorimin e tregut dhe përkujdesen për përmirësimin e sigurisë së furnizimit me energji; vendosjen e tarifave për aktivitetet e energjisë në mënyrë të arsyeshme dhe në bazë të metodologjisë tarifore; monitorimin dhe parandalimin e krijimit të pozitës dominuese dhe praktikave jo-konkurruese nga ndërmarrjet e energjisë, si dhe zgjidhjen e ankesave dhe kontesteve në sektorin e energjisë.

Rregullatori është përgjegjëse për hartimin dhe zbatimin e kornizës rregullative për sektorin e energjisë në Kosovë, me qëllim që të arrihet pajtueshmëri me detyrimet e Traktatit të KEEJL-së dhe harmonizimit me “*acquis communautaire*” për energji, për të siguruar qasje jo diskriminuese të të gjithë shfrytëzuesve të rrjetit të energjisë me çmime që reflektojnë shpenzimet e vërteta ekonomike.

2.1 Bordi i Rregullatorit

Bordi i ZRRE-së përbëhet nga pesë (5) anëtarë përfshirë kryesuesin, të cilët emërohen me orar të plotë të punës nga Kuvendi i Kosovës me mandat pesë (5) vjeçar. Bordi i ZRRE-së është organ vendimmarrës për të gjitha çështjet nën juridiksionin dhe kompetencën e ZRRE-së. Bordi merr vendime me shumicë votash dhe ka kuorumin e nevojshëm për marrjen e një vendimi nëse së paku tre anëtarë të Bordit janë të pranishëm por duhet të ketë tri (3) vota pro për të qenë vendimi i plotfuqishëm. Bordi paraqet qëndrimet e veta rreth çështjeve që trajtohen përmes vendimeve, të cilat merren në mbledhje të hapura dhe të njoftuara qysh më parë në faqen zyrtare të ZRRE-së.

Deri më 2 gusht 2021 Bordi i ZRRE-së ka qenë jofunksional pasi që Kryesuesit të Bordit të ZRRE-së i kishte skaduar mandati në tetor 2017, ndërkaq dy anëtarëve të tjerë të Bordit u kishte skaduar mandati më 14 dhjetor 2020. Sipas dispozitave të nenit 25 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë Nr. 05/L-084, kur pozita e Kryesuesit të Bordit mbetet e lirë, detyrat e tij/saj do të kryhen nga anëtari më i vjetër i Bordit, deri në emërimin e Kryesuesit të ri. Anëtari më i vjetër i Bordit konsiderohet anëtari me përvojën më të gjatë në cilësinë e Anëtarit të Bordit.

Më 2 gusht 2021, Kuvendi i Kosovës ka emëruar Kryesuesin dhe dy anëtarë të Bordit duke e kthyer funksionin e Bordit të ZRRE-së. Në fund të vitit 2021 Bordi i Zyrës së Rregullatorit për Energji përbëhej nga anëtarët si në vijim:

Ymer Fejzullahu, Kryesues i Bordit

Selman Hoti, anëtar i Bordit

Izet Rushiti, anëtar i Bordit

Lutfije Dervishi, anëtare e Bordit

Gani Buçaj, anëtar i Bordit

Për qëllime të vendimmarrjes, në përputhje me autoritetin e dhënë sipas legjislacionit në fuqi, Bordi i ZRRE-së ka mbajtur takime të vazhdueshme, në të cilat është diskutuar lidhur me funksionimin e sistemit energjetik në Kosovë dhe janë marrë vendime adekuate si dhe aprovime/miratime të dokumenteve të nevojshme për sektorin.

Bordi i ZRRE-së deri në dhjetor të vitit 2021 ka mbajtur gjithsej 9 mbledhje publike, në të cilat janë marrë 129 vendime që kanë të bëjnë me:

- Monitorimin e tregut dhe aktiviteteve të sektorit të energjisë;
- Liberalizimin e tregut të energjisë;
- Rregullimin e çmimeve;
- Licencimin e aktiviteteve të energjisë në Kosovë;
- Autorizimin e ndërtimeve të kapaciteteve të reja të gjenerimit të energjisë nga Burimet e Ripërtëritshme;
- Mbrojtjen e konsumatorëve;
- Arovimin e rregullave, metodologjive dhe dokumenteve tjera të sektorit të energjisë, dhe
- Çështje të tjera në kuadër të përgjegjësive të tij.

Të gjitha dokumentet e shqyrtuara dhe të miratuara fillimisht janë vënë në diskutim publik, ashtu siç parashihet me ligj, për të përfshirë të gjitha palët e involvuara në proceset e vendimmarrjes dhe janë të publikuara në faqen elektronike zyrtare të ZRRE-së.

Për të gjitha aktivitetet, Bordi është mbështetur nga: Drejtori Menaxhues, Njësia administrative dhe pesë (5) departamente si në vijim:

- Departamenti ligjor dhe i licencimit (DLL)
- Departamenti i tregut të energjisë (DTE)
- Departamenti i tarifave dhe çmimeve (DTÇ)
- Departamenti për mbrojtjen e konsumatorëve (DMK)
- Departamenti për energji termike dhe gaz natyror (DETG)

Bordi i ZRRE-së ka përkrahur ngritjen profesionale të stafit të ZRRE-së duke synuar specializimin e punonjësve në profilet përkatëse në kuadër të përgjegjësive të tyre, përmes trajnimeve të ndryshme të organizuara brenda dhe jashtë vendit.

2.2 Struktura organizative dhe burimet njerëzore

Rregullatori është i organizuar në përputhje me Ligjin për Rregullatorin e Energjisë (Kreu II i Ligjit) dhe Manualin e Operimeve të Rregullatorit. Bordi i Rregullatorit sipas përgjegjësive të përcaktuara me ligj kryen aktivitete si në vijim:

- Miraton politikat rregullative dhe operacionale të Rregullatorit;
- Organizon dhe mbikëqyr punën e Rregullatorit;
- Mbikëqyr zbatimin e buxhetit dhe menaxhimin financiar të Rregullatorit dhe miraton raportet dhe deklaratat financiare të saj;

- Organizon procedurat e rekrutimit dhe mbikëqyr punën e personelit të punësuar nga Rregullatori;
- Miraton nivelet e kompensimit dhe kushtet tjera të punësimit, për të punësuarit e Rregullatorit;
- Harton dhe miraton akte nënligjore që janë të nevojshme për zbatimin e Ligjit për Rregullatorin e energjisë.

Struktura organizative e Rregullatorit është e përcaktuar nga Bordi i Rregullatorit bazuar në përgjegjësitë dhe detyrat që parashihen në Ligjin për Rregullatorin e Energjisë Nr. 05/L-084. Struktura bazë përbëhet nga Drejtori menaxhues, Zyrtarja për asistencë të Bordit, Zyrtarja për marrëdhënie me publikun, pesë departamente dhe Njësia e administratës (NjA) të cilat janë themeluar në pajtim me detyrat operationale të Rregullatorit.

2.2.1 Drejtori Menaxhues

Drejtori menaxhues i koordinon aktivitetet midis Bordit dhe stafit profesional dhe administrativ; është përgjegjës për implementimin e të gjitha vendimeve të Bordit të Rregullatorit, në mënyrë aktive informon dhe këshillon Bordin për zhvillimet në sektorin Energjetik, mbështet Bordin e Rregullatorit për të siguruar që të gjitha aktivitetet e Rregullatorit janë kryer në përputhje me ligjet, rregulloret dhe politikat e Rregullatorit si dhe mbikëqyrë punën e departamenteve të Rregullatorit. Drejtori menaxhues i raporton dhe i përgjigjet drejtpërdrejt Bordit dhe ushtron detyrën nën drejtimin dhe udhëzimet e Bordit, në pajtim me Manualin e operimeve të Rregullatorit.

2.2.2 Departamentet e Rregullatorit

Departamentet udhëhiqen nga udhëheqësit e departamenteve, të cilët organizojnë, kontrollojnë, planifikojnë, bashkëpunojnë, vlerësojnë stafin e tij/saj dhe mbajnë përgjegjësi për aktivitetet dhe përmbushjen e të gjitha detyrave të përcaktuara për punën e departamenteve. Udhëheqësi i departamentit është përgjegjës për delegimin e punëve të përditshme të stafit të departamentit.

Roli i anëtarëve të stafit të departamenteve është të kryejnë detyra, kurdo që është e nevojshme sipas kërkesave ligjore dhe përmes udhëheqësve të departamenteve i propozojnë në Bord. Në disa raste, anëtarët e stafit mund të autorizohen nga Bordi të kryejnë detyra të posaçme.

Anëtarët e stafit duhet të punojnë në bashkëpunim të ngushtë me udhëheqësin e departamentit dhe stafin tjetër profesional. Anëtari i stafit po ashtu duhet të ketë mundësi në ndjekjen e trajnimeve të disponueshme nga Rregullatori, për përmirësimin e aftësive dhe njohurive të tyre profesionale.

Departamenti ligjor dhe i licencimit (DLL)

Departamenti ligjor dhe i licencimit është përgjegjës për hartimin e legjislacionit sekondar, vlerësimin e aplikacioneve për licencim të ndërmarrjeve të energjisë, vlerësimin e aplikacioneve për dhënie e autorizimeve për ndërtim të kapaciteteve të reja. Ky departament gjithashtu bën mbikëqyrjen dhe monitorimin e aktiviteteve të të licencuarve.

Departamenti i tregut të energjisë (DTE)

Departamenti i tregut të energjisë është përgjegjës për strukturën e tregut, monitorimin e performancës së pjesëmarrësve të tregut, vlerësimin dhe analizën e të dhënave në sektorin e

energjisë. Departamenti gjithashtu monitoron konkurrencën dhe sjelljen e pjesëmarrësve në treg në mënyrë objektive, transparente dhe jo-diskriminuese.

Departamenti i tarifave dhe çmimeve (DTÇ)

Departamenti i tarifave dhe çmimeve është përgjegjës për vlerësimin e aplikacioneve tarifore të ndërmarrjeve të licencuara, monitoron realizimin e shpenzimeve operative dhe kapitale përmes shqyrtimeve tarifore, ndërmerr të gjitha masat që tarifatat të jenë kosto - reflektive, të arsyeshme, jo-diskriminuese, të bazuara në kritere objektive, si dhe të vendosura në mënyrë transparente, duke marrë në konsiderim përballueshmërinë dhe mbrojtjen e konsumatorëve.

Departamenti për mbrojtjen e konsumatorëve (DMK)

Departamenti për mbrojtjen e konsumatorëve është përgjegjës për shqyrtimin dhe zgjidhjen e ankesave dhe kontesteve ndërmjet konsumatorëve dhe ndërmarrjeve për energji, operatorëve të sistemit dhe ndërmarrjeve energjetike, si dhe ndërmjet dy ndërmarrjeve energjetike. Gjatë kryerjes së detyrave dhe përgjegjësisë, ky departament bashkëpunon me të gjitha institucionet dhe organizatat, të cilat në mënyrë legjitime i përfaqësojnë konsumatorët.

Departamenti për energji termike dhe gaz natyror (DETG)

Departamenti për energji termike dhe gaz natyror është përgjegjës për shqyrtimin dhe implementimin e strategjive, standardeve të performancës dhe praktikave tjera operacionale, që kanë të bëjnë me këta sektorë. Ky departament kryen monitorimin e ndërmarrjeve të licencuara përmes mbledhjes, analizës dhe vlerësimit të të dhënave dhe informatave përkatëse, e gjithashtu kontribuon në zhvillimin e sistemeve raportuese të ndërmarrjeve të ngrohjes qendrore duke u fokusuar në elementet tekniko-teknologjike dhe në integrimin e masave nxitëse dhe caqeve për eficiencë. Po ashtu bashkëpunon me departamentet tjera të Rregullatorit duke dhënë mbështetjen dhe ekspertizën teknike për çështjet e ndërlidhura me energjinë termike dhe gazin natyror.

Njësia e administratës (NjA)

Njësia e administratës mbështet funksionimin e Rregullatorit, organizon rekrutimin efikas të stafit të Rregullatorit, koordinon trajnimet e stafit të Rregullatorit, furnizimin me pajisje të zyrës dhe mirëmbajtjen e tyre, ndihmon në rregullimin e zyrës, duke e bërë atë të përshtatshme për punë për të gjithë stafin e Rregullatorit.

Personeli i ZRRE-së është i strukturuar në departamente organizative të përcaktuara në bazë të veprimtarive të veçanta operacionale dhe administrative.

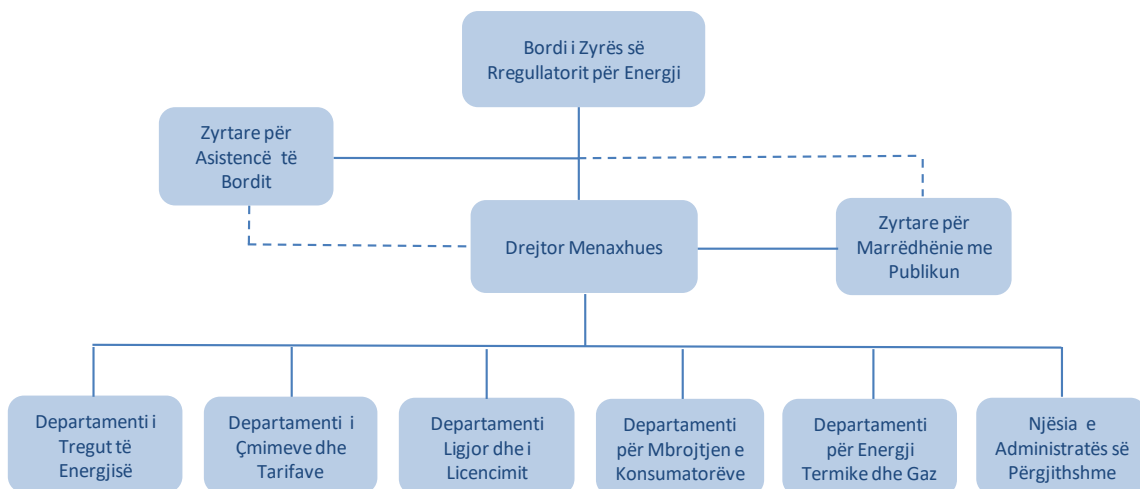

Fig. 2.1 Skema organizative e Rregullatorit

Numri i përgjithshëm i të punësuarve, deri në fund të 31 dhjetorit 2021, është 28 punonjës. Në këtë numër përfshihen 5 anëtarët e Bordit dhe 23 anëtarë të personelit të punësuar brenda departamenteve profesionale dhe njësisë së administratës. Më 2 gusht 2021, Kuvendi i Kosovës ka emëruar dy udhëheqës të departamenteve në Bordin e ZRRE-së dhe pozitat e tyre janë duke u mbuluar me zëvendësues detyre siç e parasheh Ligji Nr. 06/L – 114 për Zyrtarët Publikë. Struktura arsimore e personelit të ZRRE-së përbehet nga njëmbëdhjetë inxhinierë, nëntë ekonomistë, pesë juristë dhe dy punonjës me arsim tjetër universitar dhe një punonjës me arsim të mesëm.

Përshkrimi i shkurtër i strukturës organizative me vendet e punës në vitin 2021 është dhënë në tabelën më poshtë.

Tab. 2.1 Struktura organizative

Pozitat e vendeve të punës	Pozitat e planifikuara	Punësuar	Vendet e lira
Bordi i ZRRE-së	5	5	0
Drejtor menaxhues	1	1	0
Zyrtare për marrëdhënie me publikun	1	1	0
Zyrtare për asistencë të Bordit	1	1	0
Njësia e administratës			
Udhëheqëse e njësisë së administratës			
Zyrtar kryesor financiar			
Menaxhere e prokurimit			
Zyrtare e administratës			
Zyrtar për menaxhimin e të dhënave	9	9	0
Ekspert për zhvillim të bazës së të dhënave			
Përkthyes i gjuhës angleze			
Recepionist			
Mirëmbajtës/Vozitës			
Departamenti ligjor dhe i licencimit (DLL)			
Udhëheqës i dpt. ligjor dhe të licencimit			
Ekspert për çështje ligjore dhe të monitorimit	3	3	0
Analiste për monitorim të licencave			
Departamenti i çmimeve dhe Tarifave (DTÇ)			
Udhëheqës i dpt. për çmime dhe tarifa			
Ekspert ekonomik për çështje rregullative dhe të tarifave	4	3	1
Analist për tarifa dhe çmime			
Analist për strukturë tarifore			
Departamenti i tregut të energjisë (DTE)			
Udhëheqës i dpt. për treg të energjisë			
Analiste për furnizim me energji dhe strukturë të tregut	4	3	1
Analist për sisteme elektroenergjetike			
Analist për monitorim të tregut			
Departamenti për gaz dhe energji termike (DGET)			
Udhëheqës i dpt. për energji termike dhe gaz			
Analiste për energji termike	2	1	1
Departamenti për mbrojtje të konsumatorëve (DMK)			
Udhëheqës i dpt. për mbrojtje të konsumatorëve			
Zyrtar për mbrojtje të konsumatorëve	3	1	2
Analist për përmbushje të standardeve			
Gjithsej	33	28	5

Personeli i Rregullatorit është një ekip ekspertësh me performancë të dëshmuar në fushat e përgjegjësiqe që ata mbulojnë.

2.3 Financimi i Rregullatorit

Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) gëzon statusin e "agjensionit të pavarur". Kushtetuta e Republikës së Kosovës parashikon që agjencitë e pavarura, janë institucione të krijuara nga Kuvendi bazuar në ligjet përkatëse që rregullojnë krijimin, funksionimin dhe kompetencat e tyre. Agjencitë e pavarura ushtrojnë funksionet e tyre në mënyrë të pavarur nga çdo organ ose autoritet tjetër në Republikën e Kosovës. Kjo do të thotë që ZRRE-ja duhet të ketë pavarësi të plotë në planifikimin dhe shpenzimin e buxhetit, gjegjësisht të hyrave të dedikuara të saj, të garantuara me Kushtetutë dhe legjislacionin në fuqi.

Çështja e pavarësisë financiare është rregulluar kryesisht nga Direktivat e BE-së, të cilat parashikojnë që shtetet anëtare duhet të sigurojnë që autoritetet rregullative ose agjencitë e pavarura duhet të jenë në gjendje të marrin vendime autonome në mënyrë të pavarur nga çdo organ politik, përfshirë mënyrat përmes të cilave ato ushtrojnë mandatet e tyre, punonjësit që duhet të rekrutojnë etj. Kjo do të thotë që Zyra e Rregullatorit për Energji duhet të gëzojë pavarësi financiare, e cila mundësohet përmes inkasimit të të hyrave vetanake dhe zbatimit të legjislacionit në fuqi.

Legjislacioni aktual parashikon qartë se të hyrat e ZRRE-së janë "të hyra të dedikuara", dhe, në lidhje me këtë, ZRRE ka të drejtë të mbledhë "të hyra të dedikuara" nga burime të caktuara, të cilat në rastin e ZRRE-së përfshijnë taksat e licencimit. Kjo gjithashtu parashikohet në Ligjin për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë, i cili përcakton se "të ardhurat e dedikuara" janë ato të ardhura që rrjedhin nga një burim i caktuar i të ardhurave, dhe këto agjenci, vetëm në rastet kur këto të ardhura janë të pamjaftueshme, mund të kërkojnë ndarje buxhetore plotësuese nga buxheti i Republikës së Kosovës, në pajtim me dispozitat e Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë.

Në bazë të nenit 24 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë, ZRRE-ja mbledh të hyra nga:

- Taksat fillestare dhe vjetore të licencimit;
- Taksat nga aplikacionet për lëshimin dhe modifikimin e licencave;
- Taksat për lëshimin e certifikatave të origjinës;
- Taksa për shqyrtim/rishikim të aplikacioneve për autorizim për ndërtimin e kapaciteteve të reja.

3 AKTIVITETET E ZYRËS SË RREGULLATORIT PËR ENERGJI

3.1 Licencimi i aktiviteteve të energjisë

Palët e interesuara për kryerjen e aktiviteteve të energjisë në Kosovë, duhet të pajisen me Licencë nga Zyra e Rregullatorit për Energji, në mënyrë që të mund të veprojnë tutje për prodhim, shpërndarje, furnizim, tregtim etj., të energjisë elektrike në Kosovë. Se deri në sa MW apo kW nevojitet licenca, kjo çështje është e përshkruar më në detaje edhe në legjislacionin në fuqi, më konkretisht në Nenin 28 paragrafin 2 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë dhe poashtu në Nenin 3 paragrafin 1 të Rregullës për Licencimin e Aktiviteteve të Energjisë në Kosovë (Rregulla ZRRE/Nr.07/2017, datë 31.03.2017). Bazuar në dispozitat ligjore të legjislacionit në fuqi, deri më tani Rregullatori ka lëshuar licenca për këto aktivitete: prodhimin e energjisë elektrike; prodhimin e energjisë termike; bashkëprodhimin e energjisë elektrike dhe termike; transmetimin e energjisë elektrike përfshirë operimin e sistemit të transmetimit; shpërndarjen e energjisë elektrike duke përfshirë operimin e sistemit të shpërndarjes; shpërndarjen e energjisë termike; furnizimin me energji elektrike dhe energji termike, duke përfshirë transitin, importin ose eksportin e energjisë elektrike; furnizimin me shumicë (tregtimin) e energjisë elektrike; si dhe operimin e tregut të energjisë elektrike.

Siç u cek në paragrafin e sipërpërmendur, ka raste në të cilat nuk kërkohet të lëshohet licencë nga Zyra e Rregullatorit për Energji, për disa aktivitete të cilat nuk kanë ndikim shumë të madh në sistemin elektroenergetik të Kosovës. Pra aktivitetet të cilat nuk kanë nevojë për licencë janë:

- prodhimi i energjisë elektrike në lokacionin energjetik me kapacitet që nuk tejkalon 5 MW;
- prodhimi i energjisë termike të prodhuar nga ngrohtoret për konsum vetanak apo me kapacitet që nuk tejkalon 1 MW;
- prodhimi i energjisë elektrike për konsum vetanak, ku stabilimenti i prodhimit apo konsumatorët e energjisë elektrike nuk lidhen në sistemin e transmetimit apo shpërndarjes.

Përkundër që Rregullatori nuk lëshon Licencë për tri pikat e sipërpërmendura, megjithatë Rregullatori është i përfshirë në këto aktivitete e ku gjeneratorët për këto aktivitete nuk mund të ndërtohen nëse nuk marrin Autorizim për Ndërtim të kapacitetit gjenerues, të lëshuar nga Rregullatori.

Që nga themelimi e deri më tani Rregullatori ka licencuar rreth tetëdhjetë (80) ndërmarrje për aktivitetet të ndryshme të energjisë dhe me kohëzgjatje të ndryshme të licencës, varësisht nga jetëgjatësia e aseteve, ku rreth katërdhjetë (40) prej tyre vazhdojnë të jenë aktive në tregun e energjisë në Kosovë, të cilat janë nën monitorimin e Rregullatorit të Energjisë për aktivitetin e tyre.

Që nga themelimi i Rregullatorit, viti 2021 ka qenë viti më i ngarkuar sa i përket licencimit të aktiviteteve të energjisë në Kosovë, pra vetëm gjatë këtij viti Rregullatori për aktivitete të ndryshme ka lëshuar, vazhduar etj., rreth tridhjetë (30) licenca, ku fokusi ka qenë në furnizim me shumë (tregti) të energjisë elektrike, pasuar nga prodhimi i energjisë elektrike, por duke mos lënë anash as furnizimin me energji elektrike në Kosovë.

Për dallim nga vitet tjera, këtë vit ka pasur edhe kërkesa për vazhdim licence apo licencim të aktivitetit të prodhimit të energjisë termike dhe shpërndarje të energjisë termike.

3.1.1 Licencimi i aktivitetit të prodhimit të energjisë elektrike

Bazuar në Nenin 29 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë, aktiviteti i prodhimit të energjisë elektrike nuk mund të bëhet pa pasur licencë të lëshuar nga Rregullatori për gjeneratorët që janë me kapacitet më të madh se 5 MW.

Kërkesat për licencim të aktivitetit të prodhimit të energjisë elektrike në Kosovë, kanë qenë gjithnjë aktuale, përfshirë edhe vitin 2021, ku si rrjedhojë e kësaj, Rregullatori në vazhdimësi pranon aplikacione për licencim të aktivitetit të prodhimit të energjisë elektrike (nga linjiti, era, uji, solare, biomasë etj.).

Rregullatori përveç që ka licencuar gjeneratorët të cilët kanë qenë të ndërtuar para themelimit të Rregullatorit, po ashtu ka licencuar edhe gjeneratorë të tjerë të rinj të cilën janë ndërtuar përmes Procedurës së Autorizimit për Ndërtim të Kapaciteteve të Reja të udhëhequr nga Rregullatori. Pra licencë marrin vetëm gjeneratorët që janë mbi 5 MW e të cilët plotësojnë kushtet për licencim. Përkundër kërkesave për lëshim të licencave të përkohshme, gjatë këtij viti Rregullatori nuk ka lëshuar licenca të përkohshme për prodhim të energjisë elektrike për hidrocentralet, duke zbatuar kështu legjislacionin në fuqi.

Më poshtë janë të paraqitura në tabelë të dhënat e ndërmarrjeve që janë pajisur me Licencë për prodhim të energjisë elektrike, u është vazhduar licenca dhe atyre që janë në proces të licencimit të aktivitetit të prodhimit të energjisë elektrike.

Tab. 3.1 Ndërmarrjet që janë licencuar, u është vazhduar licenca dhe janë në proces të licencimit të aktivitetit të prodhimit të energjisë elektrike

Nr.	Emri i ndërmarrjes	Përshkrimi i aktivitetit të Licencuar	Numri i licencës	Adresa, selia e të licencuarit	Vlefshmëria e licencës
1	SOWI KOSOVO L.L.C (Selac 3)	Prodhimi Energjise elektrike (nga Era)	ZRRE/Li_82/21	Mujo Ulqinaku, Nr.12, Prishtine, Republika e Kosovës	17.12.2021-16.12.2061- Lëshim Licence
2	SOWI KOSOVO L.L.C (Selac 2)	Prodhimi Energjise elektrike (nga Era)	ZRRE/Li_81/21	Mujo Ulqinaku, Nr.12, Prishtine, Republika e Kosovës	13.12.2021-12.12.2061 - Lëshim Licence
3	SOWI KOSOVO L.L.C (Selac 1)	Prodhimi Energjise elektrike (nga Era)	ZRRE/Li_79/21	Mujo Ulqinaku, Nr.12, Prishtine, Republika e Kosovës	15.10.2021-14.10.2061 - Lëshim Licence
4	Matkos Group Sh.P.K. (HC Sharri)	Prodhim i energjisë elektrike (nga uji)	ZRRE/Li_74/21	Rr.Shpetim Robaj, Prishtine, Republika e Kosoves (selia Shterpce), Republika e Kosovës.	23.02.2021 - në proces të licencimit
5	"KelKos Energy" SH.P.K (HC Deçani)	Prodhim i energjisë elektrike (nga uji)	ZRRE/Li_49/20	Rr. Demë Ali Pozhari, Nr. 41, 51000 Deçan, Republika e Kosovës	12.11.2020 - 11.11.2059 - Lëshim Licence 15.10.2021-Pezulluar me Aktvendim/ Aktgjykim të Gjykatës Kompetente.
6	"KelKos Energy" SH.P.K (HC Belaje)	Prodhim i energjisë elektrike (nga uji)	ZRRE/Li_50/20	Rr. Demë Ali Pozhari, Nr. 41, 51000 Deçan, Republika e Kosovës	12.11.2020 - 11.11.2059 - Lëshim Licence 15.10.2021-Pezulluar me Aktvendim/ Aktgjykim të Gjykatës Kompetente.
7	"KelKos Energy" SH.P.K (HC Lumbardhi II)	Prodhim i energjisë elektrike (nga uji)	ZRRE/Li_64/18 ZRRE/Li_64/20	Rr. Demë Ali Pozhari, Nr. 41, 51000 Deçan, Republika e Kosovës	14.10.2019 - 13.10.2020 Licencë e përkohshme 14.10.2019 - në proces të licencimit ...
8	"ContourGlobal Kosovo" L.L.C.	Prodhim i energjisë elektrike (nga linjiti)	ZRRE/Li_66/19	Rr.Anton Çeta, 5A, 10000 - Prishtinë, Republika e Kosovës	20.06.2019- në proces të licencimit...
9	Korporata Energjetike e Kosovës SH.A. (TC Kosova A)	Prodhim i energjisë elektrike (nga linjiti)	ZRRE/Li_05/17_A	Rr."Nëna Terezë" Nr 36, 10000 Prishtinë, Republika e Kosovës	04.10.2021-04.10.2023 vazhdim licence

SOWI KOSOVO L.L.C (Selac 1, Selac 2 dhe Selac 3) – pra siç mund të shihet nga tabela më sipër gjatë këtij viti Bordi i Rregullatorit ka lëshuar tri (3) licenca për prodhim të energjisë elektrike nga era për tre gjenerator të kësaj ndërmarrjeje, si një ndër projektet më të mëdha sa i përket invensitmit në energji të ripërtërishme në Kosovë, e cila ka plotësuar kushtet për licencim për këtë aktivitet me total kapacitet të instaluar prej: Selac 1 me kapacitet prej **34.47MW**, Selac 2 me kapacitetet prej **34.47MW**

dhe Selac 3 me kapacitetet prej **34.47MW**. Gjeneratorët janë ndërtuar përmes procedurës së autorizimit të udhëhequr poashtu nga Zyra e Rregullatorit për Energji.

Matkos Group Sh.P.K. (HC Sharri) – ka aplikuar në Rregullator për licencë të prodhimit të energjisë elektrike nga Hidrocentrali “HC Sharri” me datë 23 shkurt 2021, për kapacitet të instaluar prej **6.453MW**. Ky hidrocentral është ende në proces të licencimit, mirëpo duke marr parasysh që ndërmarrja ende nuk ka plotësuar kushtet mjedisore të cilat kërkohen me legjislacionin në fuqi, kjo ndërmarrje mbetet ende në proces të licencimit, përkundër që hidrocentrali është ndërtuar sipas procedurës së autorizimit të udhëhequr nga Rregullatorit.

Kelkos EnergySH.P.K (HC Deçani, HC Belaje dhe HC Lumbardhi II) – kjo ndërmarrje e cila kishte plotësuar të gjitha kërkesat për licencim, sipas udhëzimeve të Rregullatorit, ishte licencuar nga Bordi i Rregullatorit për prodhim të energjisë elektrike, për dy (2) njësi prodhuese nga: hidrocentrali Deçani me kapacitet prej **8.06 MW** dhe hidrocentrali Belaje me kapacitet prej **9.8 MW**, ndërsa Hidrocentrali Lumbardhi II me kapacitet prej **6.2 MW**, në mungesë të plotësimit të kushteve të cilat kërkohen sipas legjislacionit në fuqi, nuk kishte arritur të pajiset me licencë të prodhimit të energjisë elektrike, duke mbetur kështu në proces të licencimit që nga 21 dhjetor 2018.

Përkundër licencimit të këtyre dy njërive nga Bordi i Rregullatorit, asnjëri nga këto Hidrocentrale të ndërmarrjes Kelkos Energy Sh.P.K nuk është në operim që nga data 15 tetor të vitit 2021, si pasojë e pezullimit të operimit të tyre, me Aktvendim rrjedhimisht me Aktgjykim të Gjykatave kompetente të Kosovës.

Korporata Energjetike e Kosovës SH.A Divizioni i Gjenerimit, Termocentrali Kosova A – edhe këtë vit, si edhe vitet tjera, KEK ka aplikuar për vazhdimin e licencës për prodhimin e energjisë elektrike nga linjiti (qymyri), ndërsa të njëjtës i është vazhduar licenca nga Bordi i Rregullatorit për periudhën kohore prej 04.10.2021 deri më 04.10.2023, ku ndërmarrja është e obliguar që brenda kësaj periudhe të dorëzojë në Rregullator çdo dokument të nevojshëm që ka të bëjë me vlefshmërinë e licencës.

Sa i përket vazhdimin të licencës, kohëzgjatja e çdo licence mund të zgjatet për një periudhë kohore që nuk e tejkalon periudhën relevante kohore të licencës aktuale, duke nënkuptuar që i licencuari arrin t’i plotësojë të gjitha kushtet dhe detyrimet e licencës dhe të ketë parashtruar një kërkesë me shkrim për vazhdimin e licencës aktuale.

ContourGlobal Kosovo L.L.C. – përveç aplikimit për prodhim të energjisë nga burime të ripërtërishme të energjisë, Rregullatori me 20.06.2019 ka pranuar një aplikacion me disa dokumente mbështetëse për prodhim të energjisë nga linjiti (qymyri) me kapacitet të instaluar prej **500MW**. Aplikacioni nuk ka plotësuar kërkesat e kërkuara nga Rregullatori dhe si pasojë, edhe gjatë këtij viti ka mbetur në proces të shqyrtimit.

3.1.2 Licencimi i aktivitetit të furnizimit me energji elektrike

Interesimi i palëve për të marrë licencë për këtë aktivitet ka qenë shumë më i lartë këtë vit, krahasuar me vitin paraprak ku kishte aplikuar për licencim dhe ishte licencuar vetëm një ndërmarrje. Këtë vit Bordi i Rregullatorit i ka lëshuar dy licenca për furnizim me energji elektrike, ka vazhduar një licencë, ndërsa dy (2) ndërmarrje kanë mbetur në proces të licencimit, të cilat mund të licencohen pas plotësimit të kushteve dhe obligimeve të parapara për licencim të tyre.

Përkundër një numri jo të vogël të licencave për furnizim me energji elektrike në Kosovë (1.HEP Energjia KS SH.P.K, 2.EDS International KS L.L.C, 3.Enerco LLC SH.P.K., 4.SharrCem SH.P.K, 5.JAHA COMPANY SH.P.K., 6.FUTURE ENERGY TRADING AND EXCHANGE DYNAMICS SH.P.K., 7.GSA ENERGJI SH.P.K., 8.Korporata Energjetike e Kosovës SH.A dhe 9. Kosovo Electricity Supply Company (KESICO) J.S.C), ende asnjëra nga to (nga 8 të parat) nuk ka arritur të hyjë në treg për të filluar furnizimin e konsumatorëve me energji elektrike, përveç Kosovo Electricity Supply Company (KESICO) J.S.C, e cila vazhdon që të furnizojë tërë konsumatorët në vend me energji elektrike, njëjtë si edhe vitet paraprake.

Tab. 3.2 Ndërmarrjet që janë licencuar, u është vazhduar licenca dhe janë në proces të licencimit për aktivitet të furnizimit me energji elektrike gjatë vitit 2021

Nr.	Emri i ndërmarrjes	Përshkrimi i aktivitetit të Licencuar	Numri i licencës	Adresa, selia e të licencuarit	Vlefshmëria e licencës
1	HEP Energjia SH.P.K.	Furnizim me energji elektrike	ZRRE/Li_43/15 ZRRE/Li_83/21	Rr. Luan Haradinaj, Hy.1-2, Nr.21, Prishtine, Republika e Kosovës	14.10.2016-13.10.2021 - Lëshim Licence 27.10.2021-26.10.2026 - Lëshim Licence
2	EDS International KS L.L.C	Furnizim me energji elektrike	ZRRE/Li_77/21	Pejton Mujo Ulqinaku Nr.5 ap 10, Prishtinë, Republika e Kosovës	02.09.2021-01.09.2026 - Lëshim Licence
3	"GSA ENERGJI" SH.P.K.	Furnizim me energji elektrike	ZRRE/Li_48/15	Xheladin Hana, Obj.35/15, Prishtinë, Republika e Kosovës	11.11.2016 - 10.11.2021 - Lëshim Licence 11.11.2021 - 10.11.2026 - Vazhdim Licence
4	MCM COMMODITIES SH.P.K	Furnizim me energji elektrike	ZRRE/Li_78/21	Nëna Terezë, 10000 Prishtinë, Republika e Kosovës	29.04.2021 - në proces të licencimit
5	Društvo Elektroever D.O.O.	Furnizim me energji elektrike	ZRRE/Li_70/20	Filipa Visnjica bb, Mitrovicë e Veriut, Republika e Kosovës	28.12.2020-në proces të licencimit

HEP Energjia SH.P.K., - është një ndërmarrje e cila ka qenë e licencuar nga Rregullatorit për aktivitetin e furnizimit me energji elektrike që nga viti 2016 deri në 2021, por, megjithatë nuk ka arritur të furnizojë konsumatorët me energji elektrike për shkak të rrethanave të ndryshme të tregut. E njëjta këtë vit kishte aplikuar për vazhdim licence por në mungesë të dorëzimit me kohë të dokumenteve për shkak të pandemisë, të njëjtës nuk i është vazhduar licenca por i është lëshuar licencë, pas dorëzimit të dokumenteve të nevojshme për këtë qëllim. Kohëzgjatja e licencës së furnizimit përcaktohet varësisht nga gjendja financiare e aplikantit me kohëzgjatje maksimale prej njëzet e pesë (25) vjetësh, ndërsa sa i përket ndërmarrjes HEP Energjia SH.P.K., Bordi i Rregullatorit i ka lëshuar licencë për periudhë pesë (5) vjeçare në pajtim me nenin 32 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë.

EDS International KS L.L.C – kjo ndërmarrje pas plotësimit të gjithë dokumentacionit, është licencuar nga Bordi i Rregullatorit për periudhë kohore poashtu prej pesë (5) vitesh.

GSA Energji SH.P.K – edhe kjo ndërmarrje ka qenë e licencuar nga Rregullatori prej vitit 2016 deri në 2021, e po ashtu është një ndër ndërmarrjet e cila është për kohë të gjatë në tregun e Kosovën për aktivitetin e tregtimit të energjisë elektrike. Ndërsa sa i përket furnizimit, njëjtë sikurse edhe HEP, nuk ka hyrë në treg të energjisë për të kryer aktivitetin e furnizimit me energji elektrike, përkundër që ka qenë e licencuar për këtë aktivitet që nga viti 2016. Pavarësisht kësaj, e njëjta ka aplikuar brenda

afateve ligjore për vazhdim licence për furnizim me energji elektrike, duke dorëzuar dokumentet e nevojshme dhe i është vazhduar licenca për këtë aktivitet nga Bordi i Rregullatorit, për periudhë kohore prej pesë (5) vitesh.

MCM COMMODITIES SH.P.K – mbetet në proces të licencimit, pasi që e njëjta përkundër kërkesave të Rregullatorit, nuk ka arritur të dorëzojë të gjitha dokumentet e nevojshme për licencim nga periudha e aplikimit e deri më tani.

Društvo Elektrosever D.O.O. – edhe kjo ndërmarrje mbetet në proces të licencimit gjatë vitit 2021, e cila kishte aplikuar për furnizim me energji elektrike në fund të vitit 2020, e që për dallim nga ndërmarrjet tjera, e njëjta ka aplikuar vetëm për komuna të caktuara në Veri të Kosovës. E njëjta ka dorëzuar dokumente të cilat kërkohen sipas Rregullës për Licencim, por meqë licencimi i saj lidhet edhe me Marrëveshjet Ndërkombëtare në mes Kosovës dhe Serbisë në rrafshin e energjisë, atëherë mbetet që të plotësohen edhe të dhënat e tilla në mënyrë që e njëjta të licencohet nga Bordi i Rregullatorit.

Rregullatori merr vendim për secilin aplikacion për licencë, brenda gjashtëdhjetë (60) ditëve kalendarike, pas dorëzimit të aplikacionit të kompletuar, përveç rastit të *Društvo Elektrosever D.O.O.*, dhënia e licencës të së cilit ndërlidhet me Marrëveshjet Ndërkombëtare.

3.1.3 Licencimi i aktivitetit të furnizimit me shumicë (tregtimit) të energjisë elektrike

Vlen të përmendet se gjatë këtij viti Rregullatori ka pranuar numër mjaft të lartë të aplikimeve për licencim të aktivitetit të furnizimit me shumicë (tregtimit) të energjisë elektrike, për dallim nga viti i kaluar ku aplikimi për këtë aktivitet ka qenë shumë më i ulët.

Vlen të theksohet se përveç licencave të lëshuara në pajtim me Rregullën për Licencim dhe legjislacionin tjetër në fuqi, Rregullatori ka pranuar edhe kërkesa për Njohje Reciproke të licencave, e cila çështje është në proces e sipër. Për këtë është i informuar edhe Sekretariati i Komunitetit të Energjisë. Sa i përket kësaj çështjeje, ligji për energjinë elektrike parasheh që licencat e lëshuara për tregtimin e energjisë elektrike në Palët tjera Kontraktuese të Komunitetit të Energjisë duhet të njihen në Kosovë. Furnizuesit e tillë të licencuar do të kenë të drejtë të tregtojnë energjinë elektrike pa pasur nevojë për licencë shtesë. Tregtarët dhe furnizuesit e regjistruar në një Palë tjetër të Komunitetit të Energjisë kanë të drejtë të marrin pjesë në tregun e energjisë elektrike, sipas parimit të reciprocitetit dhe në përputhje me rregullat e aplikueshme të tregut, rregullat e balancimit dhe rregullat fiskale.

Tab. 3.3 Ndërmarrjet që janë licencuar, u është vazhduar licenca apo janë në proces të licencimit për aktivitet të furnizimit me shumicë (tregti) të energjisë elektrike gjatë vitit 2021

Nr.	Emri i ndërmarrjes	Përshkrimi i aktivitetit të Licencuar	Numri i licencës	Adresa, selia e të licencuarit	Vlefshmëria e licencës
1	NOA ENERGY TRADE SHPK Dega në Kosovë	Furnizim me shumicë (tregti) të energjisë elektrike	ZRRE/Li_80/21	Rr. Rexhep Luci, Nr.5, Prishtinë, Republika e Kosovës	02.09.2021-01.09.2026 - Lëshim Licence
2	ETMT ENERGY SH.P.K. (ZRRE/Li_76/21)	Furnizim me shumicë (tregti) të energjisë elektrike	ZRRE/Li_76/21	Rr. Nena Tereza, hyrja 30, Nr.5, Prishtine, Republika e Kosovës.	02.09.2021-01.09.2026 - Lëshim Licence
3	Axpo Kosovo L.L.C	Furnizim me shumicë (tregti) të energjisë elektrike	ZRRE/Li_73/21	Rr.Ukshin Hoti, C4/3, Hy.A, Kati II, Prishtine, Republika e Kosovës	02.09.2021-01.09.2026 - Lëshim Licence
4	FUTURE ENERGY TRADING AND EXCHANGE DYNAMICS SH.P.K. (emri i Biznesit) FUENTE Dynamics - (emri tregtar)	Furnizim me shumicë (tregti) të energjisë elektrike	ZRRE/Li_72/21	Aktash Rr. Lordi Bajron, Kompleksi Prishtina Stars, Kati 5, Nr.27, Prishtinë, Republika e Kosovës	02.09.2021-01.09.2026 - Lëshim Licence
5	"ENERGY FINANCING TEAM"L.L.C.	Furnizim me shumicë (tregti) të energjisë elektrike	ZRRE/Li_71/20	Rr. Rexhep Krasniqi, Banesa 9/1, Mati I, Prishtinë, Republika e Kosovës	02.09.2021-01.09.2026 - Lëshim Licence
6	RENRGY TRADING GROUP PRISTINA SH.P.K.	Furnizim me shumicë (tregti) të energjisë elektrike	ZRRE/Li_69/20	Rr. Sylejman Vokshi, Nr.50/3, Prishtinë, Republika e Kosovës	02.09.2021-01.09.2026 - Lëshim Licence
7	"GSA ENERGJI" SH.P.K.	Furnizim me shumicë (tregti) të energjisë elektrike	ZRRE/Li_51/17	Rr.Xheladin Hana, Obj.35/15, Prishtinë, Republika e Kosovës	19.05.2016 - 18.05.2021 - Lëshim Licence 02.09.2021-01.09.2026- Lëshim Licence
8	"GEN-I TIRANA" SH.P.K. DEGA NË KOSOVË (ZRRE/Li_34/12)	Furnizim me shumicë (tregti) të energjisë elektrike	ZRRE/Li_34/12	Gustav Majer 16, Prishtinë, Republika e Kosovës	29.12.2009-29.12.2011- Lëshim Licence 11.11.2021-10.11.2026- Vazhdim Licence
9	Interenergo d.o.o- Kosova SH.P.K.	Furnizim me shumicë (tregti) të energjisë elektrike	ZRRE/Li_56/16	Sali Çeku gogaj Building, app.14, Deçan, Republika e Kosovës	27.02.2017-26.02.2022 - Lëshim Licence 20.08.2021- në proces për vazhdim licence...

Nga tabela më sipër shihet se vetëm këtë vit Rregullatori ka lëshuar shtatë (7) licenca për furnizim me shumicë (tregti) të energjisë elektrike, ka vazhduar një të tillë, ndërsa një është në proces të licencimit.

3.1.4 Licencimi i aktivitetit të prodhimit të energjisë termike

Aktivitetet e energjisë termike kanë funksionuar në Kosovë në bazë të licencave të lëshuara nga Rregullatori, njëjtë si ato të energjisë elektrike, ndërsa shumicës prej tyre u ka skaduar afati i vlefshmërisë gjatë vitit 2021. Të njëjtat në pajtim me Rregullën për Licencim dhe legjislacionin tjetër

në fuqi kanë aplikuar me kohë për vazhdim të licencave të tyre, duke sjellë kështu dokumentet e nevojshme për aktivitetin relevant.

Në tabelën më poshtë janë paraqitur ndërmarrjet të cilat kanë aplikuar për vazhdim të licencave për prodhim të energjisë termike dhe bashkëprodhim të energjisë termike (nga biomasa), ku njëra është me seli në Prishtinë dhe tjetra me seli në Gjakovë.

Tab. 3.4 Ndërmarrjet që janë licencuar, u është vazhduar licenca apo janë në proces të licencimit për aktivitet të prodhimit të energjisë termike

Nr.	Emri i ndërmarrjes	Përshkrimi i aktivitetit të Licencuar	Numri i licencës	Adresa, selia e të licencuarit	Vlefshmëria e licencës
1	Ngrohtorja e Qytetit Sh.A	Prodhim i energjisë termike (nga biomasa)	ZRRE/Li_75/21	Rezina, Gjakovë, Republika e Kosovës	19.11.2021-18.11.2051- Lëshim Licence (energji termike nga biomasa) 26.02.2021 - në proces të licencimit për bashkëprodhim
2	Ngrohtorja e Qytetit "Termokos" Sh.A	Prodhim i energjisë termike (nga mazuti)	ZRRE/Li_10/17	Rr "28 Nëntori" pn-Dardani Prishtinë, Republika e Kosovës	23.03.2021 - në proces të licencimit...

Ngrohtorja e Qytetit Sh.A – pra nga tabela më lartë shihet se kësaj ndërmarrjeje me seli në Gjakovë, i është lëshuar licenca për prodhim të energjisë termike nga biomasa për periudhë kohore prej tridhjetë (30) vitesh. Lëshimi i kësaj licence për prodhim të energjisë nga biomasa (si burim i ripërtërishëm i energjisë) është bërë për herë të parë në Kosovë nga Bordi i Rregullatorit, pas plotësimit të kushteve të përcaktuara për vazhdim licence të këtij aktiviteti. Ndërtimi i këtij gjeneratori është përcjellur dhe ndërtuar përmes procedurës së autorizimit të udhëhequr nga Rregullatori, ngjashëm si edhe ndërtimi i gjeneratorëve tjerë për prodhim të energjisë nga burime të ripërtërishme (era, uji etj.) E njëjta ndërmarrje ka aplikuar edhe për bashkëprodhim të energjisë elektrike me atë termike, ndërsa siç mund të shihet edhe nga tabela më sipër, Bordi i Rregullatorit nuk i ka lëshuar licencën për bashkëprodhim të energjisë elektrike me atë termike, pasi që kjo ndërmarrje nuk ka plotësuar kushtet për licencim të këtij aktiviteti dhe mbetet në proces të licencimit deri marrjen e lejes mjedisore dhe plotësimin e kushteve tjera të nevojshme siç janë matjet e emitimeve të gazrave.

Ngrohtorja e Qytetit "Termokos" Sh.A – e vetmja ndërmarrje në kryeqytet për prodhim të energjisë termike nuk ka arritur të plotësoj kushtet për vazhdim licence për prodhim të energjisë termike (nga mazuti) pavarësisht që ka aplikuar brenda afatit ligjor për vazhdim të kësaj licence gjatë vitit 2021, dhe si pasojë nuk është licencuar nga Bordi i Rregullatorit dhe mbetet në proces deri në plotësimin e të gjitha kërkesave ligjore, sipas legjislacionit në fuqi. Vlenë të ceket se kjo ndërmarrje furnizohet sipas Marrëveshjes për Furnizim me Energji Termike nga TC Kosova B e cila i transporton energjinë termike përmes rrjetit të transportit të energjisë termike. Licenca sipas së cilën kryhet ky aktivitet është Licenca për Bashkëprodhim të Energjisë Elektrike me atë Termike, të cilën Bordi i Rregullatorit i ka lëshuar KEK-ut, TC Kosovës B gjatë vitit 2017 me afat vlerfshmie deri në vitin 2026.

3.1.5 Licencimi i aktivitetit të shpërndarjes së energjisë termike

Sikurse edhe licencave për prodhim të energjisë termike të ndërmarrjeve “Termokos” dhe “Ngrohtorja e Qytetit”, të njëjtave u ka skaduar afati i vlefshërisë edhe për shpërndarje të energjisë termike në Kosovë, ndaj kanë aplikuar për vazhdim licence për këtë aktiviteti, për në qytetin e Prishtinës, respektivisht të Gjakovës.

Në tabelën më poshtë janë paraqitur dy ndërmarrjet të cilave Bordi i Rregullatorit u ka vazhduar licencat për shpërndarje të energjisë termike për periudhën prej pesëmbëdhjetë (15) vitesh.

Tab. 3.5 Ndërmarrjet që u është vazhduar licenca për aktivitet të shpërndarjes së energjisë termike gjatë vitit 2021

Nr.	Emri i ndërmarrjes	Përshkrimi i aktivitetit të Licencuar	Numri i licencës	Adresa, selia e të licencuarit	Vlefshmëria e licencës
1	Ngrohtorja e Qytetit “Termokos” Sh.A	Shpërndarje e energjisë termike	ZRRE/Li_11/17	Rr.”28 Nëntori”, pn-Dardani Prishtinë, Republika e Kosovës	15.10.2021-14.10.2036-Vazhim Licence
2	Ngrohtorja e Qytetit Sh.A (ish NQ e Gjakovës)	Shpërndarje e energjisë termike	ZRRE/Li_03/17	Rr.”Tirana”, pn. Gjakovë, Republika e Kosovës	19.11.2021-18.11.2036-Vazhim Licence

Ngrohtorja e Qytetit “Termokos” Sh.A dhe **Ngrohtorja e Qytetit Sh.A** – siç shihet nga tabela më sipër këto licenca janë vazhduar për periudhë kohore prej pesëmbëdhjetë (15) vitesh, pasi që të njëjtat kanë aplikuar brenda afati ligjor për vazhdim licence duke dorëzuar kështu dokumentet e nevojshme për vazhdim licence.

3.2 Monitorimi i ndërmarrjeve të energjisë

Një ndër kompetencat kryesore të Rregullatorit të energjisë lidhur me mbikëqyrjen/monitorimin e ndërmarrjeve të energjisë, janë të dhëna me Ligjin për Rregullatorin e Energjisë, e posaçërisht me Kreun XII, Ligjin për Energjinë Elektrike dhe legjislacionin sekondar.

Kështu, Rregullatori, duke u mbështetur në dispozita ligjore në fuqi, si edhe viteve tjera, edhe këtë vit ka vazhduar me monitorimin e ndërmarrjeve të licencuara për aktivitetet e energjisë, duke u siguruar nëse ndërmarrjet janë duke vepruar në pajtueshmëri me kushtet e licencës, zbatimin e rregullave, akteve individuale dhe vendimeve tjera të lëshura nga Rregullatori apo legjislacioni tjetër në fuqi. Monitorimi bëhet duke kërkuar raporte dhe të dhëna nga të licencuarit, duke mbajtur takime, si dhe duke vizituar (monitoruar) të licencuarit, me apo pa paralajmërim.

Edhe gjatë vitit 2021, Rregullatori ka monitoruar ndërmarrjet e licencuara të energjisë, posaqërsht ato mbi 5 MW, por po ashtu ka monitoruar edhe ndërmarrjet që janë në proces të ndërtimit të kapaciteve gjeneruese përmes procedurës së autorizimit për ndërtim të kapaciteteve të reja.

Raportet e detajuara mbi monitorimin e ndërmarrjeve të energjisë publikohen ueb faqe të Rregullatorit.

Monitorimi sipas Doracakut të Raportimit në Sektorin e Energjisë – sipas këtij doracaku, ndërmarrjet e licencuara të energjisë kanë dërguar në Rregullator raporte të menjëhershme, tremujore, apo vjetore, varësisht nga kërkesat e përshkurara në këtë doracak apo kërkesa tjera të Rregullatorit.

Për disa nene të licencës, të një rëndësie më të veçantë, pra shkelje të kushteve të licencës që mund të kenë ndikim serioz mbi politikën qeveritare, të konsumatorët ose në koston për kompensim, i licencuari duhet ta njoftojë menjëherë Rregullatorin. Në rast se një njoftim i tillë nuk bëhet me kohë, Rregullatori ka të drejtë të vendos masa administrative ose gjoha në pajtim me Rregullën për Masat Administrative dhe Gjobat.

Nisur nga kjo dhe të dhënat tjera të monitoruara nga Rregullatori gjatë vitit 2021, Rregullatori ka vendosur masa administrative dhe gjoha për ndërmarrjen Hidroekonomike "Ibër Lepenc" SH.A (HC Ujmani).

Monitorimi i Programit të Pajtuëshmërisë të Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes (KEDS Sh.A) – ky program është në fuqi që nga viti 2015 (V_750_2015), i cili është i aprovuar nga Bordi i Rregullatorit. Pas kërkesës së Rregullatorit, i njëjti është modifikuar dhe aprovuar nga Bordi i Rregullatorit gjatë vitit 2020 (V_1223_2020), ku sipas të cilit Zyrtari i Pajtuëshmërisë i KEDS (i aprovuar me vendimin V_1256_2020) ka raportuar në Rregullator lidhur me përmbushjen e obligimeve të përcaktuara në këtë program. Rregullatori ka monitoruar zbatimin e këtij programi dhe derinë fund të vitit 2021 nuk ka shqiptuar ndonjë masë apo gjobë ndaj të licencuarit lidhur me zbatimin e këtij programi.

Monitorimi i ndërmarrjeve të energjisë termike – duke qenë se monitorimi është ndër aktivitetet e rregullta që ndërmerren në vazhdimësi nga ZRRE, në vitin 2021 janë monitoruar realizimet dhe performanca në sezonin 2020/2021 e ndërmarrjeve NQ Termokos dhe NQ Gjakova. Duhet theksuar se, për shkak se NQ Gjakova nuk ka operuar në sezonin 2020/2021 (përveç në periudhat testuese), monitorimi i NQ Gjakovës ka qenë i fokusuar vetëm në realizimin e investimeve dhe në parametrat teknik të testimit të njësive. Përderisa për NQ Termokos monitorimi i realizimeve ka përfshirë:

- Bilancin e energjisë: prodhimin dhe furnizimin me energji termike si dhe humbjet në rrjet;
- Realizimin e të hyrave (faturimit dhe arkëtimit) dhe kostove operative;
- Realizimin e kostove kapitale – konkretisht investimeve të reja të lejuara;
- Kyçjet e reja dhe kontratat e furnizimit të konsumatorëve;
- Shfrytëzimin e pa-autorizuar dhe shkyçjet; dhe
- Ankesat dhe kërkesat e konsumatorëve dhe adresimi i tyre nga ndërmarrjet respektive;

Nga analiza i të dhënave dhe informatave të mbledhura gjatë monitorimit është hartuar Raporti i monitorimit të realizimeve të NQ Termokos në sezonin 2020/2021, i cili po ashtu është shqyrtuar nga Bordi i ZRRE-së. Ky raport ka përshkruar vlerësimet dhe të gjeturat për realizimet e secilës komponentë të monitorimit dhe gjithashtu janë dhënë rekomandimet përkatëse.

3.3 Burimet e Ripërtërithme të Energjisë (BRE)

Me Ligjin për Energjinë Nr. 05/L-081 në fuqi është përcaktuar politika e zhvillimit të BRE-ve, e cila ka për qëllim promovimin e shfrytëzimit ekonomik e të qëndrueshëm të potencialeve vendore të BRE-ve, në funksion të plotësisht të nevojave për energji, rritjes së sigurisë së furnizimit dhe mbrojtjes së mjedisit, e cila është pjesë përbërëse e Strategjisë së Energjisë së Republikës së Kosovës.

Ministria përkatëse për zbatimin e politikave të BRE-ve sipas legjislacionit në fuqi, ka përcaktuar me akt të veçantë nënligjor caqet e energjisë nga BRE në harmoni me kërkesat e direktivës përkatëse të Bashkimit Europian për BRE.

Me Ligjin për Rregullatorin e Energjisë Nr. 05/L-084 është përcaktuar se ndërtimi i kapaciteteve të reja gjeneruese (BRE), sistemeve të reja për bartjen dhe shpërndarjen e gazit natyror, përfshirë interkonektorët, si dhe linjat direkte elektrike dhe gazsjellësit direkt për bartjen e gazit natyror do të bëhet në pajtim me procedurat e Autorizimit sipas këtij ligji, e cila do të ndërmerret nga Zyra e Rregullatorit për Energji, në përputhje me kritere objektive, transparente dhe jo-diskriminuese.

Për të përmbushur obligimet ligjore për të arritur cakun e detyrueshëm për BRE, Ministria e Zhvillimit Ekonomik ka nxjerrë Udhëzimin Administrativ nr. 01/2013 dhe plotësim ndryshimin me UA Nr. 05/2017 me të cilin ka përcaktuar caqet vjetore dhe afatgjate të Energjisë nga BRE.

Udhëzimi Administrativ ka përcaktuar se, caku i detyrueshëm nga Burimet e Ripërtitshme të Energjisë deri në 2020, është 25 % të konsumit përfundimtar bruto të energjisë siç është përcaktuar në nenin 4 të Vendimit të Këshillit Ministror të Komunitetit të Energjisë Nr. D/2012/04/MC –EnC.

Republika e Kosovës është palë nënshkruese e Traktatit e për Themelimin e Komuniteti të Energjisë e cila është nënshkruar me datë 25 tetor 2005, e ratifikuar dhe ka hyr në fuqi me 01 korrik 2006 dhe ka filluar të implementohet me 1 korrik 2007. Në bazë të kësaj Kosova ka marrë obligime ligjore për të përmbushur të gjitha obligimet që kanë të bëjnë me sektorin e energjisë ku është paraparë edhe obligimi i detyrueshëm për arritjen e caqeve të BRE-ve deri në 2020, duke përfshirë edhe ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese nga burimet e pastërta.

Në Shtojcën I të këtij Udhëzimi Administrativ 05/2017 ka përcaktuar kapacitetet e Energjisë Elektrike nga BRE (MW), Ku Niveli i caqeve të përcaktuara për Burimet e Ripërtitshme të Energjisë dhe të pranuar në Skemën Mbështetëse është si në tabelën në vijim:

Tab. 3.6 Caqet e përcaktuara për kapacitetet nga BRE në MW

Kapaciteti i energjisë elektrike nga BRE					
Burimi primar i energjisë	2016	2017	2018	2019	2020
Fotovoltaike	6	7	8	9	30
Erë	1	61	115	129	150
HC të vogla	40	57	181	187	240
Biomasë	6	8	10	12	20

Në mënyrë që të arrihen caqet për prodhimin e energjisë elektrike nga BRE, të përcaktuar me Udhëzimin e cekur më lartë, dhe në përputhje me mandatin ligjor të dhënë me Legjislacionin për energjinë në fuqi, gjatë vitit 2021, ZRRE ka trajtuar projektet të cilat kanë qenë në proces të finalizimit sipas autorizimit në pajtim me Rregullën për Procedurën e Autorizimit për ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese bazuar në BRE dhe Rregullën për Skemën Mbështetëse nga Burimet e Ripërtitshme të Energjisë.

Bordi i ZRRE-së, për të mbështetur nxitjen e investimeve në Energjinë e Ripërtitshme, në vitin 2016 ka nxjerrë Vendimin V-810-2016 ku ka përcaktuar tarifatat nxitëse ("feed-in") për prodhimin e energjisë elektrike të prodhuar nga BRE. ku: energjia elektrike e prodhuar nga uji (hidrocentralet <10MW) ka çmimin 67.47€/MWh, energjia elektrike e prodhuar nga era ka çmimin 85.0€/MWh, energjia elektrike e prodhuar nga biomasa solide ka çmimin 71.3€/MWh dhe energjia elektrike e prodhuar nga panelet solare/fotovoltaike për caqet deri në 10 MW sipas udhëzimit të kaluar ka qenë prej 136.4€/MWh.

Po ashtu për të arritur caqet e BRE-ve, është garantuar edhe jetëgjatësia e Marrëveshjes për Blerje të Energjisë e cila lidhet me investitorit dhe KOSTT/OT, ku për energjisë elektrike të prodhuar nga panelet fotovoltaike dhe energjinë e prodhuar nga Turbinat e Erës do të kenë kohëzgjatjen dymbëdhjetë (12) vjeçare, ndërsa për burimet tjera (hidroenergjinë dhe biomasa solide) do të kenë kohëzgjatje dhjetë (10) vjeçare, me çmime (tarifa nxitëse) të aplikueshme dhe të pranuar në skemën mbështetëse. Ndërsa për gjeneratorët për vetë-konsum ka garantuar kontratën (MBE) prej dymbëdhjetë (12) vitesh, e cila lidhet me furnizuesin e konsumatorit prodhues.

ZRRE në fund të vitit 2020 me vendimin V_1321_2020 kishte vendosur që të ndërpritet aplikimi i Skemës Mbështetëse me tarifa Nxitëse ("Feed – in") për mbështetjen e projekteve të reja, në ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese për prodhimin e energjisë elektrike nga Burimet e Ripërtërishme të Energjisë (BRE) për caqet 2021-2030.

Gjithashtu përmes këtij vendimi ka vendosur që të ndërpritet edhe pranimi i aplikacioneve për marrje të autorizimit për ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese, për tu trajtuar me tarifë nxitëse "feed –in", nga BRE, nga data e hyrjes në fuqi të këtij Vendimi.

ZRRE po ashtu ka theksuar se, vendimet për autorizim preliminar apo final për ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese që janë lëshuar para hyrjes në fuqi të këtij Vendimi, do të trajtohen sipas dispozitave ligjore të Rregullës Nr. 10/12017 për Skemën mbështetëse dhe Vendimin V_810-2016 të datës 19 maj 2016 të nxjerr nga Bordi i ZRRE-së.

ZRRE përmes vendimit V_1321_2020 ka theksuar se, në pajtim me detyrimet ligjore dhe në bashkëpunim me Institucionet e Republikës së Kosovës, do të ndërmarr veprime për zhvillimin e projekteve nga Burimet e Ripërtërishme të Energjisë për caqet 2021-2030 përmes formave të ndryshme të ankandeve, në përzgjedhjen e përfutueseve nga format tjera përmes Tarifave Premium ose të ngjashme, konform praktikave më të mira në favor të interesit publik.

3.4 Autorizimi për ndërtimin e kapaciteteve të reja

ZRRE, edhe gjatë këtij viti ka vazhduar me zbatimin e procedurës së autorizimit, shqyrtimin e aplikacioneve për lëshimin e autorizimit për ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese bazuar në Burimet e Ripërtërishme të Energjisë (BRE), për shoqëritë që kanë aplikuar për marrjen e autorizimit.

ZRRE në kuadër të përmbushjes së detyrimeve të caktuara me legjislacionin në fuqi, ka lëshuar Autorizime për ndërtimin e kapaciteteve gjeneruese, ku çdo aplikues për marrjen e autorizimit iu është nënshtruar analizës së rregullshmërisë dhe plotësimit me korrektësi të dokumentacionit ligjor, administrativ, teknik, financiar dhe mjedisor, si dhe marrjes së lejeve përkatëse, të lëshuara nga institucionet relevante në përputhje me aktivitetin që subjektet kanë kërkuar për marrjen e autorizimit për lejimin e ndërtimit të kapaciteteve të reja gjeneruese bazuar në BRE.

3.4.1 Aplikacionet që janë në proces të shqyrtimit në Rregullator

ZRRE, gjatë këtij viti ka shqyrtuar aplikacionet për marrje të autorizimit për ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese, të cilat janë në fazën e kompletimit të aplikacioneve. Në vazhdim është paraqitur lista e aplikacioneve, të cilat janë në proces të shqyrtimit.

Tab. 3.7 Shoqëritë që janë në proces të shqyrtimit për marrjen e vendimit për autorizim preliminar

Nr.	Subjekti Juridik	Objekti	Lokacioni	Kapaciteti i instaluar	PROCES TË SHQYRTIMIT
1	EUROKOS DD SH.P.K	Hydrocentral	DRINI PSHP - REVERZIBIL/ Prizren	250 MW	proces
2	NIN TECHNOLOGY SH.P.K.	Biomasa	Ferizaj	5.2 MW	proces
3	HIDROENERGJI SH.P.K.	Hydrocentral	HC LEPENCI 1/Hani I Elezit	9.98 MW	proces
4	DARDANA INVEST SH.P.K.	ERA	WIND PARK KITKA 2/Kamenica	33 MW	proces

3.4.2 Projektet në proces të ndërtimit sipas Autorizimit Final

Projektet të cilat janë ndërtuar dhe finalizuar sipas planit dinamik të realizimit dhe sipas afateve të përcaktuara me Rregullën Nr. 11/2017 për Procedurën e Autorizimit, janë tri (3) projekte nga Turbinat e Erës ku 103.4 MW me gjithsej njëzeteshtatë (27) turbina, në Parkun e Erës në Bajgora të Komunës së Mitrovicës. Poashtu janë finalizuar edhe shtatë (7) projekte nga hidrocentralet e vogla me një kapacitet total prej 25.3 MW ku pas përfundimit dhe pranimit teknik, kanë finalizuar edhe procedurat e komisionimit sipas obligimeve ligjore dhe kontraktuale. Gjithashtu është finalizuar edhe projekti nga Biomasa me kapacitet prej 1.2 MW energji elektrike dhe 15 MW energji termike nga NP Ngrohtorja e Qytetit – Gjakova, projekt i financuar nga Komisionin Europian. Totali i kapaciteteve të reja gjeneruese të finalizuar është rreth 130 MW.

Ndërsa projekti i shoqërisë Bondcom Energy Point SH.P.K., për gjenerimin e energjisë elektrike nga ERA Wind Park Bodakova me kapacitet prej 11 MW, është në proces të realizimit sipas afateve ligjore të definuara me Rregullën për Procedurën e Autorizimit.

3.4.3 Hyrja në operim e gjeneratorëve nga BRE

Gjatë këtij viti pas finalizimit të projekteve sipas Autorizimit nga Bordi i ZRRE-së, dhe pas pranimit teknik kanë hyr në operim dhjetë (10) projekte, me fuqi totale të instaluar prej 123.4 MW.

Në tabelën e mëposhtme janë paraqitur projektet të cilat kanë hyr në operim komercial për prodhimin e energjisë elektrike nga BRE.

Tab. 3.8 Shoqëritë të cilat kanë hyrë në operim

Nr.	Subjekti Juridik	Objekti	Lokacioni	Kapaciteti i instaluar	Hyrja në Operim
1	SOWI KOSOVO L.L.C.	ERA	Selac/Mitrovica	34.47 MW	20 tetor 2021
2	SOWI KOSOVO L.L.C.	ERA	Selac/Mitrovica	34.47 MW	14 dhjetor 2021
3	SOWI KOSOVO L.L.C.	ERA	Selac/Mitrovica	34.47 MW	17 dhjetor 2021
4	EUROKOS SH.P.K.	Hydrocentral	Brod/Dragash	2.48 MW	22 shkurt 2021
5	EURKOS SH.P.K.	Hydrocentral	Restelica/Dragash	2.35 MW	22 shkurt 2021
6	HYDRO LINE SH.P.K	Hydrocentral	Dolac/Mitrovica	1.19 MW	04 mars 2021
7	MATKOS GROUP SH.P.K. HC VICA	Hydrocentral	Vica/Shtërpce	4.6 MW	28 prill 2021
8	N.T.N. RELENUAL TAHIRI SH.P.K.	Hydrocentral	Radesha/Dragash	3.4 MW	08 qershor 2021
9	NQ GJAKOVA SH.A.	Biomasa	Rezina/Gjakova	1.2 MW	19 nëntor 2021
	Totali			118.63 MW	

3.4.4 Modifikimi i Autorizimet Final

ZRRE gjatë këtij viti, ka trajtuar edhe kërkesat për modifikim të autorizimit, sipas kërkesave të aplikuesve në pajtim kushtet ligjore të Rregullës për Procedurën e Autorizimit për ndërtimin e kapaciteteve të reja nga BRE.

ZRRE me datë 23.02.2021 ka pranuar kërkesën për modifikimin e Autorizimit Final V_760_2016 të shoqërisë Matkos Group SH.P.K, me të cilën është kërkuar modifikimi/zvogëlimi i kapacitet instalues, sipas vendimit për Leje Ujore Nr. 102/21 të datës 09.02.2021 të lëshuar nga Ministria e Ekonomisë dhe Ambientit.

ZRRE pas vlerësimit dhe shqyrtimit të kërkesës për Modifikim të autorizimit Final, dhe dëshmime të bashkangjitura është konstatuar se kërkesa është e bazuar në dispozitat ligjore të nenit 19 të Rregullës për procedurën e Autorizimit, duke u mbështetur edhe në Vendimin për Leje Ujore Nr. 102/21 të datës 09.2021 të lëshuar nga Ministria e Ekonomisë dhe Ambientit, me vendimin V_1415_2021 të nxjerr me datë 04 tetor 2021 ka aprovuar kërkesës e shoqërisë Matkos Group SH.P.K, dhe ka Modifikuar Vendimin për Autorizimin Final V_760_2016 të datës 28 janar 2016.

3.4.5 Ndërprerja e afatit të Autorizimeve Finale

ZRRE edhe gjatë vitit 2021 ka trajtuar kërkesat për shtyrje të afateve të vlefshmërisë së autorizimeve finale. Kërkesat janë parashtruar nga shoqëria AFA Energy SH.P.K, për shtyrjen e afatit të vlefshmërisë së vendimin për autorizimin Final V_924_2018 të datës 29 mars 2018, për ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese nga Hydrocentrali HC Kotlina me kapacitet prej 4.9 MW, ZK Kotlinë, në Komunën e Hanit të Elezit. Bordi i ZRRE-së, pas vlerësimit dhe shqyrtimit të kërkesës, ka vendosur me vendimin V_1420_2021 të datës 07 shtator 2021, me të cilën ka refuzuar kërkesën e palës AFA Energy SH.P.K., dhe njëkohësisht ka përfunduar edhe afatin e vlefshmërisë së Vendimit për Autorizimin Final V_924_2018 të datës 29 mars 2018.

Po ashtu ZRRE ka shqyrtuar edhe kërkesë e shoqërisë 2 Korriku SH.P.K., për shtyrje të afatit të vlefshmërisë të vendimit mbi lëshimin e Autorizimit Final V_880_2017 të datës 18 janar 2017, për ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese nga Hidrocentrali HC Soponica me kapacitet prej 1.3 MW në Komunën e Kaçanikut, ku pas vlerësimit dhe shqyrtimit nga Bordi i ZRRE-së, është refuzuar kërkesa për shtyrje për shkak të kalimit të afate ligjore për përfundimin e projektit, dhe njëkohësisht ka njoftuar palën se ka përfunduar afati i vlefshmërisë së Autorizimit.

3.5 Gjeneratorët për vetë-konsum

ZRRE, gjatë këtij viti ka trajtuar edhe kërkesat/aplikacionet për gjeneratorët për marrjes e statusit të konsumatorit prodhues për vetë-konsum, të cilat pas plotësimit të kërkesave ligjore në pajtim me Rregullën e Autorizimit dhe Skemën Mbështetëse, janë lejuar për të vazhduar me ndërtimin e kapaciteteve gjeneruese për vetë-konsum.

Në tabelën e mëposhtme janë paraqitur numri i vendimeve të lëshuara nga Bordi i ZRRE-së, për gjeneratorët për vetë-konsum gjatë vitit 2021.

Tab. 3.9 Autorizimet për vetë-konsum

Vendime për vetë-konsum	Nr. i vendimeve të lëshuara
Solare	50
Totali	50

Në tabelën e mëposhtme janë paraqiten subjektet juridike të cilave iu është lëshuar vendimi për autorizimin për ndërtim të gjeneratorëve për vetë-konsum.

Tab. 3.10 Shoqëritë të cilave iu është lëshuar vendimi për ndërtim të gjeneratorëve për vetë-konsum

Nr.	Subjekti Juridik	Objekti	Lokacioni	Kapaciteti i instaluar	Data e Lëshimit të Vendimit
1	DEKORITI SH.P.K.	Solare	Konjuh, Lipjan	65 kW	02.09.2021
2	N.T.SH. GENCI -AF	Solare	Miradi e Epërme, Fushë Kosovë	30 kW	02.09.2021
3	HILL GROUP SH.P.K.	Solare	Preoc, Graçanicë	100 kW	02.09.2021
4	Person Fizik - N.H.	Solare	Çagllavicë, Graçanicë	5 kW	02.09.2021
5	Person Fizik - N.H.	Solare	Çagllavicë, Graçanicë	5 kW	02.09.2021
6	Person Fizik - T.H.	Solare	Çagllavicë, Graçanicë	5 kW	02.09.2021
7	VAM TRADE SH.P.K.	Solare	Çagllavicë, Graçanicë	100 kW	02.09.2021
8	ÇARSHIA SH.P.K.	Solare	Lagjja Marigona, Preoc, Graçanicë	100 kW	02.09.2021
9	Person Fizik - F.H.	Solare	Lagjja Marigona, Preoc, komuna e Graçanicë	5 kW	02.09.2021
10	Person Fizik - I.H.	Solare	Lagjja Marigona, Preoc, komuna e Graçanicë	5 kW	02.09.2021
11	Person Fizik - H.S.	Solare	Bibaj, komuna e Ferizajt	15 kW	02.09.2021
12	N.P.T. SEDEFI COMERC	Solare	Vitomiricë, Pejë	70 kW	02.09.2021
13	Person Fizik N.J.	Solare	Gllamnik, Podujevës	5 kW	02.09.2021
14	Person Fizik B.N.	Solare	Lagjja Sofali, Prishtinë	5 kW	02.09.2021
15	AGRO TRADE SH.P.K.	Solare	Laplje Selo, Graçanicë	30 kW	02.09.2021
16	AGRO TRADE SH.P.K.	Solare	Laplje Selo, Graçanicë	25 kW	02.09.2021
17	AGRO TRADE SH.P.K.	Solare	Laplje Selo, Graçanicë	5 kW	02.09.2021
18	AGRO TRADE SH.P.K.	Solare	Laplje Selo, Graçanicë	25 kW	02.09.2021
19	Komuna e Prizrenit	Solare	Remzi Ademi 4, Prizren	53.76 kW	02.09.2021
20	HIT FLORES SH.P.K.	Solare	Rruga e Dëshmorëve, Dragash	100 kW	02.09.2021
21	Person Fizik - R.K.	Solare	Rr. Arkitekt Karl Gega", Aktash, Prishtinë	25 kW	02.09.2021
22	Person Fizik - H.C.	Solare	Nagafo, Rahovec	9.9 kW	02.09.2021
23	Person Fizik - H.O.	Solare	Cercë, Istog	5 kW	02.09.2021
24	RELUX SH.P.K.	Solare	Magj. Ferizaj - Prishtinë, Graçanicë	94.72 kW	02.09.2021
25	Person Fizik - A.SH.	Solare	Dubovik, Pejë	3 kW	02.09.2021
26	Person Fizik - F.V.	Solare	Isvor, Novobërdë	5 kW	02.09.2021
27	Person Fizik - V.X.	Solare	Veternik, Prishtinë	5 kW	02.09.2021
28	VALONI PETROL SH.P.K.	Solare	Veternik, Prishtinë	45.28 kW	02.09.2021
29	VALONI PETROL SH.P.K.	Solare	Veternik, Prishtinë	41.52 kW	02.09.2021
30	BOOST BERRIES SH.P.K.	Solare	Vitomiricë, Pejë	12.16 kW	04.10.2021
31	Person Fizik - RR.V.	Solare	Prelez I Muhaxherëve, Ferizaj	4 kW	04.10.2021
32	MALESIA FOODS SH.P.K.	Solare	Konjuh, Lipjan	14 kW	04.10.2021
33	BALKAN PETROL SH.P.K.	Solare	Kaçanik I Vjetër, Kaçanik	50 kW	04.10.2021
34	Person Fizik - B.M.	Solare	Maxhunaj, Vushtrri	3 kW	04.10.2021
35	UNDP KOSOVO	Solare	Rr. E Zagrebit - Dragodanit, Prishtinë	27 kW	04.10.2021
36	Person Fizik - S.R.	Solare	Rr. Vëllezërit Haradinaj, Rahovec	10 kW	04.10.2021
37	N.T.SH. SEM - PRO	Solare	Rr. Tranzitit, Prizren	100 kW	04.10.2021
38	Person Fizik - S.H.	Solare	Çagllavicë, Graçanicë	5 kW	15.10.2021
39	LODA DESING SH.P.K.	Solare	Rrakaj, Ferizaj	31.5 kW	15.10.2021
40	Person Fizik - J.TH.	Solare	Xërxë, Rahovec	15 kW	27.10.2021
41	Person Fizik - XH.TH.	Solare	Xërxë, Rahovec	15 kW	27.10.2021
42	FORMA SH.P.K.	Solare	Bresalc, Ferizaj	100 kW	19.11.2021
43	SILCA GROUP SH.P.K.	Solare	Mirosalë, Feriza	100 kW	17.12.2021
44	PROEX SH.P.K.	Solare	Deçan	100 kW	17.12.2021
45	EURO FISI SH.P.K.	Solare	Radivojcë, Viti	100 kW	17.12.2021
46	KB KRUSHA SH.P.K.	Solare	Krusha e Madhe, Rahovec	20.14 kW	17.12.2021
47	Person Fizik - R.RR.	Solare	Panorc, Malishevë	14 kW	17.12.2021
48	Person Fizik - R.S.	Solare	Llugagji, Lipjan	10.8 kW	17.12.2021
49	PROEX SH.P.K.	Solare	"Bekim Berisha", Pejë	100 kW	17.12.2021
50	PROEX SH.P.K.	Solare	Rr."Shpëtim Robaj", Prishtinë	100 kW	17.12.2021
Totali				1919.8 kW	

Projektet e lartcekura priten të realizohen brenda periudhës së përcaktuar sipas planit dinamik të realizimit të projekteve në pajtim me kushtet teknike të kyçje.

Fig. 3.1 Pamje nga realizimi i një gjeneratori për vet-konsum Sedefi Comerc 70 kW, Vitomiricë, Pejë

ZRRE, poashtu ka pranuar edhe pesë (5) kërkesa tjera me kapacitet total prej 262.6 kW nga personat fizik dhe juridik, të cilat janë në fazë të shqyrtimit dhe sipas procedurave në fuqi, pas kompletimit do të lejohen në ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese nga gjeneratorët për vetë-konsum.

3.6 Monitorimi i ndërtimit të kapaciteteve të reja gjeneruese

ZRRE, gjatë këtij viti, ka bërë monitorimin e subjekteve juridike që janë të pajisura me Autorizim Final për ndërtimin e kapaciteteve gjeneruese.

ZRRE ka monitoruar punimet në realizimin e projekteve nga shoqëria SOWI KOSOVO L.L.C. për projekt Wind Park SELAC1, SELAC 2 dhe SELAC 3, të autorizuar me Vendimet V-980-2018, V_981_2018 dhe V_982_2018 i datës 13 qershor 2018, ku sipas planit dinamik priten të vendoset njëzeteshtatë (27) turbina për prodhimin e energjisë elektrike nga Era.

Më poshtë gjeni foto nga realizimi i projektit WIND PARK SELAC, Komuna e Mitrovicës.

Fig. 3.2 Pamje nga punimet në realizimin e projektit WIND PARK SELAC 103.41 MW

Poashtu, ZRRE ka monitoruar edhe projektet tjera që janë duke u realizuar sipas vendimeve mbi Autorizimet Finale, e të cilat janë në faza të ndryshme të ndërtimit sipas afateve ligjore të dhënuara me vendimet përkatëse. Monitorimi i tyre është bërë në vazhdimësi varësisht nga kërkesat që janë dalur gjatë implementimit të tyre.

ZRRE do të vazhdojë me monitorimin e ndërtimit të kapaciteteve të reja gjeneruese nga Burimet e Ripërtrithme të Energjisë, duke i respektuar të gjitha procedurat dhe kriteret ligjore të përcaktuara me legjislacionin në fuqi.

3.7 Adresimi i furnizimit me energji në veri të Kosovës

3.7.1 Zhvillimet paraprake dhe konteksti

Energjia e furnizuar për të katër komunat veriore të Kosovës, para dhjetorit 2017, është trajtuar si "humbje e energjisë" dhe kostoja e energjisë nga Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) është trajtuar në mënyrë të ngjashme me humbjet e tjera të rrjetit që përfshihen në tarifat e konsumatorit. Këtë kosto të humbjeve, prej 01 Prill 2017 me hapjen e tregut me shumicë, ZRRE ka vendosur që të mbulohet përmes tarifave të KOSTT-it.

Në nëntor 2017, bazuar në çështjen përmbajtjesorë të ngritur nga Avokati i Popullit dhe e konfirmuar me një masë të përkohshme gjyqësore, ZRRE ka urdhëruar dhe ka udhëzuar në mënyrë të çartë që asnjë para e marrë nga konsumatorët e energjisë elektrike të Kosovës nuk mund të përdoret për të blerë energji për të mbuluar koston e humbjeve në katër komunat veriore të vendit. Rrjedhimisht, që nga 02 Dhjetor 2017 e deri më sot, energjia që konsumohet në katër komunat veriore të vendit është tërhequr nga ana e Operatorit të Sistemit të Transmisionit të Kosovës (KOSTT) prej rrjetit inerkonektiv evropian, duke krijuar një devijim, kostoja e të cilit është ngritur vazhdimisht. Në këtë kontekst, pra në pamundësi ligjore dhe financiarë, KOSTT ka kërkuar nga Qeveria e Kosovës që të ndajë mjete për mbulimin e konsumit të pjesës veriore të Kosovës, derisa çështja e furnizimit të pjesës veriore të Kosovës të adresohet në mënyrë të rregullt.

Kuvendi i Kosovës përmes rekomandimit me nr. 896, të datës 11.05.2021 ka autorizuar NP KOSTT të mbulojë devijimet e energjisë në katër komunat veriore të vendit: Mitrovicë e Veriut, Leposaviq, Zubin Potok dhe Zveçan, sipas zgjidhjes së prezantuar dhe miratuar në komisionin funksional duke shfrytëzuar të hyrat nga buxheti vetanak, mjete këto të cilat do të kompenzohen nga dividenda apo ndonjë mekanizëm tjetër i mundshëm. Kostoja totale për vitin 2021 për mbulimin me energji elektrike në katër komunat veriore të vendit është 41,806,026 €, prej të cilave 7,673,461 € kanë qenë nga granti i Qeverisë, si dhe pjesa tjetër 34,132,565 € nga buxheti i KOSTT.

3.7.2 Gjendja aktuale në lidhje me Licencimin e Elektroserver-it

Marrëveshja për energjinë e lidhur në mes të Kosovës dhe Serbisë në vitin 2013, e ndërmjetësuar nga Bashkimi Evropian, si dhe konkordat e BE-së të vitit 2015, ndër të tjera përcakton adresimin e furnizimit të energjisë në katër komunat e veriut të vendit. Ky proces parashikonte krijimin e një entiteti të ri ("Elektroserver") të regjistruar si biznes në Kosovë, i cili është realizuar. "Elektroserver" në dhjetor 2020 ka aplikuar në ZRRE për licencë të furnizimit me energji elektrike konform kornizës ligjore dhe rregullative të Kosovës. ZRRE ka konfirmuar pranimin e aplikacionit dhe ende është në proces të shqyrtimit.

3.8 Integrimi i tregut

3.8.1 Procesi për Krijimin e Tregut të Përbashkët të Energjisë Elektrike Kosovë- Shqipëri

Kosova ka një pozicion të avancuar drejt krijimit të një tregu të përbashkët me Shqipërinë, i cili në fakt do të ishte bashkimi i parë konkret i dy tregjeve në rajon.

Tregu i përbashkët Kosovë - Shqipëri do të përmirësojë sigurinë e furnizimit me energji elektrike për dy vendet tona, duke marrë në konsideratë faktin se dy vendet tona kanë sisteme komplementare të prodhimit të energjisë elektrike.

Në mënyrë që të vijohet me integrimin e tregjeve ndërmjet vendeve tona, është e nevojshme vijimi i harmonizimit të legjislacionit dhe të akteve rregullatorë sekondarë në mënyrë që të eliminohen pengesat që mund të dalin në këtë drejtim. Në këtë kuadër me ndihmën e USAID, grupet e punës tashmë të ngritura me përbërjen e Ministrive, Rregullatorëve dhe Operatorëve të Sistemit janë duke punuar në këtë drejtim. Po ashtu operimi i të dy sistemeve, si një zonë e vetme kontrolli sipas marrëveshjes së nënshkruar në fund të vitit 2019 ndërmjet dy operatorëve të sistemit, me miratim dhe të të dy rregullatorëve, është një hap i rëndësishëm në drejtim të bashkimit të tregjeve dhe optimizimit të kapaciteteve të interkoneksionit. Grupet e punës të ngritura tashmë midis TSO-ve, Rregullatorëve dhe Bursës së Energjisë Elektrike janë duke vijuar punën për rishikimin e legjislacionit primar dhe sekondar për mundësimin e bashkimit të këtyre tregjeve si dhe hapave që duhen ndërmarrë për funksionimin e tij.

Në vitin 2020, KOSTT dhe Operatori Shqiptar i Sistemit të Transmetimit (OST) themeluan Bursën Shqiptare e Energjisë (ALPEX). Zyra e Rregullatorit për Energji dhe Enti Rregullator i Energjisë bashkërisht me operatorët e sistemit të transmetimit të të dyja vendeve KOSTT dhe OST me 21 Tetor 2021 në Tiranë nënshkruan marrëveshjen mbi bashkimin e tregjeve të energjisë elektrike.

Përmes marrëveshjes palët nënshkruese e njohin Bursën Shqiptare të Energjisë Elektrike ALPEX si bursën e vetme të energjisë elektrike për tregtim një ditë para (day ahead) dhe gjatë ditës (intra-day) për zonat tregtare të të dyja vendeve. Kjo marrëveshje njëherit është parakusht i marrëveshjeve pasuese që mundësojnë operacionalizimin e bursës së përbashkët të energjisë elektrike ALPEX.

Nënshkrimi i marrëveshjes u realizua në kuadër të takimit të grupit punues ligjor për definimin e aktiviteteve dhe marrëveshjeve që duhet të zbatohen në mënyrë që bursa e përbashkët e energjisë ALPEX të bëhet funksionale gjatë vitit 2022.

3.8.2 Liberalizimi i mëtejshëm i tregut të Energjisë Elektrike

Në vitin 2016 janë miratuar ligjet e reja të sektorit të energjisë: Ligji për Energjinë, Ligji për Energjinë Elektrike, Ligji për Rregullatorin e Energjisë. Këto ligje janë pjesërisht në përputhje me pakon e tretë gjegjësisht me Direktivën Nr.2009/72/EC, lidhur me rregullat e përbashkëta për tregun e brendshëm të energjisë elektrike dhe Rregulloren Nr.714/2009/EC, për kushtet për qasje në rrjetin për shërbimet ndërkufitare të energjisë elektrike, si dhe me kërkesat e Traktatit të Komunitetit të Energjisë.

Pas ndryshimeve në legjislacionin primar, ZRRE ka ndërmarrë të gjitha hapat për të harmonizuar edhe legjislacionin sekondar për sektorin e energjisë, duke mundësuar funksionimin e tregut të energjisë në pajtueshmëri me kërkesat e Traktatit të Komunitetit të Energjisë.

ZRRE në vazhdimësi ka ndërmarrë veprime për të nxitur zhvillimin e tregut konkurrues me shumicë dhe pakicë, e cila mundëson që konsumatorët të përfitojnë çmime konkurruese, dhe për të implementuar këtë ka hartuar dhe aprovuar Udhëzuesin për Liberalizimin e Tregut të Energjisë Elektrike në Kosovë. Sipas këtij udhëzuesi, është planifikuar që derregullimi i çmimit për konsumatorët fundor do të bëhet në mënyrë graduale, ku konsumatorët e kyçur në rrjetin e tensionit 220 kV dhe 110 kV do të dalin të parët në treg të parregulluar, e të cilët tashmë furnizohen me çmime

të derregulluara, kurse konsumatorët tjerë të kyçur në nivelin e tensionit 35 kV, është e paraparë të furnizohen me energji me çmime të derregulluara duke filluar nga 31 mars 2020, ndërsa konsumatorët e kyçur në nivelin e tensionit 10 kV është paraparë që të furnizohen me çmime të rregulluara deri më 31 mars 2021.

ZRRE gjatë vitit 2020 dhe fillim të vitit 2021 ka ndërmarrë të gjitha veprimet rregullative dhe procedurale për të njoftuar konsumatorët e kyçur në nivelin e tensionit 35 kV, se do të dalin në treg të parregulluar (të cilët nuk i plotësojnë kriteret për të qenë në kuadër të furnizimit me shërbim universal), ka mbajtur takime me këta konsumatorët për t'i njoftuar rreth procesit të liberalizimit të tregut të energjisë elektrike, ka mbajtur takime me odat ekonomike. Sidoqoftë rrethanat e krijuara me pandeminë COVID 19, dhe kërkesat e Odave ekonomike për shtyrjen e procesit të liberalizimit të tregut e kanë pamundësuar që ky proces të përmbyllet gjatë vitit 2021, siç ishte paraparë me Udhëzuesin për Liberalizimin e Tregut.

3.8.3 Implementimi i Rregullës së Transparencës dhe Integritetit të Tregut me Shumicë të Energjisë (REMIT)

Rregullorja REMIT, e cila është transpozim i rregullores Nr.1227/2011 e Parlamentit dhe Këshillit Evropian, është aprovuar nga ZRRE në qershor të vitit 2020. Sipas obligimeve të cilat rrjedhin nga rregulla REMIT, pjesëmarrësit e tregut duhet të regjistrohen në regjistrin nacional të cilin e krijon ZRRE.

ZRRE, ka transpozuar nga formati i ECRB-së formatin e pyetësorëve për mbledhjen e të dhënave nga të licencuarit, i cili iu është dërguar pjesëmarrësve të tregut. Bazuar në të dhënat e dërguara nga pjesëmarrësit e tregut, ZRRE ka krijuar regjistrin kombëtar të pjesëmarrësve të tregut, sipas kërkesave ligjore të dalura nga rregulla REMIT. Rregulla, formularët dhe regjistri kombëtar janë të publikuara në faqen elektronike të ZRRE-së.

3.9 Kriza në sektorin e energjisë

Viti 2021 u karakterizua me rritje të çmimeve në tregjet evropiane të energjisë elektrike, që u ndikuan nga kërkesa për gaz në Azi, niveli i ulët i rezervave të gazit në stoqet Evropiane dhe rritja e kërkesës për energji elektrike që erdhi si pasojë e rimëkëmbjes ekonomike pas kufizimeve fillestare të COVID-19, të bashkuara nga një sërë faktorësh ekonomikë, atmosferikë dhe politikë në mbarë botën.

Fillimisht, sektori i energjisë në Kosovë nuk u ndikua nga kriza e çmimeve/ofertës, duke qenë se vendi kishte kërkesë më të ulët gjatë muajve të ngrohtë dhe kapacitete të mjaftueshme prodhuese vendore.

Gjysma e dytë e vitit 2021 u karakterizua me një rritje të paprecedentë të çmimeve, ndikimi i kombinuar i faktorëve të përmendur më lartë bëri që çmimet në HUPX – bursën Hungareze të Energjisë Elektrike që merret si referencë për shkak të afërsisë gjeografike dhe likuiditetit të saj – të arrijnë vlerën 376€/MWh që paraqet rritje prej 563% krahasuar me fillimin e vitit. Si shtet neto-importues i energjisë elektrike, edhe Kosova është ndikuar nga rritja e çmimeve në Evropë. Përveç rritjes së çmimeve, në vitin 2021 në Kosovë është shënuar rritje të ndjeshme të kërkesës për energji elektrike, gjë që ka cenuar edhe sigurinë e furnizimit.

Konsumi i energjisë elektrike në vend në dhjetor 2021 i tejkaloi rekordet e rritjes normale për 10.8% krahasuar me vitin e kaluar, ndërsa ngarkesa maksimale në Sistemin e Transmetimit kishte arritur pikun më të lartë të regjistruar ndonjëherë me 1,398 MW, ndërsa Konsumi mesatar në orë ishte 1,198 MWh/h. Sipas indikacioneve, rritja e konsumit vjen si pasojë e përdorimit masiv të energjisë elektrike për ngrohje nga konsumatorët, me theks të veçantë në muajt e fundit të vitit 2021.

Për ta adresuar krizën energjetike u ndërmorën veprime si më poshtë:

1. Zyra e Kryeministrit ngriti një Task Force për të trajtuar krizën energjetike;
2. KESCO kishte kërkuar rishikim të jashtëzakonshëm të tarifave;
3. Zyra e Rregullatorit për Energji kishte filluar të analizojë opsionet e disponueshme për reformën e tarifave të energjisë elektrike për përdoruesit fundorë dhe në dhjetor shpalli shqyrtimin e jashtëzakonshëm për të Hyrat Maksimale të Lejuara për ndërmarrjet e rregulluara;
4. Qeveria merr vendimin për dhënien e një subvencioni financiar prej 20 milionë eurosh për të mbuluar nevojën për importe. Sipas atij vendimi, KEK-u është dashur të blejë energji elektrike për të mbuluar kërkesën;
5. KOSTT-i dhe Ministria e Ekonomisë paralajmëruan ndërprerje të planifikuara, duke kufizuar energjinë elektrike për të paktën 2 orë çdo ditë;
6. Ministri i Ekonomisë kishte paralajmëruar gjendje emergjente në sektorin e energjisë, në pritje të miratimit në Kuvendin e Kosovës;
7. Kuvendi i Kosovës thirri një seancë të jashtëzakonshme plenare për të diskutuar situatën energjetike dhe miratoi Vendimin për shpalljen e gjendjes emergjente të energjisë elektrike.

Përveç rritjes së paprecedentë të kërkesave të mëdha për furnizim me energji elektrike, krizës energjetike në vend i ka kontribuar edhe mungesa e prodhimit të energjisë elektrike nga burimet vendore e shkaktuar nga problemet e renditura si më poshtë.

Më 6 dhjetor 2021, në NS Kosova A ka shpërthyer shkarkuesi i mbtensionit në anën primare në transformatorin T35 220/6kV që shërben për furnizim vetanak të Gjeneratorëve në TC Kosova A. Pas disa minutave ka shpërthyer izolatori tërheqës 220kV, në zbarren kryesore të KOSTT-it, duke shkaktuar rënjen e të gjitha elementeve të cilat kane qenë të kyçura në këtë zbarrë duke përfshirë edhe ndaljen njësisë TCA3, përderisa deri te rënia e njësisë së TCA5 ka ardhur si pasojë e luhatjeve të mëdha të shkaktuara nga lidhja e shkurtë në sistemin e zbarrave . Njësitë TCA3 dhe TCA4 hynë në funksion pas 4-5 ditësh, përkatësisht në datën 10 dhe 11 dhjetor.

Në javën e dytë të dhjetorit 2021 kishte ndalje të paplanifikuara të njësive B1 dhe B2. Kjo çoi në mungesë të konsiderueshme të gjenerimit vendor dhe mungesë për ngrohje termike në Prishtinë. Mungesa e ngrohjes qendrore për më shumë se 12 mijë familje në Prishtinë, shkaktoi rritje të kërkesës për energji elektrike dhe një valë tjetër të devijimeve serioze nga sistemi i interkonjeksionit.

KEK-u arriti ta kthejë në prodhim njësinë TCB1 brenda 48 orëve, ndërsa TCB2 kërkote rinovim që do të zgjaste deri më 20 janar 2022. Në njërin anë ndalja e njësive B2 vështirësoi në masë të madhe mbulimin e konsumit, ndërsa në anën tjetër kriza globale e energjisë rezultoi në rritje enorme të çmimeve të energjisë elektrike në tregjet ndërkombëtare. Vetëm gjatë muajit dhjetor 2021, KEDS dhe KESCO importuan energji elektrike në vlerë prej 32.3mil€.

Duhet theksuar se rritjes së çmimeve i ka kontribuar edhe mos alokimimi i Kapacitetit transmetues në kufirin ndërmjet KOSTT-it dhe EMS-së, rrjedhimisht në këtë kufi (Kosovë- Serbi) nuk bëhet asnjë transaksion komercial. Mungesa e kapaciteteve transmetuese ndërkufitare ka shkaktuar vështirësi

serioze për tregtarët, siç është pengimi i tregtisë së energjisë në këtë kufi, duke reflektuar kështu me rritjen e çmimit të kapaciteteve ndërkuftare në kufijtë e tjerë dhe çmimin e importit të energjisë, për Kosovën dhe për Evropën Juglindore, dhe ka shkaktuar vështirësi në balancimin e sistemit.

EMS deri më tani nuk i është përgjigjur kërkesave të KOSTT-it për përcaktimin e NTC-ve dhe alokimin e kapaciteteve nga 1 janari 2021 e tutje. Bashkëpunimi për çështjen e alokimit të kapaciteteve ndërkuftare është parashikuar sipas nenit 12 dhe nenit 8.6 pika (g) të Rregullores së KE-së 714/2009 mbi kushtet për aksesin në rrjet për shkëmbimet ndërkuftare të energjisë elektrike dhe nenit 6.3 të Direktivës 2009/72 / KE në lidhje me rregullat e përbashkëta për tregun e brendshëm të energjisë elektrike. Bazuar në këtë, me datë 18.02.2021 KOSTT ka parashtruar ankesë në Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë kundër shtetit të Serbisë si palë nënshkruese e Traktatit të Komunitetit të Energjisë, për shkak të mos respektimit të Traktatit nga ana e shtetit të Serbisë, dhe kjo është duke shkaktuar dëme financiare për KOSTT dhe konsumatorët e energjisë elektrike.

3.10 Aktivitetet e Rregullatorit në fushën e rregullimit të çmimeve

3.10.1 Shqyrtimi tarifor

Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) bazuar në kompetencat e dhëna në legjislacionin primar dhe legjislacionin sekondar për sektorin e energjisë është autoriteti i vetëm përgjegjës për përcaktimin e tarifave për aktivitetet e rregulluara në sektorin e energjisë. ZRRE, përmes procesit të hapur dhe transparent bënë përcaktimin e të hyrave dhe tarifave, kjo përgjegjësi rregullatore përveç që është e specifikuar në legjislacionin vendor, është e përcaktuar edhe me Direktivën 2009/72 / EC lidhur me rregullat e përbashkëta për tregun e brendshëm të energjisë elektrike.

Zyra e Rregullatorit për Energji ka kryer Përshtatjen e Rregullt Vjetore për të Hyrat e Lejuara Maksimale (HLM-MAR)¹ dhe tarifën, që do të mbulohen nga Kompanitë e Rregulluara. Gjatë këtij procesi, ZRRE-ka përcaktuar të hyrat e rregulluara dhe tarifën për Operatorin e Sistemit të Transmetimit dhe Tregut (OST/OT, KOSTT), Operatorin e Sistemit të Shpërndarjes (OSSH, KEDS) dhe Furnizuesin me Shërbim Universal (FSHU-KESCO). Ky vlerësim i ZRRE-së për të hyra dhe tarifa është bazuar në propozimet e dorëzuara nga kompanitë e rregulluara si dhe vendimet për Të Hyrat e Lejuara Maksimale për periudhën rregullative 2018-2022 për OST/OT dhe OSSH.

Procesi i shqyrtimit për vitin relevant tarifor 2021 është dashur të përmbyllet deri në fund të muajit mars 2021, mirëpo kjo nuk ka ndodhur duke qenë se Bordi nuk ishte funksional deri më 2 gusht 2021, kur edhe është plotësuar me zgjedhjen e dy anëtarëve dhe kryesuesit nga ana e Parlamentit të Republikës së Kosovës. Menjëherë pas plotësimit të bordit, ZRRE ka vazhduar me procesin e shqyrtimit tarifor.

Konform rregullave në fuqi, ZRRE ka inicuar procesin e përshtatjeve të rregullta vjetore të të Hyrave të lejuara maksimale dhe tarifave, për aktivitetet e rregulluara. Në kuadër të këtij procesi, ZRRE ka njoftuar të gjitha palët e interesit, duke u dhënë mundësinë e pjesëmarrjes në këtë proces

¹ Të hyrat e lejuar maksimale përbëhen nga shpenzimet operative & mirëmbajtja, humbjet e lejuar për rrjete si dhe zhvlerësimi -kthimi i lejuar mbi pasurit e investuar që një njësi ekonomike e rregulluar lejohet ta mbledhë nga konsumatorët e rregulluar gjatë bërjes viti relevant tarifor.

Të licencuarit kanë dërguar aplikacionet e tyre për kërkesën e të hyrave të lejuara maksimale bazuar në pritshmëritë e kostove që mund të ndodhin gjatë vitit relevant tarifor 2021.

ZRRE pas vlerësimit të këtyre aplikacioneve, ka përgaditur dhe publikuar raportet konsultative me qëllim të marrjes së komenteve nga palët e interesit.

Shqyrtimi i aplikimeve për të hyrat dhe tarifave të rregulluara në sektorin e energjisë elektrike ka përfshirë: aktivitetet e blerjes së energjisë me shumicë nga gjeneratorët vendor, importin e energjisë elektrike, aktivitetin e transmetimit të energjisë elektrike, aktivitetin e shpërndarjes së energjisë elektrike dhe aktivitetin e furnizimit të shërbimit universal (FSHU). Në këtë shqyrtim tarifor, ZRRE-ja ka analizuar të dhënat e realizuara për vitin 2020 dhe të dhënat e realizuara deri në korrik të vitit 2021 të cilat i ka reflektuar në shqyrtimin e kostove për vitin relevant tarifor.

I gjithë ky proces i shqyrtimit ka kaluar përmes konsultimit publik, duke përfshirë edhe takime dhe komunikime me palët e interesit. ZRRE me rastin e përcaktimit të hyrave dhe tarifave për operatorët e rregulluar, ka marrë parasysh dokumentet të cilat janë publikuar në faqen zyrtare të ZRRE-së, si në vijim:

- Aplikacionin e Furnizuesit me Shërbim Universal KESCO SH.A (FSHU) për kërkesën e të Hyrave të Lejuara Maksimale, të dorëzuar më datën 8 mars 2021;
- Aplikacionin e Operatorit Sistemit të Shpërndarjes – KEDS SH.A (OSSH) për të Hyrat e Lejuara Maksimale, të dorëzuar me datën 8 mars 2021 në ZRRE;
- Aplikacionin e Operatorit Sistemit të Transmetimit dhe Tregut – KOSTT SH.A (OST/OT) për të Hyrat e Lejuara Maksimale, të dorëzuar me datën 27 janar 2021 në ZRRE;
- Raport Konsultativ - Përshtatjet vjetore të Të Hyrave të Lejuara Maksimale për FSHU (Prill 2021 - mars 2022), i publikuar më datë 24 gusht 2021;
- Raport Konsultativ - Përshtatjet vjetore të Të Hyrave të Lejuara Maksimale për KOSTT (viti relevant tarifor 2021), i publikuar më 24 gusht 2021;
- Raport Konsultativ - Përshtatjet vjetore të Të Hyrave të Lejuara Maksimale për KEDS (viti relevant tarifor 2021), i publikuar më 24 gusht 2021;
- Raport përfundimtar për Të Hyrat e Lejuara Maksimale të FSHU, Përgjigjet ndaj Komenteve (viti relevant tarifor 2021), i publikuar më 8 tetor 2021;
- Raport përfundimtar për Të Hyrat e Lejuara Maksimale të OST/OT-së, Përgjigjet ndaj Komenteve (viti relevant tarifor 2021), i publikuar më 8 tetor 2021; dhe
- Raport përfundimtar për Të Hyrat e Lejuara Maksimale të OSSH-së, Përgjigjet ndaj Komenteve (viti relevant tarifor 2021), i publikuar më 8 tetor 2021.

3.10.2 Blerjet e Energjisë në tregun me shumicë

Blerjet e energjisë elektrike në tregun me shumicë përfshijnë blerjet e energjisë nga KEK-u, nga gjeneratorët e burimeve të ripërtitshme të kyçura në rrjetin e transmetimit dhe rrjetin e shpërndarjes, si dhe nga blerjet e energjisë nga importi që realizohen në tregje të organizuara.

Çmimet e prodhimit për Gjeneratorin publik (KEK SH.A) janë të derregulluara nga data 1 prill 2017. Kjo energji ofrohet në tregun e energjisë me shumicë, me prioritet për Furnizuesin me Shërbim Universal, dhe pas përcaktimit të sasive të nevojshme për furnizim me qëllim të mbulimit të kërkesave

të konsumatorëve me të drejtë të shërbimit universal, ndërsa pjesa e mbetur e energjisë së prodhuar nga KEK ofrohet në tregun me shumicë.

Blerjet e energjisë me shumicë duhet të sigurohen në mënyrë transparente, konkurruese dhe efikase, përkatësisht në pajtim me parimet bazë për tregtimin e energjisë janë të definuara në Procedurën për Tregtim të Energjisë e cila është obligative për palët tregtare.

Përveç blerjeve të energjisë për furnizimin e konsumatorëve fundor, në tregun me shumicë realizohen tregtimi i energjisë për mbulimin e humbjeve dhe shërbimeve ndihmëse nga Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes.

Prodhimi i energjisë elektrike duhet të jetë i balancuar me kërkesën për energji elektrike në kohë reale, për të mundësuar funksionimin e sigurt të sistemit elektroenergetik. Sistemi elektroenergetik i Kosovës është i dizajnuar ashtu që prodhimi i energjisë elektrike varet kryesisht nga termocentralet, por energjia e prodhuar nga gjenerimi vendor nuk mjafton për të mbuluar kërkesën për energji në kohën e kërkesës maksimale, gjithashtu paraqiten tepër gjatë kërkesës minimale. Prandaj për të menaxhuar sistemin elektroenergetik në mënyrë efikase paraqitet nevoja për importe (gjatë kërkesës maksimale) dhe eksporte (gjatë kërkesës minimale) që realizohen në tregun me shumicë.

Burimet e energjisë elektrike në tregun me shumicë nga të cilat bëhet mbulimi i kërkesës së energjisë në vend janë: prodhimi i energjisë nga KEK-u, hidrocentralet, centralet solare, turbinat me erë dhe blerjet e energjisë nga importi. Të dhënat energjetike dhe financiare të tregut me shumicë të lejuara për vitin 2021 janë të përmbledhura në tabelën në vijim:

Tab. 3.11 Kostot e lejuara për blerje të energjisë

Kostot e lejuara për blerje të energjisë	GWh	€/MWh	€'000
Sasitë e furnizuara nga KEK	4,021	29.50	118,625
Gjeneratorët në nivel të OST	316.65	32.4	10,259
Gjeneratorë në nivel të OSSh-së	41,85	45.18	1,891
Importi	95.28	151.80	14,460
Kostot e jobalanceve		-	(568,9)
Kompensimi dhe Përshtatjet		-	(1, 779)
Total sasitë e furnizuara	4,531	31.5	142,870
Margjina me pakicë		3.00%	3,986
Total kostot e blerjes së Energjisë	4,531	32.5	147,220

Nga të dhënat e paraqitura në tabelën e mësipërme vërehet se çmimi mesatar i lejuar për blerje të energjisë në tregun me shumicë për FSHU për vitin 2021 ishte 32.5 €/MWh pa përfshi kostot e fondit të BRE-ve.

Kostot e realizuara me shumicë për blerjen e energjisë elektrike kanë qenë në vlerë prej 176.6 milion euro në krahasim me kostot e lejuara 147.2 milion euro apo shprehur në %, për 20% më të larta. Kjo kosto më e lartë ka ardhur si pasojë e ndaljes së njësive të TCA dhe njësive TCB gjatë muajit dhjetor 2021, si dhe rritjes enorme të çmimit të importit. Ndajja e njësive TCB2 ka vështirësuar në masë shumë të madhe mbulimin e konsumit me prodhim vendor, ndërsa zëvendësimi i këtij prodhimi me import ka qenë tepër i shtrenjtë për shkak të krizës globale të energjisë. Vetëm gjatë muajit dhjetor 2021, kostot e importit për KEDS dhe KESCO kanë arritur në vlerë prej 32.3 milion euro. Gjatë muajit dhjetor, janë shkaktuar jo balance të konsiderueshme mes të konsumit të energjisë elektrike në vend dhe energjisë së ofruar nga operatorët përgjegjës, balancimi i sistemit është bërë duke tërhequr

energji elektrike në mënyrë të paautorizuar nga sistemi evropian i transmetimit. Në raste të caktuara energjia elektrike e tërhequr nga sistemi i Evropës Kontinentale ishte mbi 40% e kërkesës së konsumit vendor. Qendra Koordinuese për Evropën Kontinentale në kuadër të ENTSO-E (Swiss Grid) si dhe grupi Rajonal i Evropës Kontinentale (RGCE) organi i ENTSO-E, kishin kërkuar nga KOSTT rreptësishtë ndërprerjen e menjëhershme të devijimeve në rrjetin evropian të interkonjeksionit. Me qëllim të tejkalimit të kësaj situate, në dhjetor të vitit 2021 Qeveria e Kosovës ka aprovuar subvencion financiar prej 20 milion euro për të mbuluar nevojën për importe të konsumatorëve të rregulluar të shërbimit universal, përmes marrëveshjes kontraktuale ndërmjet Ministrisë së Ekonomisë dhe KEK-ut. Përmes kësaj marrëveshje, KEK-u është autorizuar ta shfrytëzojë këtë subvencionim në marrëveshje të mëtejshme kontraktuale me KESCO për import të energjisë elektrike për konsumatorët në kuadër të shërbimit universal.

Një ndër parametrat e nevojshëm për realizimin e shqyrtimit tarifor është edhe planifikimi i konsumit të energjisë për konsumatorët e rregulluar. Për këtë qëllim, në këtë shqyrtim tarifor ZRRE ka përdorur bilancin² për vitin 2021. Ky bilanc duhet të reflektojë vetëm kostot e furnizimit me energji elektrike për konsumatorët që gëzojnë të drejtën e furnizimit në kushte të shërbimit universal.

Sasia e energjisë për eksport gjatë këtij parashikimi nuk është konsideruar si energji e FSHU-së, pasi që FSHU duhet të nominojë vetëm sasi të nevojshme për mbulimin e konsumit të konsumatorëve me shërbim universal. Kjo sasi e energjisë duhet të menaxhohet nga prodhuesi përkatës në pajtim me prioritetet e dispeçimit. Konsumi i konsumatorëve me shërbim universal nuk përfshinë kategoritë e konsumatorëve të kyçur në nivel të transmetimit.

Pas përcaktimit të sasive të nevojshme për furnizim me qëllim të mbulimit të kërkesave të konsumatorëve të FSHU-së, duhet të bëhet edhe kalkulimi i kostove për blerje të energjisë në tregun me shumicë.

Në vlerësimin e kostos së blerjes së energjisë me shumicë, ZRRE ka marrë parasysh kostot direkte të Furnizuesit ndaj BRE-ve sipas rregullës për Skemën Mbështetëse, kostot për blerjen e energjisë nga gjeneratorët tjerë sipas kushteve kontraktuale.

Kostot e lejuara të energjisë me shumicë (WHPCT) duhet të llogariten me formulën përmes Rregullës për të hyrat e FSHU-së:

$$WHPCT_t = (GENC_t + IMPC_t + IMBC_t * IMBF_t) * (1 + RETM_t)$$

Ku:

GENC_t Kostot e lejuara të blerjes së energjisë nga gjeneratorët vendorë në vitin relevant *t*

IMPC_t Kostot e lejuara të energjisë së importit në vitin relevant *t*

IMBC_t Kostot neto të imbalancit në vitin relevant *t*

IMBF_t Faktori ndarës i imbalancit në vitin relevant *t*

RETM_t Marzha me pakicë në vitin relevant *t*

² Bilanci i energjisë paraqet të gjitha të dhënat në një njësi të përbashkët energjetike. Kjo i lejon përdoruesit të shohin sasinë totale të energjisë së përdorur dhe kontributin relativ të secilit burim të ndryshëm, për të gjithë sistemin.

3.10.3 Të hyrat e lejuara maksimale për konsumatorët e rregulluar tarifor

Kostot e arsyeshme të cilat janë përdorur për përcaktimin e të hyrave të lejuara maksimale për konsumatorët e rregulluar me obligim shërbimi universal përfshijnë: kostot me pakicë të furnizuesit, kostot e bartshme (kostot e rrjetit të transmetimit dhe shpërndarjes), kostot e blerjeve të energjisë, kapitali punues, borxhi i keq, përshtatjet e kostove të realizuara etj. Të hyrat e furnizuesit me shërbim universal mundësojnë që ai të mbulojë kostot e secilit aktivitet të zingjirit të furnizimit duke filluar nga aktiviteti i gjenerimit & minierave, transmetimit, shpërndarjes deri tek furnizuesi. Pra, furnizuesi mbledh nga konsumatorët fundor kostot e përgjithshme të furnizimit me energji elektrike, të cilat i alokon më pastaj tek secila palë varësisht nga kostot e shërbimit.

Vlenë të theksohet se kostot e blerjes së energjisë nga importet dhe kostot e bartshme (OST/OT dhe OSSH) janë rritur shumë për shkak të rritjes së kostove me shumicë të energjisë në tregje të energjisë elektrike. Pra kostot të lejuara kanë qenë 265.5 milion euro, ndërsa të realizuara janë 314 milion euro, apo një dallim prej 48.5 milion euro. Sipas rregullave të të hyrave, ky dallim është përshtatur në tarifa të vitit 2022.

Detajet e këtyre kostove për vitin 2021 janë të paraqitura në tabelën në vijim:

Tab. 3.12 Të hyrat e lejuar maksimale të Furnizuesit me Shërbim Universal

Komponentët e të hyrave të lejuara maksimale	Njësia	Propozimi i FSHU-së 2021	Lejuar ZRRE 2021
Parametrat e indeksimit			
Norma e interesit It	%	6.85	6.85
Kostot me pakicë të furnizuesit			
$OPEX - OPMC_t = OPMC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - E_t) * (1 - P_t)$	€m	6.0	4.6
$Zhvlërësimi - DEPCt = DEPC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - P_t)$	€m	0.1	0.1
Kostot e bartshme			
Kostot e OST	€m	21.5	17.8
Kostot e OSSh	€m	104.2	90.5
Kostot për fondin e BRE	€m	11.9	9.9
Kapitali punues (WCLCt)			
$WCLC = (1 / 12) * It * (RETRt + WHPCt + PSTCt - NTFrt)$	€m	1.7	1.5
Kostot për blerjen e energjisë			
Kostot e blerjes së energjisë me shumicë	€m	149.4	147.2
Taksa për licencë			
Taksa për licencë	€m	0.0	0.03
Borxhi i keq (BDTA)			
BDTA	%	5%	4%
BDTA	€m	15.8	11.6
Përshtatjet e të hyrave për FSHU			
Përshtatjet e vitit 2020	€m	5.5	6.8
Të hyrat e lejuara maksimale	€m	316.2	290.1

Më poshtë në mënyrë grafike është paraqitur pjesëmarrja e kostove sipas aktiviteteve në kostot e përgjithshme për furnizim me energji elektrike të konsumatorëve të rregulluar.

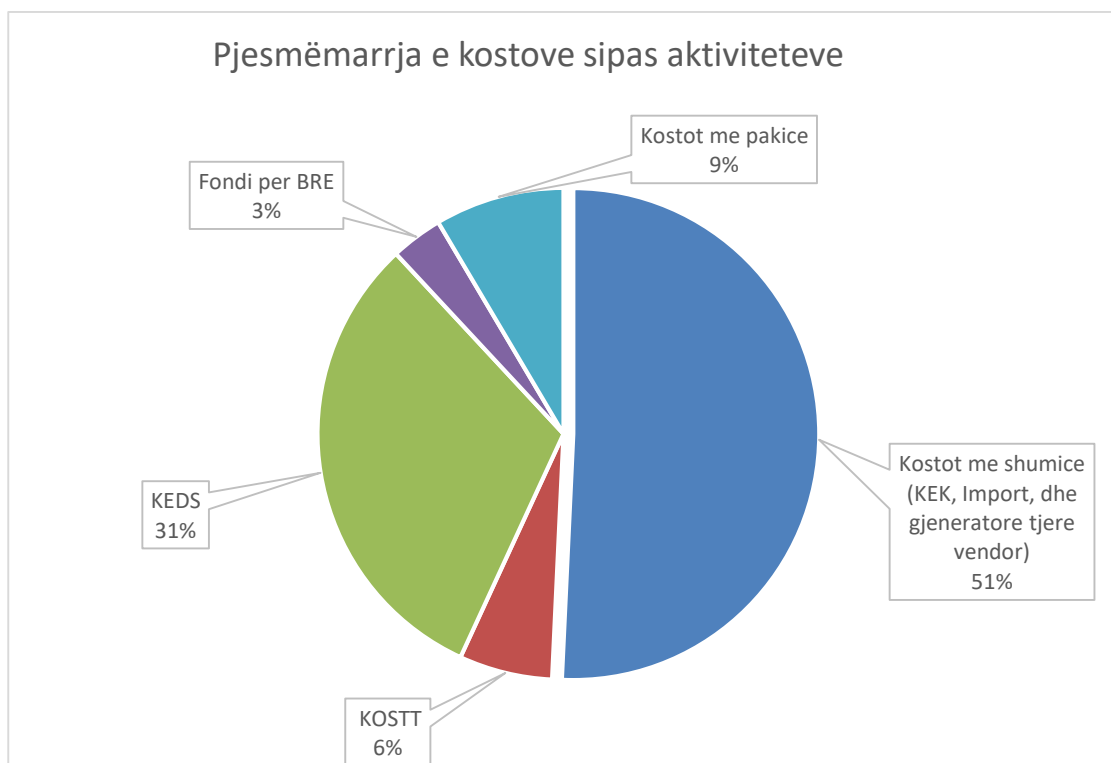

Fig. 3.3 Pjesëmarrja e kostove sipas aktiviteteve

Shënim: Fondi për Burimet e Ripërtërishme të Energjisë (BRE) është fondi i krijuar dhe menaxhuar nga operatori i tregut në përputhje me rregullën për skemën mbështetëse.

3.10.4 Tarifat e rregulluara për konsumatorët me shërbim universal

ZRRE përcakton tarifat e rregulluara për konsumatorët që e gëzojnë të drejtën e furnizimit në kushte të shërbimit universal. Kriteret se cilët konsumatorë e gëzojnë këtë të drejtë janë të vendosura në Ligjin për Energjinë Elektrike, sipas të cilit: “Të drejtën e furnizimit me shërbim universal e gëzojnë të gjithë konsumatorët familjar, dhe jo familjar që kanë qarkullim vjetor jo më shumë se dhjetë (10) milion euro, ose jo më shumë se pesëdhjetë (50) punonjës”.

Tarifat e rregulluara të përcaktuara nga ZRRE për vitin relevant tarifaror 2021, janë parashikuar të mbulojnë kostot e shërbimit me energji elektrike për të gjithë konsumatorët e rregulluar nga furnizuesi me shërbim universal. Konsumatorët të cilët janë faturuar me tarifa të rregulluara janë konsumatorët e kyçur në nivelet e tensionit 35kV, 10kV dhe 0.4kV, ndërsa konsumatorët e kyçur në nivelin e tensionit 220kV dhe ata në 110kV furnizohen me çmime të parregulluara (çmime të tregut).

Nga viti 2017 konsumi i energjisë elektrike ka shënuar rritje të vazhdueshme, një ndër shkaktarët e kësaj rritje ka qenë edhe ndryshimi i strukturës tarifore.

Vëllimi i energjisë elektrike të konsumuar në vitin 2021 ishte 41% më i lartë se ai i vitit 2017. Rritja e konsumit të energjisë u shoqërua edhe me rritje rekorde të ngarkesës maksimale të pikut, që mbingarkoi rrjetet dhe aftësinë e kapaciteteve transformuese për të liferuar këtë energji tek konsumatorët. Diferenca në mes të vitit 2021 dhe të gjitha viteve të mëparshme, veçanërisht gjatë muajve të dimrit, sugjeron një rritje të konsumit të energjisë elektrike dhe përdorimit të energjisë elektrike për ngrohje e që mund të ketë rezultuar nga ngrohja me energji elektrike e konsumatorëve të cilët para ndryshimit të strukturës tarifore mund të kenë përdorur alternativa të tjera.

Duhet te theksohet se të drejtën për furnizim me çmime të tregut, përkatësisht mundësinë e zgjedhjes së furnizuesit e kane të gjithë konsumatorët. Deri në vitin 2021, ZRRE ka licencuar gjithsej 9 furnizues nga të cilët konsumatorët mund të blejnë energjinë e tyre me çmime të parregulluara, por vetëm KESCO është furnizues aktiv.

Struktura e tarifave me pakicë e energjisë elektrike për konsumatorët me shërbim universal (tarifat e rregulluara) është dizajnuar ashtu që të mbulojë të hyrat e përcaktuar në vlerë prej 290.1 milion euro.

Struktura e tarifave për konsumatorët e rregulluar është paraqitur në tabelën e më poshtme:

Tab. 3.13 Struktura e tarifave të rregulluara për konsumatorët fundor për vitin 2021

Grupi Tarifor	Niveli i tensionit të furnizimit	Elementi Tarifor	Njësia	Koha gjatë ditës	Aprovuar 2021
1	35kV	Tarifa fikse e konsumatorit	€/konsumator/muaj		11.19
		Fuqia e angazhuar	€/kW/muaj		5.85
		Energjia aktive (P), prej së cilës	€/kWh	Tarifë e Lartë	4.92
			€/kWh	Tarifë e Ulët	3.16
	Energjia reaktive (Q)	€/kVArh		0.67	
2	10kV	Tarifa fikse e konsumatorit	€/konsumator/muaj		4.62
		Fuqia e angazhuar	€/kW		5.04
		Energjia aktive (P), prej së cilës	€/kWh	Tarifë e Lartë	5.73
			€/kWh	Tarifë e Ulët	3.69
	Energjia reaktive (Q)	€/kVArh		0.67	
3	0.4 kV Kategoria I (konsumatorët me energji reaktive)	Tarifa fikse e konsumatorit	€/konsumator/muaj		2.57
		Fuqia e angazhuar	€/kW		2.97
		Energjia aktive (P), prej së cilës	€/kWh	Tarifë e Lartë	6.69
			€/kWh	Tarifë e Ulët	4.96
	Energjia reaktive (Q)	€/kVArh		0.67	
4	0.4kV Kategoria II	Tarifa fikse e konsumatorit	€/konsumator/muaj		2.97
		Energjia aktive (P), prej së cilës	€/kWh	Tarifë e vetme	8.83
		Energjia aktive (P), prej së cilës	€/kWh	Tarifë e Lartë	10.71
			€/kWh	Tarifë e Ulët	5.30
5	0.4kV matësi 2 tarifor (familjarë)	Tarifa fikse e konsumatorit	€/konsumator/muaj		1.74
		Energjia aktive (P), prej së cilës	€/kWh	Tarifë e Lartë	6.75
			€/kWh	Tarifë e Ulët	2.89
6	0.4kV matësi 1 tarifor (familjarë)	Tarifa fikse e konsumatorit	€/konsumator/muaj		1.74
		Energjia aktive (P), prej së cilës	€/kWh		5.32
7	0.4kV (familjarë pa matës)	Konsumi i vlerësuar:			
		Tarifa fikse e konsumatorit	€/konsumator/muaj		1.74
		Energjia aktive (P), prej së cilës	€/kWh	Tarifë mesatare	6.75
8	Ndriçimi Publik	Tarifa fikse e konsumatorit	€/konsumator/muaj		3.21
		Energjia aktive (P), prej së cilës	€/kWh	Tarifë e vetme	9.24

Tarifa e lartë (ditë) aplikohet prej orës 07:00 - 22:00 gjatë periudhës 1 tetor deri më 31 mars
Tarifa e lartë (ditë) aplikohet prej orës 08:00 - 23:00 gjatë periudhës 1 prill deri më 30 shtator
Konsumatori ngarkohet me energji reaktive mbi atë të lejuarën që korespondon me $\cos(\Phi) < 0.95$

Para dizajnit të tarifave duhet përcaktuar edhe kostot e bartshme të FSHU-së, siç janë kostot për shfrytëzimin e rrjetit të transmetimit dhe shpërndarjes. Këto kosto të bartshme janë të përshkruara në vijim.

3.10.5 Të hyrat dhe tarifat për shfrytëzimin e sistemit të transmetimit, operimin e sistemit dhe tregut

Gjatë vitit 2021, ZRRE ka kryer procesin e përshtatjeve të rregullta vjetore, ku janë përshtatur të hyrat e OST/OT për të marrë në konsideratë: faktorin e efikasitetit, indeksimin e kostove për normën e inflacionit që aplikohet për shpenzimet operative, riparimet & mirëmbajtje. Po ashtu janë aplikuar përshtatjet e kostove të blerjes së humbjeve, shpenzimet e kthimit dhe zhvlerësimit që rezultojnë nga investimet e planifikuara sipas planit zhvillimor dhe kostot tjera të arsyeshme për operim të sistemit të transmetimit.

ZRRE aplikon “Rregullimin e bazuar në stimuj” e cila bazohet në parimin që tarifat për monopole natyrorore (tarifat e rrjeteve) duhet të vendosën në një mënyrë që imiton konkurrencën, pasi që çdo kompani që operon në një mjedis konkurrues pritet të përmirësojë efikasitetin e tyre operacional.

Planet Zhvillimore dhe Investive të aprovuara nga ZRRE paraqesin planet e zhvillimit të rrjetit transmetues të Kosovës për 5 dhe 10 vitet e ardhshme. Këto plane prezantojnë projektet të cilat janë të nevojshme për operim të besueshëm dhe të sigurt të sistemit transmetues, ashtu që të arrihet siguria e furnizimit, të përkrahet tregu i energjisë dhe konkurrenca, të përkrahet integrimi i burimeve të ripërtëritshme.

Për të mundësuar sigurinë e furnizimit me energji elektrike, përkrahjen e rritjes së ngarkesës, integrimin e burimeve të ripërtëritshme, rritjen e cilësisë së furnizimit, ZRRE gjatë shqyrtimit periodik për periudhën rregullative 2018-2022 ka lejuar investime kapitale rreth 60 milion euro për OST/OT. Nga vlera e lejuar për periudhën 5 vjeçare tarifore në vitin 2021 është planifikuar të investohen 26.4 milion euro, ndërsa OST/OT ka raportuar se ka realizuar 4.7 milion euro apo norma e realizimit të investimeve kapitale është vetëm 18 %.

Është praktikë e njohur që zbatohet nga rregulltarët që të bëhet një parashikim afatmesëm i planifikimit të investimeve, kjo do të mundësojë në parashikueshmëri afatmesme të të hyrave të ndërmarrjeve njëren anë, në anën tjetër rregullatori do të ketë të mundur që të bëjë një profilizim të kostove, respektivisht të tarifave ashtu që të mos ketë luhatje të theksuara nëpër vite.

Me qëllim të sigurisë së furnizimit, liberalizmit dhe integritit të tregjeve të energjisë elektrike, integritit të kapaciteteve të reja gjeneruese, reduktimit të humbjeve dhe përmirësimin e parametrave tjerë teknik të rrjetit, janë lejuar të hyrat e nevojshme për operimin e rrjetit të transmetimit. Vlen të theksohet se kostot e blerjes së energjisë për mbulimin e humbjeve të lejuara kanë qenë 6.54 milion euro, derisa të realizuara janë 10.83 milion euro, që janë rritur për shkak të rritjes së çmimeve në tregje të energjisë elektrike.

Në tabelën e më poshtme janë paraqitur të hyrat e lejuara maksimale të aprovuara nga Bordi i ZRRE-së për vitin relevant tarifor 2021 për OST/OT.

Tab. 3.14 Të hyrat e lejuara maksimale për OST/OT

Të hyrat e lejuara maksimale për OS/OT-2021	mil€
Shpenzimet Operative	7.11
Zhvlerësimi	11.74
Kthimi I lejuar	10.88
Humbjet e lejuara	6.54
Kostot e Fondit të BRE-ve	16.98
Kosto e shërbimeve ndihmëse	9.53
Të hyrat e parregulluara tarifore	-0.06
Të hyrat nga ITC	-3.60
Përshtatjet e PRR1 dhe vitit 2017	
Përshtatjet	-1.26
Të hyrat e mbetura nga KEK	-3.33
Korigji i të hyrave KREV	-15.59
MAR-i Final	38.94

Të hyrat e lejuara maksimale për KOSTT do të mblidhen përmes tarifave të aprovuara nga ZRRE bazuar në Metodologjinë e përcaktimit të tarifave të sistemit të transmetimit, Operimit të Sistemit, dhe Operimit të Tregut. Pra, KOSTT ka dy licenca të lëshuara nga ZRRE si: Operatori i Sistemit Transmetimit i cili menaxhon dhe operon me sistemin e transmetimit të energjisë elektrike të tensionit të lartë dhe Operatori i Tregut i cili është përgjegjës për organizimin dhe administrimin e tregtimit (shit-blerjen) të energjisë elektrike dhe kryerjes së transaksioneve në mes prodhueseve, furnizueseve dhe klientëve të tjerë.

Në tabelën në vijim është prezantuar struktura e tarifave për shfrytëzimin e sistemit të transmetimit, Operimin e Sistemit dhe dhe tregut për vitin relevant tarifor 2021.

Tab. 3.15 Struktura e tarifave të OST/OT për vitin 2021

Grupi tarifor	Elementi tarifor	Njësia	Tarifa
Prodhimi i kyçur në Transmetim	Tarifa e Operatorit të Sistemit	€/MWh	1.621
	Tarifa e Operatorit të Tregut	€/MWh	0.026
Prodhimi i kyçur në Shpërndarje	Tarifa e Operatorit të Sistemit	€/MWh	0.038
	Tarifa e Operatorit të Tregut	€/MWh	0.026
Operatori i Shpërndarjes	Tarifa e Operatorit të Sistemit	€/MWh	1.344
	Tarifa e Operatorit të Tregut	€/MWh	0.023
Furnizimi	Tarifa e SHST 400/220 kV	€/kW/vit	5.273
	Tarifa e SHST 110 kV	€/kW/vit	10.784
	Tarifa e Operatorit të Sistemit	€/MWh	1.344
	Tarifa e Operatorit të Tregut	€/MWh	0.023
	Tarifa e Fondit të BRE	€/MWh	2.011

3.10.6 Të hyrat dhe tarifat për shfrytëzimin e sistemit të shpërndarjes

Gjatë vitit 2021, ZRrE ka shqyrtuar të hyrat e lejuara maksimale dhe tarifat e Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes. Procesi i përshtatjeve të rregullta vjetore të OSSh-së është i ngjashëm sikurse te OST/OT.

ZRRE përmes një procesi transparent ku përfshihet konsultimi me të gjitha palët e interesit ka shqyrtuar komentet dhe kërkesat e tyre, dhe më pastaj ka bërë përcaktimin e të hyrave të lejuara maksimale për OSSH-në për vitin 2021.

Për të mundësuar sigurinë e furnizimit me energji elektrike, përkrahjen e rritjes së ngarkesës, integrimin e burimeve të ripërtrishme, zgjerimin dhe përforcimin e rrjetit, rritjen e cilësisë së furnizimit, ZRRE gjatë shqyrtimit periodik për periudhën rregullative 2018-2022 ka lejuar investime kapitale rreth 131 milion euro për OSSH. Nga vlera e lejuar për periudhën 5 vjeçare tarifore në vitin 2021 është planifikuar të realizohen 20.5 milion euro, ndërsa OSSh ka raportuar se ka realizuar 22.57 milion euro apo norma e realizimit të investimeve kapitale është 10 % më e lartë. Projektet e investimeve për vitin 2021 në OSSH përfshijnë investime në rrjetin e tensionit të mesëm dhe të ulët, investimet në digjitalizim dhe modernizimin e rrjetit, investime në SCADA, njehsorë të mençur etj. Përmes projekteve të investimeve OSSH synon të arrijë objektivat kryesore si zvogëlimin e humbjeve teknike dhe komerciale, furnizimi i besueshëm dhe më cilësor i energjisë dhe rritja e kapaciteteve ekzistuese, integrimi i BRE-ve dhe modernizimin e rrjetit.

Vlen të theksohet se kostot e blerjes së energjisë për mbulimin e humbjeve të lejuar në OSSH kanë qenë 50.88 milion euro derisa humbjet e realizuara janë 86.7 milion euro që janë rritur për shkak të rritjes së çmimeve në tregje të energjisë elektrike.

Në tabelën e më poshtme janë paraqitur të hyrat e lejuara maksimale të aprovuara nga Bordi i ZRRE-së për vitin relevant tarifor 2021 për OSSH.

Tab. 3.16 Të hyrat e lejuara maksimale për OSSh për vitin relevant trifor 2021

Të hyrat e lejuara maksimale për OSSH-ë -202	mil€
Shpenzimet Operative	25.52
Zhvlerësi	16.21
Kthimi I lejuar	15.94
Obligimet për OS dhe OT	1.30
Humbjet e lejuara	50.88
Të hyra e parregulluara	-3.50
Përshtatjet	-1.50
Taksa për licencë	0.10
Faktori Korigjue i të hyrave KREV	-14.44
MAR-i Final	90.51

Pas përcaktimit të të hyrave e lejuara maksimale duhet përcaktuar tarifat ashtu që të mblidhen të hyrat e aprovuara.

Të hyrat e lejuara maksimale për OSSH do të mblidhen përmes tarifave të aprovuara nga ZRRE bazuar në Metodologjinë e përcaktimit të tarifave për shfrytëzimin e sistemit të shpërndarjes. Në tabelën e mëposhtme është paraqitur struktura e tarifave për shfrytëzimin e Sistemit të Shpërndarjes për vitin 2021.

Tab. 3.17 Struktura e tarifave për OSSH për vitin 2021

Tarifat e konsumatorëve të kyçur në OSSH		
Niveli i tensionit	Njësia	Tarifa
35 kV	€/kWh	0.90
10 kV	€/kWh	1.31
0.4 kV	€/kWh	2.10

3.10.7 Tarifat e energjisë termike

Në pajtim me legjislacionin primar – nenet 47 dhe 48 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë, Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) është përgjegjëse për përcaktimin e metodologjisë së tarifave dhe aprovimin e tarifave në sektorin e rregulluar të energjisë.

Brenda kompetencave dhe obligimeve të veta ligjore, Zyra e Rregullatorit për Energji ka nxjerrë Rregullën për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike. Rregulla përcakton procedurat për dorëzimin, shqyrtimin e aplikacionit tarifor dhe aprovimin e tarifave, si dhe Metodologjinë për llogaritjen e të hyrave maksimale të lejuara dhe tarifave.

Skematikisht, Metodologjia tarifore tregohet si më poshtë:

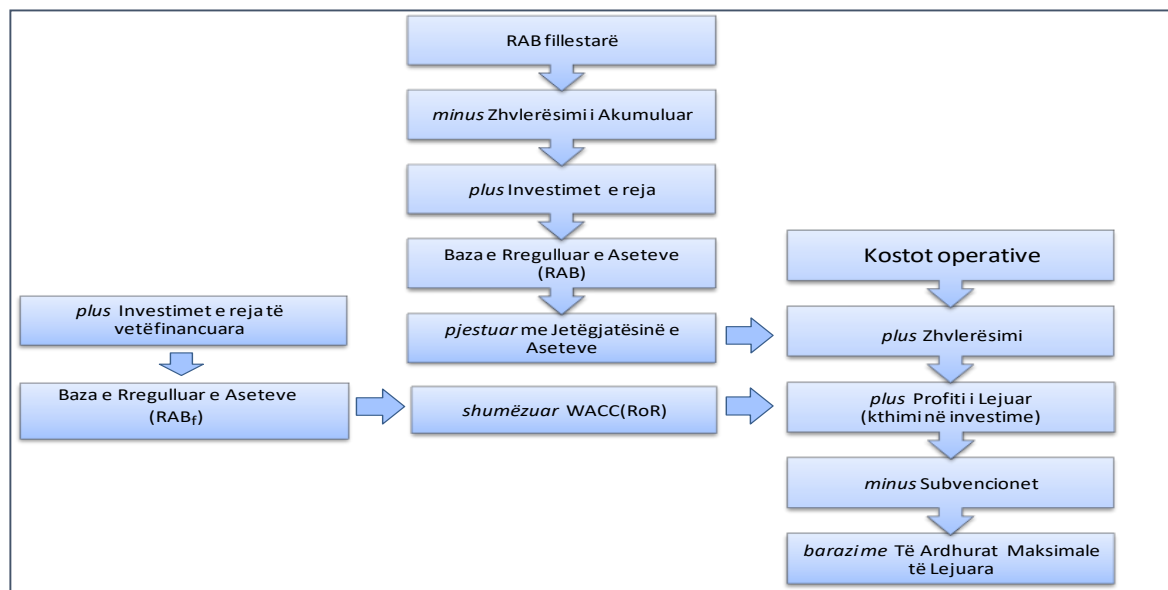

Fig. 3.4 Skema e llogaritjes së të hyrave të lejuara

Nga paraqitja skematike vërehet se kostot të cilat ndërmarrja duhet t'i mbulojë përbëhen nga kostot operative, nga zhvlerësimi që paraqet mundësinë që ndërmarrja të zëvendësojë asetet e veta, koston e humbjeve të rrjetit dhe kthimin në Bazën e Rregulluar të Aseteve (RAB).

Procesi i përcaktimit të tarifave dhe aprovimit të tyre për sezonin 2020/2021 është bërë në dy hapa:

1. Përcaktimi i të Hyrave të Lejuara Maksimale, bazuar në : informatat dhe të dhënat e parashikuara në aplikacionin për tarifa; ii) informatat e paraqitura gjatë raportimit rregullativ të realizimeve në sezonin e kaluar 2020/2021; dhe iii) bashkërendimi mes realizimeve aktuale dhe atyre të projektuara, që është bazuar në dallimin midis të hyrave të planifikuara dhe atyre aktuale të sezonit të kaluar të ngrohjes.
2. Llogaritja e tarifave bazuar në të Hyrat Maksimale të Lejuara dhe në strukturën tarifore.

Për përcaktimin e të Hyrave të lejuara të NQ Termokos SH.A. për sezonin 2021/2022, në pajtim Rregullën për Vendosijen e Çmimeve të Energjisë Termike, ZRRE ka ndërmarrë si vijon:

- 1) Vlerësimin dhe përcaktimin e kostove operative të lejuara;
- 2) Vlerësimin dhe përcaktimin e zhvlerësimit;
- 3) Përcaktimin e Kthimit të lejuar në RAB (kthimit në investime), i cili përfshin:
 - a) përcaktimin e RAB-it – vlerësimi dhe aprovimi i aseteve të kompanisë, verifikimi dhe aprovimi i investimeve të planifikuara dhe kapitali punues; dhe
 - b) llogaritjen e Normës së kthimit të lejuar (RoR)/ WACC;
- 4) Vlerësimin dhe përcaktimin e kostos së lejuar për humbjet në rrjet.

ZRRE-ja ka angazhuar ekspertizën në dispozicion për të bërë një vlerësim sa më real të informatave dhe të dhënave të parashikuara të dorëzuara nga ana e Termokosit. Është bërë një analizë gjithëpërfshirëse dhe vlerësim i informatave të paraqitura, që është përcjellë me krahasimin e të dhënave respektive nga sezonet e kaluara, me qëllim që të bëhet përcaktimi (parashikimi) i saktë i të hyrave të lejuara për sezonin 2021/2022.

Në kuadër të shqyrtimit tarifor për NQ Termokos, ZRRE ka hartuar Raportet Rregullative për përcaktimin e të hyrave maksimale të lejuara dhe për përcaktimin e tarifave të energjisë termike për sezonin 2021/2022.

Pas shqyrtimit të dokumenteve përkatëse të shqyrtimit tarifor, në seancën e 3 nëntorit 2021, Bordi i ZRRE-së ka aprovuar të Hyrat e Lejuara Maksimale (HLM) për NQ Termokos për sezonin 2021/2022, në vlerë prej 7,185,202 euro. Tarifat e reflektuara nga HLM të NQ Termokos për sezonin e ngrohjes 2021/2022, kanë mbetur në të njëjtin nivel me ato të sezonit të kaluar.

Vendimet e nxjerra:

- V_1448_2021 -për aprovimin e të Hyrave Maksimale të Lejuara (MAR) për NQ Termokos që do të mblidhen nga tarifat e energjisë termike (ngrohjes) për konsumatorët fundorë për sezonin 2021/2022;
- V_1449_2021 -për aprovimin e tarifave të energjisë termike për konsumatorët fundorë të NQ Termokos për sezonin e ngrohjes 2021/2022;

Sa i përket NQ Gjakovës, duhet theksuar se, NQ Gjakova nuk ka dorëzuar aplikacionin tarifor sipas 'Orarit dhe Planit të Zbatimit', por në vazhdimësi ka kërkuar lirim nga obligimi për dorëzimin e aplikacionit tarifor me arsyetimin se ndërtimi i ngrohtores së re dhe ndërrimi i teknologjisë kanë ndikuar që të kenë vështirësi në planifikimin dhe dorëzimin e të dhënave dhe informatave që kërkohen për shqyrtim tarifor.

Lidhur me këtë duhet theksuar se, gjatë zhvillimit të projektit të ndërtimit të ngrohtores së re, në kuadër të projektit ka qenë e angazhuar konsulenca e jashtme për të asistuar NQ Gjakovën, ndër

tjera, edhe për përgatitjen e aplikacionit për shqyrtim tarifor. Dhënia e asistencës për këtë komponentë, është shtyrë në vazhdimësi gjatë kohës së zhvillimit të projektit, si për shkaqe objektive të ndërlidhura me pandeminë ashtu edhe për shkak të mos-gatishmërisë së NQ Gjakovës për të pranuar këtë asistencë. Megjithatë pas insistimeve të vazhdueshme të përfaqësuesit të ZRRE-së në Komitetin Drejtues të projektit, asistenca e angazhuar ka filluar të punoj në këtë drejtim dhe në gusht të vitit 2021 ka përgatitur një version përfundimtarë të aplikacionit tarifor. Ky version final i aplikacionit i është dorëzuar NQ Gjakovës për ta proceduar më tutje tek ZRRE, normalisht pas shqyrtimit nga ana e tyre dhe azhurnimeve apo vërejtjeve eventuale.

Me gjithë kërkesat e vazhdueshme nga ZRRE, NQ Gjakova nuk ka dorëzuar aplikacionin e as nuk ka konfirmuar pajtueshmërinë me të dhënat dhe informatat që ka përmbajtur versioni i aplikacionit përgatitur nga konsulenca. Pas shkresës zyrtare të ZRRE-së, NQ Gjakova me dt. 24 dhjetor 2021 ka dorëzuar me e-mail të njëjtin version të aplikacionit të përgatitur dhe dorëzuar nga konsulenca. Për të qenë në pajtim me procedurat rregullative ZRRE ka kërkuar nga NQ Gjakova që ky aplikacion të ri-dorëzohet në formatin e duhur i nënshkruar nga stafi menaxherial përkatës i NQ Gjakovës. Rrjedhimisht NQ Gjakova me dt. 30 dhjetor 2021 ka ri-dorëzuar aplikacionin në formatin e kërkuar nga ZRRE.

Për shkak të dorëzimit të vonuar të aplikacionit tarifor, ZRRE nuk ka arritur që deri në fund të vitit 2021 të analizoj dhe shqyrtoj aplikacionin tarifor të NQ Gjakovës.

Struktura dhe nivelet e tarifave të Energjisë termike për NQ Termokos është paraqitur si më poshtë.

Tab. 3.18 Struktura e tarifave të energjisë termike për vitin 2021/2022

Tarifat e energjisë termike - NQ Termokos, Sezoni 2021/2022			
Komponentët e tarifës me matje	Njësia	Vlera	
Tarifa Mujore për Kapacitetin Termik (komponenta fikse)	[€/kW/muaj]	0.78	
Tarifa për Furnizim/Konsum të En. Term. (komponenta variabile)	[€/MWh]	36.25	
Komponentët e tarifës pa matje	Njësia	Konsumatorë shtëpiak	Konsumatorë Kom.&Inst.
Tarifa mujore për Kapacitetin Termik (komponenta fikse)	[€/m ² për muaj]	0.11	0.14
Tarifa për Furnizim/Konsum të En. Term. (komponenta variabile)	[€/m ² për muaj]	0.65	0.81
Gjithsej tarifa për konsumatorët pa matje	[€/m ² për muaj]	0.76	0.95

3.11 Aktiviteti i Rregullatorit në fushën e mbrojtjes së konsumatorëve

Në përputhje me nenin 17 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë, Rregullatori është përgjegjës për zgjidhjen e ankesave dhe kontesteve ndërmjet konsumatorëve dhe ndërmarrjeve të energjisë, operatorëve të sistemit dhe ndërmarrjeve energjetike, si dhe ndërmjet dy ndërmarrjeve energjetike. Përveç kompetencave tjera të dhëna në Ligjin për Rregullatorin e Energjisë, ZRRE është përgjegjës për sigurimin e aplikimit të legjislacionit për mbrojtjen e konsumatorëve në sektorin e energjisë në Kosovë.

Sipas dispozitave të Rregullës për zgjidhjen e ankesave dhe kontesteve në sektorin e energjisë, të gjithë konsumatorët kanë të drejtë që të parashtrijnë ankesa që kanë të bëjnë me shërbimet e ofruara nga furnizuesi ose operatori i sistemit, e që këto ankesa fillimisht duhet t'i drejtohen furnizuesit ose operatorit të sistemit, si organi i shkallës së parë, i cili bën shqyrtimin e ankesës dhe nxjerr përgjigje brenda afatit ligjor. Konsumatori pas marrjes së përgjigjes mund t'i drejtohet Rregullatorit për shqyrtim të mëtutjeshëm të ankesës së tij.

Rregullatori gjatë vitit 2021 ka regjistruar 74 ankesa zyrtare të konsumatorëve të cilët kanë shfrytëzuar të drejtën e tyre kundër përgjigjeve të lëshuara nga ana e Furnizuesit, ka kthyer në rishqyrtim 36 ankesa te Furnizuesi dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, si dhe 53 ankesa të konsumatorëve lidhur me shqyrtimin e saktësisë së matjes. Rregullatori përveç ankesave të konsumatorëve të regjistruara dhe të zgjidhura, ka ofruar mbështetje edhe në dhënien e informacionit, shpjegimeve, konsultimeve verbale, postës elektronike, si dhe përmes telefonit për të gjithë konsumatorët e energjisë.

Numri i ankesave të pranura sipas kategorive të konsumatorëve është paraqitur në tabelën e mëposhtme.

Tab. 3.19 Ankesat e konsumatorëve sipas kategorive, 2021

Ankesat e konsumatorëve sipas kategorive	Numri	Përqindja [%]
Konsumator shtëpiak	59	79.73
Konsumator komercial	15	20.27
Konsumator industrial	0	0.00
Gjithsej	74	100.00

Në figurën e mëposhtme është paraqitur numri i ankesave të konsumatorëve sipas natyrës së tyre.

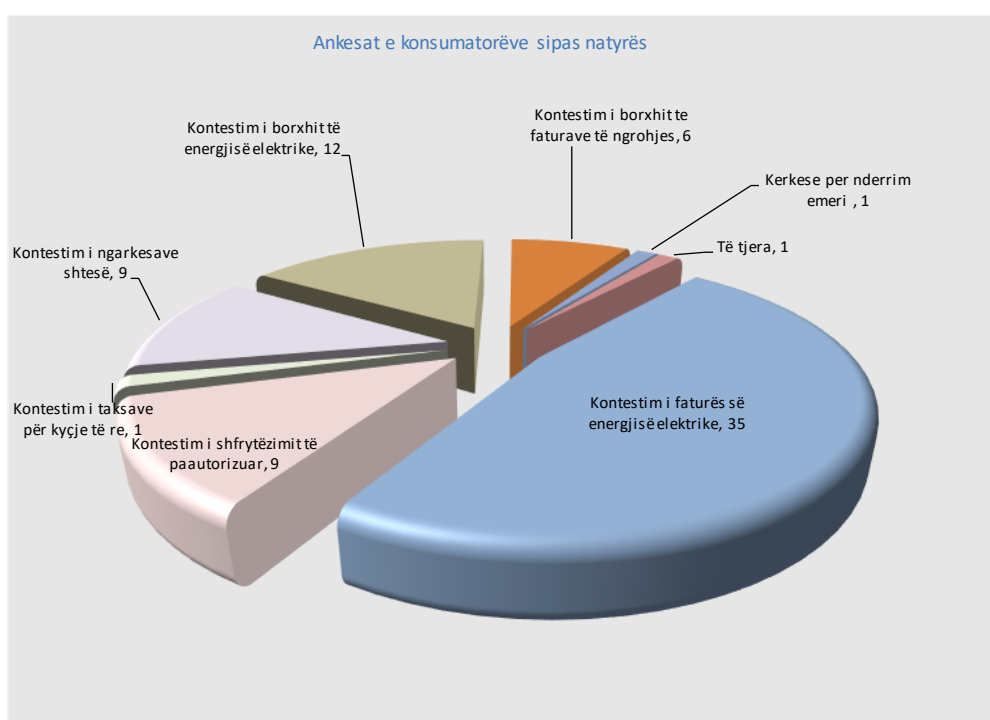

Fig. 3.5 Numri i ankesave të konsumatorëve sipas natyrës së tyre

Më poshtë është paraqitur sqarimi i natyrave të ankesave të konsumatorëve të regjistruara për vitin 2021:

- **Kontestimi i faturave të energjisë elektrike**, ka të bëjë me ankesat e konsumatorëve për rastet e gabimeve në lexim dhe leximeve jo të rregullta, e që me këtë rast konsiderohet se kanë dhënë një pasqyrim jo të saktë të gjendjes reale të shpenzimit të energjisë elektrike.
- **Kontestimi i shfrytëzimit të paautorizuar të energjisë elektrike**, ka të bëjë me ankesat e konsumatorëve, të cilët ndërmarrja e energjisë i ka ngarkuar me fatura për shfrytëzim të paautorizuar të energjisë elektrike (rikthim i humbjeve). ZRRE në bazë të Ligjit për Energjinë elektrike dhe dispozitave ligjore të Rregullës për Zgjidhjen e Ankesave dhe kontesteve në sektorin e Energjisë për këto raste të ankesave është jokompetente, dhe i ka udhëzuar konsumatorët që t'i drejtohen Gjykatës Themelore në Prishtinë, Departamenti për Çështje Administrative.
- **Kontestimi i lidhjeve/kyçjeve të reja**, ka të bëjë me ankesat e konsumatorëve të cilëve ju është mohuar e drejta për lidhje të re nga operatori i sistemit të shpërndarjes. Në këto raste të ankesave, konsumatorët për të realizuar lidhjen e re janë detyruar nga ndërmarrja që së pari të kryejnë pagesat e borxheve në shifrën e vjetër e cila ka ekzistuar më herët.
- **Kontestimi i ngarkesave shtesë**, ka të bëjë me ankesat e konsumatorëve lidhur me faturimet shtesë nga faturimi i rregullt. Këto ankesa janë si rezultat i mos regjistrimit të saktë të shpenzimit të energjisë elektrike, si rrjedhojë e defektit të ndonjë sistemi matës.
- **Kontestimi i borxhit të energjisë elektrike**, ka të bëjë me ankesat e konsumatorëve që kanë të bëjnë me problemet rreth mos definimit të saktë të borxhit të energjisë elektrike të pa inkasuar nga ana e furnizuesit në rastet e shitblerjes së pronës, dhe për pronat që kanë qenë të uzurpuara.
- **Kontestimi i grupit tarifor**, ka të bëjë me ankesat e konsumatorëve për ndërrim të grupit tarifor, e ku konsumatorët kërkojnë që për arsye të ndryshme të ndërrojnë grupin tarifor.
- **Kontestimi i faturave të ngrohjes "Termokos"**, ka të bëjë me ankesat e konsumatorëve të cilët kanë kontestuar borxhet e me hershme të akumuluar për shkak të mos ngrohjes cilesore.

Gjatë vitit 2021, Rregullatori ka zgjidhur 251 ankesa të konsumatorëve, ku përfshihen edhe ankesat të cilat janë kthyer për rishqyrtim tek furnizuesi dhe operatori i sistemit të shpërndarjes, si dhe kërkesat e konsumatorëve për shqyrtimin e saktësisë së matjes. Nga numri i përgjithshëm i ankesave të zgjidhura, 181 prej tyre janë vendosur në favor të konsumatorëve apo shprehur në përqindje 72.11%, ndërsa 70 ankesa të konsumatorëve apo 27.89% janë refuzuar si të pabaza. Të gjitha ankesat e shqyrtuara nga ana e operatorëve, e të cilat janë proceduar te Rregullatori, janë rishqyrtuar edhe njëherë nga Rregullatori me qëllim të vërtetimit të zgjidhjes së plotë të ankesave sipas kërkesave të konsumatorëve, si dhe janë njoftuar konsumatorët. Në të gjitha rastet e rishqyrtuara konsumatorët janë pajtuar me zgjidhjet e ofruara.

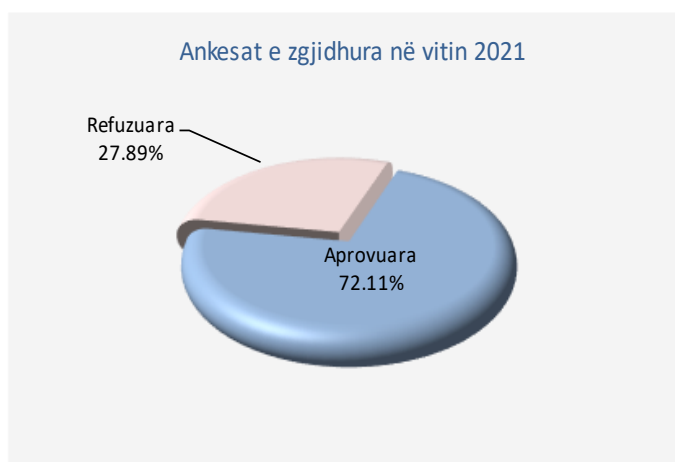

Fig. 3.6 Ankesat e zgjidhura, 2021

Numri i ankesave të konsumatorëve, të regjistruara dhe zgjidhura nga Rregullatori sipas viteve është paraqitur në figurën e mëposhtme.

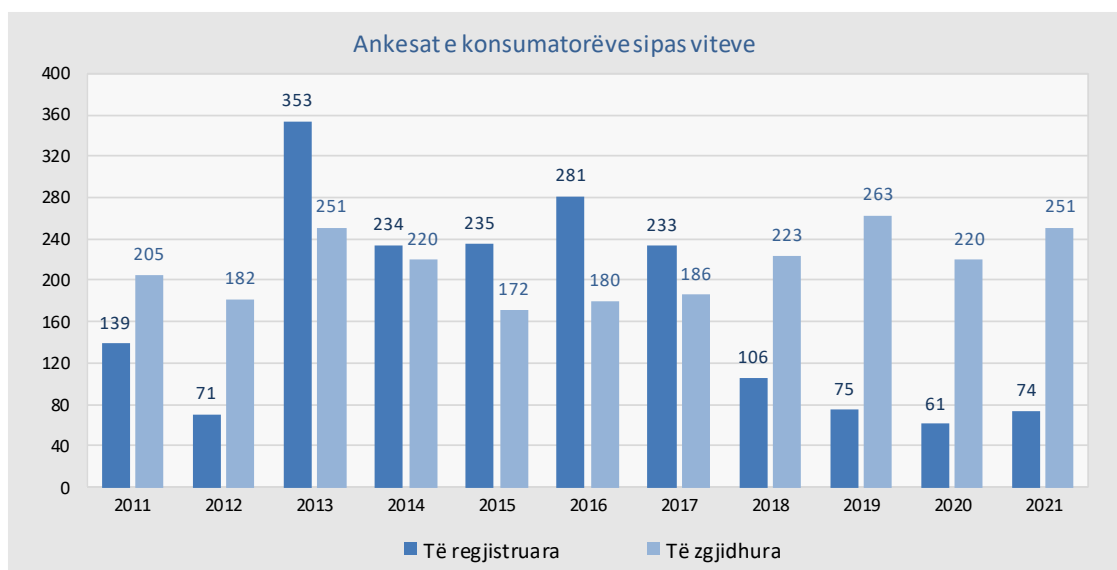

Fig. 3.7 Ankesat e konsumatorëve të regjistruara dhe zgjidhura 2011-2021

3.11.1 Vendimet e Bordit të Rregullatorit në fushën e mbrojtjes së konsumatorëve

Në bazë të Rregullës për zgjidhjen e ankesave dhe kontestëve në sektorin e energjisë, konsumatorët dhe të licencuarit kanë të drejtë të parashtrorin ankesë kundër vendimit të Departamentit për Mbrojtjen e Konsumatorëve (DMK) si instancë e shkallës së parë në Bordin e Rregullatorit si instancë e shkallës së dytë.

Gjatë vitit 2021 konsumatorët kanë parashtruar 21 ankesa në Bordin e Rregullatorit kundër vendimeve të DMK. Nga 21 ankesat e regjistruara, Bordi i Rregullatorit i ka shqyrtuar të gjitha këto ankesa dhe i ka refuzuar si të pabaza.

Furnizuesi KESCO gjatë vitit 2021 ka parashtruar 18 ankesa në Bordin e Rregullatorit kundër vendimeve të DMK. Nga 18 ankesat e regjistruara Bordi i ka shqyrtuar të gjitha këto ankesa dhe i ka refuzuar si të pabaza.

Gjithashtu gjatë vitit 2021 Bordi i Rregullatorit ka shqyrtuar 3 rekomandime të nxjerra nga DMK për ankesat e konsumatorëve komercial dhe industrial, me ç'rast Bordi ka aprovuar të gjitha këto rekomandime.

3.11.2 Aktivitetet tjera në mbrojtjen e konsumatorëve

ZRRE gjatë këtij viti raportues, përveç ankesave të regjistruara, stafi i Rregullatorit ka zhvilluar edhe 889 takime dhe 1,563 biseda telefonike me palët, përfshirë edhe komunikimin elektronik, të cilët i janë drejtuar zyrës për çështje të ndryshme kontraktuale mes konsumatorëve dhe të licencuarve. Gjatë komunikimit me konsumatorët, stafi i Rregullatorit i ka sqaruar çështjet e ngritura nga konsumatori, si dhe ka udhëzuar palët për rregullat, procedurat, si dhe për të drejtat dhe detyrimet e tyre lidhur me furnizimin me energji.

Gjatë vitit 2021 Rregullatori ka pranuar edhe 18 ankesa të konsumatorëve përmes postës, të cilat edhe përkundër faktit që është dashur t'iu drejtohen të licencuarve apo gjykatave, insistimi i tyre ka qenë që t'iu drejtohen Rregullatorit për zgjidhjen e ankesave të tyre. Vlen të theksohet se natyra e këtyre ankesave kryesisht ka qenë për shfrytëzim të paautorizuar të energjisë elektrike, si dhe kompensim dëmi. Rregullatori në të gjitha këto raste i'u është përgjigjur me shkrim konsumatorëve duke i udhëzuar të njëjtit për procedurat e mëtejme lidhur me ankesat e tyre.

Ashtu edhe si viteve të mëhershme, por edhe gjatë vitit 2021 Rregullatori ka pasur bashkëpunim të ngushtë edhe me Departamentin për Mbrojtjen e Konsumatorëve në kuadër të Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë, ku gjatë këtij viti raportues ka pranuar edhe disa ankesa të konsumatorëve nga ky institucion. Këto ankesa janë pranuar dhe shqyrtuar nga ana e Rregullatorit në përputhje me dispozitat ligjore.

Gjatë vitit 2021 një numër i vendimeve të Rregullatorit janë apeluar nga palët e pakënaqura në Gjykatën Themelore në Prishtinë - Departamenti për Çështje Administrative, për të vlerësuar ligjshmërinë e vendimeve administrative. Rregullatori gjatë vitit 2021 në bazë të vendimeve të Gjykatës Themelore në Prishtinë ka përgatitur 22 përgjigje në padi, 21 përgjigje në ankesa, 3 ankesa kundër paditësve KEDS, KESCO dhe konsumatorëve ndaj vendimeve të Bordit të Rregullatorit. Përveç përgjigjeve në padi, duhet theksuar se gjatë këtij viti raportues Rregullatori ka qenë i angazhuar edhe në 22 seanca gjyqësore në Gjykatën Themelore në Prishtinë si palë e paditur. Vlen të theksohet se edhe si vitet paraprake po ashtu edhe në këtë vit raportues numri i proceseve gjyqësore që Rregullatori ka ndjekur vazhdon të jetë i lartë dhe po kërkon angazhim mjaft të madh.

Është më rendësi të theksohet se deri më tani asnjë vendim i Rregullatorit në procedurën administrative nuk është kthyer në rishqyrtim si pasojë e moszbatimit të ligjshmërisë nga organi administrativ, por që të gjitha këto padi kundër vendimeve të Rregullatorit janë refuzuar si të pabaza duke lënë në fuqi vendimet e atakuara.

4 BASHKËPUNIMI ME PALËT TJERA DHE TRANSPARENCA

ZRRE ka treguar transparencë të plotë në ushtrimin e funksionit të saj duke mbajtur seancat e Bordit të hapura për publikun dhe duke publikuar të gjitha vendimet. Përmes komunikatave, njoftimeve, përgatitjes së buletinit dhe publikimeve të tjera në faqen elektronike dhe atë në Facebook është informuar publiku i gjerë me kohë për të gjitha aktivitetet dhe ngjarjet e ZRRE.

Të gjitha palët e interesuar mund të kenë në dispozicion të dhënat e publikuara duke u qasur drejtpërdrejt përmes faqes elektronike të ZRRE në lidhjen: <http://www.ero-ks.org/zrre/sq/te-dhena>.

Po ashtu me qëllim të informimit sa më të mirë, ZRRE vazhdimisht ka informuar konsumatorët dhe publikun e gjerë për të gjitha aktivitetet që ka zhvilluar. Me këtë qëllim gjatë vitit 2021 janë lëshuar mbi tridhjetë njoftime dhe komunikata të cilat u janë dërguar mediave dhe janë publikuar në faqen elektronike dhe atë të facebook.

4.1 Përfshirja e Publikut në proceset rregullative përmes Konsultimeve Publike

ZRRE gjatë viti 2021 ka zhvilluar 7 diskutime publike për shqyrtimin e dokumenteve të ndryshme rregullative.

- Me 24 gusht si pjesë e procesit të Përshtatjeve të Rregullta Vjetore për të Hyrat e Lejuara Maksimale (MAR) që do të mbulohej nga Operatorët e Rregulluar në sektorin e energjisë elektrike, ZRRE-ja ka publikuar Raportet Konsultative si propozime fillestare për MAR-et e azhurnuara për Operatorin e Sistemit të Transmetimit dhe Tregut (OST/OT, KOSTT), Operatorin e Sistemit të Shpërndarjes (OSSH, KEDS) dhe Furnizuesin me Shërbim Universal (FSHU). Vlerësimi fillestar është bazuar në propozimet e dorëzuara nga kompanitë e rregulluara si dhe vendimet për MAR-et për periudhën rregullative 2018-2022.
- Në seancën e tretë të Bordit të mbajtur me 7 tetor 2020, Bordi ka miratuar MAR-et e KOSTT, KEDS dhe Furnizimit Universal (KESCO). Vlera e përgjithshme e miratuar e MAR-it për periudhën rregullative prill 2021 - mars 2022 është vendosur të jetë 290.1 milion euro.
- Me 10 shtator, ZRRE ka vënë në diskutim publik Raportin Rregullativ për përcaktimin e të Hyrave Maksimale të Lejuara për ngratoren e qytetit Termokos Sh.A. Raporti paraqet shqyrtimin e kërkesës dhe vlerësimin preliminar për të Hyrat e Lejuara për sezonin 2021/2022 të ndërmarrjes Termokos Sh.A. Raporti është përgatitur bazuar në Rregullën për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike, përmes të cilës përcaktohen procedurat për dorëzimin, shqyrtimin e aplikacionit tarifor dhe aprovimin e tarifave, si dhe metodologjia për llogaritjen e të hyrave të lejuara dhe tarifave.
- Me 12 tetor, Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) ka publikuar për shqyrtim publik Planin Zhvillimor dhjetë vjeçar (2022-2031) të kompanisë Ngratortja e Qytetit Sh.A të komunës së Gjakovës.
- Me 25 nëntor 2021, Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) ka publikuar, për shqyrtim publik, Raportin Konsultativ për Rishikimin e Vlerave Hyrëse dhe Shpenzimeve Operative për Furnizuesin e Shërbimit Universal – FSHU, për periudhën 1 prill 2022 - 31 mars 2025. Ky Raport Konsultativ paraqet propozimet fillestare të ZRRE-së për Vlerat Hyrëse dhe Shpenzimet

Operative për periudhën e ardhshme 2022-2024. ZRRE përcakton vlerat e disa parametrave të cilët ndikojnë drejtpërdrejt në përcaktimin e Të Hyrave të Lejuara të FSHU-së. Në këto vlera përfshihen Shpenzimet Operative, Faktori Efikasitetit, Jetëgjatësia e aseteve, Borxhi i Keq, Marzha me pakicë dhe Faktori Ndarës i Jobalanceve.

- Me 10 dhjetor 2021, Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE), ka vendosur në konsultim publik draftin e Bilancit vjetor të energjisë elektrike për vitin 2022. Ky Bilanc është hartuar nga Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe Tregut KOSTT sh. a. në pajtim me Ligjin Nr. 05/L-081 për Energjinë (Neni 8) si dhe dokumentin Rregulla dhe metodologjia për përgatitjen e bilanceve të energjisë elektrike. Bilanci vjetor i energjisë elektrike paraqet planin vjetor të shpenzimit të energjisë elektrike në raport me energjinë elektrike në dispozicion. Bilanci vjetor i energjisë elektrike bazohet në nevojat e planifikuara të konsumit të energjisë elektrike për vitin 2022, i cili është parashikuar të furnizohet nga gjenerimi vendor dhe importi i energjisë elektrike. Po ashtu në bilanc parashikohet edhe eksportimi i tepricave të energjisë elektrike.
- Me 13 dhjetor 2021, ZRRE në bazë të mandatit të saj ligjor, ka vendosur të hapë procesin e shqyrtimit të jashtëzakonshëm, si rrjedhojë e kërkesave të pranuar nga Operatori i Sistemit të Shpërndarjes (KEDS) dhe Furnizuesi Universal për Energji Elektrike (KESCO). Gjatë këtij procesi ZRRE-ja do të shqyrtojë aplikacionet e të licencuarve, duke vlerësuar nevojën për vazhdim të furnizimit me energji elektrike, rritjen e efijencës së konsumit dhe përbalueshmërinë e çmimeve nga ana e konsumatorëve.

4.2 Raportimi dhe bashkëpunimi me Kuvendin e Kosovës

Si çdo vit edhe gjatë vitit 2021 rregullatori ka vazhduar me raportimet e rregullta në Kuvendin e Kosovës si dhe sipas kërkesave që ka marrë nga komisionet parlamentare ka pasur edhe raportime të tjera lidhur me çështje të ndryshme rregullative të sektorit të energjisë.

- Bordi i Rregullatorit, me 28 shtator 2021, kanë paraqitur Raportin vjetor për vitin 2020 para Komisionit Parlamentar për Ekonomi, Punësim, Tregti, Industri, Ndërmarrësi dhe Investime Strategjike. Përfaqësuesit e Rregullatorit kanë raportuar për aktivitetet që ndërlidhen me fushëveprimin e Rregullatorit, si dhe funksionimin e sektorit të energjisë, duke analizuar të dhënat e të licencuarve, përfshirë edhe zhvillimin e tregut të energjisë në Kosovë.

Fig. 4.1 Paraqitja e Raportit vjetor para Komisionit Parlamentar

- Me 28 dhjetor 2021, ZRRE ka paraqitur para Komisionit për Ekonomi, Punësim, Tregti, Industri, Ndërmarrësi dhe Investime Strategjike planin e performancës për vitin 2022. Përfaqësuesit e ZRRE kanë paraqitur para anëtarëve të komisionit planet e performancës për vitin 2022, duke iu referuar aktiviteteve të parapara për të arritur objektivat e synuara.

Fig. 4.2 Paraqitja e Planit të performancës para Komisionit Parlamentar

4.3 Takime me palët e tjera të interesit – hapja e tregut të lirë

Është e rëndësishme të theksohet se ZRRE më 12 dhjetor 2020 me vendimin nr. V_1339_2020 ka miratuar Vlerësimin për Konkurrencën në Tregun e Energjisë në Kosovë 2018-2019. Që nga dhjetori 2020, KESCO ishte furnizuesi i vetëm aktiv në Kosovë duke mbuluar mbi 630,000 konsumatorë. Sipas anketës së krijuar nga ZRRE me furnizuesit e licencuar në Kosovë (8 furnizues të licencuar), pengesa kryesore për tregun konkurrues në Kosovë janë marrëveshjet që kanë të bëjnë me Marrëveshjen e Furnizimit me Shumicë ndërmjet KEDS-it (tani KESCO) dhe KEK-ut gjatë privatizimit dhe mungesës së Informacionit mbi profilin e konsumatorëve.

Për të ecur përpara me procesin e Liberalizimit të Tregut dhe përmbushjen e zotimeve të nevojshme nga ZRRE-ja që dalin nga Traktati i Energjisë, Bordi i ZRRE-së më dhjetor 2020 ka lëshuar një letër për të gjithë konsumatorët komercial të kyçur në nivelin 35kV dhe 10 kV që nga 1 prilli 2021, do të jenë subjekt i çmimeve të parregulluara. Për më tepër, ZRRE ka zhvilluar shumë takime me komunitetin e biznesit, Odën Ekonomike dhe akterë të tjerë për t'i informuar ata për këtë proces. Në anën tjetër, KESCO dhe furnizuesit e tjerë kanë takuar dhe kanë ofruar oferta për konsumatorët të cilët kanë të drejtë për çmime të parregulluara sipas Ligjit për Energjinë Elektrike.

Më 31 mars 2021, për shkak të presionit të vazhdueshëm, ZRRE-ja ka lëshuar një njoftim si dhe ka bërë deklaratë publike se procesi i liberalizimit të tregut është shtyrë dhe të gjithë konsumatorët duhet të vazhdojnë të furnizohen me Furnizimin e Shërbimit Universal.

4.4 Bashkëpunimi dhe marrëveshjet me palët e tjera

Marrëveshja mbi bashkëpunimin në tregjet e energjisë elektrike Shqipëri – Kosovë

Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE), Enti Rregullator i Energjisë së Shqipërisë (ERE), dhe operatorët e sistemeve të transmetimit të Shqipërisë dhe Kosovës (OST dhe KOSTT) të mbështetur nga USAID kanë nënshkruar me 21 tetor 2021, në Tiranë, Marrëveshjen Kornizë të bashkëpunimit të tregjeve të energjisë elektrike.

Kjo Marrëveshje përcakton të drejtat, detyrimet dhe hapat e nevojshëm që palët nënshkruese duhet të ndërmarrin për të bashkëpunuar në lidhje me organizimin e tregjeve të bashkuara të energjisë elektrike të një ditë më herët dhe brenda ditës, për sa i përket roleve dhe përgjegjësive në lidhje me operimet, administrimin dhe vendimmarrjen, përmes organizimit të alokimit të kapaciteteve ndërkufitare të transmetimit në kufijtë e tyre të përbashkët një ditë më herët dhe brenda ditës.

Bashkimi i tregjeve të energjisë elektrike do të kontribuojë në zgjerimin e sigurisë së furnizimit me energji elektrike dhe rritjen e konkurrencës në tregjet e energjisë elektrike si dhe në ruajtjen dhe zgjerimin e një tregu me çmime të drejta.

Ky bashkëpunim do të përforcojë shfrytëzimin më efikas të interkoneksioneve të përbashkëta ndërkufitare përmes metodave objektive, të bazuara në treg jo-diskriminuese dhe transparente. Po ashtu përmes këtij bashkëpunimi do të ofrohet hyrja korrekte dhe jo-diskriminuese në tregun e ditës në avancë dhe brenda ditës duke nxitur efikasitetin të përfitimeve në të dy tregjet e energjisë elektrike.

Ky bashkëpunim, si i pari në rajon në një treg të përbashkët, do të shërbejë si nxitje për zgjerimin e bashkimit të më shumë tregjeve në rajon e me gjerë.

Fig. 4.3 Nënshkrimi i marrëveshjes kornizë të bashkëpunimit të tregjeve të energjisë elektrike

Marrëveshja për njohjen reciproke të licencave Shqipëri – Kosovë

Me njohjen reciproke të licencave të tregtisë dhe furnizimit me energji elektrike, Kosova dhe Shqipëria janë një hap më afër tregut të përbashkët të energjisë elektrike. Zhvillimi i një tregu të integruar rajonal të energjisë elektrike do të nxisë konkurrencën dhe do të përmirësojë sigurinë e furnizimit me çmime më të përballueshme.

Fig. 4.4 Nënshkrimi i marrëveshjes për njohjen reciproke të licencave Shqipëri – Kosovë

4.5 Bashkëpunimi me organizatat ndërkombëtare

Aktivitetet e partneritetit me ERA

Me 12 tetor, 2021, kryesuesi i Bordit të Rregullatorit për Energji (ZRRE), me bashkëpunëtorët e tij ka zhvilluar një takim Bilateral me përfaqësues të ERA (Asociacioni Rajonal i Rregullatorëve të Energjisë). Duke qenë anëtare e ERA -s që në vitet e para të themelimit të saj, ZRRE-së i ka ndihmuar që të forcojë kapacitetet e saj njerëzore dhe gjithashtu të krijojë një institucion me të fuqishëm në rregullimin e sektorit të energjisë. Pjesëmarrja e ZRRE-së në aktivitete të ERA-s kanë qenë ura lidhëse të forta për bashkëpunimin me rregullatorët e tjerë rajonalë, çka ZRRE e konsideron si një nga vlerat thelbësore të përfshirjes së saj në ERA. Gjatë takimit nga ERA u prezantuan edhe aktivitetet e ardhshme që do të zhvillohen në këtë asociacion dhe u shpreh gatishmëria e plotë e ZRRE për të marrë pjesë dhe kontribuar në këto aktivitete.

Aktiviteti i W-GDP Iniciativës Globale të Zhvillimit dhe Prosperitetit të Grave për Avancimin e Grave Lidere në Energji

Me financimin e USAID për Evropë dhe EuroAzi, Shoqata Kombëtare e Komisioneve Rregullatore të Shërbimeve Komunale (NARUC) ka ofruar mbështetje për gratë udhëheqëse në agjencitë rregullatore të energjisë përmes projektit për fuqizimin e grave në sektor. Nga ky projekt është duke përfituar edhe Zyra e Rregullatorit të Energjisë (ZRRE) me synimin për ndryshimin e normave socio-kulturore në agjencitë rregullatore të energjisë dhe promovimin e grave në poste vendimmarrëse. Në këtë mënyrë synohet të arrihet barazia gjinore dhe të përmirësohen praktikatat e punësimit dhe të fokusohet avancimi në karrierë i punonjësve.

Ky projekt punon ngushtë me Burimet Njerëzore brenda ZRRE-së për të eliminuar barrierat ligjore dhe praktike që i pengojnë gratë të avancohen në një industri të dominuar nga burrat. Duke ofruar trajnim/edukim të vazhdueshëm për ndërgjegjësimit gjinor në mënyrë që të ndryshojnë normat socio-kulturore.

4.6 Pjesëmarrja e Rregullatorit në aktivitetet ndërkombëtare

Pjesëmarrja në aktivitetet ndërkombëtare është konsideruar nga ZRRE-ja si një ndër elementet kryesore që i shërben forcimit institucional, rritjes së njohurive dhe eksperiencës së stafit të saj. Në vijim janë paraqitur aktivitet kryesore dhe pjesëmarrja aktive në organizatat ndërkombëtare, në konferencat ndërkombëtare, tryezat punuese apo takimet multilaterale dhe bilaterale.

4.6.1 Pjesëmarrja në Bordin Rregullativ të Komunitetit të Energjisë (ECRB)

Komuniteti i Energjisë (KE) është organizatë ndërkombëtare e themeluar përmes Traktatit ndërkombëtarë (i ashtuquajtur Traktati i Komunitetit të Energjisë) në tetor 2005 në Athinë, ku marrin pjesë vendet e Bashkimit Evropian dhe regjionit të Evropës juglindore dhe të Detit të Zi. Aktivitetet e KE gjatë vitit 2018 janë fokusuar drejt përmbushjes së synimeve të përbashkëta: implementimin e “acquis communautaire”, zhvillimin e kornizës rregullative të harmonizuar në nivel regjional, si dhe liberalizimin dhe integrimin e tregjeve të sektorit të energjisë elektrike dhe gazit natyror.

Palët Kontraktuese të KE janë: Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Kosova, Maqedonia e Veriut, Mali i Zi, Serbia, Moldavia, Ukraina dhe Gjeorgjia. Në cilësinë e pjesëmarrësve janë shtetet anëtare të Bashkimit Evropian, ndërsa Norvegjia, Turqia, Armenia dhe kanë statusin e Vëzhguesit.

Fig. 4.5 Shtetet anëtare të Komunitetit për Energji të Evropës Juglindore

Traktati i Komunitetit të Energjisë (TKE) është një komponentë kyçe strategjike e Unionit Evropian (UE) për Evropën Jug-Lindore dhe një mjet efektiv i para-aderimit, që synon të zgjerojë përfitimet nga Tregu rajonal për Energji, para se vendet e rajonit të bëhen anëtarë të UE.

Institucionet kryesore të KE-së janë: Këshilli i Ministrave (KM), Grupi i përhershëm i nivelit të lartë (GPNL), Bordi Rregullativ i Komunitetit të Energjisë (ECRB), Sekretariati i KE i vendosur në Vjenë, dhe katër forumet këshilluese: për energji elektrike, gaz natyror, çështjet sociale dhe naftën.

Bordi Rregullativ i Komunitetit të Energjisë (ECRB – “Energy Community Regulatory Board”) është institucion i themeluar sipas nenit 58 të TKE, që përbëhet nga Autoritet Rregullative të palëve kontraktuese, pjesëmarrësve dhe vëzhguesve. ECRB ka rolin e një trupi koordinues të autoriteteve rregullative për harmonizimin e kornizës rregullative, shkëmbimin e njohurive, dhe zhvillimin e praktikave për zbatimin e Traktatit.

Bazuar në dispozitat e Traktatit të KE, ECRB ka këto përgjegjësi:

- Këshillon Këshillin Ministror si dhe PHLG-së, për çështje statusore, teknike dhe rregullative;
- lëshon rekomandime për palët, në pajtim me dispozitat e Traktatit, për mosmarrëveshje ndër-kufitare, etj;
- merr masa ndaj palëve, nëse autorizohet nga KM;
- ndihmon bashkëpunimin dhe koordinimin midis autoriteteve rregullative;
- jep rekomandime dhe përgatitë raporte, në lidhje me funksionimin e tregjeve të energjisë; dhe
- kërkon përmbushjen e detyrimeve nga palët sipas TKE.

Për përmbushjen e përgjegjësisve, ECRB është e organizuar në grupe punuese të cilat zhvillojnë aktivitetet në fushat përkatëse. ECRB udhëhiqet nga kryetari i zgjedhur për çdo vit nga përfaqësuesit e rregullatorëve nacional, dhe nënkryetari i cili është i deleguar nga Komisioni Evropian.

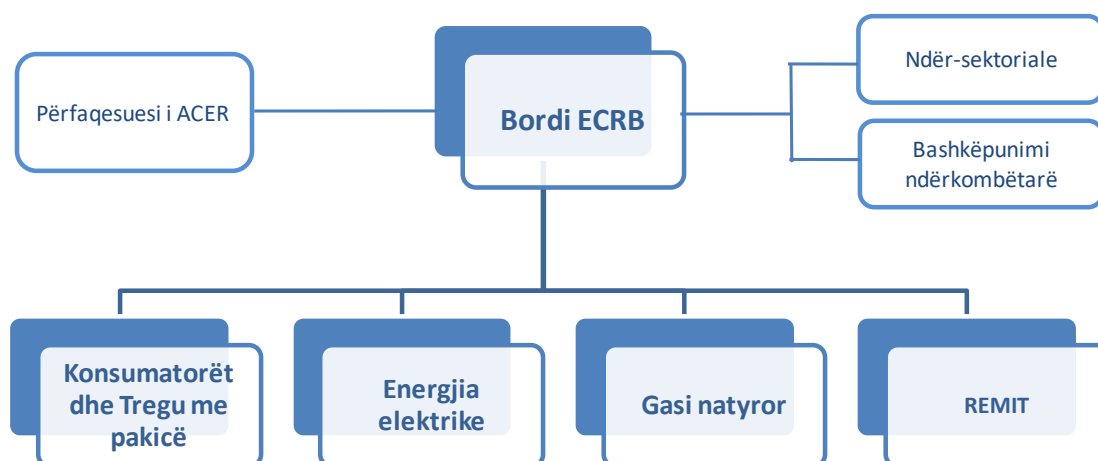

Fig. 4.6 Struktura e Bordit Rregullativ të Komunitetit të energjisë

4.6.2 Aktivitetet e Rregullatorit në kuadër të ECRB-së

Sipas obligimeve ndaj KE-së, ZRRE-ja ka të emëruar anëtarët e vet në ECRB dhe në çdo grup punues, si dhe merr pjesë aktivisht në punën e Bordit dhe grupeve punuese përkatëse. Për shkak të restriksioneve nga pandemia COVID-19, gjatë vitit 2021, aktivitetet e grupeve punuese kanë qenë të kufizuara, përderisa takimet kanë qenë kryesisht 'online'. Megjithatë, përkundër kufizimeve, ECRB dhe grupet punuese përkatëse kanë ndërmarrë aktivitetet e rregullta sipas programit të punës të ECRB-s.

4.6.2.1 Grupi Punues për Energji Elektrike

Ky Grup punues, gjatë vitit 2021, ka zhvilluar aktivitetet dhe takimet e rregullta 'online' në kuadër të fushëveprimtarisë së vet; për punë më efektive ky grup ka ndërmarrë aktivitetet përmes nëngrupeve ('Task Force'-TF) si në vijim:

- **TF1 – Hapja dhe integrimi i tregut me shumicë të energjisë elektrike** - Me qëllim që të mbështes hapjen efektive të tregut regional të energjisë elektrike në Komunitetin e Energjisë, ky nëngrup është fokusuar në aktivitetet për mbështetjen rregullative, integrimin e tregjeve 'një-ditë-para' dhe 'brenda-ditës' në Evropën Jug-lindore;
- **TF2 – Mjedis i favorshëm rregullativ për investime** – aktivitetet e këtij nën-grupi janë përqendruar në krijimin e një kornize rregullative stabile, të qëndrueshme dhe të harmonizuara në nivel rajonal, si një parakusht themelor për të tërhequr investimet në infrastrukturë energjetike.
- **TF3 – Monitorimi i tregut me shumicë të energjisë elektrike:**
Monitorimi i Tregut si një komponentë kyçe e përgjegjësive rregullative, përfshinë njoftimin e plotë me performancën e tregut dhe perspektivat zhvillimore duke mundësuar promovimin e konkurrencës, mbrojtjen e konsumatorëve, eficientësinë e energjisë, investimet dhe sigurinë e furnizimit.
- **TF4 – Integrimi i energjisë së ripërtëritshme dhe balancimi**– Në kuadër të kësaj task force janë vlerësuar sfidat rregullative të integritit të energjisë së ripërtëritshme në sistemet e energjisë dhe përgjegjësinë e prodhuesve të energjisë nga burimet e ripërtëritshme për balancim të sistemit.
- **TF5 – Opinionet për Kodet e rrjetit të energjisë elektrike dhe udhëzimeve rregullative** – detyrë kryesore e këtij nëngrupi ka qenë shqyrtimi i koordinuar dhe dhënia e mendimit për kodet e rrjeteve të energjisë elektrike dhe udhëzimeve përkatëse rregullative.
- **TF6 –Zbatimi i kodeve të rrjetit dhe rregulloreve udhëzuese**–Sipas kësaj detyre, EWG do të shqyrtojë procesin e monitorimit të ACER dhe ENTSO-E dhe do të raportojë mbi aktivitetin e monitorimit, dhe kryesisht fokusohet në monitorimin e zbatimit të Kodeve të Rrjetit- Kodit të Kyçjes.

4.6.2.2 Grupi Punues për Gaz (GPG)

Ky grup punues aktivitetet e veta i përqendron në çështjet e rregullimit të sektorit të gazit natyror, harmonizimin e kornizës rregullative në nivel rajonal dhe çështjet tjera të ndërlidhura me zhvillimin

e infrastrukturës së gazit natyror në rajonin e E.JL. Me qëllim të efikasitetit dhe trajtimit të çështjeve specifike aktivitetet janë ndërmarrë përmes këtyre nëngrupeve të veçanta (“Task Force” – TF):

- **TF1 – Monitorimi i tregut me shumicë të gazit natyror** - Monitorimi i tregut si një komponentë kyçe e përgjegjësi rregullative përfshinë njoftimin e plotë me performancën e tregut dhe perspektivat zhvillimore duke mundësuar promovimin e konkurrencës, mbrojtjen e konsumatorëve, eficiencën e energjisë, investimet dhe sigurinë e furnizimit me gaz natyror.
- **TF2 – Implementimi i Kodit të rrjetit për Menaxhimin e kongjescionit** - Aktivitetet në kuadër të kësaj taske force janë përqendruar në monitorimin e kongjescionit në pikat interkonektive duke konsideruar tregtimin e kapaciteteve në tregjet dytësore dhe përdorimin e kapacitetit ‘me ndërprerje’, si dhe analizën e kontratave ekzistuese afatgjata.
- **TF3 – Implementimi i Kodit të rrjetit për Mekanizmin e alokimit të kapaciteteve** – aktivitetet janë përqendruar në përfshirjen e Autoriteteve rregullative nacionale dhe Operatorëve të sistemit të transmissioinit të gazit në përzgjedhjen e platformës së përbashkët të rezervimit të kapaciteteve, me qëllim të implementimit të nenit 37 të Kodit të rrjetit për alokim të kapaciteteve.
- **TF4 – Mjedis i favorshëm rregullativ për investime** – aktivitetet e këtij nën-grupi janë përqendruar në krijimin e një kornize rregullative stabile, të qëndrueshme dhe të harmonizuara në nivel rajonal, si një parakusht themelor për të tërhequr investimet në infrastrukturën e gazit natyror.
- **TF5 – Opinionet për Kodet e rrjetit të gazit natyror dhe udhëzimeve rregullative** – detyrë kryesore e këtij nëngrupi ka qenë shqyrtimi i koordinuar dhe dhënia e mendimit për kodet e rrjeteve të energjisë elektrike dhe udhëzimeve përkatëse rregullative.

4.6.2.3 Grupi punues për konsumatorë dhe tregjet me pakicë

Në kuadër të ECRB ekziston grupi punues për konsumatorë me nëngrupet e veta, i cili merret me aktivitetet që kanë të bëjnë me mbrojtjen e konsumatorëve, tarifat dhe çmimet me pakicë, marrëdhëniet kontraktuale mes furnizuesit dhe konsumatorëve, si dhe kualitetin e furnizimit me energji dhe rregullimin e cilësisë së tensionit.

- **TF1 – Monitorimi i tregut me pakicë** - Monitorimi i tregut si një komponentë themelore e përgjegjësi rregullative përfshinë njoftimin e plotë me performancën e tregut dhe perspektivat zhvillimore për të mundësuar krijimin e një kornizë efektive që balancon nevojat e pjesëmarrësve të tregut dhe promovimin e konkurrencës, mbrojtjen e konsumatorëve, eficiencën e energjisë, investimet dhe sigurinë e furnizimit.
- **TF2 – Mbrojtja e konsumatorëve** – duke qenë se mbrojtja e konsumatorëve konsiderohet si ndër detyrat kryesore të Autoriteteve rregullative, rrjedhimisht kjo përgjegjësi përcillet edhe në organizatat rajonale / ndërkombëtare si ECRB, CEER dhe MEDREG. Aktivitetet janë fokusuar në bashkëpunimin e këtyre 3 trupave regional për shkëmbimin e përvojave më të mira dhe efikase në fushën e mbrojtjes së konsumatorëve.
- **TF3 – Kualiteti i furnizimit** - Arritja e një shkalle të kënaqshme të kualitetit të furnizimit në vazhdimësi mbetet një aktivitet bazë i Autoriteteve rregullative, e po ashtu edhe monitorimi i kualitetit të furnizimit me energji elektrike dhe gaz.

4.6.2.4 Grupi punues për REMIT dhe Siguri kibernetike

Në kuadër të këtij grupi kanë funksionuar 4 task forca:

- **TF1 – Udhëzuesi për REMIT-** do të vlerësojë nëse udhëzimet përkatëse të zhvilluara nga ACER mund të përdoren në mënyrë të njëjtë ose nevojiten përshtatje me specifikat e Palëve Kontraktuese ose versionin "REMIT light" të zbatueshëm në Komunitetin e Energjisë. Në rastin e fundit, grupi i punës do të zhvillojë udhëzime të veçanta të ECRB-së.
- **TF2 – Mirëmbajtja e regjistrimit qendror:** do të vlerësojë mundësinë për ta bërë regjistrimin dhe krijimin e regjistrimit qendror, duke përfshirë kërkesat e mundshme të TI-së për mbledhjen e automatizuar të të dhënave të regjistrimit.
- **TF3 – Platforma për informata të brendshme:** Kjo task forcë do të diskutojë dhe vlerësojë nevojën për platformën e centralizuar për publikimin e informacionit të brendshëm.
- **TF4 – Implementimi i REMIT:** Rregullatori do të raportojë për rastet, hetimet e ndërmarra etj. në lidhje me REMIT, duke përfshirë edhe rastet e diskutuara dhe të koordinuara nga ECRB.

4.6.3 Pjesëmarrja e Rregullatorit në aktivitetet e ERRA

Duke qenë anëtare e asocuar e ERRA-s³, ZRRE ka anëtarët e saj të rregullt të emëruar në grupet punuese dhe grupin e kryesuesve, të cilët kanë mbajtur takimet e tyre edhe gjatë kësaj periudhe, por përmes internetit.

Përfaqësuesit e ZRRE-së kanë marr pjesë në takimin e grupit punues të Komitetit EMER, Komiteti i BRE-ve dhe Grupi Punues i Konsumatorëve, me temën “ Rregullimi i matësve të zgjuar” të organizuar nga Asociacioni Regjional i Rregullatorëve të Energjisë (ERRA) në muajin nëntor të vitit 2021 i mbajtur në Budapest.

4.7 Aktivitetet e prokurimit

Rregullatori vazhdon të ndjek procedurat e prokurimit nga Agjencia Qendrore e Prokurimit (AQP), të cilat ndonjëherë, si pasojë e ndryshimit të ligjit për prokurimin publik, janë të stërzgjatura dhe sjellin vështirësi në sigurimin e shërbimeve dhe furnizimeve të cilat janë të domosdoshme për një funksionim normal të zyrës.

³ ZRRE që nga viti 2005 është anëtare e Asociacionit Rajonal të Rregullatorëve të Energjisë, ERRA (Energy Regional Regulatory Asociacion). ERRA është një organizatë vullnetare e përbërë nga organe të pavarura të rregullimit të energjisë kryesisht nga Evropa, Azia, Afrika, Lindja e Mesme, Amerika e Jugut dhe Amerika e Veriut. <https://erranet.org/>

5 RAPORTIMI FINANCIAR PËR RREGULLATORIN

Rregullatori financohet nga të hyrat vetanake, në pajtim me Ligjin për Rregullatorin e Energjisë, kreu 4, përkatësisht nga taksat që mbliidhen nga ndërmarrjet dhe operatorët e licencuar në sektorin e energjisë.

5.1 Të hyrat

Të gjitha të hyrat e mbledhura të Zyrës së Rregullatorit për Energji janë depozituar në pajtim me nenin 64 të Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë, në llogarinë zyrtare bankare të krijuar nga Drejtori i Përgjithshëm i Thesarit.

Në vitin 2021, Zyra e Rregullatorit për Energji ka realizuar të hyra në shumë prej 1,401,715.66€. Duke pasur parasysh që shuma totale e buxhetit të shpenzuar nga ZRRE në vitin 2021 është 644,731.79€, të hyrat e pashpenzuara në shume prej 756,983.87€, në pajtim me nenin 23 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë, janë derdhur në Buxhetin e Republikës së Kosovës.

Tab. 5.1 Të hyrat

Përshkrimi	Shuma
Të hyrat vetanake 2021	1,401,715.66 €
Shpenzimet 2021	(644,731.79) €
Të hyrat e derdhura në Buxhetin e Republikës së Kosovës	756,983.87 €

5.2 Buxheti

Kuvendi i Kosovës me ligjin nr.07/L-041 Ligji për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2021, miratoi buxhetin e Zyrës së Rregullatorit për Energji në shumë prej 775,586€, i cili në tërësi është alokuar si grant qeveritar, përkundër faktit që me Ligjin për Rregullatorin e Energjisë, ZRRE financohet nga të hyrat vetanake dhe vetëm në rastet kur këto të hyra janë të pamjaftueshme, atëherë ZRRE mund të shfrytëzoj ndarje buxhetore në formë të grantit qeveritar. Sipas kategorive ekonomike buxheti i ZRRE-së është si në vijim:

Tab. 5.2 Buxheti në fillim të vitit

Përshkrimi	Buxheti
Paga dhe mëditje	519,205.00 €
Mallra dhe shërbime	183,581.00 €
Shpenzime komunale	22,000.00 €
Shpenzime kapitale	50,800.00 €
Gjithsej	775,586.00 €

Me vendimet e Qeverisë të datës 30.11.2021 nr. 10/46, 23.12.2021 nr.21/50, dhe 29.12.2021 nr. 11/52, buxheti i Zyrës së Rregullatorit për Energji është shkurtuar për 116,812.57€. Buxheti është shkurtuar në këto kategori ekonomike: paga dhe mëditje 107,652.63, mallra dhe shërbime 1,373.67€ dhe shpenzime komunale 7,786.27. Shprehur në përqindje buxheti i ZRRE-së është shkurtuar për 15 %.

Është me rëndësi të theksohet se buxheti i ZRRE-së është shkurtuar nga ana e Qeverisë së Republikës së Kosovës në fund të vitit 2021, për shkak të mos shpenzimit të tij. Arsyeja e mos shpenzimit të buxhetit në kategorinë ekonomike “paga dhe mëditje” është mos plotësimi i pozitës së Kryesuesit dhe dy anëtarëve të Bordit gjatë pjesës më të madhe të vitit 2021, ndërsa si pasojë e Bordit jo funksional nuk kanë mundur të plotësohen edhe dy pozita të stafit. Shkurtimeve buxhetore në kategoritë “mallra dhe shërbime”, dhe “shpenzime komunale” janë si pasojë e kursimeve gjatë vitit 2021.

Tab. 5.3 Buxheti final

Përshkrimi	Buxheti
Paga dhe mëditje	411,552.37 €
Mallra dhe shërbime	182,207.33 €
Shpenzime komunale	14,213.73 €
Shpenzime kapitale	50,800.00 €
Gjithsej	658,773.43 €

5.3 Shpenzimet buxhetore

Për financimin e aktiviteteve të zhvilluara në vitin 2021, ZRRE ka shpenzuar 644,731.79€.

Sipas klasifikimit ekonomik, shpenzimet e ZRRE-së janë:

Tab. 5.4 Shpenzimet sipas kategorive ekonomike

Përshkrimi	Shuma
Paga dhe mëditje	411,552.37 €
Mallra dhe shërbime	169,829.69 €
Shpenzime komunale	14,114.37 €
Shpenzime kapitale	49,235.36 €
Gjithsej	644,731.79 €

Realizimi i buxhetit në raport me buxhetin e mbetur pas shkurtimeve është 97.87 %.

Shkalla e realizimit të buxhetit sipas kategorive ekonomike, e shprehur në përqindje, është e paraqitur në tabelën më poshtë.

Tab. 5.5 Realizimi i buxhetit i shprehur në përqindje

Përshkrimi	Buxheti	Shpenzimet	Ndryshimi	Realizimi në %
Paga dhe mëditje	411,552.37 €	411,552.37 €	- €	100.00%
Mallra dhe shërbime	182,207.33 €	169,829.69 €	12,377.64 €	93.21%
Shpenzime komunale	14,213.73 €	14,114.37 €	99.36 €	99.30%
Shpenzime kapitale	50,800.00 €	49,235.36 €	1,564.64 €	96.92%
Gjithsej	658,773.43 €	644,731.79 €	14,041.64 €	97.87%

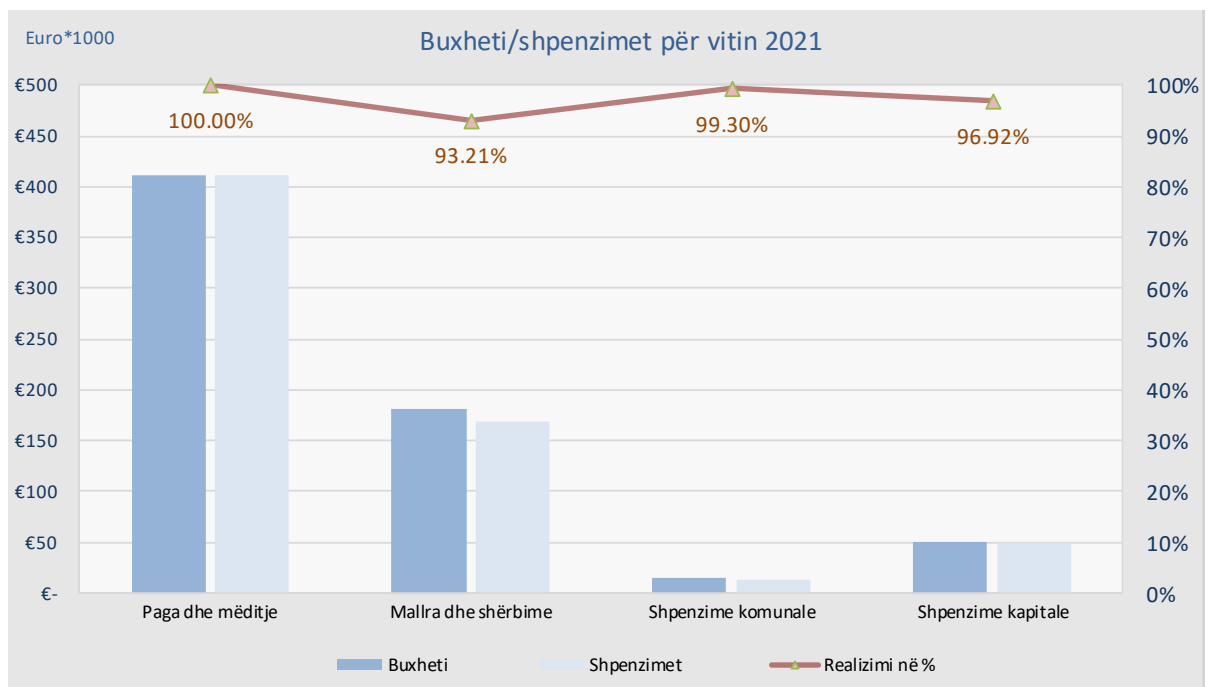

Fig. 5.1 Buxheti dhe shpenzimet për vitin 2021

Në tabelat në vijim pasqyrohen shpenzimet sipas kodeve ekonomike.

Tab. 5.6 Pagat dhe mëditjet

Pagat dhe mëditjet	Shuma
Pagat neto	342,335.41 €
Tatimi në të ardhura personale	30,021.20 €
Kontributi pensional i punëdhënësit	19,597.88 €
Kontributi pensional i të punësuarve	19,597.88 €
Gjithsej	411,552.37 €

Tab. 5.7 Mallrat dhe shërbimet

Mallrat dhe shërbimet	Shuma
Mëditje për udhëtim zyrtar brenda vendit	38.00 €
Shpenzimet e udhëtimit zyrtar jasht vendit	1,600.99 €
Mëditje për udhëtim zyrtar jasht vendit	5,305.74 €
Akomodimi për udhëtime zyrtare jasht vendit	3,245.34 €
Shpenzime tjera për udhëtime zyrtare jasht vendit	882.20 €
Shpenzime për Internet	2,033.88 €
Shpenzimet e telefonisë mobile	4,367.77 €
Shpenzimet postare	255.00 €
Shërbimet arsimit dhe trajnimit	4,260.00 €
Shërbime të ndryshme intelektuale dhe këshillëdhënëse	3,083.14 €
Shërbime shtypjeje	46.80 €
Shërbime kontraktuese tjera	3,212.00 €
Shpenzimet për anetaresim	6,560.00 €
Mobilje	4,205.00 €
Kompjuter	3,500.00 €
Hardver për TI	5,961.60 €
Pajisje tjera	- €
Furnizime për zyrë	3,173.25 €
Furnizim me pije	2,306.86 €
Akomodimi	- €
Derivate për gjenerator	- €
Karburant për vetura	4,266.69 €
Regjistrimi i automjeteve	335.00 €
Sigurimi i automjeteve	699.30 €
Taksë komunale e reregjistrimit të automjeteve	30.00 €
Sigurimi i ndërtesave	8,188.27 €
Mirëmbajtja dhe riparimi i automjeteve	708.90 €
Mirëmbajtja e ndërtesave	8,039.51 €
Mirëmbajtja e teknologjisë informative	15,313.80 €
Mirëmbajtja e mobileve dhe pajisjeve	- €
Qiraja për ndërtesa	53,235.00 €
Qiraja për pajisje	1,633.81 €
Qiraja për makineri	12,449.00 €
Reklamat dhe konkurset	350.00 €
Drekat zyrtare	5,271.16 €
Pagesa e tatimit në qira	5,271.68 €
Gjithsej	169,829.69 €

Siç shihet nga tabela 5.7, shuma e mjeteve të shpenzuara për këtë kategori të shpenzimeve është 169,829.69€.

Shpenzimet buxhetore në bazë të aktiviteteve janë si vijon:

Tab. 5.8 Shpenzimet sipas aktiviteteve

Shpenzimet sipas aktiviteteve	Shuma
Shpenzimet e udhëtimit	11,072.27 €
Shërbimet e telekomunikimit	6,656.65 €
Shpenzimet për shërbimet	17,161.94 €
Blerja e mobileve dhe pajisjeve	13,666.60 €
Blerje tjera mallra dhe shërbime	5,480.11 €
Derivate dhe lende djegëse	4,266.69 €
Shërbimet e regjistrimit dhe sigurimeve	9,252.57 €
Mirëmbajtja	24,062.21 €
Qiraja	72,589.49 €
Shpenzimet e marketingut	350.00 €
Shpenzimet e përfaqësimi	5,271.16 €
Gjithsej	169,829.69 €

Tab. 5.9 Shpenzimet komunale

Shpenzimet komunale	Shuma
Rryma	13,165.85 €
Uji	245.96 €
Shpenzimet e telefonit	702.56 €
Gjithsej	14,114.37 €

Tab. 5.10 Shpenzimet kapitale

Shpenzimet kapitale	Shuma
Pajisje të teknologjisë informative	49,235.36 €
Gjithsej	49,235.36 €

6 SEKTORI I ENERGJISË ELEKTRIKE

6.1 Karakteristikat e sektorit të energjisë elektrike

Sistemi energjetik në Republikën e Kosovës, i përbërë nga gjenerimi i energjisë elektrike, transmetimi i energjisë elektrike, shpërndarja e energjisë elektrike dhe furnizuesit si dhe tregtarët me shumicë, është i dizajnuar kryesisht për të prodhuar energji elektrike bazë, e cila bazohet në linjit si lëndë e parë, por jo edhe për mbulimin e ngarkesave maksimale dhe balancimin e sistemit i cili mbetet sfidë e madhe për të gjithë pjesëmarrësit në sektor.

Kosova ka kapacitete të instaluara prodhuese prej 1,568 MW, përfshirë edhe kapacitetet gjeneruese nga BRE, megjithatë kapaciteti operativ konsiderohet rreth 1,236 MW, prej të cilave termocentralet (TC) me linjit përbëjnë rreth 77.69 %, ndërsa pjesa tjetër përbëhet nga HC Ujmani, BRE në transmetim dhe BRE tjera (hidrocentralet, panelet solare dhe centralet me erë) me 22.31 %.

Pjesa më e madhe e konsumit është mbuluar nga prodhimi vendor, por për shkak të vjetërsisë së termocentraleve dhe jofleksibilitetit të mjaftueshëm për t'iu përshtatur kërkesës në periudha të ndryshme e sidomos në kohën e pikut, atëherë është ngritur nevoja për importe por ndonjëherë edhe eksporte për balancimin e sistemit.

Figura më poshtë paraqet prodhimin, importin, eksportin dhe kërkesën e energjisë elektrike gjatë dhjetë viteve të fundit.

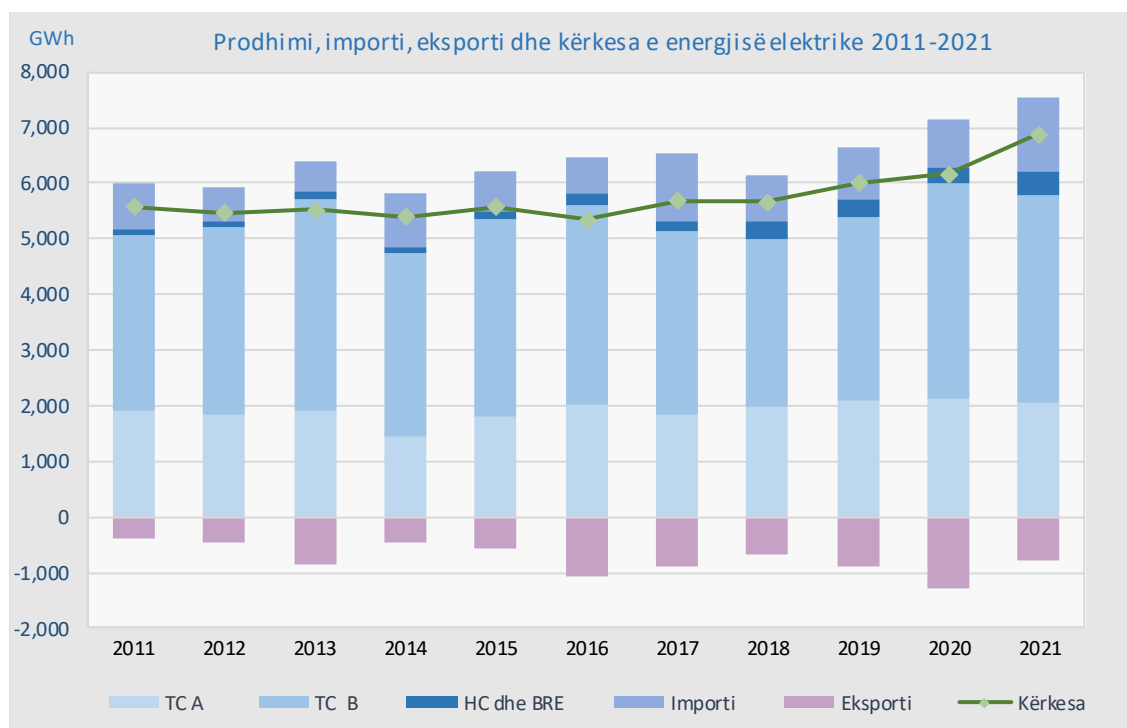

Fig. 6.1 Prodhimi, importi dhe kërkesa e energjisë 2011 - 2021

6.1.1 Tregu i energjisë elektrike

Tregu i energjisë elektrike në Kosovë në vazhdimësi është duke u zhvilluar dhe është i ndërlidhur në mënyrë të pandashme me tregun rajonal dhe më gjerë.

Kosova dhe Shqipëria kanë vazhduar me aktivitetet lidhur me krijimin e bursës së përbashkët për tregun një-ditë-para (day ahead) dhe atij brenda-ditës (intraday), e pashtu edhe në bashkimin e tregjeve të energjisë elektrike. Grupet punuese dhe përfaqësuesit e të dy vendeve, kanë mbajtur takime virtuale të përbashkëta në lidhje me planin e veprimit për kryerjen e këtyre aktiviteteve për përgatitjen e dokumenteve të nevojshme për formimin e Bursës dhe bashkimit të tregut ndërmjet dy vendeve.

Në Kosovë ende nuk ka treg të organizuar një-ditë-para apo brenda-ditës, andaj tregtimi i energjisë elektrike me shumicë kryhet kryesisht përmes kontratave bilaterale mes prodhuesve dhe furnizuesve (tregtarëve). Një pjesë e energjisë elektrike për të plotësuar kërkesën vendore për nevojat e konsumatorëve me të drejtën e furnizimit si shërbim universal (FSHU), për mbulimin e humbjeve të sistemit, si dhe për konsumatorët me çmime të derregulluara, importohet (blihet) përmes kontratave bilaterale në treg të lirë dhe/ose në tregjet rajonale të organizuara një-ditë-para apo brenda-ditës (përmes tregtarëve).

Derregullimi i çmimit për konsumatorët fundor, sipas Udhëzuesit për Liberalizimin e Tregut të Energjisë Elektrike në Kosovë⁴ vazhdon të bëhet në mënyrë graduale, ku konsumatorët e kyçur në rrjetin e tensionit 220 kV dhe 110 kV tashmë furnizohen me çmime të derregulluara. Afati i paraparë, duke filluar nga 31 mars 2021, që konsumatorët të kyçur në rrjetin e tensionit 35 kV dhe 10 kV të cilët nuk gëzojnë të drejtën e shërbimit universal të furnizohen me energji me çmime të derregulluara është shtyrë.

HC Ujmani, edhe në vitin 2021 ka vazhduar të tregtoj tërë energjinë në treg të lirë duke respektuar parimet e Procedurës për tregtim të Energjisë Elektrike.

Energjia elektrike e prodhuar nga KEK sipas Marrëveshjes për Furnizim me Shumicë⁵ (MFSH) ofrohet për Furnizuesin që furnizon konsumatorët me të drejtë të Shërbimit Universal dhe për mbulimin e humbjeve të sistemit, si dhe tepricat tregtohen në tregun me shumicë në pajtim me "Procedurën për Tregtimin e Energjisë elektrike"⁶.

Duke pasur parasysh vjetërsinë e termocentraleve, mungesën e gjeneratorëve rregullues, sistemi energjetik i Kosovës nuk ka fleksibilitet për t'iu përshtatur kërkesës, sidomos kërkesës së lartë në kohën e pikut, prandaj lind nevoja për importe gjegjësisht eksporte të energjisë elektrike. Nga gjithsej kërkesa për energji elektrike në nivel të vendit 6,885 GWh (përfshirë edhe humbjet në transmetim dhe shpërndarje), pjesa më e madhe mbulohet nga prodhimi (gjeneratorët) vendor, kurse pjesa tjetër mbulohet nga importet e energjisë elektrike.

⁴http://ero-ks.org/2018/AktetUdhezimet/Udhezues_per_Ndryshimin_dhe_Plotesimin_e_Udheshuesit_per_Liberalizimin_e_Tregut_te_Energjise_Elektrike_ne_Kosove_13_qershor&30_tetor_2018.pdf

⁵https://mzhe-ks.net/repository/docs/MARREVESHJE_PER_FURNIZIM_ME_SHUMICE_-_tetor2012_KKDFE.pdf

⁶http://ero-ks.org/2019/Tregu/Procedura_per_Tregtimin_e_Energjise_Elektrike.pdf

Tabela më poshtë paraqet balancimin e sistemit, prej nga shihet se vendi ynë gjatë vitit 2021 ka qenë neto importues.

Tab. 6.1 Balancimi i sistemit elektroenergjetik

	Balancimi i sistemit elektroenergjetik 2020	GWh
1	Prodhimi nga gjeneratorët në transmetim	6,067
2	Prodhimi nga gjeneratorët në shpërndarje	140
3	Importi	1,311
4	Gjithsej energjia në disponim	7,518
5	Eksporti	835
6	Net import/eksport	-477
7	Devijimet e sistemit (marrje nga sistemi)	-132
8	Transiti	2,056
9	Kërkesa nacionale	6,885
10	Humbjet në transmetim	120
11	Konsumi i konsumatorëve në rrjetin e transmetimit	396
12	Konsumi LLOMAG	111
13	Ngarkimi në rrjetin e shpërndarjes	6,258
14	Humbjet në shpërndarje	1,538
15	Neto konsumi në shpërndarje	4,721

Në krahasim me vitin 2020, prodhimi nga gjeneratorët që dërgojnë energjinë elektrike në transmetim ka pasur rënie për 1.94%. Importi në vitin 2021 është rritur për 36.39% më shumë se vitin paraprak, ndërsa në krahasim me vitin 2020, eksporti ka pësuar rënie për 34.92%. Gjeneratorët e kyçur në shpërndarje kanë pasur rritje për 18.57%. Kërkesa nacionale në vitin 2021 ka qenë 6,885GWh. Vlen të theksohet se devijimet në vitin 2021 kanë qenë 41% më të ulëta se vitin paraprak, kryesisht për shkak të devijimeve për mbulimin e konsumit në katër komunat veriore të vendit.

Duhet theksuar se KOSTT që nga 14 dhjetor 2020 ka filluar operimin si zonë Rregulluese brenda Bllokut Rregullues Kosovë- Shqipëri dhe tani është njohur si zonë tregtare, ku balancimi i sistemit do të jetë përgjegjësi e plotë e KOSTT, që nënkupton edhe mbulimin e të gjitha devijimeve të sistemit përgjegjës në lidhje me operimin e sigurt të sistemit interkonektiv, si dhe alokimin e kapaciteteve ndërkufitare dhe menaxhimin e kongjestionëve që nënkupton mbledhjen e të hyrave nga tregtimet ndërkufitare, përveç alokimit të kapaciteteve ndërkufitare me Serbinë.

Në figurën më poshtë është paraqitur rrjedha e energjisë elektrike nga gjenerimi, transmetimi deri te shpërndarja te konsumatorët, si dhe rrjedhat e energjisë elektrike drejt rrjeteve rajonale dhe nga rrjetet rajonale përfshirë transitin.

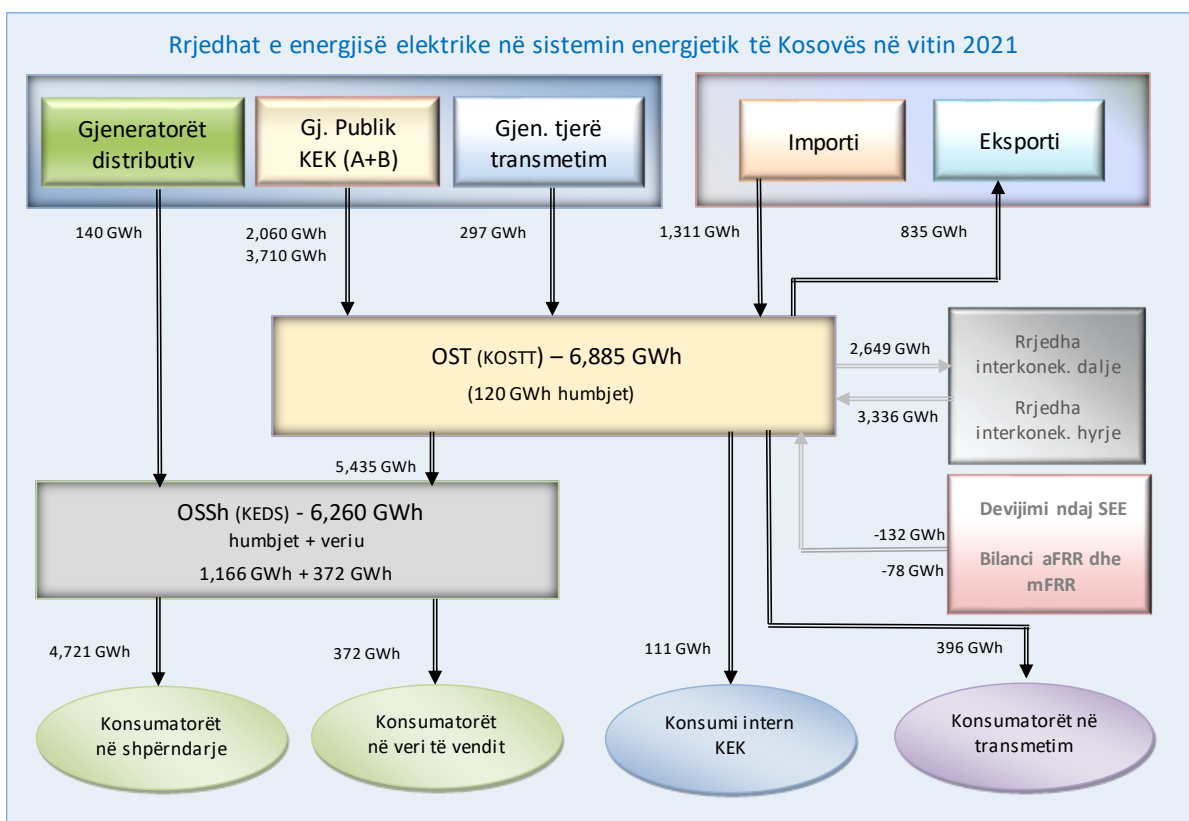

Fig. 6.2 Rrjedhat e energjisë elektrike në sistem në vitin 2021

6.1.2 Adekuacia e gjenerimit dhe siguria e furnizimit

Viteve të fundit kemi një ngritje të vogël të kapaciteteve gjeneruese si rezultat i futjes në operim të disa burimeve të rinovueshme, megjithatë gjenerimi vendor nuk është i mjaftueshëm për të mbuluar ngarkesën maksimale në sistemin elektroenergjetik të Kosovës. Kjo mungesë e energjisë për të plotësuar kërkesën nacionale mbulohet me importe të energjisë elektrike.

Kapaciteti i përgjithshëm operativ i gjeneratorëve në Kosovë është 1,236 MW, derisa ngarkesa maksimale gjatë këtij viti ka qenë 1,398 MW, andaj raporti i adekuacisë së gjenerimit ndaj ngarkesës maksimale është 88.4 %.

Në tabelën më poshtë janë paraqitur në baza mujor ngarkesat maksimale dhe minimale gjatë vitit 2021.

Tab. 6.2 Ngarkesat maksimale dhe minimale në vitin 2021

Ngarkesa 2021	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Dhjetor
	MWh/h	MWh/h	MWh/h	MWh/h	MWh/h	MWh/h	MWh/h	MWh/h	MWh/h	MWh/h	MWh/h	MWh/h
Maksimale	1,325	1,326	1,213	1,140	849	801	828	840	728	1,066	1,170	1,398
Minimale	659	556	553	407	310	347	352	371	340	392	461	811

Derisa sistemi i gjenerimit ka mungesa lidhur me adekuacinë, sistemi i transmetimit përmban rezerva të mjaftueshme për të mundësuar rrjedha të energjisë elektrike për plotësimin e kërkesës vendore, përshirë edhe mbulimin e ngarkesës maksimale (pikut), si dhe për të mundësuar transit nëpër linjat interkonektive.

Tabela më poshtë tregon ngarkesat maksimale dhe minimale (P_{max} dhe P_{min}) të sistemit elektroenergetik të Kosovës ndër vite, kohën e ndodhjes së tyre, prodhimin, si dhe importin dhe eksportin përkatës të energjisë elektrike.

Tab. 6.3 Ngarkesat maksimale dhe minimale të sistemit elektroenergetik

Viti	Ngarkesa maksimale							Ngarkesa minimale						
	Pmax			Prodhimi	Importi	Eksporti	Devijimi*	Pmin			Prodhimi	Importi	Eksporti	Devijimi*
	[MW]	Data	Ora	[MW]	[MW]	[MW]	[MW]	[MW]	Data	Ora	[MW]	[MW]	[MW]	[MW]
2015	1,129	31.12	20:00	825	308	0	-4	272	30.08	04:00	250	0	50	-72
2016	1,160	31.12	18:00	797	321	0	42	246	12.06	06:00	711	0	310	155
2017	1,161	11.01	20:00	660	415	0	86	286	3.06	06:00	733	50	440	57
2018	1,203	31.12	18:00	787	271	0	145	265	27.06	06:00	577	5	430	-113
2019	1,253	31.12	18:00	861	348	16	60	289	7.06	06:00	435	15	140	21
2020	1,251	21.12	11:00	819	350	32	114	288	9.08	04:00	548	12	280	8
2021	1,398	21.12	23:00	653	463	90	372	310	25.05	04:00	811	131	599	19

* Devijimi i sistemit ndaj sistemit interkonektiv

Siç është cekur më herët, energjia e nevojshme për mbulimin e humbjeve në rrjetin e transmetimit dhe shpërndarjes fillimisht sigurohen në mënyrë proporcionale nga energjia e mbetur nga KEK pas alokimit të energjisë për shërbimin universal, kurse pjesa tjetër e energjisë për mbulimin e humbjeve sigurohet nga importi, në një treg.

6.2 Burimet primare të energjisë

Viteve të fundit ka një ngritje të kapaciteteve prodhuese nga BRE si: energjia e ujit, energjia e erës, energjia diellore, por në Kosovë ende vazhdon të dominoj energjia e prodhuar nga linjiti si burim primar i energjisë, që në një rën anë mundëson një siguri të prodhimit të energjisë elektrike afatgjate, mirëpo mbetet si problem ndikimi në mjedis për shkak të emetimit të gazrave serrë dhe ndotësve tjerë.

6.2.1 Prodhimi dhe konsumi i linjtit

Prodhimi i linjtit në vitin 2021 ka qenë 8.54 mil. ton, ndërsa konsumi 8.74 mil. ton, sasi këto që janë pothuajse të njëjta në krahasim me vitin 2020.

Prodhimi dhe konsumi i linjtit sipas muajve, për vitin 2021 është paraqitur në tabelën 6.4.

Tab. 6.4 Prodhimi dhe konsumi i linjtit në vitin 2021

Prodhimi/konsumi i linjtit	Totali	Jan	Shku	Mars	Prill	Maj	Qer	Korr	Gush	Shta	Tet	Nën	Dhje
Prodhimi i linjtit (t*1000)	8,535	617	741	665	732	853	691	759	588	537	712	818	822
Konsumi i linjtit (t*1000)	8,739	852	770	721	755	826	760	643	551	606	760	786	708
Konsumi i linjtit në treg (t*1000)	175	7	8	6	7	0	2	4	10	39	28	37	26

Në figurën e mëposhtme mund të shihet prodhimi dhe konsumi i linjit gjatë viteve 2011 – 2021.

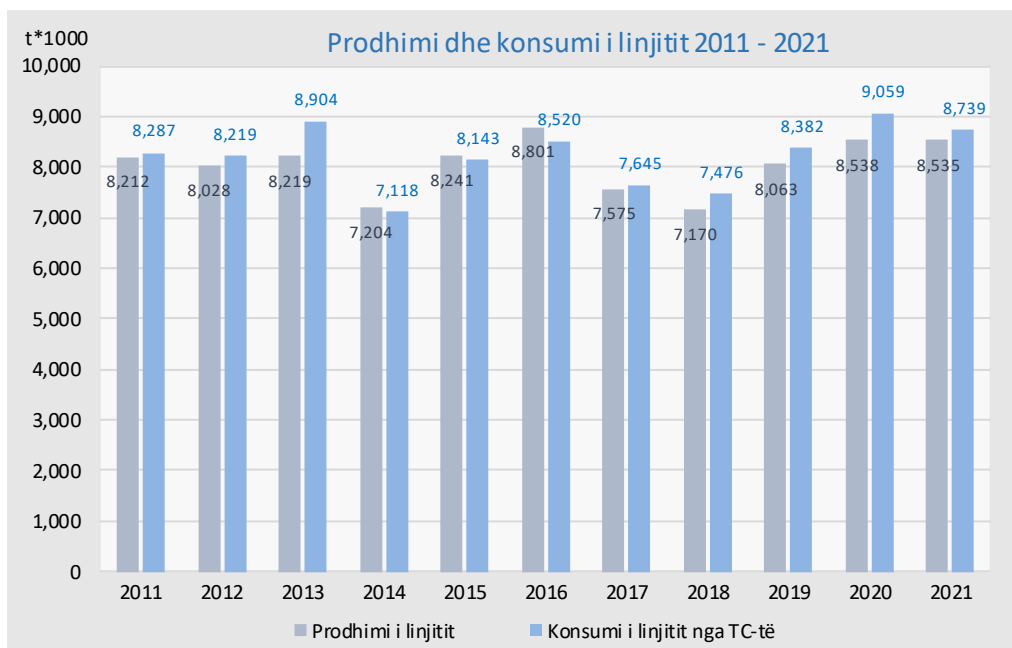

Fig. 6.3 Prodhimi dhe konsumi i linjitit në vitet 2011 – 2021

6.3 Prodhimi i energjisë elektrike

6.3.1 Kapacitetet prodhuese të energjisë elektrike

Kapaciteti total operativ i gjenerimit të energjisë elektrike në Kosovë është 1,236 MW, prej të cilit 960 MW apo 77.7% janë nga termocentralet dhe pjesa tjetër janë hidrocentrale dhe burimet të ripërtitshme të energjisë (hidrocentrale, centrale me erë dhe panele fotovoltaike).

Kapaciteti i njësive gjeneruese është paraqitur në tabelën e mëposhtme sipas llojit të burimit primar, kapacitetit instalues dhe operativ, kufijtë minimal dhe maksimal të prodhimit si dhe vitit të futjes në operim.

Tab. 6.5 Kapacitetet gjeneruese në sistemin elektroenergetik të Kosovës

Njësitë prodhuese	Kapaciteti i njësive (MW)			Futja në operim
	Instaluar	Neto	Min/max	
TC Kosova A1	65	Nuk operon		1962
TC Kosova A2	125	Nuk operon		1964
TC Kosova A3	200	144	100-130	1970
TC Kosova A4	200	144	100-130	1974
TC Kosova A5	210	144	100-135	1975
TC Kosova A	610	432		
TC Kosova B1	339	264	180-260	1983
TC Kosova B2	339	264	180-260	1984
TC Kosova B	678	528		
HC Ujmani	35.00	32.00		1981
HC Lumbardhi I	8.08	8.00		(1957) 2006
HC Dikanci	4.02	3.34		(1957) 2013
HC Radavci	1.00	0.90		(1934) 2010
HC Burimi	0.95	0.85		(1948) 2011
Lumbardhi II	6.20	6.20		2020
Gjithsej HC (jasht skemës mbështetëse)	55.25	51.29		
EGU Belaja	8.06	8.06		2016
EGU Deçani	9.81	9.81		2016
HC Hidroline-Albaniku III	4.27	4.27		2016
HC Brod II	4.80	4.80		2015
HC Restelica 1&2	2.28	2.28		2016
HC Brodi III	4.70	4.70		2016
HC Brezovica	2.10	2.10		2017
HC Orqusha	4.00	4.00		2021
HC Lepenci 3	9.98	9.98		2019
HC Dilli com	0.31	0.31		2020
HC Hidroline-Albaniku II	3.55	3.55		2020
HC ECO Energji	1.00	1.00		2020
HC Hidroline-Albaniku IV	1.12	1.12		2021
HC Restelica 3	2.35	2.35		2021
HC Brod I	2.48	2.48		2021
Wind Power	1.35	1.35		2010
Air Energy-Kitka	32.40	32.40		2018
PV LedLight Technology	0.10	0.10		2015
PV ONIX SPA	0.50	0.50		2016
PV Birra Peja	3.00	3.00		2018
PV Frigo Food Kosova	3.00	3.00		2018
PV Eling	0.40	0.40		2019
PV SGE	3.00	3.00		2019
SOWI Kosova	103.41	103.41		2021
HC Sharri	6.45	6.45		2021
HC Vica	4.60	4.60		2021
HC Shterpca	4.90	4.90		2021
Gjithsej BRE (në skemën mbështetëse)	223.92	223.92		
Gjithsej	1,567.17	1,235.22		

Gjatë vitit 2021 ka rritje në kapacitetet e instaluara gjeneruese nga BRE-të, kryesishtë ka ndikuar futja në operim i gjeneratorit me erë SOWI me kapacitet 103.41 MW, të cilat vazhdojnë të futën në operim si investime private.

6.3.2 Prodhimi i energjisë elektrike

Prodhimi i gjithmbarshëm i energjisë elektrike në vitin 2021 ka qenë 6,207 GWh, ndërsa në vitin 2020 ka qenë 6,301 GWh, që do të thotë se ka një ulje prej 1.5 %. Ndërsa, krahasuar me bilancin e energjisë elektrike për vitin 2021 prodhimi është realizuar rreth 117.2 %.

Tabela më poshtë paraqet prodhimin nacional si dhe shpenzimet vetanake sipas njësive dhe muajve gjatë vitit 2021.

Tab. 6.6 Prodhimi i energjisë elektrike në vitin 2021

Prodhuesit GWh	Gjithsej	Jan	Shku	Mar	Pri	Maj	Qer	Korr	Gush	Shta	Tet	Nën	Dhje
TC A3 bruto	943.2	59.7	74.8	104.9	0.2	48.8	97.7	103.8	59.5	107.5	89.9	104.1	92.2
TC A4 bruto	388.3	53.1	21.8	89.3	104.2	58.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	61.5
TC A5 bruto	1,018.6	105.1	94.3	14.8	70.9	106.6	86.2	82.7	79.8	106.4	94.1	101.9	75.8
TC A Shpenzvet	290.2	27.2	24.2	25.0	21.6	25.5	22.9	24.1	18.1	25.4	22.7	25.6	28.0
TC A prag	2,059.9	190.7	166.8	184.0	153.8	188.3	161.1	162.4	121.2	188.5	161.2	180.4	201.6
TC B1 bruto	2,060.5	179.3	178.7	151.4	188.4	192.8	191.2	89.1	105.7	200.7	186.1	199.6	197.4
TC B2 bruto	2,042.0	207.3	171.3	149.2	201.7	203.3	188.5	201.5	190.8	30.6	209.2	202.2	86.3
TC B Shpenzvet	392.4	36.9	33.7	29.6	35.8	37.9	36.9	28.4	29.0	22.2	36.9	37.0	28.2
TC B prag	3,710.0	349.8	316.3	270.9	354.3	358.2	342.7	262.2	267.5	209.1	358.4	364.8	255.6
HC+BRE Transmetim	297.4	18.6	30.8	28.3	33.7	45.2	29.3	14.8	12.7	13.6	14.5	23.1	32.9
BRE Shpërndarje	139.5	13.9	16.1	12.8	20.6	26.2	15.4	7.1	3.6	2.8	6.7	4.3	9.9
Gjithsej	6,206.9	573.0	530.0	496.1	562.4	617.9	548.6	446.5	405.1	414.0	540.9	572.5	500.0
Bilanci 2021	5,297.2	587.4	442.3	414.4	331.4	410.8	405.4	403.1	395.4	357.1	422.2	493.6	634.3
Raporti tot./bil	117.2%	97.5%	119.8%	119.7%	169.7%	150.4%	135.3%	110.8%	102.4%	116.0%	128.1%	116.0%	78.8%

Prodhimi bruto i termocentraleve në vitin 2021 ka qenë 6,453 MWh, prej të cilit 683 MWh apo 10.6% është konsumuar nga vet termocentralet si shpenzim vetanak. Një pjesë e këtyre shpenzimeve vetanake (për të dy gjeneratorët TC Kosova A dhe TC Kosova B) realizohet drejtpërsëdrejti nga impiantet e brendshme, ndërsa pjesa tjetër futet në sistemin e transmetimit dhe pastaj konsumohet nga termocentralet.

Figura e mëposhtme paraqet pjesëmarrjen e gjeneratorëve në prodhimin e përgjithshëm të energjisë elektrike në vitin 2021.

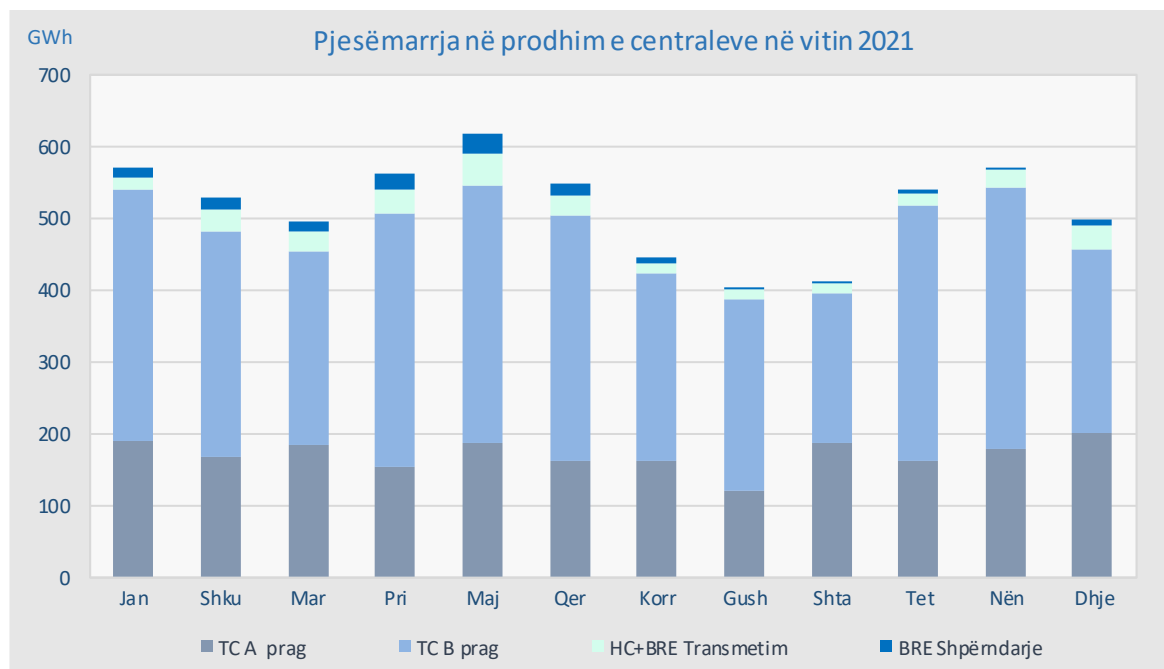

Fig. 6.4 Prodhimi i njësive gjeneruese në vitin 2021

Prodhimi i BRE-ve të kyçura në rrjetin e transmetimit në vitin 2021 ka qenë 297.4 GWh dhe është më i lartë për 46.1 % krahasuar me vitin 2020, për shkak se është futur në operim centrali me erë Sowi me kapacitet gjithsej prej 103.41 MW. Ndërsa prodhimi i BRE-ve të kyçura në rrjetin e shpërndarjes ka qenë 139.5, dhe është për 22.3 % më i lartë krahasuar me vitin 2020, për arsye se janë futur në operim hidro – gjeneratorë me kapacitet gjithsej prej 26.3 MW.

Tabelat e mëposhtme paraqesin prodhimin e energjisë elektrike nga BRE-të të kyçura në rrjetin e transmetimit, përkatësisht në rrjetin e shpërndarjes.

Tab. 6.7 Prodhimi i BRE-ve të kyçura në rrjetin e transmetimit në vitin 2021

BRE në transmetim	Kapaciteti instalues MW	Prodhimi MWh	Pjesëmarrja në prodhim* %
HC Ujmani	35.00	109,435	36.80
HC Kaskada Lumbardh	32.15	61,656	20.73
Air Energy/Kitka	32.40	80,493	27.07
PEE Selaci	103.41	45,822	15.41
Gjithsej BRE	202.96	297,406	100%

* Pjesëmarrja e njësive gjeneruese ndaj prodhimit të BRE në transmetim

Tab. 6.8 Prodhimi i BRE-ve të kyçura në rrjetin e shpërndarjes në vitin 2021

BRE në distribucion	Kapaciteti instalues	Prodhimi	*Pjesëmarrja në prodhim
	MW	MWh	%
Hydroline	4.58	18,953	13.58
Dikanci	4.02	9,376	6.72
Radavci	1.00	3,713	2.66
Burimi	0.95	1,740	1.25
Eurokos-JH	4.80	42,415	30.40
HC Brezovica	2.10	2,918	2.09
HC Orqusha	4.00	12,840	9.20
HC Lepenci 3	9.99	25,125	18.01
HC Eko Energji	1.00	1,730	1.24
HC Dilli com	0.31	1,150	0.82
Me ere	1.35	527	0.38
Solar-C	0.10	126	0.09
Solar-Feti	0.10	51	0.04
Solar Onix	0.50	637	0.46
Solar Birra Peja	3.00	4,166	2.99
Solar Frigo Food	3.00	4,179	2.99
Centrali solar"Eling"	0.40	620	0.44
Centrali Solar Green En	3.00	3,376	2.42
HC Sharri	6.45	1,038	0.74
HC Vica	4.60	3,084	2.21
HC Shterpca	5.30	1,724	1.24
NG. Gjakova		47	0.03
Gjithsej BRE	60.55	139,535	100%

* Pjesëmarrja e njësive gjeneruese ndaj prodhimit të BRE në distribucion

Operimi i njësive gjeneruese

Remontet e parapara për TC Kosova A dhe TC Kosova B në vitin 2021 janë shtyrë për shkaqe teknike të cilat kanë rrjedhur si rezultat i kufizimeve pandemike, gjë që ka ndikuar që operimi i këtyre njësive të jetë më i lartë se ai i parashikuar në bilancin energjetik, që gjithashtu kanë realizuar me prodhim më të lartë.

Krahasuar me vitin e kaluar numri i rënieve nga operimi i njësive gjeneruese me linjit ka qenë pothuajse e njëjtë. Në tabelën e mëposhtme janë të paraqitura të gjitha llojet dhe shpeshtësia e ndaljeve dhe disponueshmëria në orë pune e termocentraleve për vitin 2021, ku vërehet se disponueshmëria e njësive gjeneruese të TC Kosova A3 dhe TC Kosova A5 ka qenë mjaft e mirë.

Tab. 6.9 Ndalesat e njësive gjeneruese 2021

2021	TC Kosova A			TC Kosova B	
	A3	A4	A5	B1	B2
Ndalesat e planifikuara	2	4	3	2	2
Ndalesat e paplanifikuara	7	0	2	8	2
Rëniet	3	0	1	7	6
Gjithsej ndalesa	12	4	6	17	10
Orë pune	6,614	2,726	7,202	7,411	7,374

Orët e operimit të njësive gjeneruese të TC Kosova A dhe TC Kosova B në formë grafike janë paraqitur në figurën e mëposhtme, me variacione sipas njësive, ku vërehet se njësia B1 dhe B2 kanë operuar rreth 84 % të orëve të vitit, përderisa në vitin 2020 kanë operuar 88% në vit.

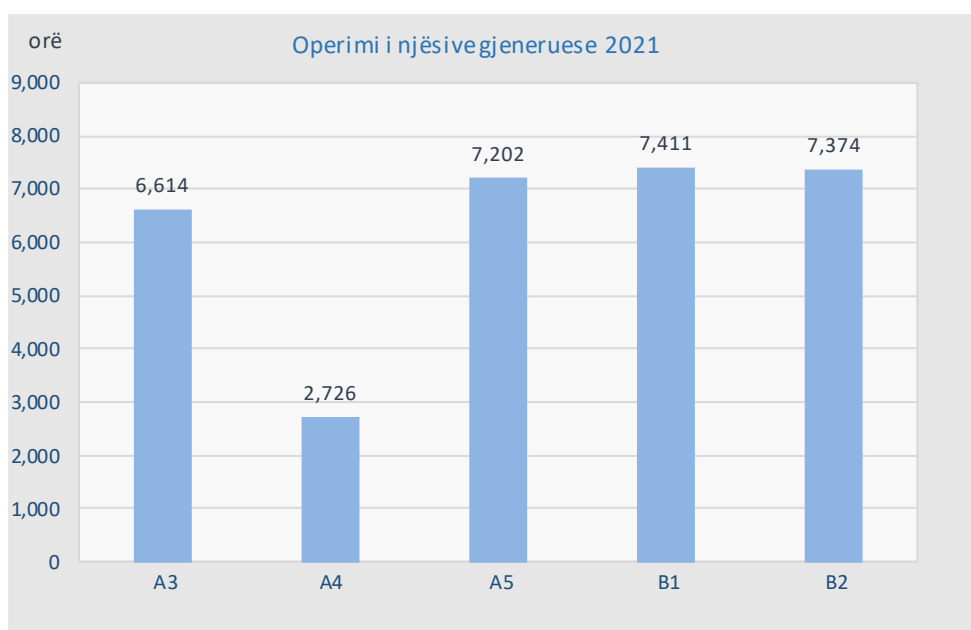

Fig. 6.5 Operimi i njësive gjeneruese në vitin 2021

Figura e mëposhtme paraqet prodhimin e njësive gjeneruese për periudhën 2011 – 2021.

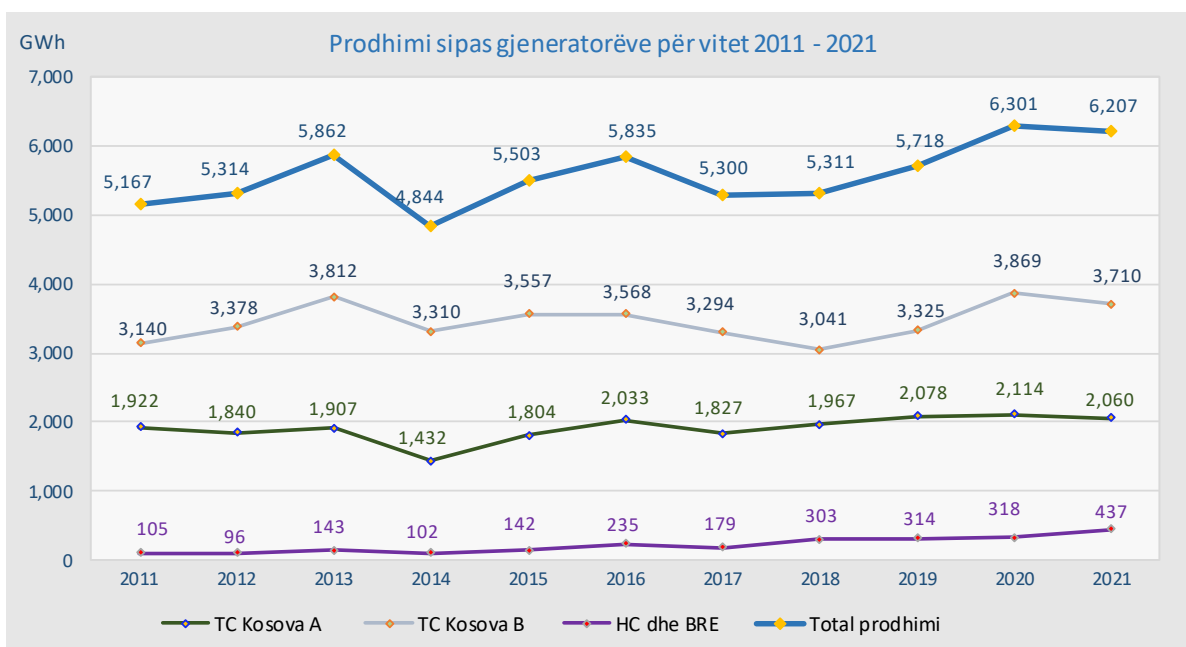

Fig. 6.6 Prodhimi i energjisë elektrike për vitet 2011 – 2021

6.4 Sistemi i transmetimit

Transmetimi si aktivitet i rregulluar i energjisë është përgjegjës për funksionimin, menaxhimin, mirëmbajtjen, zhvillimin dhe ndërtimin e rrjetit të transmetimit dhe linjave të transmetimit dhe balancimin e sistemit, si dhe për të siguruar aftësinë afatgjatë të rrjetit për të përmbushur kërkesat që nevojiten për transmetimin e energjisë elektrike.

Rrjeti i transmetimit të sistemit elektroenergjetik të Kosovës është mjaft i zhvilluar dhe ofron siguri të mjaftueshme të sistemit dhe është i ndërlidhur mirë me sistemin rajonal dhe Evropian përmes linjave interkonektive me:

- Shqipërinë, Maqedoninë Veriore, Malin e Zi dhe Serbinë – me linja 400 kV;
- Shqipërinë dhe Serbinë – me linja 220 kV; dhe
- Serbinë - me dy linja 110 kV.

Rrjeti i transmetimit të sistemit elektroenergjetik të Kosovës plotëson nevojat vendore të transmetimit si dhe kriterin N-1 për të gjithë nivelit e tensionit të lartë.

Në tabelat e mëposhtme janë paraqitur kapacitetet transformuese dhe linjat e rrjetit të transmetimit, sipas nivelit të tensionit:

Tab. 6.10 Nënstacionet në rrjetin e transmetimit

Transformimi (kV/kV)	Pronari	Nr. i NS	Nr. i TR	Fuqia (MVA)
400/220	KOSTT	1	3	1200
400/110	KOSTT	2	4	1200
220/110	KOSTT	3	9	1350
220/35	Feronikel	1	2	320
220/35/10(20) (Besiana)	KOSTT	1	1	40
220/10(20) (Besiana)	KOSTT	-	1	40
220/10(20)	KOSTT	1	2	80
110/35/10(20)	KOSTT	6	7	277.5
110/35/6.3	Trepça	1	2	126
110/6.3	Trepça	-	1	31.5
110/35	Ujmani	1	1	20
110/6.3	Sharri	1	2	40
110/10(20)	KOSTT	14	26	949.5
110/35	KOSTT	7	19	641
110/10	KOSTT	2	8	252
35/110 (Deçan)	Kelkos	-	1	40
Gjithsej		41	89	6,608

Tab. 6.11 Linjat në rrjetin e transmetimit

Tensioni (kV)	Pronari	Gjatësia (km)
400	KOSTT	279.5
220	KOSTT	238.5
110	KOSTT	919.2
Gjithsej		1,437.2

Skema më poshtë paraqet informata bazë mbi numrin e nënstacioneve (NS), transformatorëve (TR) dhe fuqinë instaluese transformuese, gjatësinë e linjave, si dhe centralet e kyçura në nivelin përkatës të tensionit.

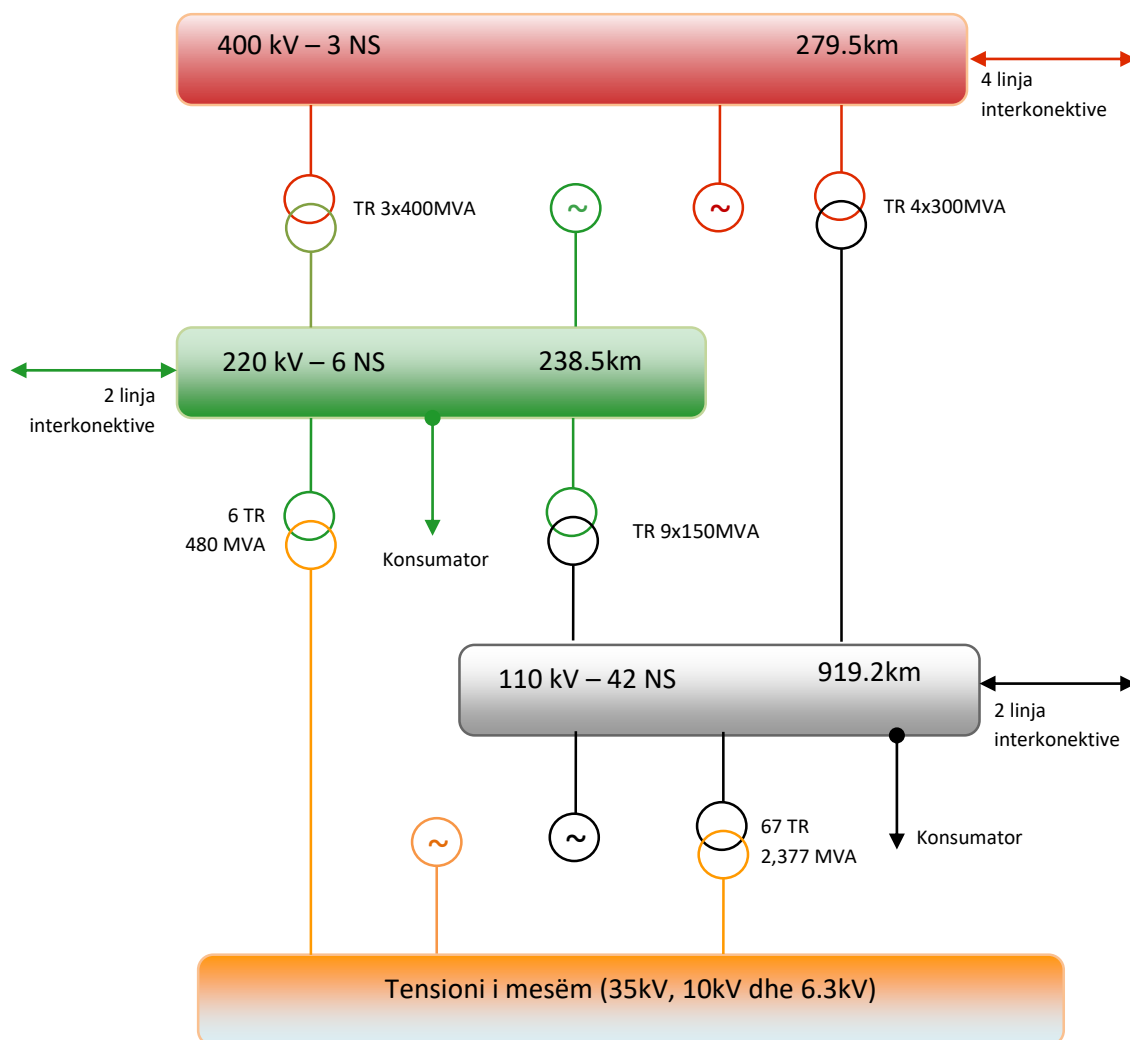

Fig. 6.7 Të dhënat bazë të rrjetit të transmetimit

6.4.1 Rrjedhat e energjisë elektrike në rrjetin e transmetimit

Sistemi i transmetimit në Kosovë është i ndërlidhur mirë me sistemin rajonal dhe Evropian përmes linjave interkonektive me vendet fqinje dhe ka kapacitete të mjaftueshme për të përballuar rrjedhat e energjisë në sistem, për të mbuluar kërkesën e konsumatorëve nga prodhimi vendor dhe importi por edhe për eksportet eventuale të tepricave të energjisë elektrike, e po ashtu edhe për energjinë e cila kalon si transit nga vendet tjera.

Duhet theksuar se transiti i energjisë elektrike ngarkon rrjetin duke shtuar humbjet, amortizimin e rrjetit, si dhe nevojën për mirëmbajtje të rrjetit të transmetimit, për të cilat operatori kompensohet përmes Mekanizmit ITC. Transiti i energjisë elektrike rrjetin e Kosovës në vitin 2021 ka qenë 2,506 GWh apo rreth 29.9 % krahasuar me kërkesën.

Figura e mëposhtme paraqet rrjedhat e energjisë nëpër të gjitha linjat ndërlidhëse (interkonektive) në të dyja drejtimet (hyrje, dalje).

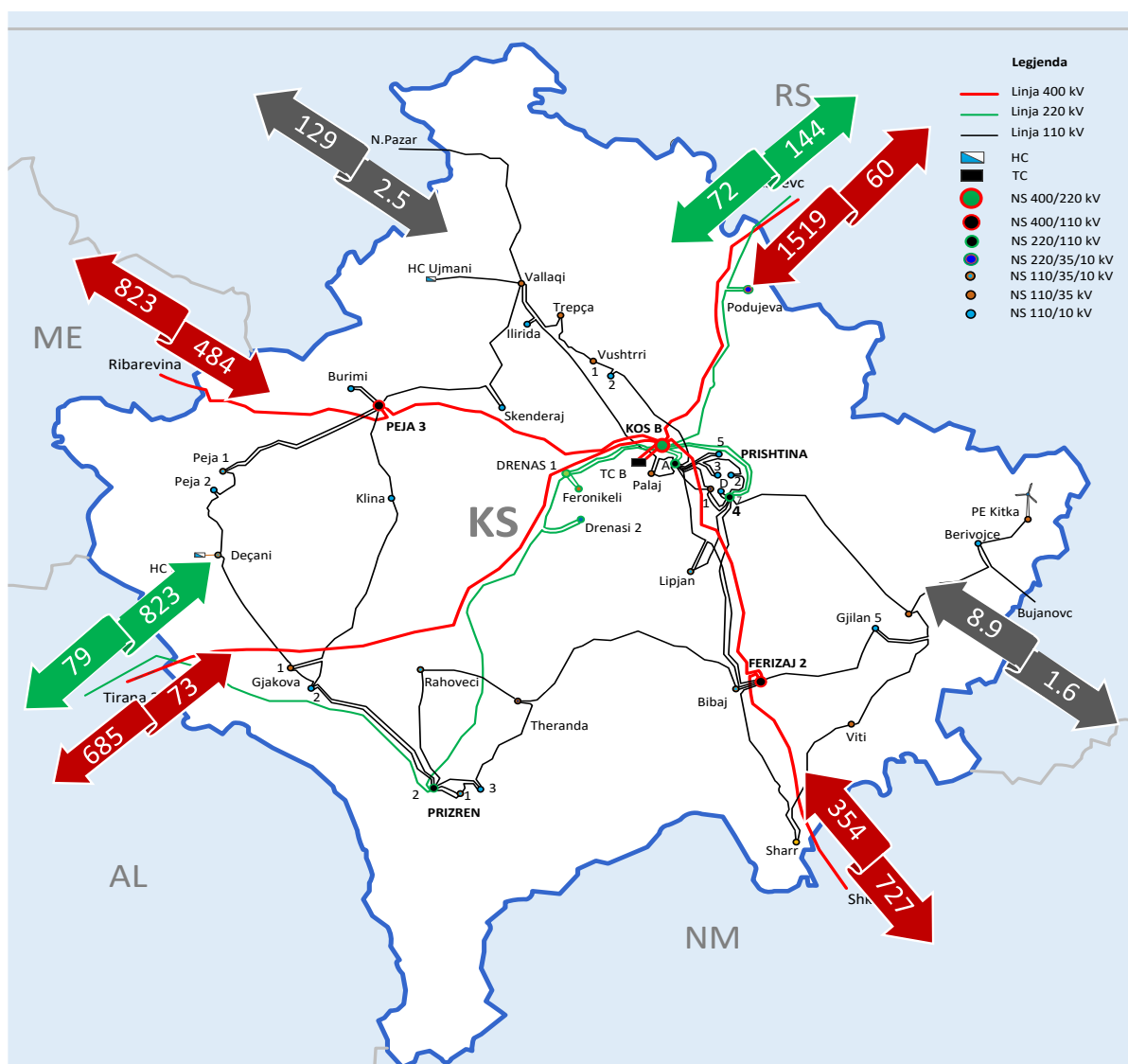

Fig. 6.8 Rrjedhat e energjisë nëpër linjat ndërlidhëse (interkonektive)

6.4.2 Investimet në sistemin e transmetimit

Gjatë vitit 2021 në rrjetin e transmetimit janë bërë investime, ku projektet investive janë paraqitur në kategoritë si më poshtë:

Projektet që kanë përfunduar në vitin 2021 janë nën afat garantues njëvjeçar

Menaxhimi i grupit të projekteve të financuara nga BERZH të cilat kanë përfunduar në vitin 2021:

Gjatë vitit 2021, saktësisht më datë 10.09.2021 ka përfunduar edhe pjesa finale e grupit të projekteve të financuara nga BERZH si:

- Linja 110 kV e dyfishtë dhe ajo kabllovike, NS Fushë Kosova;
- NS Prishtina 4- Rehabilitimi i Hargjimit vetjak, Ormaneve AC/DC, Kablllove; dhe
- Furnizimi dhe Instalimi me UPS në ndërtesën Qëndrore të KOSTT,

Këto projekte tani e tutje janë nën monitorimin e tyre gjatë periudhës garantuese për ndonjë defekt eventual, ku varësisht prej rastit, nëse paraqitet defekti, ai lajmërohet te kontraktuesi për përmirësim dhe eliminim.

Projektet të financuara nga KOSTT, të cilat kanë filluar në vitin 2021 dhe janë në fazën fillestare të implementimit

Projekti në Kastriot që përfshinë:

- Ndërtimi i NS. 110/35/10(20) kV Kastrioti me transformator 40MVA, dhe
- Ndërtimi i linjës/kabllos 110kV për kyçe të nënstacionit të ri 110/35/10(20) kV Kastrioti,

është nënshkruar në Maj 2021 dhe pritet të përfundoj në Maj 2023, është në fazën e përgatitjes së dizajnit dhe dokumentacionit për marrjen e kushteve dhe lejeve ndërtimore (sipas ligjeve) si dhe aplikimi për shpronësim dhe servitut në trasenë e planifikuar të projektit, në institucionet përkatëse dhe në Ministrinë e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës.

Projekti në Fushë Kosovë që përfshinë:

- Ndërtimi i NS. 110/35/10(20) kV Fushë Kosova,

është iniciuar procesi i prokurimit gjatë vitit 2021 dhe pritet nënshkrimi i kontratës në fillim të vitit 2022.

Menaxhimi i projekteve, që kanë filluar në vitin 2018/2020, janë në implementim dhe janë në vazhdimësi, duhet të përfundojnë në vitin 2022:

- Konvertimi i nënstacioneve nga tensioni 10kV në 20kV (më kërkesën e KEDS);
- Furnizimi dhe montimi i shenjave për sinjalizim të linjave sipas kërkesës së Aviacionit Civil;
- Furnizimi me pjesë rezervë për linja, vjerrëse dhe shtrënguese, OPGW, joint-box dhe pajisje tjera përcjellëse;
- Furnizimi me pjesë rezervë për nënstacione;
- Furnizim me harduer.
- Licenca të Microsoft dhe migrimi i sistemit të TI.
- Përfshirja e nënstacioneve të reja në sistemin SCADA/EMS në QND dhe QEND.
- Punimi i kyçjeve në rrjet të qytetit të ujit dhe kanalizimit në NS Prizreni 1, NS Prizreni 3, NS Lipjani, NS Viti, NS Ferizaji 1 (në vazhdimësi për NS tjera)
- Renovimi i ndërtesave Komanduese në:- NS Deçani, NS Lipjani, NS Burim, NS Viti, - NS Prishtina 3 , NS Prizreni 3, NS Gjakova 2, NS Besiana dhe NS Vitia, NS Gjakova 1 (në vazhdimësi për NS tjera);

Disa prej projekteve të parapara për të filluar implementimin si:

- Projekti (ID/011):NS Malishevë AIS 220/35/10(20)kV; dhe
- Furnizimi dhe instalimi i Transformatorëve të fuqisë për NS Malisheva dhe NS Fushë Kosova;

ende nuk kanë filluar pasi që nga viti 2020, janë nën proces ankimor në Organin Shqyrtues të Prokurimit për shkak të ankesave të paraqitura gjatë procesit të prokurimit, dhe jemi duke pritur vendimin nga OSHP, për të proceduar tutje.

Projektet e fazës së VI dhe VII – Financim nga Banka Gjermane për Zhvillim KfW të realizimit të projekteve.

Sipas planit investues ky grup i projekteve është planifikuar të financohet me huamarrje nga KfW, si dhe është planifikuar që gjatë vitit 2019 përmes shërbimeve konsulente të përgatiten specifikimet teknike dhe realizimi të bëhet për periudhën 2020-2022. Për shkak të mos nënshkrimit të marrëveshjes për kredi, këto projektet duhet të shtyhen për vitet në vijim. Nëse arrihet marrëveshja e financimit, realizimi i tyre planifikohet të bëhet gjatë periudhës 2023 - 2026.

6.4.3 Ngarkesat maksimale dhe kërkesa për energji në sistemin elektroenergjetik

Për të analizuar funksionimin e sistemit elektroenergjetik, ndër të tjera rëndësi ka edhe vlera e ngarkesave maksimale (pikut) e për këtë merren zakonisht pesë (5) ngarkesat maksimale të realizuara në orë dhe ditë të ndryshme të vitit. Në tabelën e mëposhtme janë paraqitur vlerat e ngarkesave maksimale (pikut) për vitin 2021.

Tab. 6.12 Vlerat e ngarkesave maksimale (pikut) në vitin 2021

Ngarkesa maksimale Pmax (MW)	Data	Ora
1,398	21.12.2021	23
1,361	20.12.2021	18
1,325	15.02.2021	23
1,324	18.01.2021	23
1,317	17.01.2021	23

Ngarkesa maksimale në sistemin elektroenergjetik të Kosovës është regjistruar me 21 dhjetor 2021 në orën 23:00 në vlerë 1,398 MW, që është më e lartë se ngarkesa maksimale në vitin 2020 ku ka qenë 1,249 MW.

Kërkesa ndryshon në periudha ditore dhe sezonale, dhe piku veror ka qenë 1,140 MW, derisa minimumi veror është regjistruar më 25 maj 2021 në ora 04:00 në vlerë 310 MW.

Siç është cekur edhe më lartë, për shkak të jofleksibilitetit të sistemi energjetik, e sidomos jofleksibilitetit në termocentralet ekzistuese, ndodhë që në të njëjtën ditë, madje edhe në të njëjtën orë të kemi importe dhe eksporte të energjisë elektrike. Por, në përgjithësi brenda të njëjtës ditë, në orët e ditës (tarifa e lartë) prodhimi nuk e mbulon kërkesën dhe nevojitet të importohet energji elektrike, ndërsa gjatë natës (tarifa e ulët) ka teprica të energjisë elektrike të cilat duhet të eksportohen.

Në diagramin më poshtë është paraqitur mesatarja për orë e kërkesës, prodhimit dhe shkëmbimi i energjisë elektrike, nga ku shihet relacioni i tyre gjatë periudhave të ndryshme ditore.

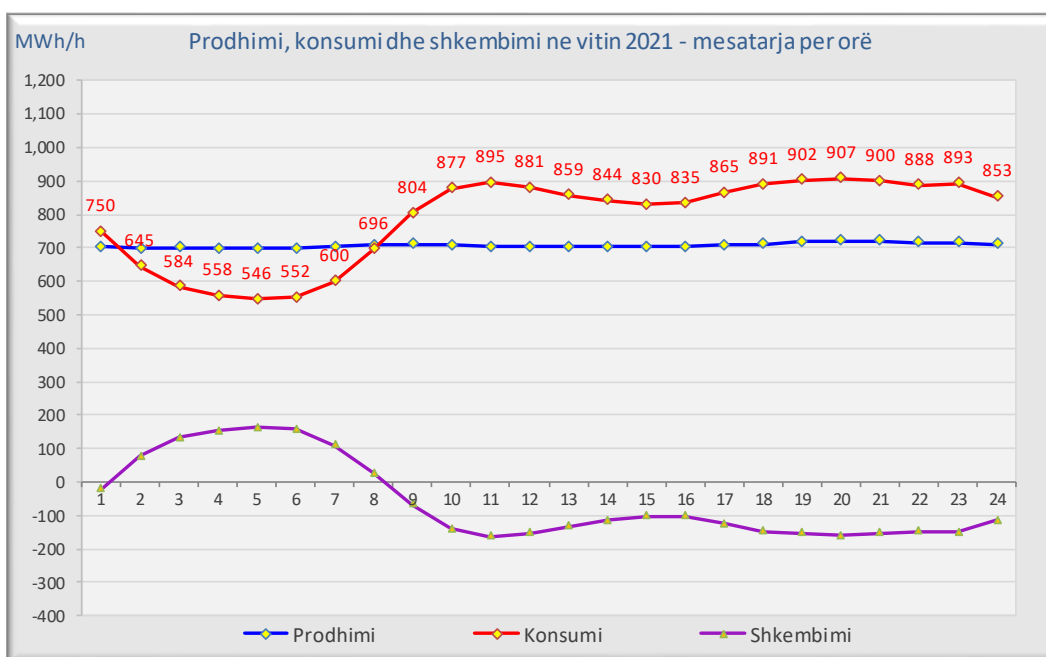

Fig. 6.9 Diagrami ditor si mesatare vjetore për orë për vitin 2021

Dallimi në mes të mesatares mujore të maksimumeve dhe minimumeve ditore të konsumit gjatë muajve të vitit 2021 është paraqitur në diagramin e mëposhtëm.

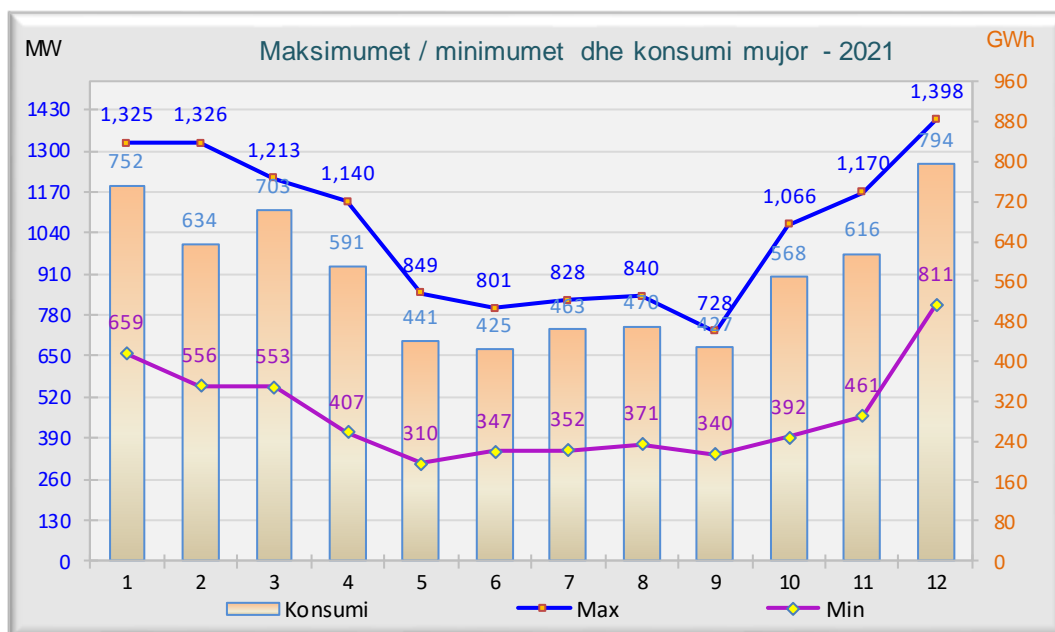

Fig. 6.10 Mesatarja mujore e kërkesës dhe ngarkesat maksimale/minimale ditore 2021

Reduktimet si pasojë e mungesës së energjisë elektrike

Bazuar në raportet e operatorëve, gjatë vitit 2021 janë raportuar reduktime të energjisë si pasojë e mungesës së energjisë në sasi prej 29,068 MWh.

Duhet theksuar se Bordi i ZRRE në fund të vitit 2018 ka nxjerrë vendimin për ndalimin e reduktimeve për mungesë të energjisë, përveç në rastet kur rrezikohen stabilimentet.

Siç mund të vërehet nga diagrami më poshtë, me gjithë përpjekjet për eliminimin e reduktimit të furnizimit për shkak të mungesës së energjisë elektrike, gjatë viteve janë realizuar reduktime. Viteve të fundit reduktimet janë zvogëluar dukshëm dhe në disa vite janë eliminuar plotësisht, përveç vitit të fundit ku janë raportuar reduktime për shkak të gjendjes emergjente energjetike.

Figura më poshtë paraqet reduktimet për mungesë të energjisë elektrike ndër vite.

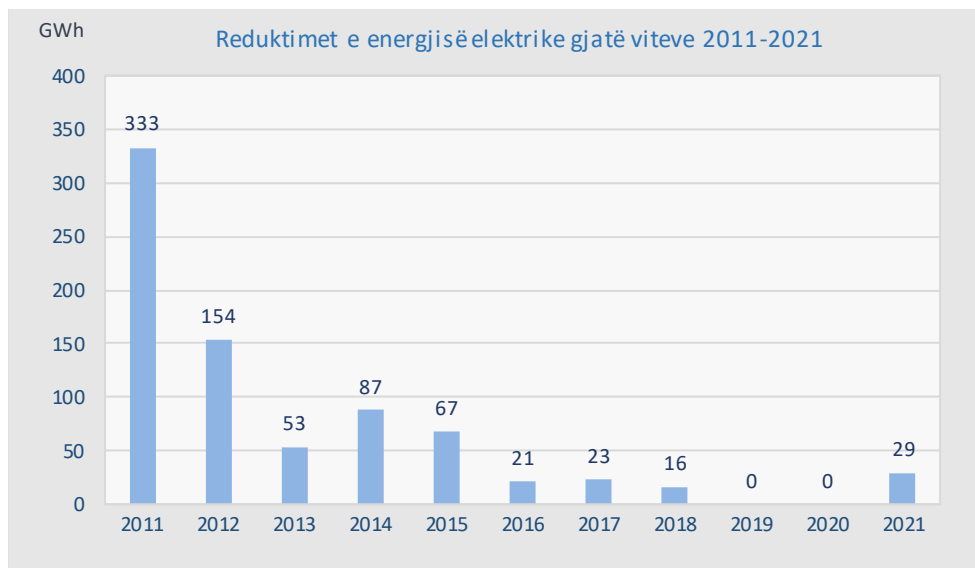

Fig. 6.11 Reduktimet e konsumit gjatë viteve 2011 - 2021

6.4.4 Kërkesa për energji elektrike dhe humbjet në rrjetin e transmetimit

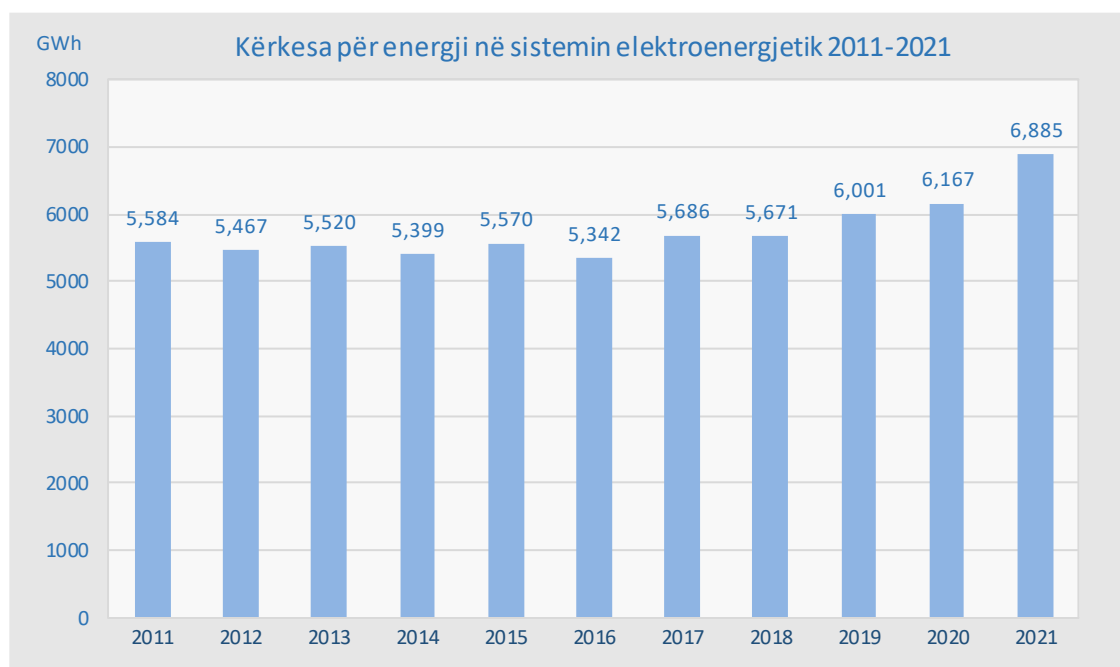
Kërkesa e përgjithshme nacionale e energjisë elektrike në vitin 2021 ka qenë 6,885 GWh dhe paraqet një rritje prej 11.65 % krahasuar me vitin 2020, kur ka qenë 6,167 GWh, kurse krahasuar me parashikimin në bilancin elektroenergetik 2021 kërkesa është për 7.02 % më e lartë.

Në tabelën 6.13 është paraqitur kërkesa e përgjithshme dhe humbjet në transmetim të realizuara në vitin 2021 dhe të krahasuara me bilancin elektroenergetik 2021.

Tab. 6.13 Kërkesa e përgjithshme dhe humbjet në rrjetin e transmetimit në vitin 2021

2021	Kërkesa bruto realizim	Kërkesa bruto bilanci	Raporti Realiz./Bilanc	Humbjet në transmetim realizimi		Humbjet në transmetim bilanci	
	MWh	MWh	%	MWh	%	MWh	%
Janar	752,154	727,330	103.41	14,630	1.95	13,308	1.83
Shkurt	637,756	610,608	104.45	10,964	1.72	11,105	1.82
Mars	702,612	595,699	117.95	11,656	1.66	10,401	1.75
Prill	600,028	487,816	123.00	9,324	1.55	8,282	1.70
Maj	455,919	473,174	96.35	6,676	1.46	7,220	1.53
Qershor	430,197	417,871	102.95	6,396	1.49	6,715	1.61
Korrik	458,923	440,273	104.24	7,552	1.65	6,799	1.54
Gusht	464,231	452,092	102.68	8,031	1.73	7,383	1.63
Shtator	419,534	429,922	97.58	8,179	1.95	7,826	1.82
Tetor	564,183	495,698	113.82	10,070	1.78	9,967	2.01
Nëntor	609,399	575,361	105.92	11,043	1.81	11,001	1.91
Dhjetor	790,340	728,063	108.55	15,779	2.00	13,528	1.86
Gjithsej	6,885,276	6,433,907	107.02	120,301	1.75	113,535	1.76

Nga viti 2011 ka stabilizim të kërkesës për energji elektrike, me luhataje të vogla nga viti në vit, dhe në vitin e fundit vërehet një rritje më e madhe që mund të shihet në figurën e mëposhtme.

Fig. 6.12 Kërkesa e përgjithshme në sistemin elektroenergetik 2011-2021

Kërkesa e përgjithshme e energjisë elektrike ndahet në konsumin e konsumatorëve të kyçur në rrjetin e transmetimit, konsumin në sistemin e shpërndarjes (përfshirë humbjet), konsumin vetanë për nevojat e stabilimenteve prodhuese, si dhe humbjet e transmetimit, dhe kjo është paraqitur në tabelën e mëposhtme e ndarë sipas kategorive për vitin 2021.

Tab. 6.14 Kërkesa sipas kategorive dhe humbjet e energjisë

Kërkesa për energji 2021	Total
	MWh
Konsumi bruto në shpërndarje*	6,259,515
Konsumatorët e parregulluar	395,924
Konsumi intern i KEK-ut	109,536
Humbjet në transmetim	120,301
Kërkesa e përgjithshme	6,885,276
Shpenzimet vetanake të KEK nga transmetimi	131,409

(*) Energjia elektrike e pranuar në shpërndarje nga transmetimi + prodhimi në shpërndarje

Energjia elektrike që merret nga rrjeti i transmetimit për konsumin vetanak për nevojat e stabilimenteve prodhuese në vitin 2021 ka qenë 131 GWh, prej të cilave 105 GWh për gjeneratorët e TC Kosova A dhe 26 GWh për TC Kosova B.

Kërkesa për energji elektrike ndryshon sipas periudhës së shpenzimit por edhe sipas kategorive të konsumatorëve, dhe kjo është paraqitur në formë tabelare në vijim ku janë përfshirë edhe humbjet në rrjetin e transmetimit dhe shpërndarjes (humbjet teknike dhe komerciale)

Tab. 6.15 Pjesëmarrja e kategorive të ndryshme në kërkesën e përgjithshme 2021

2021/GWh	Gjithsej	Jan	Shkt	Mar	Prill	Maj	Qer	Korr	Gush	Shta	Tet	Nen	Dhje
Konsumi në amvisëri	3,131	351.6	299.6	314.6	284.4	209.4	183.6	200.5	208.0	178.3	249.9	283.5	367.6
Konsumi komercial	1,145	100.6	93.4	100.0	88.2	76.6	82.0	97.6	103.9	76.4	92.2	100.0	133.7
Konsumi industrial	842	74.7	68.0	79.9	76.5	70.5	78.7	81.6	82.2	73.0	54.9	49.8	51.7
Humbjet komerciale	758	95.5	76.6	102.2	66.8	39.8	33.2	23.6	19.1	38.3	86.0	81.3	95.6
Humbjet teknike	780	105.9	80.2	84.3	65.9	43.2	38.7	39.8	34.6	37.5	61.5	72.9	115.6
Humbjet në transmetim	120	14.6	11.0	11.7	9.3	6.7	6.4	7.6	8.0	8.2	10.1	11.0	15.8
Kons. i mbr. i KEK-ut	110	9.2	8.9	10.0	8.9	9.7	7.6	8.2	8.3	7.8	9.6	10.9	10.2
Gjithsej	6,885	752.2	637.8	702.6	600.0	455.9	430.2	458.9	464.2	419.5	564.2	609.4	790.3

Kërkesa për energji elektrike, e paraqitur në tabelën 6.15, ndryshon sipas muajve, dhe te disa kategori ky ndryshim është mjaft i theksuar, si p.sh. konsumi familjar dhe humbjet komerciale që janë më të larta në sezonin dimëror, gjë që është kryesisht për shkak të shfrytëzimit të energjisë elektrike për ngrohje.

Humbjet në sistemin e transmetimit, janë në nivel të pranueshëm falë investimeve të bëra nga KOSTT dhe janë përafërsisht në të njëjtin nivel me humbjet në rrjetet transmetuese në rajon dhe Evropë.

Në figurën më poshtë janë paraqitur humbjet në përqindje në rrjetin e transmetimit ndaj kërkesës përgjithshme të sistemit elektroenergjetik të Kosovës.

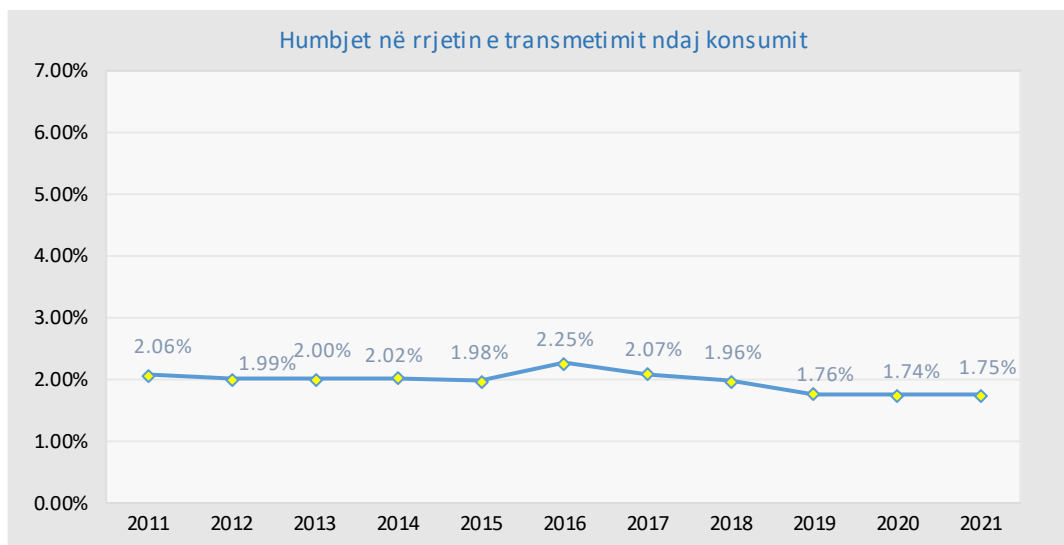

Fig. 6.13 Humbjet në përqindje në rrjetin e transmetimit 2011-2021

Humbjet e paraqitura në figurën më lartë janë humbjet në përqindje të kalkuluara ndaj kërkesës vendore, ndërsa për nivelin e humbjeve në transmetim ndikon e tërë energjia e futur në sistemin e transmetimit. Pra për kalkulimin e përqindjes së humbjeve ndaj ngarkimit të rrjetit të transmetimit duhet që të përfshihen përveç kërkesës vendore edhe rrjedhat tjera siç është transiti si dhe energjia për shpenzimet vetanake të gjeneratorëve, etj. Përqindja e humbjeve në transmetim e llogaritur në këtë formë është 1.32 %.

6.5 Sistemi i shpërndarjes së energjisë elektrike

Rrjeti i shpërndarjes, si aktivitet i rregulluar i energjisë, është përgjegjës për operimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të shpërndarjes dhe menaxhimin e gjeneratorëve të kyçur në sistemin e shpërndarjes.

Rrjeti i shpërndarjes përbëhet nga linjat e tensionit 35 kV, 10(20) kV, 6 kV dhe 0.4 kV, si dhe nënstacionet përkatëse të nivelit 35/x kV, 10(20)/0.4 kV dhe 6/0.4 kV.

Të dhënat bazike të nënstacioneve dhe linjave përfshirë kapacitetin, transformimin dhe gjatësinë e linjave të sistemit të shpërndarjes janë paraqitur në tabelat në vijim.

Tab. 6.16 Nënstacionet dhe transformatorët sipas nivelit të tensionit në OSSH

Transformimi (kV/kV)	Pronari	Nr. i NS	Nr. i TR	Fuqia e instaluar (MVA)
35/10	KEDS	44	94	662
35/10	Privat	11	15	68
35/20	KEDS	2	5	41
35/6 kV	Privat	5	12	43
35/0.4kV	Privat	17	25	22
10(20)/0.4	KEDS	2,532	2,627	1,338
10(20)/0.4	Privat	2,805	2,820	1,391
10/20	KEDS	1	1	109
10/0.4	KEDS	2,893	2,893	899
10/0.4	Privat	1,247	1,253	606
6(3)/0.4	KEDS	66	66	13
6/0.4	Privat	1	1	1
Gjithsej		9,624	9,812	5,194

Tab. 6.17 Linjat në OSSH

Tensioni (kV)	Pronari	Rrjeti ajror (km)	Rrjeti kabllor (km)	Gjithsej (km)
35 kV	KEDS	484	138	622
10(20) kV	KEDS	1,536	521	2,057
10 kV	KEDS	4,165	904	5,069
6 kV	KEDS	42	8	50
3 kV	KEDS	4	1	5
0.4 kV	KEDS	17,716	2,632	20,349
Gjithsej		23,948	4,204	28,152

Skema më poshtë paraqet informata bazë mbi numrin e nënstacioneve (NS), transformatorëve (TR) dhe fuqinë transformuese (MVA), gjatësinë e linjave, si dhe centralet kyçura në nivelin përkatës të tensionit.

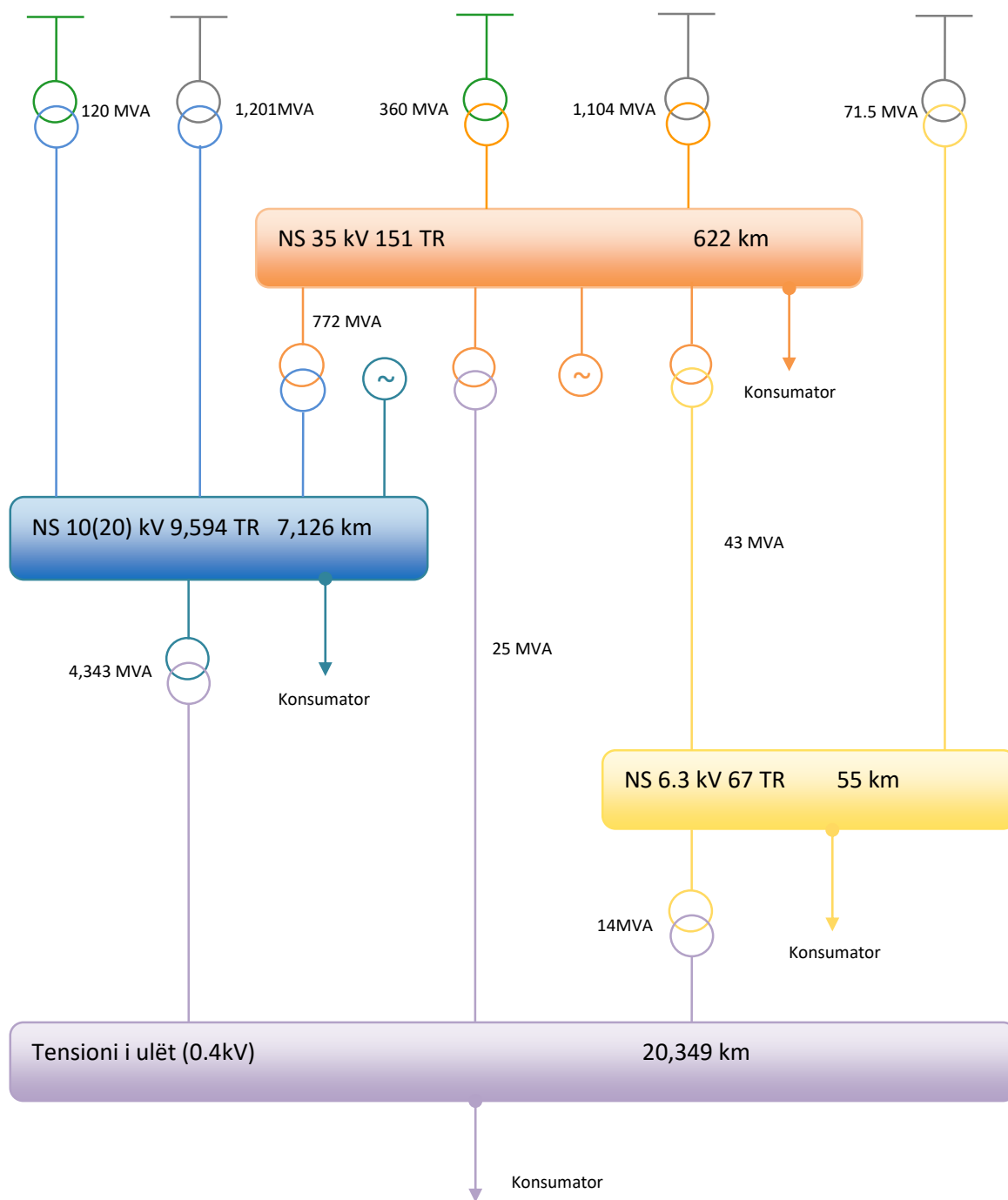

Fig. 6.14 Të dhënat bazë të sistemit të shpërndarjes

6.5.1 Investimet në sistemin e shpërndarjes

Operatori i Sistemit të Shpërndarjes investon vazhdimisht në rrjetin e shpërndarjes bazuar në buxhetin e ndarë të investimeve të aprovuar nga Zyra e Rregullatorit të Energjisë, dhe në këtë mënyrë rritë funksionimin e sistemit të shpërndarjes për të ofruar furnizim të besueshëm me energji elektrike, si dhe rritje të kapacitetit të rrjetit ekzistues. Investimet përfshijnë projekte në rrjetin e tensionit të mesëm dhe të ulët si dhe në projekte në digjitalizimin dhe modernizimin e rrjetit siç janë SCADA, njehsorët e mençur PLC etj.

Realizimi i investimeve të vitit 2021 përfshinë projekte që janë planifikuar për vitin 2021 dhe si projekte të cilat janë realizuar dhe planifikuar brenda fushëveprimit të viteve të kaluara. Projektet janë përzgjedhur duke analizuar nevojën për investime në fushat më kritike duke i vlerësuar ato përmes kritereve të përparësisë për të arritur objektivat kryesore të investimeve, siç janë:

- Zvogëlimi i humbjeve teknike dhe jo teknike,
- Furnizimi i besueshëm dhe më cilësor me energji elektrike,
- Rritja e kapaciteteve ekzistuese të rrjetit dhe modernizimi i rrjetit.

Projektet janë zgjedhur duke analizuar kriteret teknike si: humbjet, ngarkesa e rrjetit, rëniet e tensionit, numri i ndërprerjeve, kërkesa e energjisë, rritja e konsumit, vjetërsia e rrjetit si dhe numri i konsumatorëve.

Përveç realizimit të projekteve të tensionit të mesëm nga vitet e kaluara, projektet e tensionit të mesëm të vitit 2021, nga departamenti i Investimeve u drejtuan në zonat më kritike si Pejë, Deçan, Malishevë, Gjakovë, Skenderaj, Vushtrri, Lipjan, Prizren, Prishtinë dhe Drenas. Këto projekte u realizuan për të zgjidhur problemet e rritjes së shpejtë të konsumit, mbingarkesës së rrjetit dhe përmirësimit të parametrave të tjerë teknikë. Një pjesë e këtyre projekteve ishin në gërshtim me planet urbanistike të komunave të Republikës së Kosovës.

Projektet e përfortimit në rrjetin e tensionit të ulët janë të drejtuara në rajonet Drenas, Podujevë, Obiliq, Skenderaj, Vushtrri, Gjakovë, Malishevë, Suharekë, Pejë dhe Deçan. Në projektet e TU, përkundër investimeve në nivelin e tensionit 0.4 kV gjithashtu rrjeti i tensionit të mesëm është përfortuar në përputhje me planet e ardhshme të daljeve. Në investimet në TM dhe në TU janë ndryshuar të gjitha linjat, nënstationet dhe pajisjet e tjera që nuk plotësonin kriteret teknike. Këto projekte kanë për qëllim përmirësimin e nivelit të tensionit dhe të furnizimit me cilësor me energji elektrike.

[Projektet investive 2021](#)

Projektet e investimeve të vitit 2020 janë paraqitur në dy pjesë, si "*Projektet brenda fushëveprimit të viteve të kaluara të vazhduara/përfunduara në vitin 2021*" dhe "*Projektet e investimeve të planifikuara për vitin 2021*".

Është e rëndësishme të theksohet ndikimi i pandemisë COVID-19 në procesin e implementimit të projekteve investive 2020 që ka shkaktuar shtyrjen e caktuar të planifikuar për përfundimin e projekteve

[Projektet brenda fushëveprimit të viteve të kaluara të përfunduara në vitin 2021](#)

Përfshijnë projektet e tensionit të mesëm (në 10 kV dhe 20 kV) dhe projektet e tensionit të ulët të viteve të kaluara të cilat ishin në proces të zbatimit edhe gjatë vitit 2021.

[Konvertimi i daljeve në nivelin e tensionit 20 kV](#)

KEDS ka vazhduar në Prishtinë me procesin e implementimit të investimeve në kalimin e daljeve 10kV në operim në nivelin e tensionit 20kV.

[Projektet investive të planifikuara në 2021](#)

[Investimet në rrjetin e tensionit të mesëm \(TM\)](#)

Projektet janë përzgjedhur duke analizuar nevojën për investime në fushat më kritike duke i vlerësuar ato përmes kriterëve të përparësisë për të arritur objektivat kryesore të investimeve. Projektet kanë për qëllim zgjidhjen e problemeve të rritjes së shpejtë të konsumit, mbingarkesës së rrjetit dhe përmirësimit të parametrave të tjerë teknikë.

Distrikti Prishtinë

Shumë dalje 10kV në distriktin e Prishtinës të furnizuara nga nënstacionet Prishtina 2, Prishtina 3, Prishtina 5, Prishtina 6 dhe Prishtina 7 janë konvertuar në nivelin e tensionit 20 [kV].

Nga këto investime do të përfitojnë 13,968 konsumatorë.

Investimet në nivelin 10 [kV]

Distrikti Pejë, Dalja Barani: Barani është një dalje shumë e gjatë me një gjatësi prej 18 km e përbërë nga degë të shpërndara dhe fyte të ngushta të cilat ndikojnë në tensionin e konsumatorit fundor. Me këtë projekt do të investohet në tërë daljen ku do të përfitojnë 2,385 konsumatorë.

Implementimi i këtij projekti do të vazhdoj edhe gjatë vitit 2022.

Distrikti Ferizaj, Daljet Q.M.I dhe Zona Industriale: Daljet janë të mbingarkuara dhe topologjia ekzistuese nuk mund ta përballojë ngarkesën gjatë kërkesës maksimale. Në këto dalje ngarkesa po rritet vazhdimisht për shkak të lagjeve dhe bizneseve të reja, prandaj investimi në këtë zonë është thelbësor për t'iu përgjigjur kërkesave të reja për Pëlqime Elektroenergjetike. Është investuar në tërë daljet ku nga këto dy dalje do të krijohen katër të tilla. Nga ky projekt do të përfitojnë 321 konsumatorë. Implementimi i këtyre projekteve do të vazhdoj edhe gjatë vitit 2022.

Distrikti Gjakovë, Daljet e furnizuara nga NS Gjakova I 35/10 kV dhe Daljet e furnizuara nga NS Gjakova 2 110/10(20) kV: Cermjani, Dobroshti, Skivjani, Beci, Ura e Terzive, Ponosheci dhe Bistazhini furnizohen nga NS Gjakova I dhe NS Gjakova 2 të cilat janë përzgjedhur në mesin e projekteve investive për vitin 2021 për shkak të mbingarkesës, humbjeve dhe problemeve me rëniet e tensionit. Daljet gjithashtu kanë gjatësi të mëdha dhe topologji me degë të shpërndara.

Daljet Ereniku dhe Piskota i janë shtuar listës së investimeve 2021 për shkak të kombinimit të daljeve ekzistuese në dalje të reja. Nga këto projekte përfitojnë 13,161 konsumatorë.

Implementimi i këtyre projekteve do të vazhdoj edhe gjatë vitit 2022.

Daljet e furnizuara nga NS Malisheva 35/10 kV: Carralluka, Mirusha, Bellanica dhe Kijeva furnizohen nga NS 35/10 kV Malisheva. Siç dihet daljet janë të mbingarkuara dhe paraqiten rënie të mëdha të tensionit duke filluar nga niveli i tensionit 35 kV. Janë përfshirë në listën e projekteve të vitit 2021 për shkak të mbingarkesës dhe problemeve me rëniet e tensionit në mënyrë që investimi në zonën e Malishevës të përfundojë në përputhje me investimin e KOSTT. Nga këto projekte do të përfitojnë 7,636 konsumatorë.

Implementimi i këtyre projekteve do të vazhdoj edhe gjatë vitit 2022.

Distrikti Mitrovicë, Daljet e furnizuara nga NS Skenderaj 110/10 kV: Qirezi, Likovci, Turiqevci dhe Llausha janë daljet e përzgjedhura për investim këtë vit për shkak të problemeve të rënies së tensionit, humbjeve dhe mbingarkesës. Dalja Llausha nuk ishte në Planin e Investimeve 2021 mirëpo përmes projekteve investive daljet Qirezi, Likovci, Turiqevci dhe Llausha do të

kombinohen në dalje të reja në mënyrë që shpërndarja e ngarkesës të jetë e njëtrajtshme në të gjitha daljet. Prandaj përfshirja e daljes Llausha në Planin Investiv, ishte e nevojshme. Nga këto investime do të përfitojnë 5,877 konsumatorë.

Implementimi i këtyre projekteve do të vazhdoj edhe gjatë vitit 2022.

Investimet në rrjetin e tensionit të ulët

Në gjithë rrjetin e KEDS-it, ka pjesë të rrjetit të cilat kërkojnë investime për shkak të gjendjes së vjetruar. Në mënyrë që të investohet në zonat më kritike, analiza është bërë duke marrë parasysh kriteret e prioriteteve për zgjedhjen e projekteve. Prandaj, investimet në tensionin e ulët në Planin e Investimeve 2021 u drejtuan në rajonet Drenas, Podujevë, Obiliq, Skenderaj, Vushtrri, Gjakovë, Malishevë, Suharekë, Pejë dhe Deçan. Numri i përgjithshëm i projekteve në rrjetin TU arrin në 160 duke përfshirë 8,363 konsumatorë.

Identifikimi i projekteve më urgjente u bë duke analizuar kriteret teknike si:

- Ngarkesa e rrjetit (Linjave dhe nënstacioneve elektrike)
- Numri i ndërprerjeve
- Rëniat e tensionit
- Vjetërsia e rrjetit
- Numri i konsumatorëve
- Humbjet e energjisë elektrike

Investimet e bëra në projektet e tensionit të ulët përfshijnë:

- Transformatorë të rinj në zonat që kanë nevojë për investime
- Zëvendësimi i transformatorëve ekzistues me ata të ri; për rritjen e kapacitetit
- Rehabilitimi i rrjetit të tensionit të ulët
- Përforsimi i rrjetit të tensionit të mesëm brenda fushëveprimit të projekteve të TU, në përputhje me planet e ardhshme të daljeve të TM
- Zgjerimi i rrjetit të TM për kyçjen e transformatorëve të ri
- Vendosja e MMO-ve, që do të thotë lëvizja e njehsorëve jashtë në shtyllë ose në ormana tokësorë të njehsorëve
- Kyçja e konsumatorit në njehsorët e vendosur jashtë shtëpive

Si përfundim, për të gjitha investimet e vitit 2021 përfshirë investimet e bartura dhe planifikuara në vitin 2021, në rrjetin TM dhe TU, janë shpenzuar materiale si më poshtë:

Tab. 6.18 Sasitë e materialit të përdorur në vitin 2021

Lloji i materialit	Sasia	Njësia
Transformatorë	122	copë
Shtylla	8,099	copë
Kuti për njehsorë	6,746	copë
Panel i TU	73	copë
Kioska	18	copë
Kthina	137	copë
Kablllo	1,029,077	m
Përçues	245,511	m

Investimet e bëra përgjatë vitit 2021 nga Departamenti i Operimit të Sistemit

Projektet dhe punët e realizuara përgjatë vitit 2021 nga Departamenti i Operimit të Sistemit

Projektet investive të vitit 2021 janë paraqitur në dy pjesë, si projektet në nivel të tensionit të mesëm 10(20) [kV] dhe projektet në nivel të tensionit të ulët në 0.4 [kV]. Klasifikimi i këtyre projekteve është bërë nga natyra e punës së projektit, në projektet 10 [kV] përfshihen:

1. Zhvendosjet dhe rrjeti i ri në rrjetin e tensionit të mesëm;
2. Krijimi i linjave të reja;
3. Investimet në stabilimentet shpërndarëse për operim më të lehtë etj.

Në projektet 0.4 [kV] përfshihet:

1. Rikonstruimi i rrjetit të tensionit të ulët;
2. Zhvendosja dhe instalimi i NS 10/0.4 [kV];
3. Implementimi i njehsorëve të mençur PLC etj.

Pjesa e parë e vitit 2021 karakterizohet më shumë në investime në projektet 0.4 [kV], ku është bërë rikonstruktimi i rrjetit të tensionit të ulët dhe punë të tjera në këto projekte. Ndërsa gjysma e dytë e vitit kryesisht ka të bëjë me investimet në tension të mesëm, ku janë punuar shkarkime të daljeve 10 [kV], stabilimentet shpërndarëse, krijimin e linjave të reja, gjithashtu në fund të vitit është intervenuar edhe në shkarkim të daljeve të mbingarkuara 0.4 [kV] dhe në ndërrim të transformatorëve të mbingarkuar.

Gjatë vitit 2021, Departamenti i Sistemit të Operimit në sajë të realizimit të projekteve ka investuar në projektet të cilat kanë të bëjnë me fushat si më poshtë:

- [Mirëmbajtja dhe rehabilitimi i rrjetit](#)
- [Pastrimi i linjave shpërndarëse 10, 20 dhe 35 \[kV\]](#)
- [Ndërrimi i Transformatorëve të mbingarkuar](#)
- [Investimet në projektet 35 kV](#)
 - o Projekti: NS 35/10 [kV] Zhuri
- [Investimet në Krijim të lidhjeve unazore](#)
 - o Projekti: LP 35 [kV] Lladova
 - o Projekti: Linja kabllorike nga PZ I deri tek PZ IV
- [Investimet në projektet 10 \[kV\]](#)
 - o Projekti: LP 10 [kV] Hogoshti
 - o Projekti: Linja kabllorike 10 [kV] nga NS Treska deri NS Moni
 - o Projekti: LP 10 [kV] Stacioni Hekurudhor
 - o Projekti: LP 10 [kV] Isniqi
 - o Projekti: Linja 10 [kV] Millosheva
 - o Projekti: Linja 10 [kV] Mushtisht-Maqiteve
 - o Shkarkime të daljeve 10 [kV]
 - o Projekti: LP 10 [kV] Shtimes në Fsha. Godance
 - o Projekti: Shkarkimi i daljes së Jagodes
 - o Projekti: Linja kabllorike nga Dalja III deri tek dalja Sh. Kulturës
- [Zhvendosje/Dislokim i linjave 10 \[kV\]](#)

- o Projekti: LP 10 [kV] Jezerci
 - o Projekti: LP 10 [kV] Fushe Kosova1
 - o Projekti: Lp 10 [kV] Grashtices
- Implementimi i Stabilimenteve shpërndarëse
 - o Projekti: Stabilimenti Shpërndarës - Radavoce
- Investimet ne projektet 0.4 [kV]
- Realizimi i Projekteve PLC
- Projektet me qëllim të përmirësimit të rrjedhës së fuqisë dhe përmirësim i rënjeve të tensionit të ulët
 - o Projekti: Përforcimi i tensionit ne Shtime- tek NS Demiri
 - o Projekti: Përforcimi i tensionit TS Biniqet
 - o Projekti: Përforcimi i tensionit në Lladrovce
 - o Projekti: Përforcimi i tensionit në NS. Drenovci IV
 - o Projekti: Përforcimi i tensionit ne Lubishte
 - o Projekti: Përforcimi i tensionit ne Matiqan
 - o Projekti: Përforcimi i tensionit në Fshatin Rrencë
- Realizimi i projekteve ne vendosje te Transformatorëve te rijne
 - o Projekti: Instalimi i TS ne Brezovice
 - o Projekti: Instalimi i TS ne Qardak Shkolla
 - o Projekti: Instalimi i TS ne Koshare
 - o Projekti: Instalimi i TS ne Kerrnice
 - o Projekti: Instalimi i TS ne Viti
 - o Projekti: Instalimi i TS ne Vushtrri - Bahri Kuqi
 - o Projekti: Instalimi i TS ne Perçeve
 - o Projekti: Instalimi i TS ne Kline - NS Ambullanta lagjia te Lumi
- Investimet në pikën matëse

Gjatë vitit 2021 janë investuar njehsorët si në vijim:

 - o 793 njehsorë me matje direkte me komunikim GSM GPRS
 - o 11,338 njehsorë me matje direkte me PLC
 - o 245 njehsorë me matje gjysëm indirekte dhe indirekte, prej të cilëve 179 janë njehsorë të rij dhe 66 njehsorë të nderruar;
 - o 8,313 njehsorë mekanik që janë ndërruar me digjital
 - o 29,802 njehsorë të dedikuar për lidhje të reja
- Investimet në sistemin SCADA

Kompania Kosovare e Shpërndarjes së Energjisë Elektrike tashmë ka realizuar një nga sistemet më të avancuara të matura, SCADA. A

 - o SCADA në nënstacionet ekzistuese
- Integrimi i ndryshimeve të reja - 2021
 - o SCADA në vitin 2021
 - Faza 1 – përfshin stabilimentet e distriktit të Mitrovicës, Pejës dhe Prizrenit
 - Faza 2 – përfshin stabilimentet e distriktit të Prishtinës, Ferizajit, Gjilanit dhe Gjakovës.

- o Instalimi i FID-ve
- o Distribution Management System (DMS)
- o Integrimi SCADA – Kosova Net
- Instalimi i transformatorëve të rinjë në nënstacioneve
 - o Ndërimi i transformatorëve të fuqisë në NS 35/10 [kV] Malisheva
 - o Ndërimi i transformatorëve të fuqisë në NS 35/10 [kV] Kacaniku
 - o Ndërimi i transformatorit të fuqisë në NS 35/10 [kV] Batllava
 - o Ndërimi i transformatorit të fuqisë në NS 35/10 [kV] Magure
 - o Ndërimi i transformatorit të fuqisë në NS SS 110/35/10 [kV] Palaj
 - o Ndërimi i transformatorit të fuqisë në NS 35/10 [kV] Ferizaji II

6.5.2 Konsumi dhe humbjet në shpërndarje

Rrjedhat e energjisë në shpërndarje përfshijnë konsumin, humbjet teknike dhe ato komerciale, të cilat janë të llogaritura sipas distrikteve dhe sipas muajve të vitit.

OSSH është e organizuar në shtatë distrikte: Prishtina, Mitrovica, Peja, Gjakova, Prizreni, Ferizaji dhe Gjilani. Bazuar në raportimet nga OSSH, konsumi më i lartë është realizuar në distriktin e Prishtinës me 30.7 % ndaj konsumit të përgjithshëm në shpërndarje, ndërsa konsumi më i ulët është në distriktin e Gjilanit me 8.5 % të konsumit të përgjithshëm.

Rrjedhat e energjisë në shpërndarje sipas distrikteve përfshirë edhe humbjet e energjisë elektrike janë paraqitur në tabelën 6.19. Të dhënat për distriktin e Mitrovicës përfshijnë edhe konsumin në komunat veriore, i cili është llogaritur në kategorinë e humbjeve komerciale.

Tab. 6.19 Konsumi dhe humbjet në shpërndarje sipas distrikteve për vitin 2021

Distriktet	Ngarkesa në distrikte	Energjia e faturuar	Humbjet teknike		Humbjet komerciale		Humbjet gjithsej	
	MWh	MWh	MWh	%	MWh	%	MWh	%
Prishtina	1,922,723	1,581,457	235,836	12.27	105,430	5.48	341,265	17.75
Mitrovica	938,773	411,208	77,370	8.24	450,195	47.96	527,565	56.20
Peja	680,912	504,196	98,378	14.45	78,338	11.50	176,715	25.95
Gjakova	554,891	434,544	93,536	16.86	26,811	4.83	120,347	21.69
Prizreni	776,809	637,381	107,059	13.78	32,369	4.17	139,428	17.95
Ferizaji	850,244	691,828	105,509	12.41	52,907	6.22	158,416	18.63
Gjilani	535,164	460,755	62,420	11.66	11,990	2.24	74,410	13.90
Gjithsej	6,259,515	4,721,369	780,107	12.46	758,039	12.11	1,538,147	24.57

Në tabelën më poshtë janë paraqitur kërkesa (ngarkesa), energjia e faturuar si dhe humbjet teknike dhe komerciale në shpërndarje sipas muajve.

Tab. 6.20 Konsumi dhe humbjet në shpërndarje në vitin 2021

Muajt	Ngarkesa	Energjia e faturuar	Humbjet teknike		Humbjet komerciale		Humbjet gjithsej	
	MWh	MWh	MWh	%	MWh	%	MWh	%
Janar	688,544	487,222	105,867	15.38	95,455	13.86	201,322	29.24
Shkurt	582,772	425,899	80,243	13.77	76,630	13.15	156,873	26.92
Mars	640,334	453,870	84,251	13.16	102,214	15.96	186,465	29.12
Prill	540,871	408,121	65,929	12.19	66,821	12.35	132,750	24.54
Maj	402,166	319,216	43,163	10.73	39,787	9.89	82,951	20.63
Qershor	372,906	301,062	38,655	10.37	33,189	8.90	71,844	19.27
Korrik	399,429	335,953	39,844	9.98	23,632	5.92	63,476	15.89
Gusht	404,359	350,579	34,640	8.57	19,140	4.73	53,780	13.30
Shtator	365,300	289,494	37,499	10.27	38,306	10.49	75,806	20.75
Tetor	528,453	381,003	61,498	11.64	85,952	16.26	147,450	27.90
Nëntor	578,311	424,128	72,894	12.60	81,289	14.06	154,183	26.66
Dhjetor	756,070	544,822	115,625	15.29	95,623	12.65	211,248	27.94
Totali i realizuar	6,259,515	4,721,369	780,107	12.46	758,039	12.11	1,538,147	24.57
Tot. sipas bilancit	5,220,867	4,230,587	617,242	11.82	373,039	7.15	990,280	18.97

Humbjet teknike sipas të dhënave të dërguara nga OSSH arrijnë vlerën 12.46 %, ku ndikim në nivelin e lartë të këtyre humbjeve kanë vjetërsia e rrjetit, gjatësia e linjave, kualiteti dhe lloji i përçuesve dhe transformatorëve, ngarkimi i pajisjeve, si dhe mirëmbajtja e tyre.

Humbjet jo-teknike (komerciale), duke mos përfshirë humbjet (konsumi) në katër komunat veriore, kanë qenë 386 GWh dhe përbëjnë 6.16 % të gjithsej kërkesës në shpërndarje. Energjia e pafaturuar në katër komunat veriore të Kosovës ka qenë 372 GWh apo 5.95 %.

Prandaj humbjet e gjithmbarshme jo-teknike ndaj kërkesës së përgjithshme në shpërndarje, përfshirë humbjet në katër komunat veriore të Kosovës, në vitin 2021 kanë qenë 758 GWh, apo 12.11 % ndaj kërkesës së përgjithshme në shpërndarje.

Humbjet totale në sistemin e shpërndarjes janë të matura dhe paraqesin diferencën mes energjisë në hyrje të shpërndarjes dhe energjisë së faturuar. Meqenëse nuk mund të maten veçmas humbjet teknike dhe ato komerciale, atëherë ndarja e këtyre humbjeve bëhet përmes kalkulimit të humbjeve teknike përmes softuerëve përkatës, ndërsa humbjet komerciale më tej kalkuloohen si diferencë mes humbjeve totale dhe atyre teknike.

Kërkesa e energjisë elektrike në nivel të Operatorit të Sistemit të Shpërndarje në vitin 2021 është realizuar në vlerën 6,260 GWh, ndërsa në vitin 2020 ka qenë 5,549 GWh, që paraqet një rritje përafërsisht 12.79 %.

Kërkesa në sistemin e shpërndarjes ka rritje të vazhdueshme, sikurse edhe kërkesa e përgjithshme, dhe kjo rritje është paraqitur në figurën e mëposhtme, ku janë paraqitur të dhënat nga viti 2011 deri 2021.

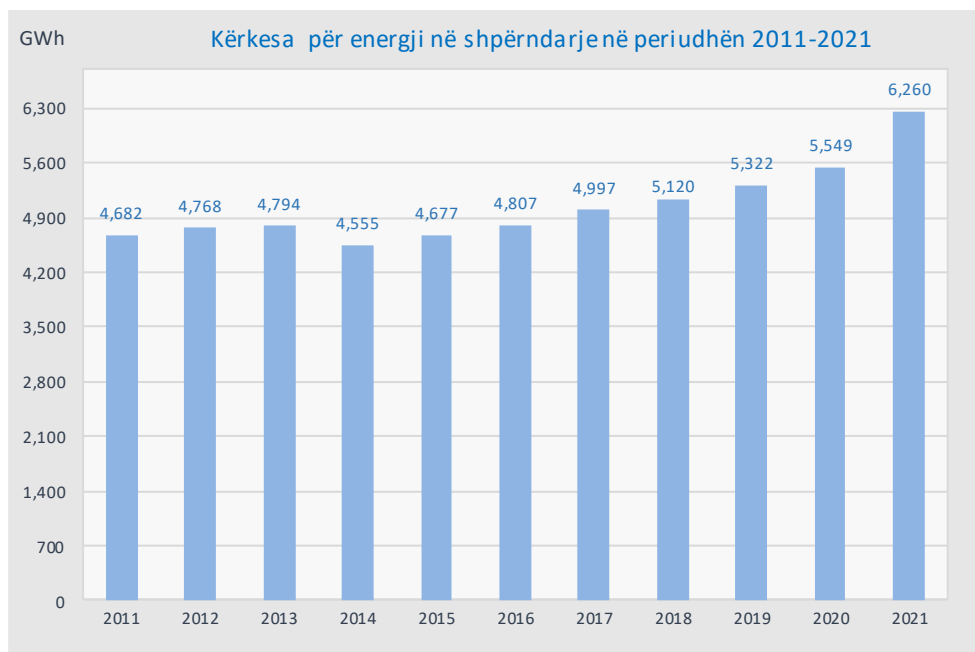

Fig. 6.15 Kërkesa për energji elektrike në sistemin e shpërndarjes 2011-2021

Edhe përkundër investimeve të realizuara deri më tani në rrjetin e shpërndarjes, humbjet e energjisë elektrike ende mbeten të larta dhe paraqesin problem shqetësues për sektorin e energjisë elektrike. Humbjet po ashtu kanë ndikim negativ edhe në furnizimin e konsumatorëve dhe qëndrueshmërinë financiare të operatorëve të furnizimit dhe shpërndarjes, si dhe tërë sektorin e energjisë.

Kostoja e humbjeve të energjisë elektrike deri në nivelin e përcaktuar nga Rregullatori mbulohet nga tarifa e konsumatorëve. Operatori i sistemit të shpërndarjes bënë përpjekje të vazhdueshme për zvogëlimin e humbjeve në shpërndarje, mirëpo pavarësisht zvogëlimit të humbjeve ndër vite, OSSH nuk ka arritur të përmbush caqet e përcaktuara nga Rregullatori, që do të thotë se kostoja e pjesës së tejkaluar e këtyre caqeve bartet nga vet OSSH.

Më poshtë është paraqitur grafiku me të dhënat për humbjet teknike, komerciale dhe humbjeve gjithsej në shpërndarje nga viti 2011 deri 2021, ku shihet trendi i zvogëlimit të humbjeve por edhe luhatjet në nivelin e humbjeve teknike dhe komerciale.

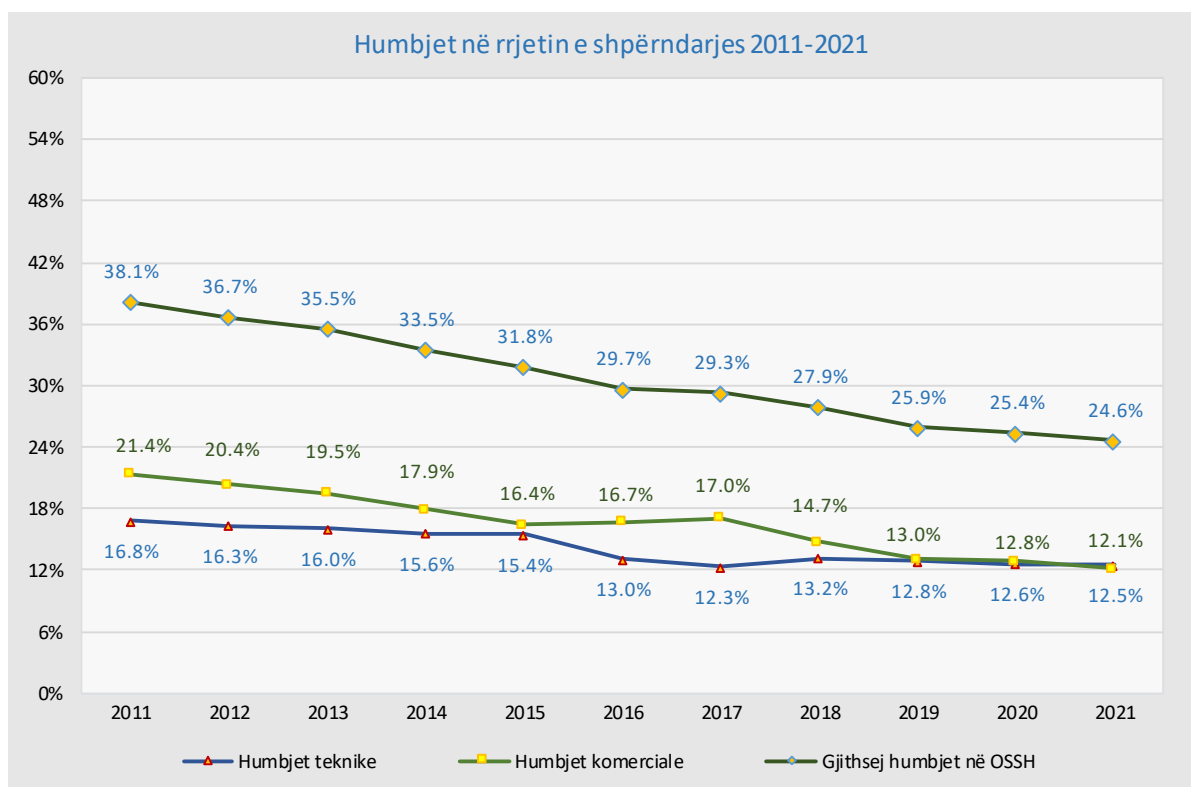

Fig. 6.16 Humbjet teknike dhe komerciale në shpërndarje për periudhën 2011-2021

Në përgjithësi humbjet e energjisë elektrike në OSSH, përfshirë edhe humbjet (konsumin) në katër komunat veriore të Kosovës, janë zvogëluar nga 25.4 % sa ishin në vitin 2020 në 24.6 % ndaj kërkesës në shpërndarje.

6.6 Furnizimi me energji elektrike

Furnizimi me energji elektrike për konsumatorët fundor edhe gjatë vitit 2021 ka vazhduar të realizohet nga KESCO i cili është furnizues me obligim të shërbimit universal, i cili ka furnizuar konsumatorët me çmime të rregulluara si dhe konsumatorët me çmime të parregulluara për të cilët është mbajtur llogari e veçantë.

Pjesëmarrja e konsumatorëve familjarë në konsumin e përgjithshëm të faturuar edhe më tutje mbetet dominues me rreth 61.19 %, e pasuar nga konsumi komercial me 21.67 %, e pastaj nga konsumi industrial me 16.45 %, dhe në fund nga konsumi në ndriçimin publik me 0.7 %. Kërkesa bruto është rritur për 11.65 % në krahasim me vitin e kaluar, konsumi i konsumatorëve familjar është rritur rreth 12.72 %, derisa konsumi i konsumatorëve komercial dhe ai industrial kanë rritje prej 18.98 % respektivisht 5.8 %.

Në figurën më poshtë është paraqitur pjesëmarrja në përqindje e kategorive të konsumit krahasuar me konsumin e përgjithshëm (e paraqitur me humbje dhe pa humbje).

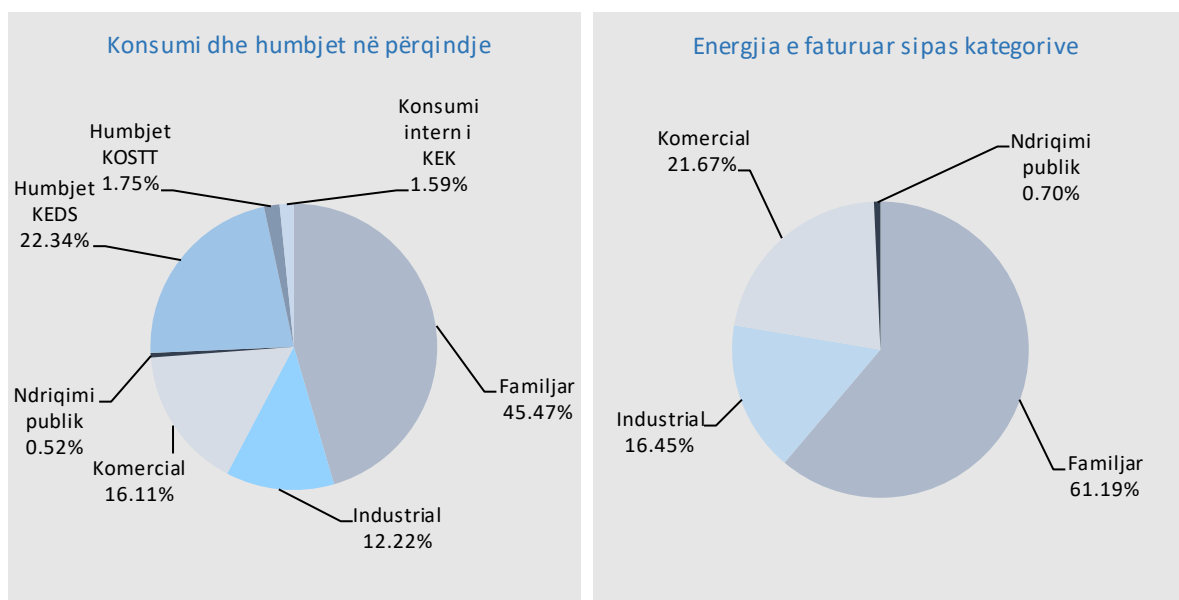

Fig. 6.17 Pjesëmarrja e kategorive të konsumit - me dhe pa humbje 2021

6.6.1 Faturimi dhe arkëtimi

Energjia e faturuar në sistemin e shpërndarjes në vitin 2020 ka qenë 4,721 GWh dhe paraqet rreth 75.4 % ndaj ngarkesës së sistemit të shpërndarjes, e që krahasuar me vitin 2020 është më e lartë për 14.04 %.

Tabela më poshtë paraqet faturimin, arkëtimin për energji dhe arkëtimin bruto të shpërndarjes si dhe raportin mes faturimit dhe arkëtimin për energji sipas muajve për vitin 2021, ku shihet se në disa muaj ky raport është më i lartë se vlera 100 %, që nënkupton se në këta muaj është arkëtuar energjia elektrike e faturuar për muajt paraprak.

Tab. 6.21 Faturimi dhe arkëtimi sipas muajve në shpërndarje për vitin 2021

Shpërndarja 2021	Ngarkesa	Realizimi	Faturimi	Arkëtimi	Ark/Fat
	MWh	MWh	€	€	%
Janar	688,544	487,222	32,422,863	26,098,085	80.5%
Shkurt	582,772	425,899	28,858,121	25,575,683	88.6%
Mars	640,334	453,870	30,775,212	26,335,545	85.6%
Prill	540,871	408,121	28,082,820	25,982,286	92.5%
Maj	402,166	319,216	22,855,107	24,582,637	107.6%
Qershor	372,906	301,062	22,240,439	21,230,326	95.5%
Korrik	399,429	335,953	24,687,023	25,518,163	103.4%
Gusht	404,359	350,579	25,873,781	23,906,306	92.4%
Shtator	365,300	289,494	21,438,917	22,448,976	104.7%
Tetor	528,453	381,003	27,062,207	21,627,822	79.9%
Nëntor	578,311	424,128	29,729,928	25,553,383	86.0%
Dhjetor	756,070	544,822	35,963,350	30,930,249	86.0%
Gjithsej	6,259,515	4,721,369	329,989,767	299,789,461	90.85%

Energjia elektrike e faturuar dhe arkëtuar (bruto) në shpërndarje si dhe raporti mes faturimit dhe arkëtimit bruto nga viti 2011 deri në 2021 është paraqitur në figurën e mëposhtme.

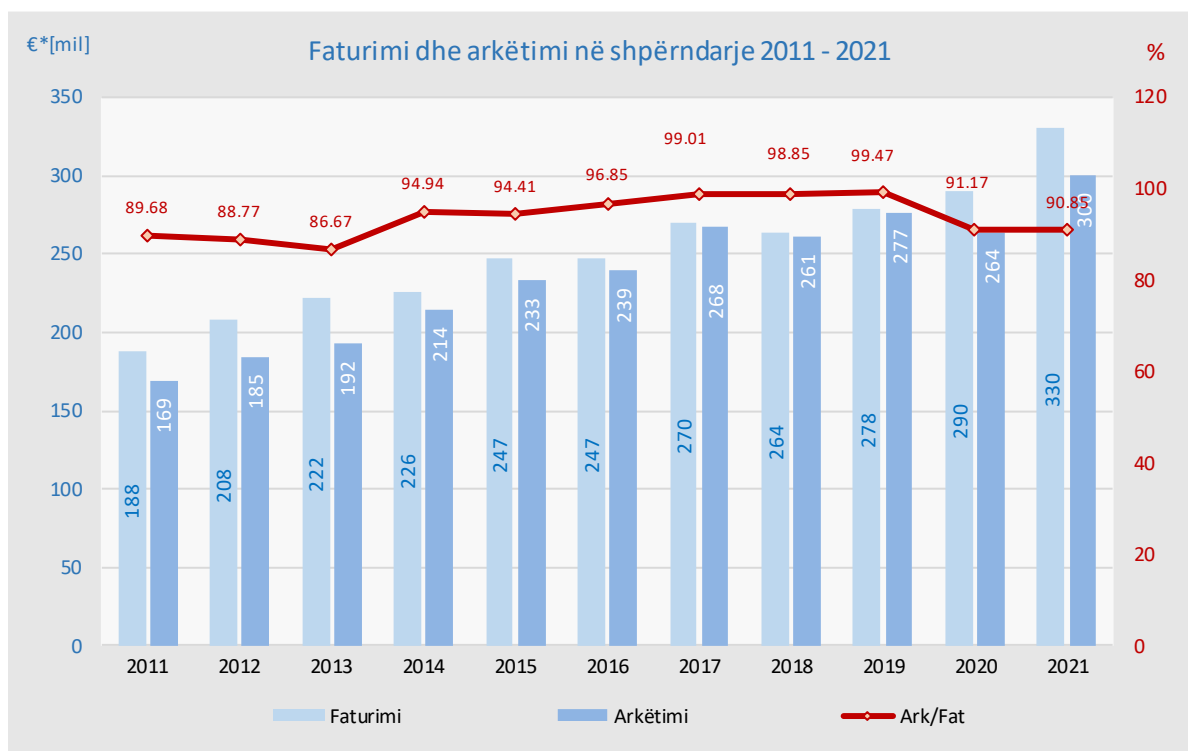

Fig. 6.18. Faturimi dhe arkëtimi në shpërndarje gjatë viteve 2011-2021

Niveli i arkëtimit vetëm për energji në shpërndarje për vitin 2021 ka qenë 90.85%, që është për 0.32 pikë përqindje më i ulët se vitin e kaluar, kurse kur llogariten edhe konsumatorët e kyçur në rrjetin e transmetimit atëherë arkëtimi i përgjithshëm arrin në 91.79 %.

Konsumi i kategorizuar sipas nivelit të tensionit dhe grupeve të konsumatorëve që shfrytëzojnë energjinë elektrike për vitin 2021 është dhënë në tabelën më poshtë.

Tab. 6.22 Energjia elektrike e faturuar sipas kategorive tarifore 2021

Kategoritë (GWh)	Gjithsej	Jan	Shku	Mar	Pri	Maj	Qer	Korr	Gush	Shta	Tet	Nën	Dhje
220 kV (Ferronikeli)	315.7	35.4	31.7	36.9	34.8	30.5	35.3	35.3	36.3	30.1	7.9	0.6	0.9
110 kV (Trepça)	23.7	2.2	2.0	2.4	1.9	1.8	1.9	1.9	1.8	1.9	1.8	2.0	2.2
110 kV (Sharrcem)	56.6	2.1	1.4	1.3	4.1	5.1	6.1	6.5	5.4	6.3	6.4	6.5	5.3
35 kV	55.6	4.3	3.7	4.9	4.5	4.4	4.4	4.8	4.9	4.6	4.8	4.8	5.4
10 kV	390.2	30.7	29.2	34.4	31.0	28.8	31.0	33.1	33.7	30.1	34.1	35.8	38.1
Amvisnia	3,131.0	351.6	299.6	314.6	284.4	209.4	183.6	200.5	208.0	178.3	249.9	283.5	367.6
0.4 kV I	408.9	33.4	30.9	36.0	31.8	29.0	32.1	36.6	36.9	30.1	34.2	35.8	42.2
0.4 kV II	700.0	63.9	59.7	61.0	53.8	45.3	47.7	58.7	64.5	43.4	54.5	60.4	87.4
Ndriqimi publik	35.6	3.3	2.8	3.0	2.6	2.4	2.3	2.3	2.5	2.9	3.6	3.8	4.2
Gjithsej faturuar	5,117.3	527.0	461.0	494.5	449.0	356.6	344.3	379.7	394.1	327.8	397.0	433.3	553.1
Konsumi KEK	109.5	9.2	8.9	10.0	8.9	9.7	7.6	8.2	8.3	7.8	9.6	10.9	10.2
Humbjet OSSH	1,538.1	201.3	156.9	186.5	132.8	83.0	71.8	63.5	53.8	75.8	147.5	154.2	211.2
Humbjet KOSTT	120.3	14.6	11.0	11.7	9.3	6.7	6.4	7.6	8.0	8.2	10.1	11.0	15.8
Gjithsej	6,885.3	752.2	637.8	702.6	600.0	455.9	430.2	458.9	464.2	419.5	564.2	609.4	790.3

Energjia elektrike e faturuar në sistemin e transmetimit dhe në sistemin e shpërndarjes në vitin 2021 ka qenë 5,117 GWh, e që shprehur në vlerë monetare (përfshirë edhe TVSH) është 371.03 mil€, ndërsa arkëtimi bruto është 339.14 mil€.

Tabela e mëposhtme paraqet faturimin, arkëtimin, si dhe raportin në mes arkëtimin dhe faturimit.

Tab. 6.23 Faturimi dhe arkëtimi në vitin 2021

2021	Faturimi	Arkëtimi	Ark/Fat
	€	€	%
Konsumatorët e rregulluar	329,989,767	299,789,461	90.85%
Konsumatorët e parregulluar	41,035,877	39,348,118	95.89%
Gjithsej	371,025,644	339,137,579	91.41%

Çmimi mesatar i energjisë elektrike

Çmimi mesatar i shitjes së energjisë elektrike është i bazuar në tarifat për aktivitetet e rregulluara të energjisë elektrike dhe ndryshon varësisht nga kategoria e konsumatorëve, niveli i tensionit në të cilin janë të kyçur konsumatorët dhe shfrytëzimi i energjisë elektrike në tarifa të ndryshme sipas sezonës dhe kohës në të cilën është shfrytëzuar energjia. Ky çmim mesatar i shitjes (pa TVSH) është paraqitur në figurën e mëposhtme. Çmimi mesatar i shitjes poashtu ndryshon edhe sipas distrikteve varësisht nga koncentrimi i aktiviteteve komerciale/industriale që shfrytëzojnë energji elektrike në periodha të caktuara.

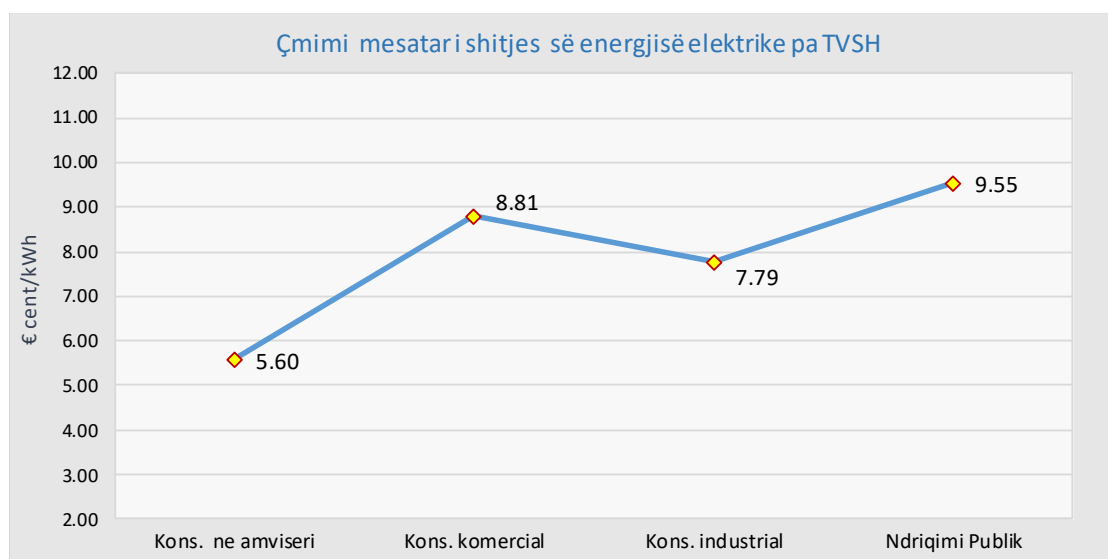

Fig. 6.19 Çmimi mesatar i shitjes së energjisë elektrike 2021 (pa TVSH)

Për kategorinë e konsumatorëve familjar çmimi mesatar i energjisë është 5.60 €cent/kWh që është pak më i ulët se në vitin 2020 kur ka qenë 5.66 €cent/kWh, ndërsa për konsumatorët jo-familjar çmimi mesatar i energjisë është 8.39 €cent/kWh që është pak më i lartë se çmimi mesatar në vitin 2020 kur ka qenë 7.30 €cent/kWh.

Në figurën më poshtë janë paraqitur çmimet mesatare të energjisë elektrike për konsumatorët familjar dhe jo-familjar për dhjet vitet e fundit, çmime të cilat nuk përfshijnë TVSH.

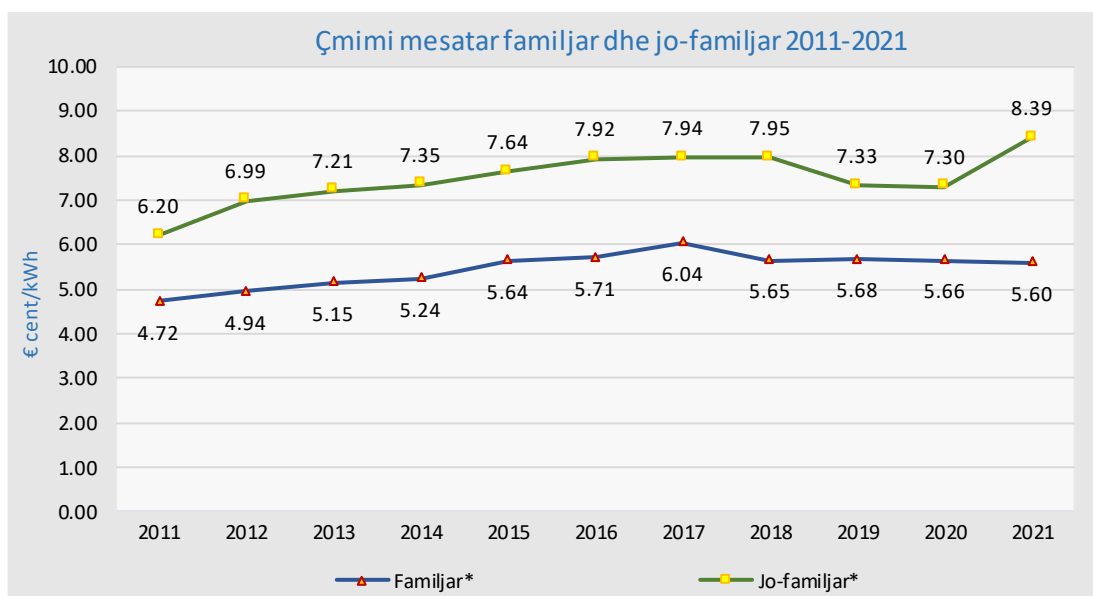
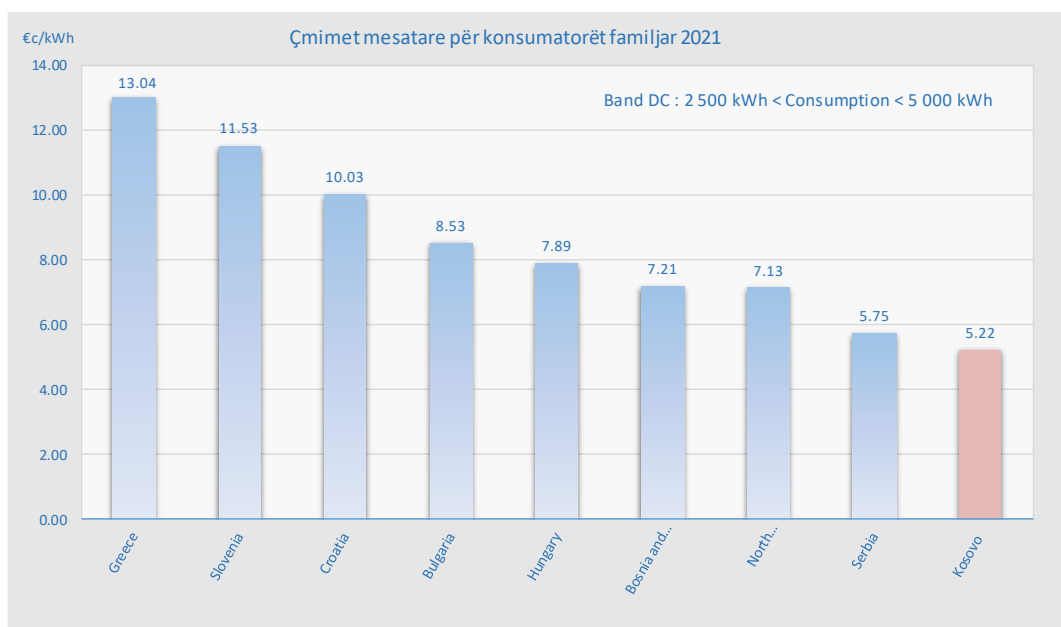

Fig. 6.20 Çmimi mesatar i shitjes së energjisë elektrike (pa TVSH) ndër vite

Krahasuar me vendet e rajonit dhe bazuar në të dhënat e nxjerra nga Eurostat për gjashtëmujorin e parë të vitit 2021, Kosova ka çmimin mesatare pa TVSH më të ulët për konsumatorët familjar. Të dhënat e Eurostat-it të kategorizuara sipas konsumit familjar 2500-5000 kWh/vit, për gjashtë mujorin e parë të vitit 2021 për disa shtete, meqë mungojnë ende të dhënat për gjashtëmujorin e dytë janë paraqitur në figurën e mëposhtme.

*Burimi i të dhënave nga EUROSTAT

Fig. 6.21 Çmimet mesatare për konsumatorët familjar për 6 mujorin e parë 2021 (pa TVSH)

6.7 Importi dhe eksporti i energjisë elektrike

Në përgjithësi, pjesa më e madhe e kërkesës së gjithmbarshme për energji elektrike në sistemin elektroenergetik të Kosovës mbulohet nga gjenerimi vendor i dominuar nga termocentralet, derisa pjesa tjetër sigurohet nga importi i cili realizohet përmes linjave ndërkufitare.

Pjesëmarrja e importit ndaj kërkesës së gjithmbarshme për energji ka qenë 19.04 %, duke shënuar ngritje për rreth 5.43 pikë përqindje në raport me vitin e kaluar e që ishte rreth 13.61 %.

Përmes linjave interkonektive nga sistemi rajonal në sistemin elektroenergetik të Kosovës, kanë hyrë 3,336,095 MWh, ndërsa kanë dalë 2,649,270 MWh, ku -686,826 MWh paraqet ndryshimin në mes hyrje-dalje i cili ndahet në neto importin dhe devijimet ndaj sistemit rajonal.

Në tabelën më poshtë janë paraqitur rrjedhat e energjisë elektrike në linjat interkonektive me vendet fqinje.

Tab. 6.24 Rrjedhat e energjisë elektrike në linjat interkonektive për vitin 2021

Rrjedha në linjat interkonektive MWh	400 kV		220 kV		110 kV		Gjithsej	
	Marrje	Dërgim	Marrje	Dërgim	Marrje	Dërgim	Marrje	Dërgim
Shqipëria	72,521	685,001	823,229	79,290			895,750	764,291
Maqedonia	354,341	727,996					354,341	727,996
Mali i Zi	483,966	823,084					483,966	823,084
Sërbia	1,518,664	59,689	71,938	143,580	11,437	130,630	1,602,038	333,899
Gjithsej	2,429,492	2,295,770	895,166	222,871	11,437	130,630	3,336,095	2,649,270
Bilanci	-133,723		-672,296		119,193		-686,826	

Importi i realizuar për vitin 2021 ka qenë 1,311,461 MWh, me të cilin janë plotësuar mungesat e energjisë sidomos në kohën e pikut në sezonin e dimrit kur kërkesa ishte e papërbalueshme për prodhimin vendor.

Kjo sasi përfshinë energjinë elektrike të importuar për konsumatorët e rregulluar dhe të parregulluar, për humbjet në rrjetin e transmetimit dhe humbjet në rrjetin e shpërndarjes, e cila është siguruar përmes kontratave komerciale si dhe përmes shkëmbimit energji për energji në mes të KEK dhe KESH.

Importi i energjisë elektrike për vitin 2021 ka qenë për 472,252 MWh më i lartë se sa në vitin 2020 që ishte 839,209 MWh.

Çmimi mesatar i importit të energjisë elektrike me kontrata komerciale gjatë vitit 2021 ka qenë 119.29 €/MWh, dhe krahasuar me vitin e kaluar që ishte 51.47 €/MWh, këtë vit çmimi mesatar i importit është më i lartë për 67.82 €/MWh.

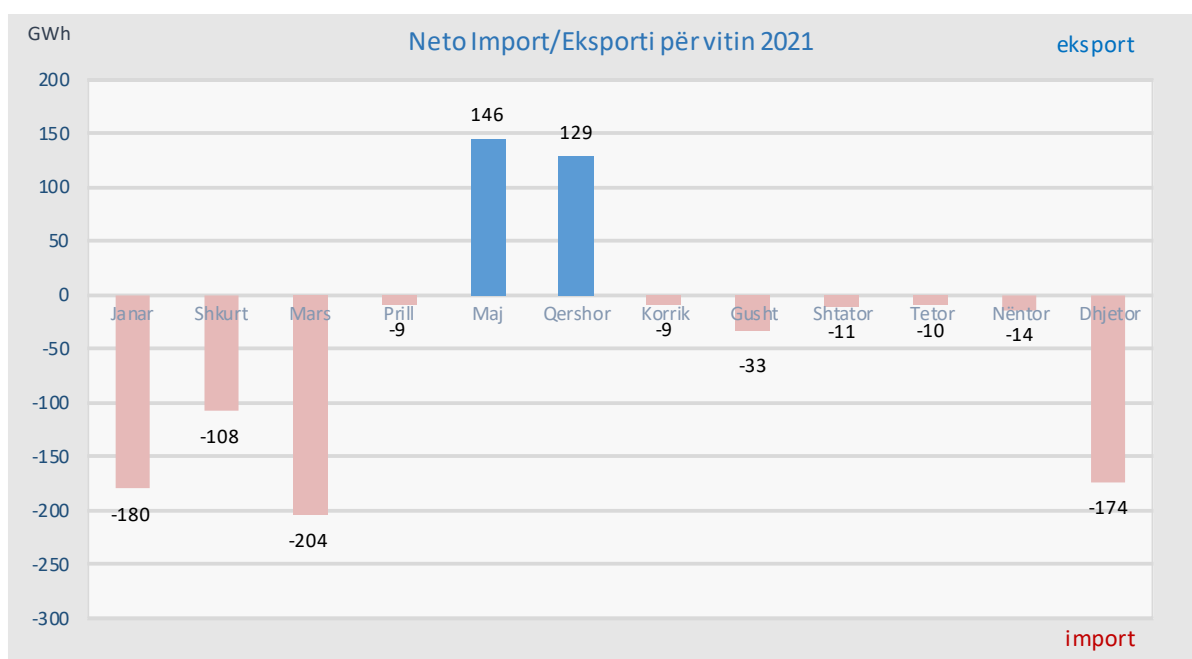
Të dhënat për importet dhe eksportet e energjisë elektrike janë paraqitur në tabelën në vijim.

Tab. 6.25 Importi dhe eksporti i energjisë elektrike për vitin 2021

Importi/Eksport MWh	Importi me kontrata	Importi si shkëmbim	Gjithsej Importi	Eksporti me kontrata	Eksporti si shkëmbim	Gjithsej Eksporti	Net Imp/Eksp
Janar	199,119	0	199,119	18,851	0	18,851	-180,268
Shkurt	134,314	185	134,499	25,577	706	26,283	-108,216
Mars	232,116	550	232,666	28,430	0	28,430	-204,236
Prill	84,777	0	84,777	75,744	0	75,744	-9,033
Maj	27,786	0	27,786	173,822	0	173,822	146,036
Qershor	40,160	0	40,160	169,540	0	169,540	129,380
Korrik	94,812	0	94,812	86,194	0	86,194	-8,618
Gusht	113,409	0	113,409	80,525	0	80,525	-32,884
Shtator	73,907	0	73,907	62,889	0	62,889	-11,018
Tetor	69,811	0	69,811	60,214	0	60,214	-9,597
Nëntor	56,889	0	56,889	42,770	0	42,770	-14,119
Dhjetor	177,326	6,300	183,626	9,376	0	9,376	-174,250
Gjithsej	1,304,426	7,035	1,311,461	833,932	706	834,638	-476,823

Çmimi mesatar i eksportit të energjisë elektrike me kontrata komerciale gjatë vitit 2021 ka qenë 76.70 €/MWh. Përveç eksportit me kontrata, gjithashtu është eksportuar edhe një sasi e energjisë elektrike si shkëmbim (energji për energji) në mes të KEK dhe KESH. Sasia e energjisë së eksportuar si shkëmbim është 706 MWh, prandaj gjithsej eksporti i energjisë elektrike për vitin 2021 ka qenë 834,638 MWh.

Siç shihet nga të dhënat e paraqitura më lartë, në vitin 2021 Kosova ka qenë neto importuese e energjisë elektrike dhe atë në sasi prej 476,823 MWh, të paraqitura sipas muajve në figurën e mëposhtme.

Fig. 6.22 Importi dhe eksporti i energjisë elektrike në vitin 2021

Tepricat e energjisë elektrike janë kryesisht në orët e natës (në kohën e tarifës së ulët), kur edhe në sistemet rajonale paraqiten teprica, gjë që ndikon që çmimet e eksportit të jenë dukshëm më të ulëta se sa çmimet e importit.

Çmimi i importit dhe eksportit të energjisë elektrike gjatë viteve 2011 - 2021 ka shënuar ngritje dhe rënie. Më poshtë është dhënë figura ku janë paraqitur çmimet e importit dhe eksportit nga viti 2011 deri 2021.

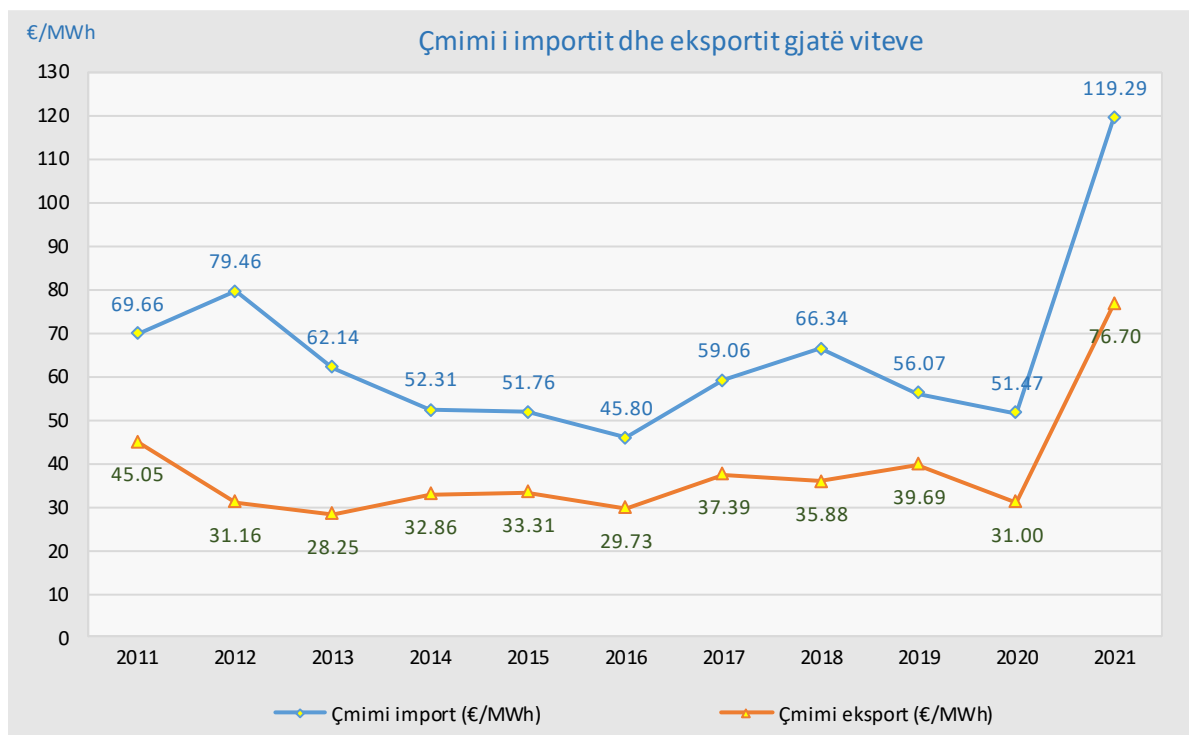

Fig. 6.23 Çmimi mesatar i importit dhe eksportit gjatë viteve

6.8 Standardet e cilësisë së furnizimit dhe shërbimit me energji elektrike

Standardet e cilësisë së furnizimit dhe shërbimit me energji elektrike janë të rregulluara në Rregullën për Standardet e Cilësisë së Shërbimit të Energjisë Elektrike, të cilën rregull Bordi i ZRRE e ka miratuar me datë 05.06.2019. Qëllimi i Rregullës është të përcaktohen treguesit e cilësisë së shërbimit të energjisë elektrike për konsumatorët, lidhur me shërbimet e ofruara, furnizimin e pandërprerë të energjisë elektrike dhe cilësinë e tensionit.

Shërbimet e furnizimit me energji elektrike të cilat janë të përfshira në rregull janë:

- cilësia e shërbimit;
- furnizimi pandërprerë; dhe
- cilësia e tensionit.

Në Rregullën për Standardet e Cilësisë së Shërbimit të Energjisë Elektrike janë të paraqitura treguesit (indiktorët) individual dhe të përgjithshëm të cilësisë së shërbimit të energjisë elektrike, treguesit e furnizimit të pandërprerë, si dhe treguesit e cilësisë së tensionit.

Duhet theksuar se standardet e cilësisë së furnizimit dhe shërbimit me energji elektrike janë element i rëndësishëm i rregullimit të sektorit të energjisë. Këto standarde përcaktohen në mënyrë që cilësia e furnizimit dhe shërbimit me energji elektrike, si dhe cilësia e tensionit të konsumatorët të përmirësohet vazhdimisht prej ndërmarrjes së energjisë.

Edhe gjatë këtij viti raportues janë monitoruar standardet e cilësisë së furnizimit dhe shërbimit me energji elektrike sipas fushave në vijim:

- Kontinuiteti i furnizimit;
- Cilësia e tensionit; dhe
- Cilësia komerciale.

6.8.1 Kontinuiteti i furnizimit

Kontinuiteti i furnizimit është i ndërlidhur me disponueshmërinë e sistemit energjetik, përkatësisht paraqet numrin dhe kohëzgjatjen e ndërprerjeve për çdo konsumator brenda një viti.

Ndërprerjet e furnizimit me energji regjistrohen nga Operatori i Sistemit të Transmetimit (OST) dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes (OSSH). Bazuar në Rregullën për Standardet e Cilësisë së Shërbimit të Energjisë Elektrike, ndërprerjet e energjisë elektrike klasifikohen si ndërprerje të shkurtra dhe të gjata. Çdo ndërprerje e furnizimit me energji që zgjatë deri në 3 minuta klasifikohet si ndërprerje e shkurtër, dhe çdo ndërprerje më e gjatë se 3 minuta klasifikohet si ndërprerje e gjatë. Vlen të theksohet se sipas Rregullës në fjalë dhe standardeve ndërkombëtare, nga operatorët e sistemit regjistrohen dhe raportohen vetëm ndërprerjet e gjata. Ndërprerjet e gjata klasifikohen si të planifikuara dhe të paplanifikuara.

Kontinuiteti i furnizimit matet me anë të indekseve:

- SAIDI - Indeksi mesatar i kohëzgjatjes së ndërprerjeve në sistem;
- SAIFI - Indeksi mesatar i frekuencës së ndërprerjeve në sistem;
- ENS - Energjia e pafurnizuar; dhe
- AIT - Koha mesatare e ndërprerjes.

Gjatë vitit 2021, kontinuiteti i furnizimit me energji elektrike është monitoruar nga Rregullatori për të dy operatorët e sistemit: Operatorin e sistemit të transmetimit (OST) dhe Operatorin e sistemit të shpërndarjes (OSSH).

6.8.1.1 Indekset matëse të raportuara nga OST

Sipas Rregullës për Standardet e Cilësisë së Shërbimit të Energjisë Elektrike, indikatorët e përgjithshëm të furnizimit të cilat Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet të regjistrojë dhe raportojë janë:

- Kohëzgjatja mesatare e ndërprerjeve (AIT - Koha Mesatare e Ndërprerjes);
- Energjia e pa furnizuar (ENS – Energjia që nuk është Furnizuar).

Kohëzgjatja mesatare e ndërprerjeve (AIT - koha mesatare e ndërprerjes) në rrjetin e transmetimit përfaqëson kohëzgjatjen kumulative të ndërprerjeve të furnizimit me energji për konsumator.

Energjia e pa furnizuar (ENS – Energjia që nuk është furnizuar) është energjia që do të ishte furnizuar nga sistemi nëse nuk do të kishte asnjë ndërprerje të furnizimit me energji.

Indekset e përgjithshme matëse të raportuara nga OST për standardet e cilësisë së furnizimit dhe shërbimit me energji elektrike për vitin 2021 janë të paraqitur më poshtë.

- AIT - për ndërprerje të planifikuar ka qenë 18 minuta ose 0.3 orë;
- AIT - për ndërprerje të paplanifikuar ka qenë 44 minuta ose 0.73 orë;
- ENS - për ndërprerje të planifikuara në sistemin e transmetimit ka qenë 0.335 GWh; dhe
- ENS - për ndërprerje të paplanifikuara në sistemin e transmetimit ka qenë 0.81 GWh.

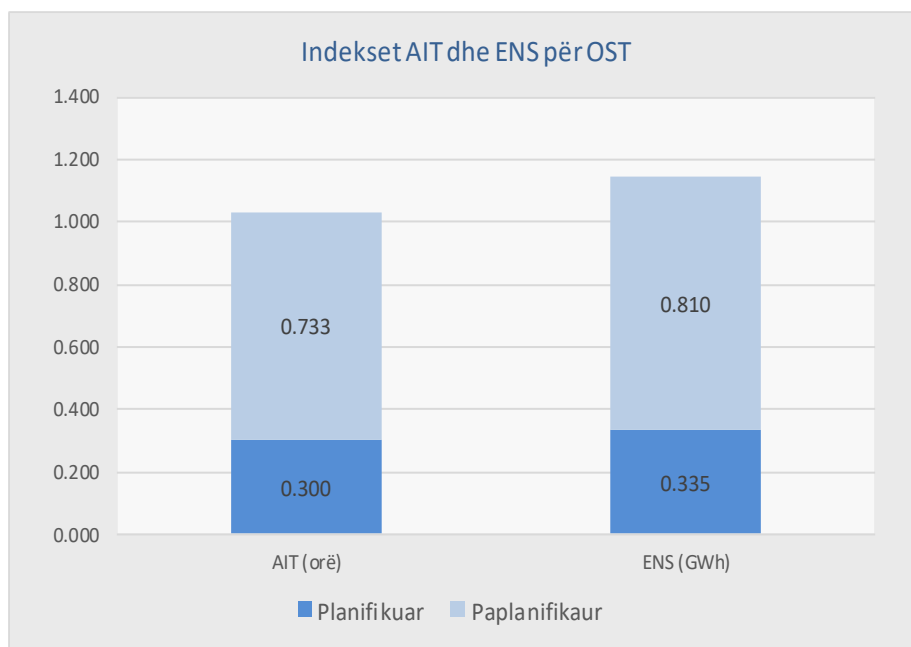

Fig. 6.24 Indikatorët matës AIT dhe ENS për KOSTT për vitin 2021

Në figurën e mëposhtme është paraqitur indeksi matëse i raportuar nga OST për standardet e cilësisë së furnizimit dhe shërbimit me energji elektrike, respektivisht për energjinë përgjatë viteve 2015 – 2021.

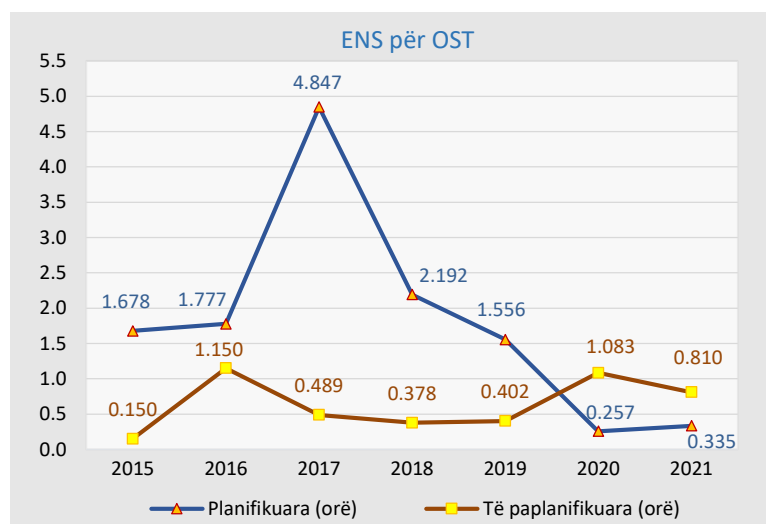

Fig. 6.25 Indeksi matës ENS për OST për periudhën 2015 - 2021

Sipas të dhënave të raportuara për indeksin matës ENS, gjatë vitit 2021 ka zbritje apo përmirësim të këtij indeksi për -14.55% në krahasim me vitin 2020, respektivisht ka rritje të ndërprerjet e planifikuara prej 30.35%, ndërsa zbritje të ndërprerjet paplanifikuara -25.20%.

6.8.1.2 Indekset matëse të raportuara nga OSSH

Indekset matëse të raportuara nga OSSH mbi standardet e cilësisë së furnizimit dhe shërbimit me energji elektrike për vitin 2021 janë të paraqitura më poshtë.

- SAIDI - për ndërprerje të planifikuara në sistemin e shpërndarjes ka 20.89 orë;
- SAIDI - për ndërprerje të paplanifikuara në sistemin e shpërndarjes ka qenë 59.94 orë;
- SAIFI - për ndërprerje të planifikuara në sistemin e shpërndarjes ka qenë 6.28;
- SAIFI - për ndërprerje të paplanifikuara në sistemin e shpërndarjes ka qenë 51.99;
- ENS - për ndërprerje të planifikuara në sistemin e shpërndarjes ka qenë 27.73 GWh; dhe
- ENS - për ndërprerje të planifikuara në sistemin e shpërndarjes ka qenë 47.80 GWh.

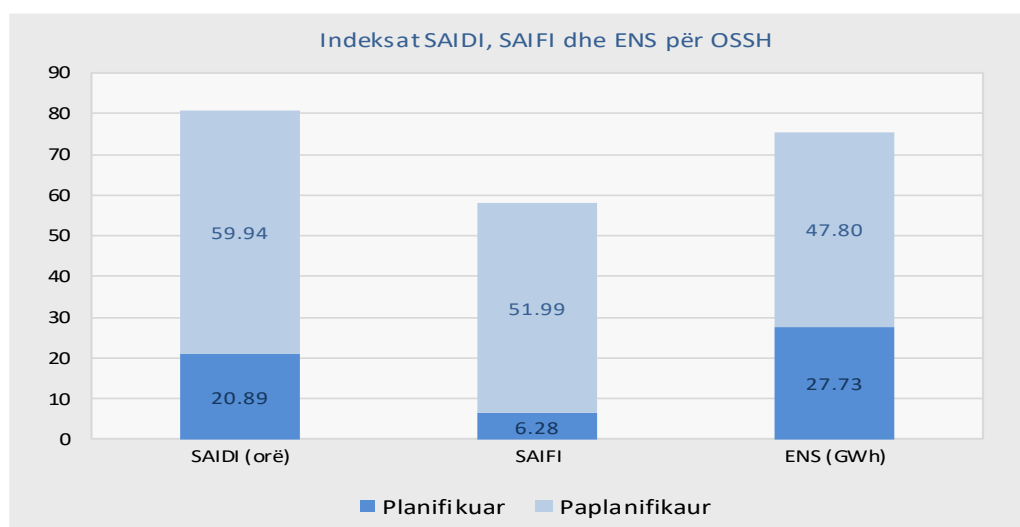

Fig. 6.26 Indekset matëse SAIDI, SAIFI dhe ENS për OSSH për vitin 2021

Në figurat e mëposhtme janë paraqitura indekset matëse të raportuara nga OSSH për standardet e cilësisë së furnizimit dhe shërbimit me energji elektrike përgjatë viteve 2011 – 2021 për indeksin SAIDI dhe SAIFI, ndërsa për indeksin ENS janë përgjatë viteve 2015 - 2021.

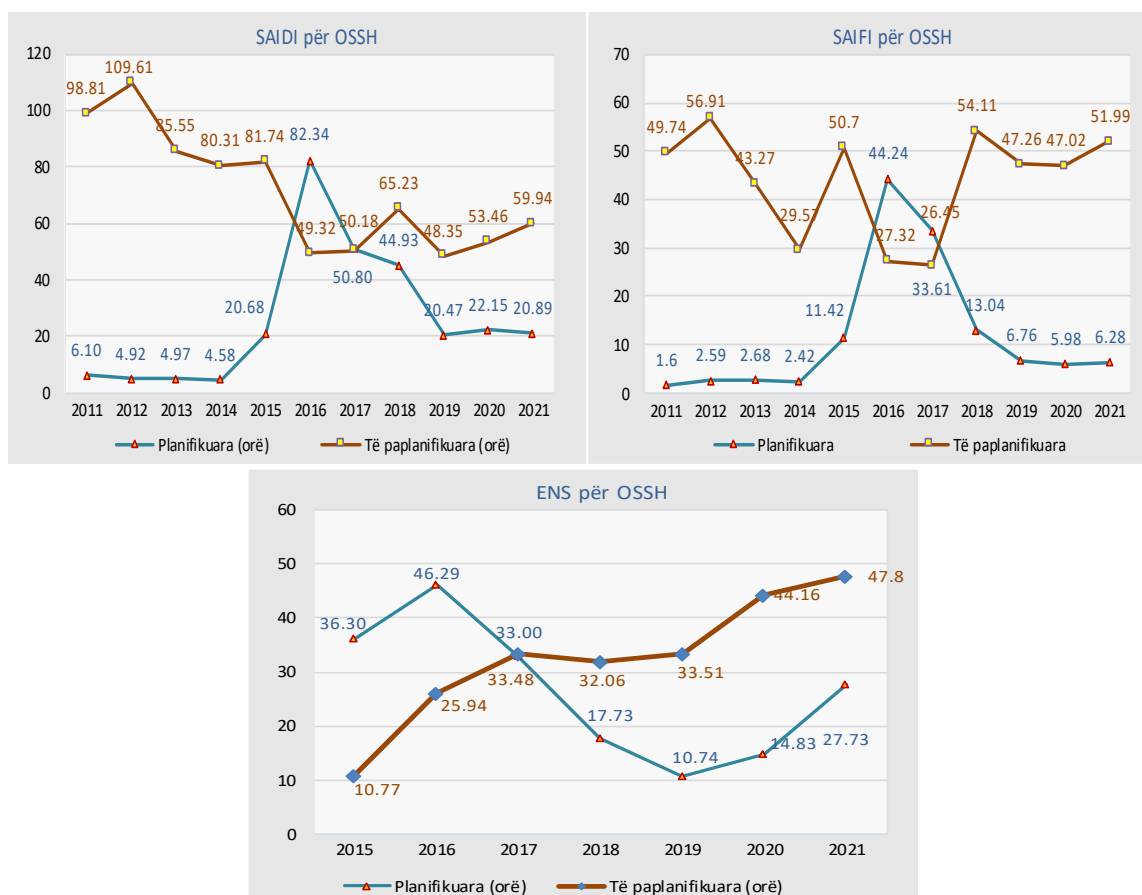

Fig. 6.27 Indikatorët SAIDI, SAIFI dhe ENS për OSSH për periudhën 2011-2021, dhe 2015 - 2021

Nga të dhënat e mësipërme vërehet se indekset matëse SAIDI dhe ENS në vitin 2021 në përgjithësi nuk kanë pasur përmirësim në krahasim me vitin 2020.

Sipas të dhënave të raportuara për indeksin matës SAIDI gjatë vitit 2021, vërehet se nuk ka pasur përmirësim të këtij indeksi krahasuar me vitin 2020, që do të thotë se në vitin 2021 ka rritje të ndërprerjeve për 6.9% në krahasim me vitin 2020. Gjatë analizave më detale të bëra indeksit – SAIDI, vërehet se në vitin 2021 ka rënie të ndërprerjeve të planifikuara prej 5.69% në krahasim me vitin 2020, si dhe rritje për ndërprerjet e paplanifikuara për 12.12% në vitin 2021 në krahasim me vitin 2020.

Nga analiza e bërë indeksit matës SAIFI, vërehet se gjatë vitit 2021 nuk ka përmirësim të këtij indeksi krahasuar me vitin 2020, ka rritje krahasuar me vitin 2020. Vlen të theksohet se gjatë analizave më detale të bëra indeksit – SAIFI, vërehet se në vitin 2021 ka rritje të shpeshtësisë së ndërprerjeve të planifikuara për konsumator (SAIFI) për 4.78% në krahasim me vitin 2020, si dhe rritje të shpeshtësisë së ndërprerjeve të paplanifikuara për konsumator për 9.56% në krahasim me vitin 2020.

Gjatë vitit 2020 energjia e pafurnizuar (ENS) në përgjithësi nuk ka përmirësim krahasuar me vitin 2020, e që sipas të dhënave vërehet se në vitin 2021 ka rritje për 28.04% në krahasim me vitin 2020. Gjatë analizave më detale të bëra indeksit –ENS, vërehet se në vitin 2021 ka rritje të energjisë së pafurnizuar për ndërprerje të planifikuara për 86.98% në krahasim me vitin 2020, ndërsa rritje të energjisë së pafurnizuar për ndërprerje të paplanifikuara për 8.24%, në krahasim me vitin 2020.

6.8.2 Cilësia e tensionit

Cilësia e tensionit është e ndërlidhur me aspektin teknik të sistemit të energjisë elektrike dhe krahasohet ndaj tensionit nominal, që kryesisht gjatë kësaj periudhe është monitoruar përmes regjistrimit të ankesave të konsumatorëve lidhur me cilësinë e tensionit.

Gjatë vitit 2021, numri i ankesave të parashtruara nga konsumatorët në OSSH lidhur me cilësinë e tensionit ka qenë 163 ankesa, prej të cilave janë zgjidhur 103 apo 63.19% kurse në proces të shqyrtimit janë 60 ankesa apo 36.81%.

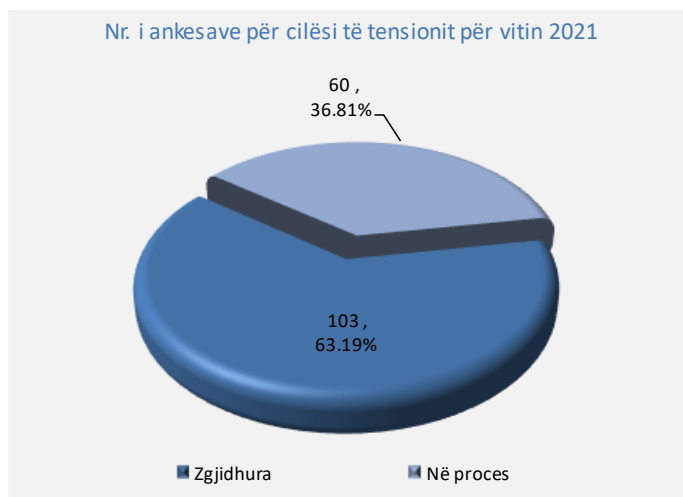

Fig. 6.28 Ankesat e konsumatorëve për cilësi të tensionit në vitin 2021

Më poshtë është paraqitur figura me të dhënat e statusit të ankesave të zgjidhura të konsumatorëve për cilësi të tensionit në OSSH për vitin 2021.

Fig. 6.29 Statusi i ankesave të konsumatorëve të zgjidhura për vitin 2021

Pra, nga figura e mësipërme vërehet se OSSH nga 103 ankesa të zgjidhura të konsumatorëve për cilësi të tensionit, prej tyre 99 ankesa i ka aprovuar në favor të konsumatorëve apo 96.12%, ndërsa 4 i ka refuzuar, apo e shprehur në përqindje 3.88 %.

Më poshtë në figurë janë paraqitur ankesat e konsumatorëve për cilësi të tensionit sipas viteve, ku shihet se në vitin 2017 ka pasur rritje të ankesave të konsumatorëve për cilësi të tensionit, ndërsa nga viti 2018 vërehet se kemi rënie të ankesave të konsumatorëve për cilësi të tensionit, dhe që në vitin 2021 në krahasim me vitin 2020 kemi rënie të ankesave për cilësi të tensionit prej 85.28%.

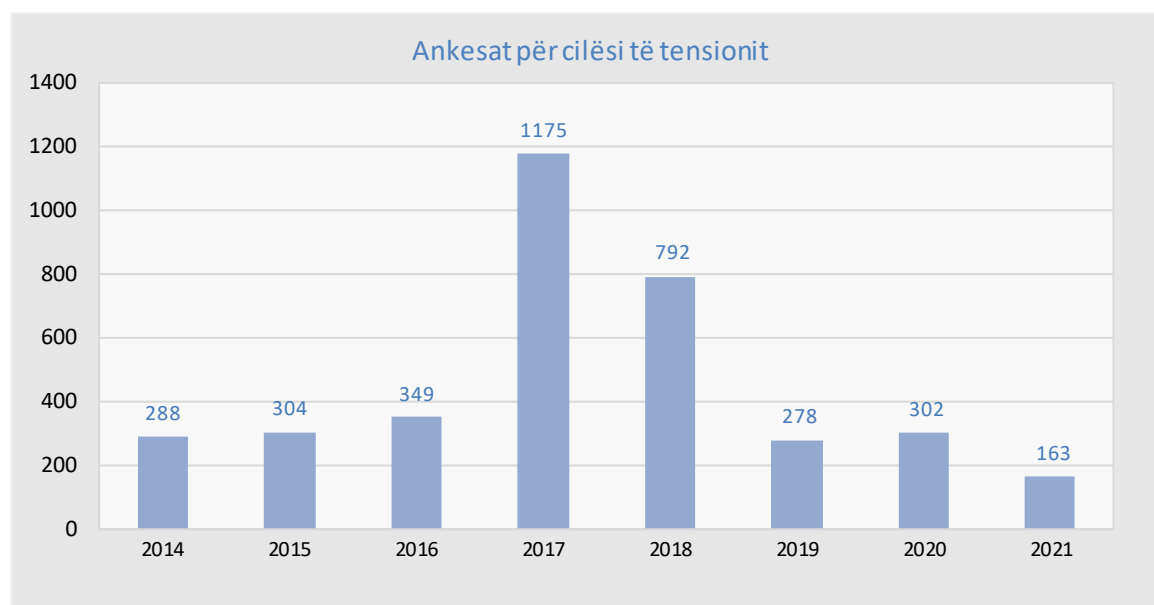

Fig. 6.30 Ankesat për cilësi të tensionit sipas viteve

Standardet e cilësisë së tensionit janë të përcaktuara në Rregullën për Kushtet e përgjithshme të furnizimit me energji, në Kodin e shpërndarjes dhe Kodin e matjes së shpërndarjes.

6.8.3 Cilësia komerciale

Cilësia komerciale përcakton efikasitetin dhe saktësinë e zgjidhjes së ankesave dhe kërkesave të konsumatorëve. Rregullimi i cilësisë komerciale merr parasysh marrëdhëniet e ndërsjella ndërmjet konsumatorëve dhe furnizuesit.

Me qëllim të analizimit të cilësisë komerciale, të dhënat e marra nga i licencuari janë paraqitur në dy kategori të cilat prekin drejtpërdrejt çështjet e konsumatorëve. Këto kategori janë:

- Kyçjet/lidhjet e reja;
- Pëlqime energjetike; dhe
- Ankesat e konsumatorëve.

6.8.3.1 Lidhjet e reja

Në standardet e cilësisë komerciale, përveç tjerash, hyjnë edhe lidhjet e reja, përmes së cilave evidentohet se sa shpejtë ndërmarrja e energjisë merr masa për realizimin e kyçjeve/lidhjeve të reja.

Gjatë vitit 2021 janë regjistruar gjithsej 28,382 kërkesa të rregullta për lidhje të re për grupet tarifore 4, 5, 6, 7 dhe 8, ndërsa janë aprovuar 27,836 apo 98.07% kërkesa për lidhje të reja, ndërsa pjesa e mbetur është në proces të regjistrimit. Duhet të ceket se kërkesa për lidhje të reja të bartura nga viti paraprak kanë qenë 3,307.

Nga të dhënat e KESCO-s, shihet se nga numri i përgjithshëm i kërkesave për lidhje të reja më së shumti kërkesa ka pasur nga konsumatorët shtëpiak (grupi tarifor 5 dhe 6) 24,635 apo 86.79%, pasuar nga kërkesat për lidhje të reja të grupit tarifor komercial 0.4 kV Kategoria II – grupi tarifor 4 që kanë qenë 3,401 apo 11.98%, ndërsa kërkesa për grupit tarifor 8 - Ndriçimi publik kanë qenë 346 apo 1.22%.

Nga numri i përgjithshëm i regjistrimeve të aplikuesve si konsumatorë në programin e faturimit “CCP”, konsumatorë shtëpiak janë 25,558 apo 86.25%, pasuar nga grupi tarifor 4 (0.4 kV Kategoria II – komercial) me 3,701 regjistrime apo 14.48%, si dhe grupi tarifor 8 (ndriçimi publik) me 374 regjistrime apo 1.26%.

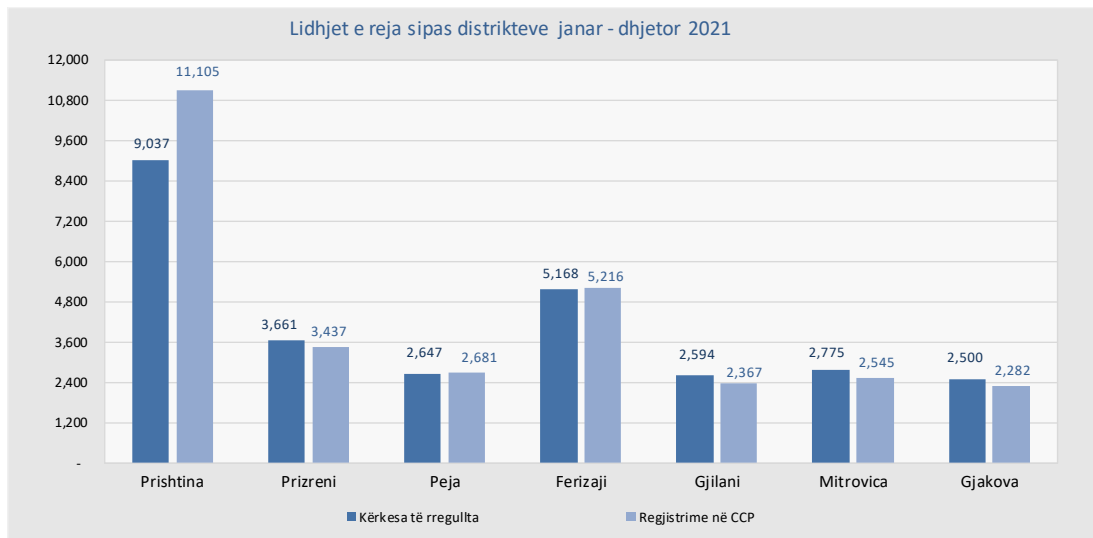

Fig. 6.31 Lidhjet e reja sipas distrikteve për vitin 2021

Nga diagrami i mësipërm vërehet se për vitin 2021 nga numri i përgjithshëm i kërkesave për lidhje të reja, më së shumti kërkesa ka pasur në distriktin e Prishtinës prej 9,037 apo 31.84%, pasuar nga distrikti i Ferizajt prej 5,168 apo 18.21 %, ndërsa më së paku kërkesa për lidhje të reja janë regjistruar në distriktin e Gjakovës prej 2,500 apo 8.81%. Gjithashtu, duhet theksuar se sa i përket regjistrimeve të kërkesave në programin e faturimit nga numri i përgjithshëm, më së shumti regjistrime ka qenë në distriktin e Prishtinës prej 11,105 apo 37.48%, pasuar nga distrikti i Ferizajt prej 5,216 apo 17.60%, ndërsa më së paku regjistrime janë evidentuar në distriktin e Gjakovës prej 2,282 apo 7.70 %.

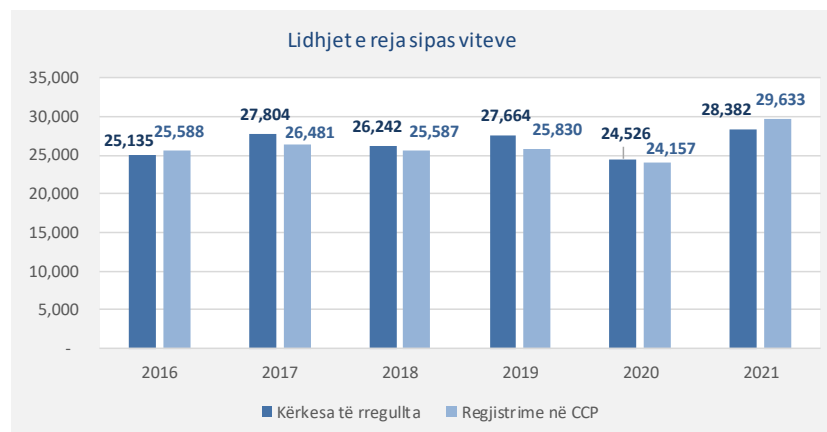

Fig. 6.32 Lidhjet e reja sipas viteve

Nga diagrami i mësipërm vërehet se gjatë vitit 2021 ka pasur 15.72% më shumë kërkesa për lidhje të reja se sa në vitin 2020, dhe 22.67% më shumë regjistrime të konsumatorëve se sa në vitin 2020.

6.8.3.2 Pëlqimet Elektroenergjetike

Nga të dhënat e prezantuara shihet se gjatë vitit 2021 në KEDS janë parashtruar 1,942 kërkesa për Pëlqime Elektroenergjetike, ndërsa të bartura nga viti 2020 kanë qenë 51 pëlqime.

Tab. 6.26 Pëlqimet Elektroenergjetike për vitin 2021

Distriktet	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Dhjetor	Gjithsej
Prishtina	28	36	46	49	32	59	42	50	39	30	49	50	510
Mitrovica	13	4	16	5	4	16	11	9	16	14	17	23	148
Peja	16	15	28	27	22	25	15	21	19	33	31	30	282
Gjakova	14	20	25	23	11	16	21	11	11	21	18	7	198
Prizreni	18	17	23	22	8	15	11	14	14	19	24	20	205
Ferizaj	18	37	47	30	28	27	32	50	32	56	41	37	435
Gjilani	8	7	14	14	9	14	19	16	19	9	16	19	164
Gjithsej	115	136	199	170	114	172	151	171	150	182	196	186	1,942

Nga tabela e mësipërme vërehet se nga numri i përgjithshëm i kërkesave për Pëlqim Elektroenergjetik për vitin 2021, më së shumti kërkesa janë regjistruar në distriktin e Prishtinës dhe atë 510 apo shprehur në përqindje 26.26%, pasuar nga distrikti i Ferizajt prej 435 apo 22.40%, ndërsa më së paku kërkesa ka pasur në distriktin e Mitrovicës prej 148 apo 7.62 %.

Tab. 6.27 Pëlqimet Elektroenergjetike sipas distrikteve për vitin 2021

Distriktet	Kërkesa për PEE 2020	Të shqyrtuara - PEE	Të shqyrtuara - Informatë	Të shqyrtuara - Përgjigje	Dërguar departamentev e tjera	Në proces
Prishtina	510	394	52	22	32	26
Mitrovica	148	105	19	9	10	10
Peja	282	210	13	41	15	9
Gjakova	198	122	35	12	32	5
Prizreni	205	148	33	9	2	14
Ferizaj	435	333	60	21	21	11
Gjilani	164	124	20	4	12	8
Gjithsej	1,942	1,436	232	118	124	83

Nga tabela e mësipërme vërehet se nga 1,942 kërkesa të aplikuesve për Pëlqim Elektroenergjetik për vitin 2021 dhe 51 të bartura nga viti 2020, janë shqyrtuar dhe lëshuar Pëlqimi Elektroenergjetik 1,436 kërkesa, 232 kërkesa janë shqyrtuar dhe është dhënë palëve Informatë lidhur me kërkesën e tyre për Pëlqim Elektroenergjetik, ndërsa sipas të dhënave të KEDS-it 124 kërkesa tjera gjithashtu janë shqyrtuar, por që sipas departamentit të Pëlqimeve Elektroenergjetike në kuadër të KEDS-it është konstatuar se këtyre kërkesave nuk duhet t'iu lëshohet Pëlqimi Elektroenergjetik, por që këto kërkesa janë deleguar të departamentet tjera, pjesa e mbetur prej kërkesave janë në proces të shqyrtimit.

Më poshtë është paraqitur diagrami i kërkesave për Pëlqime Elektroenergjetike për periudhën sipas viteve 2014 – 2021, dhe nga diagrami shihet qartë se për çdo vjet ka pasur rritje të kërkesave për Pëlqime Elektroenergjetike nga aplikuesit për kyçje, e qe krahasuar me vitin 2020 kemi një rritje prej 525 aplikacioneve apo shprehur në përqindje 37.05%.

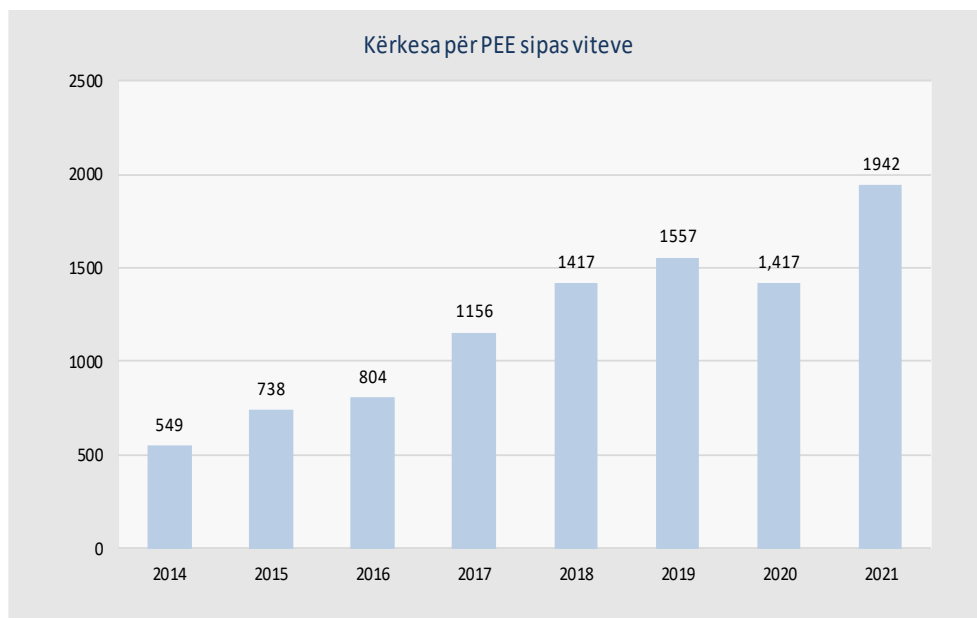

Fig. 6.33 Kërkesat për pëlqimet eektroenergjetike për periudhën 2014 – 2021

6.8.3.3 Ankesat e konsumatorëve të furnizuesi - KESCO

Sipas të dhënave të raportuara të KESCO-s gjatë vitit 2021 numri i përgjithshëm i ankesave të konsumatorëve të regjistruar në Departamentin për Konsumator në KESCO është 5,528 dhe të bartura nga viti i kaluar kanë qenë 1,918 ankesa, ndërsa të zgjidhura/përfunduara janë 4,900.

Më poshtë është paraqitur grafiku i ankesave të konsumatorëve të regjistruara dhe të zgjidhura për vitin 2021 sipas distrikteve.

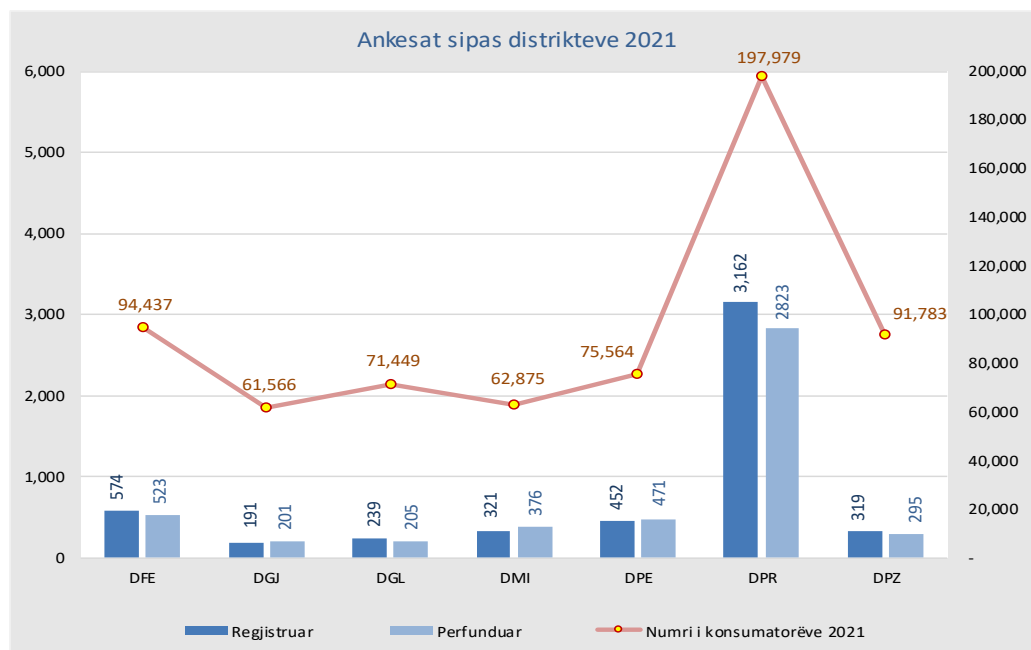

Fig. 6.34 Ankesat dhe numri i konsumatorëve sipas distrikteve, 2021

Nga figura e mësipërme shihet se përqindja më e lartë e ankesave të konsumatorëve të regjistruar në KESCO gjatë vitit 2021 është në distriktin e Prishtinës 60.14%, pasuar nga distrikti i Ferizajt me 10.92%, ndërsa përqindja më e ulët është në distriktin e Gjakovës prej 3.63%. Duhet theksuar se numri më i

madh i ankesave në distriktin e Prishtinës është kryesisht se Distrikti i Prishtinës ka edhe numrin më të madh të konsumatorëve në Kosovë. Gjithashtu nga figura e mësipërme shihet se përqindja më e lartë e ankesave të konsumatorëve të zgjidhura nga Departamenti i Konsumatorëve në KESCO në krahasim me numrin e përgjithshëm të ankesave të zgjidhura në nivel vendi është në distriktin e Prishtinës prej 57.68%, pasuar nga distrikti i Ferizajt prej 10.69%, ndërsa më e ulëta është në distriktin e Gjakovës prej 4.11%.

Më poshtë është paraqitur raporti i ankesave të konsumatorëve të parashtruara në KESCO me numrin e faturave/konsumatorëve sipas muajve.

Tab. 6.28 Raporti i ankesave dhe numrit të konsumatorëve sipas muajve për vitin 2021

Muaji	Ankesa	Numri i faturave / konsumatorëve	Raporti ankesa/konsumator
Janar	601	631,106	0.10%
Shkurt	565	631,854	0.09%
Mars	554	633,798	0.09%
Prill	572	635,942	0.09%
Maj	406	637,409	0.06%
Qershor	334	639,963	0.05%
Korrik	328	642,408	0.05%
Gusht	309	644,673	0.05%
Shtator	363	646,401	0.06%
Tetor	360	649,414	0.06%
Nëntor	390	652,159	0.06%
Dhjetor	476	655,653	0.07%
Gjithsej	5,258	7,700,780	0.07%

Nga të dhënat e raportuara nga furnizuesi KESCO shihet se numri i ankesave të regjistruara gjatë vitit 2021 është 5,258 e që paraqet 0.8% të numrit total të konsumatorëve, gjegjësisht 0.07% ndaj numrit të përgjithshëm të faturave vjetore.

Në figurën e mëposhtme është paraqitur numri i ankesave të regjistruara dhe të përfunduara sipas natyrës së ankesave për vitin 2021.

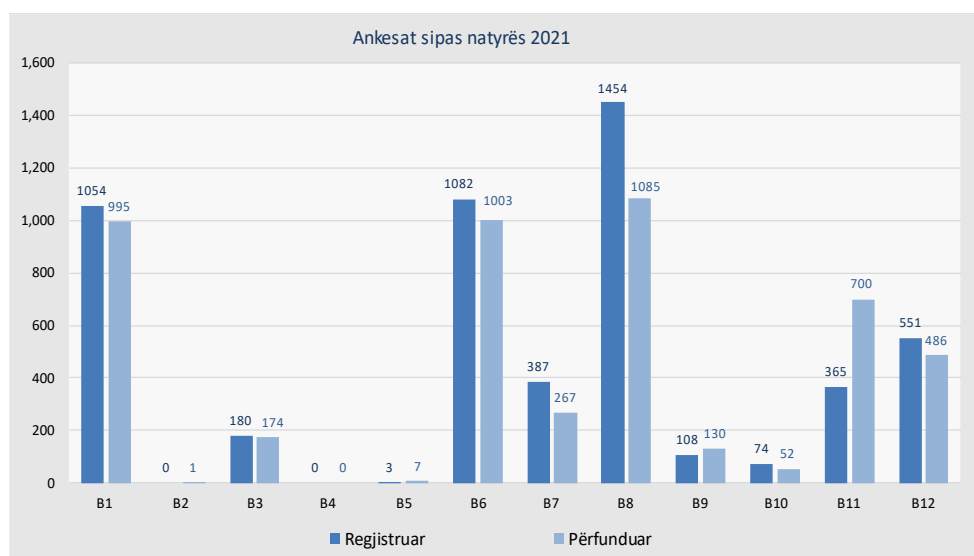

Fig. 6.35 Ankesat e konsumatorëve sipas natyrës për vitin 2021

Më poshtë janë paraqitur përshkrimet e natyrës së ankesave të konsumatorëve të parashtruara te Furnizuesi - KESCO:

B1 - Pagesë e pa regjistruar – kjo natyrë e ankesave ka të bëjë nëse konsumatori vë re se pagesa e bërë nga ai/ajo, nuk është regjistruar në llogarinë e tij (shifrën e tij), atëherë konsumatori duhet të paraqitet në KESCO, dhe të bëjë ankesë për pagesë të paregjistruar, duke bashkangjitur dëftesë-pagesën e tij dhe dëshmi të tjera.

B2 - Bilanci fillestar gabim - Kjo natyrë e ankesave ka të bëjë kur konsumatori ka vërejtur se gjatë bartjes së të dhënave fillestare është bërë gabim, dhe si të tillë kërkon që të përmirësohet bilanci fillestar.

B3 - Mosmarrja e faturave - Kjo natyrë e ankesave ka të bëjë me atë se faturat e energjisë elektrike nuk vijnë me rregull apo nuk vijnë fare, atëherë konsumatori bazuar në këtë konsumatori duhet të paraqet këtë natyrë të ankesave në KESCO në mënyrë që kjo mos të ndodhë në të ardhmen.

B4 – Mbilimiti - Kjo natyrë e ankesave ka të bëjë me ankesën e konsumatorit se është faturuar me mbi limit për shkak të gabimeve të leximit apo faturimit.

B5 - Ndryshim i paushallit - Kjo natyrë e ankesave ka të bëjë me atë se në rastet kur një kohë konsumatori ka qenë duke u faturuar paushall/pa matje, dhe se tani i është vendosur njehsori elektrik, dhe konsumatori dëshiron të faturohet sipas matjes që i regjistrohen në njehsor.

B6 - Lexim jo korrekt - Kjo natyrë e ankesave ka të bëjë me atë se konsumatorit nuk i përputhet shpenzimi i energjisë elektrike (kWh) i lexuar me shpenzimin e energjisë elektrike të faturuar, atëherë konsumatori duhet të parashtrorë ankesë ndaj kësaj natyre.

B7 - Lexim jo i rregullt - Kjo natyrë e ankesave ka të bëjë me atë se njehsori elektrik që regjistron energjinë e shpenzuar nuk është duke u lexuar me rregull, muaj për muaj, dhe rrjedhimisht kemi grumbullim të shpenzimit të energjisë elektrike vetëm në një faturë.

B8 - Njehsori jo i saktë - Kjo natyrë e ankesave ka të bëjë me atë nëse konsumatori dyshon se njehsori bën matje jo të saktë, atëherë duhet të paraqitet në KESCO dhe të bëjë ankesë për mos matje të saktë të pikës matëse.

B9 - Kërkesa për shlyerje të borxhit - Kjo natyrë e ankesave ka të bëjë me atë se nëse një konsumator ka privatizuar një ndërmarrje dhe në transaksionet e ndërmarrjes së privatizuar është një borxh që i takon ndërmarrjes së vjetër, atëherë duhet të kërkohej të shlyhet ky borxh dhe të ndërrohet emri, atëherë në këto raste konsumatori duhet të sjell të gjitha dokumentet e procesit të privatizimit dhe të dhënat e ndërmarrjes, në mënyrë që të procedohet me ankesë.

Sipas një vendimi të gjykatës, KESCO sh.a. është i obliguar që të bëjë shlyerjen e një borxhi në transaksionet e konsumatorit, atëherë konsumatori duhet të paraqitet në KESCO me të gjithë dokumentacionin përkatës.

Në rastet kur konsumatori ka pronë, që ka qenë e uzurpuar nga persona të ndryshëm dhe se kemi borxh të grumbulluar nga personat tjerë, atëherë konsumatori duhet të paraqitet në KESCO. dhe me vete të sjell dokumentet e lëshuara nga Agjencioni Kosovar i Pronës, i cili dëshmon se prona ka qenë e uzurpuar, atëherë bazuar në dokumentet e siguruara konsumatori kërkon që të shlyhet borxhi i kontestuar, por që natyrisht borxhi i pakontestuar duhet të paguhet.

B10 - Shkyçja pa njoftim - Kjo natyrë e ankesave ka të bëjë me atë se nëse konsumatori vlerëson se i ka ndodhur një shkyçje nga rrjeti elektrik pa njoftim.

B11 - Të tjera – kjo natyrë e ankesave ka të bëjë me atë se nëse asnjëra nga pikat e mësipërme nuk i përshtatet konsumatorit, atëherë konsumatori duhet të shkruaj me fjalë ankesën e tij.

B12 – Shfrytëzim i paautorizuar i energjisë elektrike (Rikthimi i humbjeve) – Kjo natyrë e ankesave të konsumatorëve ka të bëjë me ankesat të cilat ndërlidhen me shfrytëzimin e paautorizuar të energjisë elektrike, si shfrytëzimi i pa kontraktuar i energjisë elektrike, dhe vjedhja e energjisë elektrike.

Nga të dhënat e raportuara nga KESCO për vitin 2021, vërehet se nga numri i përgjithshëm i ankesave të konsumatorëve më së shumti ankesa ka pasur lidhur me njehsorin jo të saktë prej 1,454 apo shprehur në përqindje prej 27.65%, pasuar nga ankesat lidhur me lexime jo korrekte prej 1,082 apo shprehur në përqindje prej 20.58%, ndërsa më së paku ankesa ka pasur lidhur me ndryshimin e paushallit dhe atë vetëm 3 ankesa apo 0.06%.

Sipas të dhënave të KESCO, në vitin 2021 ankesat e konsumatorëve të regjistruara e të cilat kanë qenë lidhur me gabimet në lexim në pikën matëse (lexim jo korrekt dhe lexim jo i rregullt) kanë qenë 1,469 apo shprehur në përqindje 27.94% nga numri i përgjithshëm i ankesave të konsumatorëve të parashtruar, në vitin 2020 kanë qenë 2,246, në vitin 2019 numri ankesave që kanë qenë lidhur me gabimet në lexim të pikës matëse kanë qenë 1,589, në vitin 2018 kanë qenë 1,500, në vitin 2017 kanë qenë 3,955, si dhe në vitin 2016 kanë qenë 4,504. Nga të dhënat e raportuara vërehet se në vitin 2021 kemi një rënie të ankesave lidhur me gabimet në lexim në pikën matëse (lexim jo korrekt dhe lexim jo i rregullt),. Në përgjithësi duhet theksuar se numri i ankesave të konsumatorëve lidhur me gabimet në lexim të pikës matëse është në rënie e sipër dhe kjo fal mënyrës së re të leximit të pikës matëse me anë të pajisjes së dorës (ang. “Hand Held Unit”), e cila ka përmirësuar dukshëm leximin e pikave matëse dhe ka zvogëluar mundësinë e gabimeve gjatë leximit të pikës matëse, ngase leximi dhe faturimi bëhet në të njëjtën kohë.

Më poshtë është paraqitur figura me të dhënat e ankesave të zgjidhura nga KESCO për vitin 2021, apo më saktësisht statusi i ankesave të zgjidhura.

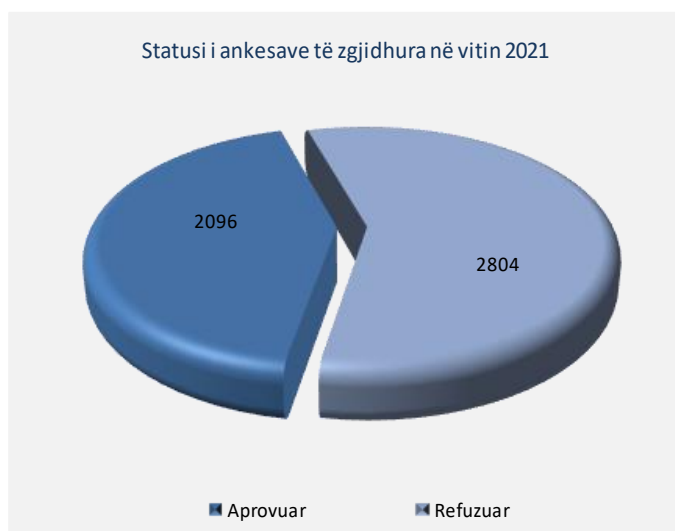

Fig. 6.36 Statusi i ankesave të konsumatorëve të zgjidhura për vitin 2021

Nga figura e mësipërme vërehet se KESCO nga 4,900 ankesa të zgjidhura të konsumatorëve, prej tyre 2,096 ankesa i ka aprovuar në favor të konsumatorëve apo 42.78%, ndërsa 2,804 i ka refuzuar, apo e shprehur në përqindje 57.22%.

Më poshtë është paraqitur diagrami me raportin e ankesave të parashtruara si dhe të zgjidhura tek furnizuesi KESCO sipas viteve 2014-2021.

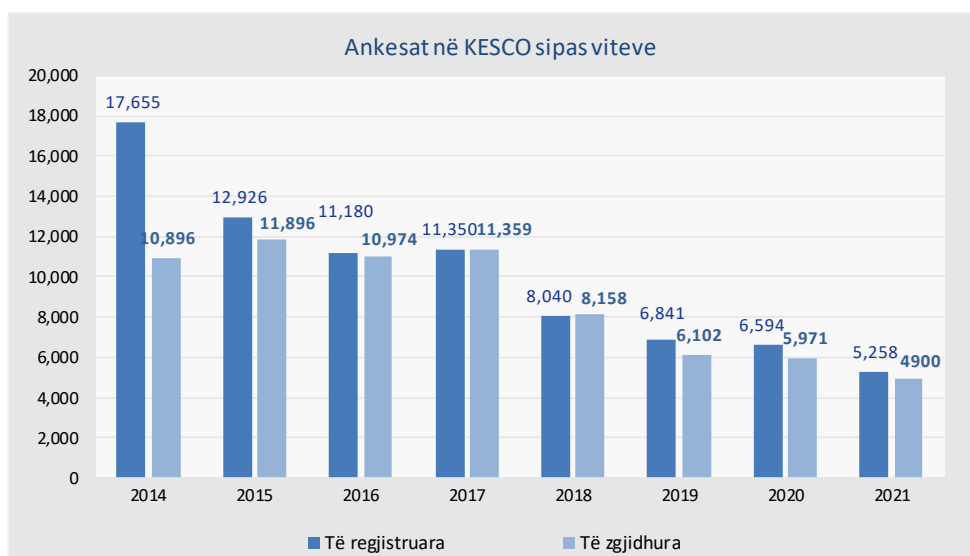

Fig. 6.37 Ankesat e konsumatorëve në KESCO sipas viteve

7 SEKTORI I ENERGJISË TERMIKE

Sektori i energjisë termike në Kosovë përbëhet nga katër sisteme: NQ Termokos – Prishtinë, NQ Gjakova – Gjakovë, NQ Termomit – Mitrovicë, dhe në Zveçan. Ky sektor ka një shtrirje mjaft të kufizuar në shkallë vendore, që plotëson afërsisht 3 - 5% të kërkesës së përgjithshme për ngrohje në Kosovë.

7.1 Karakteristikat teknike të sistemeve të energjisë termike

Sektori i energjisë termike në Kosovë përbëhet nga 4 sisteme të energjisë termike (ngrohjes qendrore) me një kapacitet të instaluar prodhues i cili vlerësohet të jetë rreth 289 MWTH. Ngrohtorja Termomit, Mitrovicë dhe e Zveçanit, për shkak të rrethanave të njohura, nuk i përgjigjen kërkesave për licencim / rregullim dhe monitorim nga ZRRE-ja, kështu që pamundësohet sigurimi i të dhënave përkatëse të azhurnuara; për këtë arsye në vijim paraqiten të dhëna të detajuara për NQ Termokos dhe NQ Gjakova.

7.1.1 Impiantet e prodhimit të energjisë termike

Impiantet për prodhimin e energjisë termike të NQ Termokos përbëhen nga ngrohtorja kryesore me kapacitet të përgjithshëm të instaluar prej 120 MWTH, dhe ngrohtorja ndihmëse në Qendrën Klinike Universitare me kapacitet prej 14 MWTH. Me kyçjen e stacionit të ekstraktimit të energjisë termike në njësitë B1 dhe B2 të TC Kosova B, këtij kapaciteti i është shtuar edhe kapaciteti i instaluar i kogjenerimit prej 140 MWTH. Duhet theksuar se kaldajat me mazut në ngrohtoren e NQ Termokos nuk janë dekomisionuar por ato shërbejnë si kapacitet rezervë për tu aktivizuar në rastet e ndonjë avarie eventuale në njësitë e TC Kosova B.

Ngrohtorja e re me biomasa e qytetit Gjakova është e pajisur me dy njësi për prodhimin vetëm të energjisë termike me kapacitet të instaluar 2 x 5.5 MWTH gjegjësisht 11 MWTH, dhe njësinë e kogjenerimit me kapacitet të prodhimit të energjisë termike 4 MWTH dhe kapacitet të prodhimit të energjisë elektrike 1.12MWEL. Pra me ngrohtoren e re NQ Gjakova ka një kapacitet termik të përgjithshëm të instaluar të prodhimit të energjisë termike prej 15 MWTH.

7.1.2 Sistemet e Shpërndarjes të Energjisë Termike

Sistemet e shpërndarjes së energjisë termike në Kosovë përbëhen nga rrjeti primarë i shpërndarjes që shtrihet deri në pikën e furnizimit në nënstacione, dhe nga rrjeti sekondar i cili shtrihet nga pika e furnizimit në nënstacione gjer tek shfrytëzuesit përfundimtarë.

Rrjeti primarë i shpërndarjes i NQ Termokosit ka një gjatësi traseje prej rreth 42 km respektivisht gjatësi tubacioni prej 84 km. Pjesë integrale e rrjetit të shpërndarjes është edhe stacioni i pompimit dhe shkëmbyesve të nxehtësisë i cili gjendet në Bregun e Diellit dhe 471 nënstacione aktive të cilat janë pika ndarëse ndërmjet rrjetit primar dhe sekondar. Përpos rrjetit ekzistues të shpërndarjes, në vitin 2014 është ndërtuar edhe rrjeti i transportimit të energjisë termike TC Kosova B – NQ Termokos, në gjatësi prej rreth 10.5 km.

Rrjeti primar i shpërndarjes i NQ Gjakova shtrihet në gjatësi prej rreth 15.5 km trase respektivisht tubacion në gjatësi 31 km. Pjesë përbërëse e këtij rrjeti janë edhe rreth 180 nënstacione aktive të cilat janë pika ndarëse ndërmjet rrjetit primar dhe sekondar.

Një përmbledhje e karakteristikave teknike të sistemeve të ngrohjes qendrore të NQ Termokos dhe NQ Gjakova, paraqitet në tabelën më poshtë.

Tab. 7.1 Të dhënat teknike të sistemeve të ngrohjes qendrore

Kompania (Qyteti)	Kapaciteti i instaluar [MW _{TH}]	Kapaciteti operacional [MW _{TH}]	Rrjeti i energjisë termike	
			Gjatësia e rrjetit (trasesë) [km]	Nr. i nënstacioneve
	2 x 58 = 116	2 x 49.3 = 98.6	Rrjeti i shpërnd.	
TERMOKOS (Prishtinë)	2 x 7 = 14	2 x 6.3 = 12.6	42.0	481
	1 x 4 = 4	3.6	Rrjeti i Transp.	(aktive-471)
	[Kogjenerimi] 2 x 70 = 140	2 x 68.7 = 137.4	10.5	
Nën-total	274.0	252.2	52.5	481
NQ GJAKOVA (Gjakovë)	2 x 5.5 = 11	2 x 5.5 = 11	Rrjeti i shpërnd.	302
	[kogjenerimi*] 1 x 4 = 4	[kogjenerimi*] 1 x 4 = 4	15.5	(aktive-180)
Nën-total	15.0	15.0	15.5	302
Total	289.0	267.2	68.0	783 (Aktive - 651)

* Njësia e kogjenerimit e NQ Gjakova ka kapacitetin termik 4MW_{TH} dhe kapacitetin elektrik 1.12 MW_{EL}

7.2 Zhvillimet kryesore në sektorin e energjisë termike

Për sa i përket zhvillimit të sektorit të energjisë termike në përgjithësi, fillimisht është me rëndësi të theksohet se, në tetor 2021 ka filluar Studimi i fizibilitetit për sistemet e reja të energjisë termike (ngrohjes qendrore) në tetë qytete të Kosovës. Ky studim, i cili zhvillohet në kuadër të platformës WBIF ku institucion udhëheqës financiar është Banka Evropiane Investive, do të analizoj arsyeshmërinë ekonomiko-financiare dhe teknike të krijimit të sistemeve të energjisë termike në 8 qytetet e Kosovës – Pejë, Prizren, Gjilan, Ferizaj, Mitrovicë, Drenas, Obiliq dhe Zveçan.

Ky projekt do të ketë ndikim pozitiv në stabilitetin energjetik të Kosovës në radhë të parë duke reduktuar dukshëm përdorimin e energjisë elektrike për ngrohje, si dhe do të ketë efekt pozitiv në ruajtjen e ambientit duke kontribuar në arritjen e caqeve të efijencës së energjisë dhe burimeve të ripërtëritshme.

7.2.1 Zhvillimet në NQ Termokos

Me qëllim të plotësimit të kërkesave në rritje për kycje në sistemin e NQ Termokos, gjatë vitit 2021 janë zhvilluar një numër i projekteve rehabilituese dhe të zgjerimit, kryesisht në rrjetin e shpërndarjes, që janë në faza të ndryshme të zhvillimit. Përkundër pengesave të shkaktuara nga pandemia COVID-19 është shënuar progres i dukshëm në ecurinë e këtyre projekteve.

Në prill të 2021 ka përfunduar Projekti i Komisionit Evropian IPA 2015: Rehabilitim i rrjetit e nënstacioneve, si dhe zgjerim i rrjetit dhe nënstacione të reja. Në kuadër të këtij projekti janë realizuar:

- Rehabilitimi i rrjetit të shpërndarjes (zëvendësimi i tubacioneve të vjetra me gypa të rijë të paraizoluar) – rreth 3.28 km trase respektivisht 6.5 km tubacion; rehabilitimi ka përfshirë rajonet:

Qendër: 1 km trase, Dardani: 0.79 km trase, Kodra e Diellit: 1.18 km trase, Ulpiana 0.24 km trase dhe Kalabri një segment shumë i shkurtër prej vetëm 0.07 km.

- Rehabilitimi i 121 nënstacioneve termike të ndërtesave rezidenciale dhe komerciale e institucionale – Dardania: 37, Ulpiana: 31, Qendra: 29, , Kodra e Diellit: 19, QKUK: 5. Në kuadër të rehabilitimit përfshihet edhe instalimi i valvulave rregulluese (kontrolluese) te presionit diferencial.
- Zgjerimi i rrjetit në total 3.96 km trase respektivisht 7.92 km tubacion i ri – Qendra: 0.66 km trase, Kodra e Diellit: 0.048 km trase, 0.574 km trase, Dardania: 0.617 km trase, Kalabria: 1.028 km trase dhe Mati: 1.035 km trase.
- 51 Nënstacione termike të reja – Qendra: 12, Ulpiana: 5, Kalabria: 29, Mati: 4 dhe 1 Nënstacion termik i Objektivit i drejtorisë së Doganave të Kosovës.

Fig. 7.1 Pamje nga punimet në rehabilitimin e rrjetit dhe nënstacioneve

Me finalizimin e këtij projekti pritet të arrihet reduktim i humbjeve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë termike dhe të përmirësohet kualiteti i ngrohjes në disa pjesë ku janë më problematike; po ashtu zgjerimi i rrjetit ka ndikuar në rritjen e numrit të konsumatorëve që përfitojnë furnizim me energji termike (ngrohje qendrore), respektivisht është shtuar sipërfaqja për ngrohje të hapsirave që mbulohet nga shërbimi i furnizimit me ngrohje qendrore nga Termokos.

Në vijim të marrëveshjes financiare mes Qeverisë Gjermane dhe Qeverisë së Kosovës për mbështetje financiare në kuadër të Programit për sektorin e energjisë VIII dhe IX, në maj 2021 ka filluar projekti për rehabilitim dhe zgjerim të rrjetit të NQ Termokos. Ky projekt që udhëhiqet nga Banka Gjermane për Zhvillim (KfW) është në fazën fillestare të realizimit dhe përmban këto komponente kryesore:

- Rehabilitimi i rrjetit të shpërndarjes së NQ Termokos: Rehabilitim i rrjetit (zëvendësimi i tubacioneve) në gjatësi prej 6.5 km trase, në lagjet Qendër, Ulpianë dhe Kodra e Diellit;
- Zgjerimi i rrjetit me segmente të reja në gjatësi të përgjithshme 16.15 km trase: Mati 1 7.15 km, Qendra lindje 3 km, Arbëria 3 km, dhe dendësim i rrjetit në pjesë të ndryshme të qytetit 3 km trase;
- Rehabilitimi dhe modernizimi i 235 nënstacioneve ekzistuese në lagjet Ulpiana, Dardania, Kodra e Diellit dhe Qendër;
- Instalimi i 320 nënstacioneve të reja pothuajse në të gjitha lagjet e qytetit – aty ku planifikohet zgjerimi dhe dendësimi i rrjetit; duhet të theksohet se numri më i madh i nënstacioneve të reja (141) janë planifikuar në lagjen Mati 1.
- Ndërtimi i rezervuarit për deponim të ngrohjes me kapacitet 800 m³.

- Përmirësimi i sistemit të mbajtjes së presionit në rrjetin primarë përfshirë edhe instalimin e pompave të reja, dhe sistemin e kontrollit në distancë – SCADA.

Ky projekt, që është fazën e realizimit, parashihet të financohet në pjesën më madhe si donacion nga Qeveria Gjermane në vlerë 10 mil € dhe Qeveria e Luksemburgut 2.3 mil €, fonde që do të ndahen dhe menaxhohen përmes KfW, si dhe një shumë më e vogël prej 1.5 mil € planifikohet si vetëfinansim nga Termokosi.

Për shkak të ngecjeve në procesin e tenderimit të furnizimit dhe instalimit të matësve edhe gjatë vitit 2021 nuk ka filluar ekzekutimi i punimeve të projektit të MCC - SHBA (“Millenium Challenge Corporation”) ‘Matja e ngrohjes qendrore’ në kuadër të Programit ‘Spektri i Energjisë së Besueshme’. Megjithatë, krahas përfundimit të fazës së tenderimit, janë zhvilluar aktivitetet përgatitore dhe të asistencën në kuadër të këtij projekti.

Me instalimin e matësve individual të ngrohjes në nivel apartamenti do të lehtësohet faturimi i bazuar në konsumin e matur, dhe duke krijuar një sistem modern të faturimit për Termokos, synohet të arrihet shfrytëzimi efikas i energjisë termike. Përndryshe projekti ‘Matja e Ngrohjes Qendrore’ në vlerë të paraparë prej 10.9 mil \$, si donacion nga MCC – SHBA, përmban këto komponente:

- Instalimin e matësve individual të energjisë termike respektivisht alokatorëve të nxehtësisë;
- Instalimin e valvulave termostatike dhe pompave qarkulluese;
- Zhvillimin e softverit për faturim dhe lexim të konsumit të energjisë termike;
- Asistencë në përmirësimin e shërbimeve të faturimit bazuar në konsumin e matur.

Realizimi i tërësishëm i këtij projekti do të mundësoj matjen e konsumit dhe implementimin e faturimit bazuar në matjen e regjistruar të konsumit, me çka do të arrihet kursimi i energjisë termike që do të liroj kapacitetet për zgjerim të bazës së konsumatorëve, respektivisht do mundësoj kyçjen në sistemin e ngrohjes të një numri të konsiderueshëm të konsumatorëve që aktualisht shfrytëzojnë energjinë elektrike për ngrohje të hapësirave.

Lidhur me projektet zhvillimore duhet theksuar këto projekte janë të përfshira në Planin Zhvillimor dhjetë (10) vjeçar të NQ Termokos, i miratuar nga Bordi ZRRE-së. Plani Zhvillimor paraqet masat efikase që do të merren për të garantuar përshtatshmërinë e sistemit dhe për të siguruar furnizim sa më të mirë me energji termike (ngrohje qendrore), duke përfshirë planifikimet për projektet rehabilituese dhe të zgjerimit të infrastrukturës së sistemit të ngrohjes qendrore në komunën e Prishtinës, gjatë dhjetë (10) vjetëve të ardhshme.

7.2.2 Zhvillimet në NQ Gjakova – Projekti i ndërrimit të lëndës djegëse dhe kogjenerimi

Projekti kryesor zhvillimorë i NQ Gjakovës është ndërtimi i Ngrohtores së re me biomasë që përfshinë edhe njësinë e ko-gjenerimit të energjisë elektrike dhe asaj termike. Gjatë vitit 2021 janë përfunduar tërësisht punimet me fazën testuese të njësisë së kogjenerimit që është zhvilluar në periudhën 27 maj – 7 qershor 2021. Përderisa faza testuese e njësisë të prodhimit të energjisë termike është kryer më herët në janar 2021. Ky projekt në vlerë prej rreth 13.5 milion €, është përkrahur financiarisht nga Komisioni Evropian - Zyra në Kosovë përmes fondeve të IPA-2015.

Të dhënat kryesore:

- 2 njësi për prodhim vetëm të energjisë termike (ngrohjes) me kapacitet $2 \times 5.5 \text{ MW}_{\text{TH}}$;

- 1 njësi e kogjenerimit (bashkëprodhimit) të energjisë elektrike dhe termike me kapacitet termik: 4 MW_{TH} dhe kapacitet elektrik: 1.2 MW_{EL}
- Total kapaciteti termik: 15 MW_{TH} dhe Kapaciteti elektrik 1.2 MW_{EL}

Projekti, ndër tjera, ka përfshirë edhe instalimet e pajisjeve përkatëse të ngrohtores së re dhe kyçjen në rrjetin e shpërndarjes së energjisë termike respektivisht të energjisë elektrike.

Fig. 7.2 Ngrohtorja e re me biomasë

Ky projekt do të mundësoj një qëndrueshmëri operacionale dhe financiare të NQ Gjakovës, ku konkretisht ndikimi kryesor paraqet zëvendësimi i lëndës djegëse – mazutit (që për shkak të kostos së lartë në masë të madhe është subvencionuar nga Buxheti i Kosovës) me biomasë. Përveç furnizimit cilësor të konsumatorëve me ngrohje qendrore, ky projekt po ashtu ndikon pozitivisht në rritjen e efijencës së energjisë dhe në mbrojtjen e ambientit.

Në vijim të përpjekjeve për rehabilitimin e sistemit të ngrohjes qendrore dhe përmirësimit të performancës së sistemit përkatësisht ndërmarrjes, në fund të vitit 2021 ka filluar realizimi i projektit “Përmirësimi i performancës së sistemit të ngrohjes qendrore të Gjakovës”; ky projekt përkrasht financiarisht nga Sekretariati Shtetërorë për Qështje Ekonomike i Zvicrës (SECO), në vlerë 5.5 mil € dhe nga Komuna e Gjakovës në vlerë 500 mijë €.

Ky projekt, që është fazën fillestare të realizimit, synon rehabilitimin e sistemit të shpërndarjes dhe rritjen e efijencës së energjisë, si dhe ngritjen e performancës operative dhe financiare të ndërmarrjes; përmban 4 komponente kryesore:

- Zhvillimin korporativ të ndërmarrjes – ngrohtores së qytetit Gjakova;
- Rehabilitimin e rrjetit të shpërndarjes dhe nënstacioneve: planifikohet zëvendësimi i rreth 9.7 km tubacion ku në pjesën më madhe parashihet zëvendësimi i 6.2 km gypa të vjetër të çelikut; rehabilitimi i 342 nënstacioneve termike që përshinë instalimin e pajisjeve (instrumenteve) kontrolluese të presionit/temperaturës/rrjedhjes dhe pajisjeve matëse;

- Rehabilitimin e rrjetit të brendshëm (rrjetit sekondarë) dhe 14 nënstacione termike të Spitalit rajonal të Gjakovës; dhe
- Kyçjen në sistemin e ngrohjes qendrore të 13 objekteve të reja – kryesisht publike, ku përfshihet edhe instalimi i nënstacioneve të reja.

7.3 Performanca e ndërmarrjeve të energjisë termike

Në sezonin 2020/2021 NQ Termokos ka vijuar me trendin pozitiv të prodhimit dhe furnizimit të qëndrueshëm me energji termike, duke ofruar furnizim të pandërprerë 24 h, që kryesisht është rrjedhojë e prodhimit të mjaftueshëm nga impiantet e kogjenerimit në TC Kosova B, por edhe realizimit të projekteve rehabilituese të rrjetit dhe nënstacioneve termike.

Sa i përket NQ Gjakovës duhet përmendur se në sezonin 2020/2021 ka operuar vetëm në periudhat testuese, kështu që, përveç në periudhën testuese të startimit të stabilimenteve të prodhimit të energjisë termike, nuk ka ofruar furnizim me energji termike. Rrjedhimisht në këtë kapitull nuk janë paraqitur të dhënat përkatëse të prodhimit, furnizimit me energji termike dhe të dhënat tjera për sezonin 2020/2021.

7.3.1 Prodhimi, furnizimi dhe humbjet në NQ Termokos

- Prodhimi i energjisë termike

NQ Termokos e ka bazuar prodhimin e energjisë termike nga impiantet e kogjenerimit në TC Kosova B; në fakt në sezonin 2020/2021 i tërë prodhimi i energjisë termike ka qenë nga impiantet e kogjenerimit në TC Kosova B, ashtu që nuk ka qenë e nevojshme aktivizimi i kaldajave me mazut në Ngrrohtoren e Termokosit.

Sasia e energjisë termike e ekstraktuar nga kogjenerimi në sezonin 2020/2021 ka qenë 288,653 MWhTH, që është për 41,920 MWhTH ose 17% më e madhe se sasia e energjisë termike në sezonin e kaluar (246,733 MWhTH). Ndërsa sasia e pranuar energjisë termike në stacionin e shkëmbimit të nxehtësisë në NQ Termokos ka qenë 282,881 MWhTH, që gjithashtu paraqet një rritje prej 40,852 MWhTH ose 16.88% në krahasim me sezonin e kaluar (242,029 MWhTH).

Të dhënat e përmbledhura të prodhimit të energjisë termike nga kogjenerimi, janë paraqitur në tabelën vijuese:

Tab. 7.2 Prodhimi i energjisë termike nga kogjenerimi

Energjia Termike nga Kogjenerimi – NQ Termokos, Sezoni 2020/2021			
Muaji	Njësia	En.term. e ekstraktuar (matur në TC Kosova B)/Prodhimi Bruto	En.term. e pranuar (matur në NQ Termokos)/Prodhimi neto
Tetor 2020	MWh _{TH}	15,501	15,191
Nëntor 2020	MWh _{TH}	39,184	38,400
Dhjetor 2020	MWh _{TH}	49,193	48,209
Janar 2021	MWh _{TH}	53,622	52,550
Shkurt 2021	MWh _{TH}	45,308	44,402
Mars 2021	MWh _{TH}	50,273	49,268
Prill 2021	MWh _{TH}	35,572	34,861
Gjithsej	MWh_{TH}	288,653	282,881

- Furnizimi me energji termike

Në sezonin 2020/2021 NQ Termokos gjithashtu ka vazhduar me furnizim të mjaftueshëm sasiore dhe kualitativ të energjisë termike, që kryesisht është rrjedhojë e përmirësimit në vazhdimësi të prodhimit të energjisë termike, si dhe mirëmbajtjes, riparimeve dhe rehabilitimit të rrjetit.

Furnizimi i konsumatorëve me energji termike (ngrohje qendrore), në këtë sezonë vlerësohet të jetë 253,210 MWh_{TH}, që paraqet rritje prej 33,293 MWh_{TH} ose 15.14 % në krahasim me sezonin paraprak 2019/2020 (219,917 MWh_{TH}). Ky furnizim i realizuar është mjaft i kënaqshëm dhe ka përbushur planifikimet dhe objektivat për një furnizim të mjaftueshëm dhe cilësor.

- Humbjet në sistem

Sistemi i energjisë termike i NQ Termokos ka specifikat e veta sa i përket humbjeve në sistem, për shkak të integritetit të energjisë termike nga kogjenerimi. Pra, humbjet në rrjet përfshijnë dy komponentë: humbjet në rrjetin e transportit TC Kosova B – NQ Termokos dhe humbjet në rrjetin primar të shpërndarjes.

Humbjet në rrjetin e transportimit të energjisë termike TC Kosova B – NQ Termokos, në gjatësi prej 10.5km, janë përcaktuar nga matjet që janë kryer në stacionin e ekstraktimit të energjisë termike në TC Kosova B dhe në stacionin e pranimit të energjisë termike në NQ Termokos. Nga matjet që janë kryer në periudhën tetor 2020 – prill 2021 rezulton se humbjet sasiore në këtë periudhë janë 5,772 MWh_{TH} gjegjësisht 2%, që paraqet një rritje shumë të vogël prej 0.09% në krahasim me sezonin e kaluar. Në tabelën vijuese janë dhënë detaje për humbjet në rrjetin e transportimit të energjisë termike.

Tab. 7.3 Energjia termike dhe humbjet e në rrjetin e transmetimit TC Kosova B – NQ Termokos– sezoni 2020/2021

Humbjet në rrejtin e trans. En. Term. Sezoni 2020-2021	Tetor	Nëntor	Dhjetor	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Total
Energjia termike e ekstraktuar - matur në TC Kosova B [MWh]	15,501	39,184	49,193	53,622	45,308	50,273	35,572	288,653
Energjia termike e pranuar - matur në NQ Termokos [MWh]	15,191	38,400	48,209	52,550	44,402	49,268	34,861	282,881
Humbjet në sasi të energjisë [MWh]	310	784	984	1,072	906	1,005	711	5,772
Humbjet në [%]	2.00%	2.00%	2.00%	2.00%	2.00%	2.00%	2.00%	2.00%

Humbjet në rrjetin primar të shpërndarjes së energjisë termike normalisht përcaktohen nga matjet e energjisë termike në hyrje të rrjetit të shpërndarjes dhe nga furnizimi i energjisë termike në nënstacionet e konsumatorëve. Mirëpo, në mungesë të matjes së tërësishme të furnizimit të energjisë termike (në nënstacione), për llogaritjen e furnizimit janë bërë disa përafrime duke përdorur në radhë të parë parametrat si: kërkesën specifike për kapacitetin ngrohës (W/m²) dhe orë e ngarkesës së plotë respektivisht konsumin specifik (kWh/m²). Vlera e përllogaritur e konsumit është 253,210MWhTh. Duke zbritur këtë vlerë të konsumit nga sasia e energjisë termike e futur në rrjetin e shpërndarjes (282,111MWhTh) rezulton se humbjet sasiore në rrjetin e shpërndarjes për sezonin 2020/2021 janë 28,901 MWhTh, që në përqindje paraqet 10.24%. Ky nivel i humbjeve paraqet një rritje prej 1.36% krahasuar me sezonin e kaluar (8.88%); kjo rritje e humbjeve është si pasojë e punimeve në rehabilitim të rrjetin që janë kryer edhe gjatë një pjese të sezonit të ngrohjes, ku ka qenë e nevojshme të bëhen testime hidraulike në segmente të caktuara të rrjeti, e po ashtu kur janë instaluar nënstacionet e reja fillimisht rrjeti sekondarë është mbushur me ujë nga rrjeti primarë.

Në tabelën vijuese janë paraqitur të dhënat e përmbledhura për prodhimin, furnizimin dhe humbjet e tërësishme në rrjet – rrjetin e transportimit të energjisë termike dhe në rrjetin e shpërndarjes:

Tab. 7.4 Performanca energjetike e NQ Termokos – sezoni 2020/2021

NQ Termokos - Sezoni i Ngrohjes 2020/2021		
Përshkrimi	Njësia	Vlera
Prodhimi bruto në stabilimentet e ngrohtores	[MWh _{th}]	0
Prodhimi bruto në stabilimentet e kogjenerimit	[MWh _{th}]	288,653
Humbja sasiore në rrjetin e transportit (TC Kosova B - NQ Termokos)	[MWh _{th}]	5,772
Humbjet në përqindje në rrjetin e transportit	[%]	2.00
Konsumi vetanak	[MWh _{th}]	770
Prodhimi neto i energjisë termike	[MWh _{th}]	282,111
Humbjet sasiore në rrjetin e shpërndarjes	[MWh _{th}]	28,901
Humbjet në përqindje në rrjetin e shpërndarjes	[%]	10.24
Furnizimi i konsumatorëve me energji termike	[MWh _{th}]	253,210

7.4 Faturimi, arkëtimi dhe sipërfaqja e ngrohjes

7.4.1 Faturimi dhe arkëtimi

Në lidhje me faturimin fillimisht duhet përmendur se edhe në sezonin 2020/2021, faturimi i konsumatorëve të energjisë termike kryesisht ka qenë i bazuar në sipërfaqen e ngrohjes (për metër katror), ndërsa një numër më i vogël i konsumatorëve janë faturuar bazuar në konsumin e matur. Konkretisht në NQ Termokos numri i konsumatorëve të faturuar me matje ka arritur në 125 konsumatorë, kryesisht komercial e institucional.

NQ Termokos në sezonin 2020/2021 ka shënuar një rritje të faturimit në krahasim me sezonin e kaluar, që është kryesisht rrjedhojë përmirësimit të vazhdueshëm të furnizimit. Faktikisht faturimi në sezonin 2020/2021 ka qenë 7,212,260 €, që paraqet një rritje prej 830,458 € ose 13% në krahasim me sezonin 2019/2020 (6,381,802 €). Kjo paraqet një rritje të dukshme të faturimit që është rrjedhojë e rritjes së numrit të konsumatorëve gjegjësisht sipërfaqeve ngrohëse dhe po ashtu rrjedhojë e zgjatjes së sezonit të ngrohjes gjer me 27 prill për shkak të temperaturave të ulëta atmosferike.

Nga faturimi total i realizuar në sezonin 2020/2021 prej 7,212,260 €, faturimi me matje ka qenë 2,702,609€ ndërsa dhe pa matje 4,509,651€; raporti i faturimit me matje dhe pa matje si dhe vlerat respektive janë paraqitur në diagramin më poshtë.

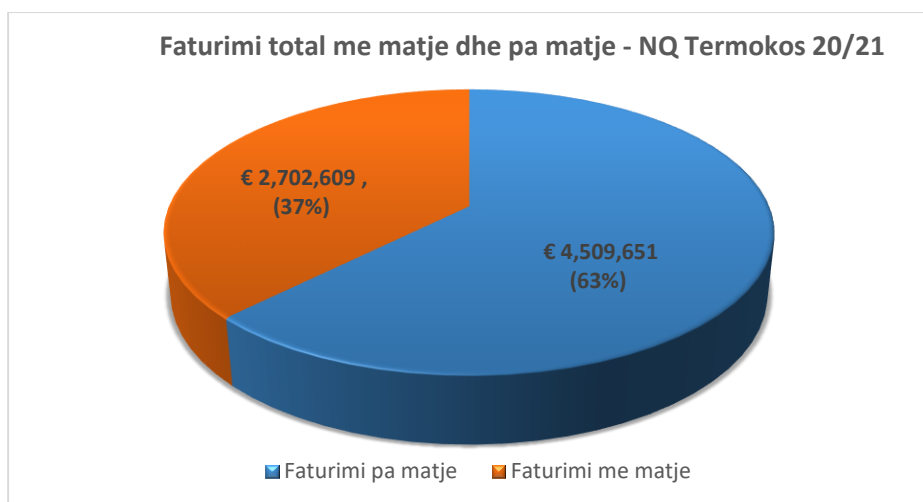

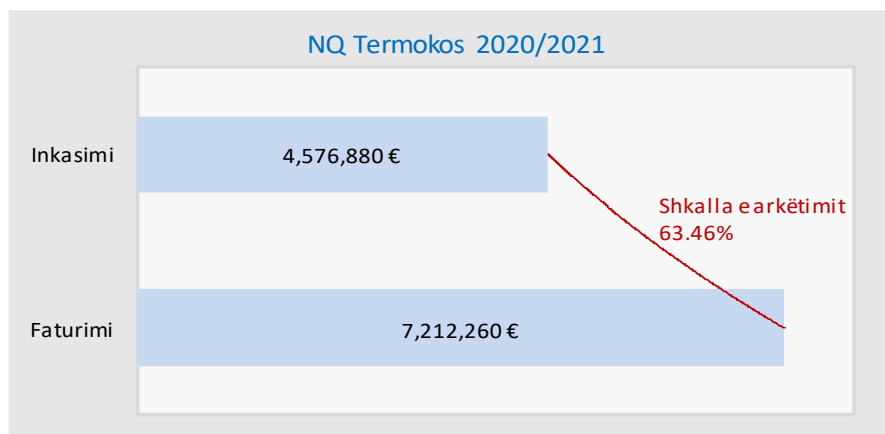
Fig. 7.3 Pjesëmarrja e vlerave të faturimit me matje dhe pa matje në faturimin total

NQ Termokos në sezonin 2020/2021 ka arkëtuar shumën prej 4,576,880 € që paraqet shkallën e përgjithshme të arkëtimit prej 63.46%. Duhet theksuar se niveli i arkëtimit ka shënuar një rritje prej 1.18% në krahasim me sezonin e kaluar 2019/2020 ku përqindja e arkëtimit ishte 62.28%. Duhet përmendur se në këtë sezonë arkëtimi i pagesave nga grupi i konsumatorëve shtëpiak është dukshëm më i ulët (51.69%); përderisa arkëtimi i pagesave të Konsumatorëve komercial e institucional ka qenë 75.00%.

Detajet në lidhje me faturimin dhe arkëtimin janë treguar në tabelën dhe grafikun e mëposhtëm

Tab. 7.5 Faturimi dhe arkëtimi – sezoni 2020/2021

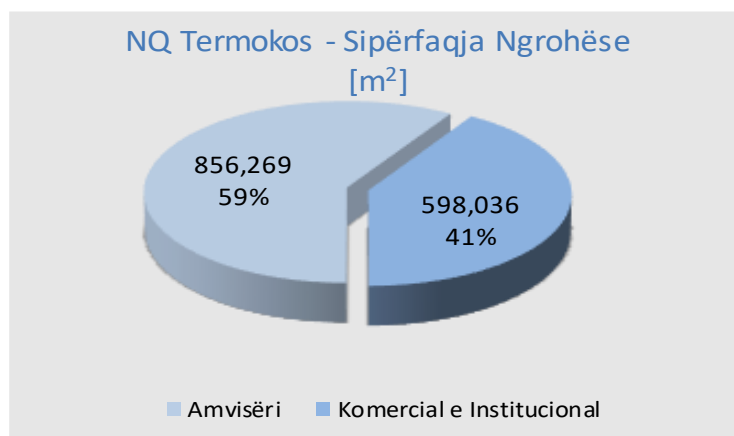
Sezoni i ngrohjes 2020/2021	Sipërfaqja ngrohëse [m ²]	Pjesëmarrja në përqindje	Faturimi [€]	Arkëtimi [€]	Shkalla e arkëtimit [%]
NQ "Termokos" Prishtina					
Amvisëri	856,269	58.88%	3,571,198	1,846,124	51.69%
Komercial e Institucional	598,036	41.12%	3,641,062	2,730,756	75.00%
Gjithsej	1,454,305	100.00%	7,212,260	4,576,880	63.46%

Fig. 7.4 Faturimi dhe arkëtimi NQ Termokos – sezoni 2020/2021

7.4.2 Sipërfaqja për ngrohje

Në sezonën 2020/2021 NQ Termokos ka pasur sipërfaqen e përgjithshme ngrohëse të konsumatorëve prej 1,454,305 m², që paraqet një rritje prej 120,657 m² ose 9.05% në krahasim me sipërfaqen ngrohëse në sezonin 2019/2020 (1,333,648 m²). Kjo është kryesisht rezultat i projekteve për dendësimin dhe zgjerimin e rrjetit, ku kryesori ka qenë projekti i financuar nga EU.

Në grafikët e mëposhtëm paraqiten sipërfaqet ngrohëse të NQ Termokos, të ndara sipas grupeve të konsumatorëve.

Fig. 7.5 Sipërfaqja ngrohëse sipas grupeve të konsumatorëve në sezonin 2020/2021

8 SEKTORI I GAZIT NATYROR

8.1 Perspektiva e zhvillimit të sektorit të gazit natyror në Kosovë

Me qëllim të hapjes së perspektivës së zhvillimit të sektorit të gazit natyror dhe njëkohësisht përmbushjes së obligimeve që Kosova i ka ndaj Traktatit të Komunitetit të Energjisë, Parlamenti i Kosovës në qershor 2016, në kuadër të pakos së ligjeve të energjisë, ka miratuar Ligjin për Gazin Natyror, Nr.05/L-082.

Me këtë ligj është bërë transpozimi i pakos së tretë të legjislacionit Evropian relevant për gazin natyror, kryesisht:

- Direktiva Nr. 2009/73/EC për Rregullat e Përbashkëta për Tregun e Brendshëm të Gazit Natyror; dhe
- Rregullorja Nr. 715/2009/EC për Kushtet e Qasjes në Rrjetet e Transmisionit të Gazit Natyror.

Ligji për gazin natyror shtron bazat për kornizën ligjore dhe rregullative për transmisionin, shpërndarjen, deponimin dhe furnizimin me gaz natyror dhe për operimin e sistemeve të transmisionit dhe shpërndarjes së gazit. Rrjedhimisht me këtë ligj përcaktohet organizmi dhe funksionimi i sektorit të gazit natyror dhe qasja në rrjetet dhe tregun e gazit.

Strategjia e energjisë e Kosovës 2017-2026 në Objektivin '4' ka përfshirë zhvillimin e infrastrukturës së gazit natyror, përmes lidhjes (kçqjes) me projektet e infrastrukturës së gazit në rajonin e Evropës Juglindore, sidomos me projektin e gazsjellësit TAP ("Trans-Adriatik-Pipeline" – Gazsjellësi Përtej Adriatikut) dhe me Unazën e Gazit të Komunitetit të Energjisë. Lidhur me këtë duhet theksuar se projekti i gazifikimit respektivisht zhvillimit të infrastrukturës së gazit është renditur në listën e projekteve prioritare infrastrukturore - fusha e energjisë, të miratuar nga Këshilli Kombëtar për Investime dhe nga Qeveria e Kosovës.

Vlerësohet se projekti i gazsjellësit TAP do ketë ndikim pozitiv në zhvillimin e infrastrukturës së gazit në Komunitetin e Energjisë respektivisht në rajonin e Evropës Juglindore, duke ofruar mundësi për lidhjen e projekteve të planifikuara rajonale si gazsjellësi Jon-Adriatik (IAP), ALKOGAP dhe Interkonekcioni Maqedoni e Veriut - Kosovë, projekte këto që e plotësojnë të ashtuquajturën 'Unaza e Gazit e Komunitetit të Energjisë'.

Me operacionalizimin e gazsjellësit Transadriatik (TAP) përgjatë 878 kilometrave të trajektores së tij në Greqi, Shqipëri, Detin Adriatik e Itali, janë mundësuar rrjedhat e para të gazit nga burimet e gazit "Shah Deniz II" në Azerbajxhan. Kapaciteti fillestarë i TAP është 10 miliardë metër kub (bcm) për vit, me mundësi shtimi gjer në 20 bcm për vit. TAP do lejoj kçqjet interkonektive (intekonekcionet) përgjatë gazsjellësit për të furnizuar me gaz projektet tjera regjionale. Pra me marrëveshjet shtetërore me shtetet "nikoqire" (Greqia, Shqipëria dhe Italia) janë para-përcaktuar vendet e kçqjes dhe sasitë respektivisht kapacitetet e gazit.

Në këtë kontekst të zhvillimeve rajonale në sektorin e gazit, këtyre 2 - 3 viteve të fundit janë ndërmarrë një numër aktivitete të ndërlidhura me projektet aktuale të gazsjellësve rajonal si Studimi i parafizibilitetit për projektin e Gazsjellësit Shqipëri – Kosovë (ALKOGAP) dhe Gazsjellësin Maqedoni e Veriut – Kosovë:

Fig. 8.1 Projektet e Infrastrukturës rajonale të gazit dhe opsionet për kyçjen e Kosovës (përfshirë ALKOGAP dhe interkoneksionin e gazit Maqedoni e Veriut - Kosovë)

Zhvillimi kryesor gjatë vitit 2021 ka qenë fillimi i hartimit të Planit Nacional të Zhvillimit të Sektorit të Gazit dhe Rishikimi dhe Asistenca për Kornizën Rregullative, I financuar përmes platformës së WBIF, ku Institucion financiar udhëheqës është BERZH. Ky plan do adresoj zhvillimin e një plani gjithëpërfshirës afat-mesëm dhe identifikimin e projekteve kryesore të gazit, me objektiv kryesor të zhvillimit të infrastrukturës përkatëse të gazit Brenda vendit. Po ashtu ka edhe rishikimin e kornizës rregullative, vlerësimin organizativ dhe institucional dhe Vlerësimin e ndikimit në mjedis (VNM).

Ky plan përfshinë komponentët kryesorë si në vijim:

- Projektionet afat-gjatë të kërkesës për gaz, ku janë përfshirë: sektorët e amvisërisë dhe shërbimeve, industria, sektori I ngrohjes qendrore dhe gjenerimi I energjisë elektrike.
- Vlerësimi i opsioneve më të favorshme për furnizim (import) të gazit natyror përmes interkonektorëve regjional dhe vlerësimet përkatëse për zhvillimin e rrjetit të brendshëm të gazit natyror.
- Përcaktimi i parametrave teknik të tubacionit dhe stacioneve dhe pajisjeve përkatëse, si dhe analizës hidraulike të tubacionit po ashtu dhe konfigurimit dhe optimizimit të sistemit.
- Analiza ekonomike dhe financiare duke përfshirë vlerësimin e kostove të investimit dhe koston e operimit e mirëmbajtjes, si dhe Analiza e përfitimeve të kostos.

Duhet theksuar se ZRRE ka qenë i përfshirë në 'Komitetin drejtues të Projektit' që ka për detyrë të përcjellë hartimin e studimit dhe po ashtu të kontribuoj me dhënien e komenteve dhe inputeve përkatëse.

Për sa i përket bashkëpunimit rajonal, ZRRE edhe këtë vit ka vazhduar pjesëmarrjen e rregullt në punën e Grupit punues të gazit të Bordit Rregullativ të Komunitetit të Energjisë (ECRB) dhe Forumin e gazit, si dhe në eventet tjera të karakterit regjional të organizuar në kuadër të Komunitetit të Energjisë.

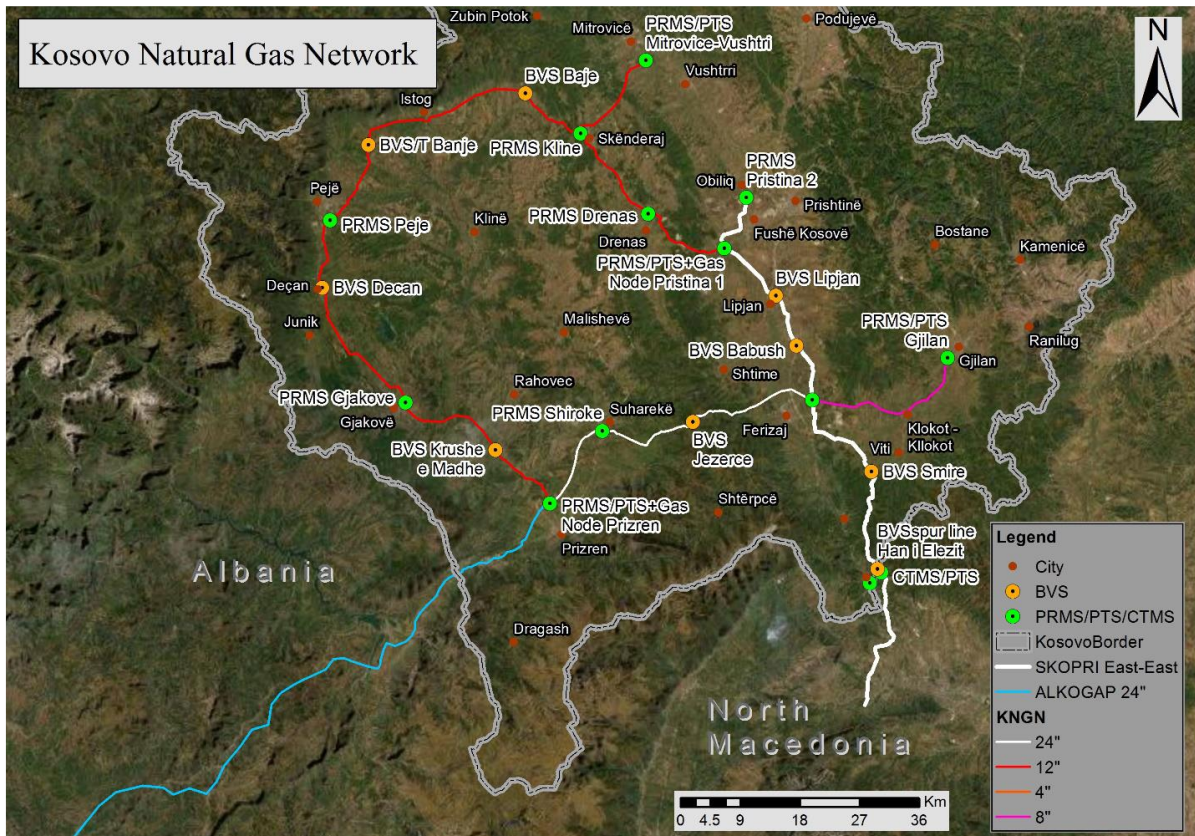

Fig. 8.2 Harta e zhvillimit të infrastrukturës gazit në Kosovë - burimi: Studimi i Parafizibilitetit MCC: Zhvillimi i sektorit të gazit në Kosovë

Duhet theksuar se ZRRE ka qenë e përfshirë në 'Grupin e Palëve të Interesit të Projektit' që ka përcjellë hartimin e studimit dhe ka kontribuar me dhënien e komenteve dhe inpleteve përkatëse.

Për sa i përket bashkëpunimit rajonal, ZRRE edhe këtë vit ka vazhduar pjesëmarrjen e rregullt në punën e Grupit punues të gazit të Bordit Rregullativ të Komunitetit të Energjisë (ECRB) dhe Forumin e gazit, si dhe në eventet tjera të karakterit regional të organizuar në kuadër të Komunitetit të Energjisë.

Adresa e Rregullatorit

Zyra e Rregullatorit për Energji

Prishtinë 10000, Kosovë

Tel: +383 (0) 38 247 615

Fax: +383 (0) 38 247 620

Email: info@ero-ks.org

Web: www.ero-ks.org

Bordi i Zyrës së Rregullatorit për Energji:

Tel: +383 (0) 38 247 615 lok. 101

Sekretaria:

Tel: + 383 (0) 38 247 615 lok. 104

Departamenti për Mbrojtje të Konsumatorëve:

Tel. + 383 (0) 38 247 615 lok. 116 dhe 125

Email: ankesa.dmk@ero-ks.org